

STORTINGET

Dokument 15:6

(2019–2020)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 750–900
22. januar – 9. februar 2020

Innhold

751. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Barne- og ungdomspsykiatrisk (BUP) ved Helse-Bergen, besvart av helseminister.....	11
752. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. kontroll av Skatteetaten, besvart av finansminister	12
753. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. barnehageplasser, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	13
754. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. forsinkelser på jernbaneprosjekter, besvart av samferdselsminister.....	15
755. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester, besvart av næringsminister	16
756. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. AAP og sykepenger for studenter, besvart av arbeids- og sosialminister.....	16
757. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. ansvarsdeling og finansieringsmodeller på kulturområdet, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	17
758. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. mobildekning, besvart av distrikts- og digitaliseringsminister	18
759. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. behandling og oppfølging etter spontanabort, besvart av helseminister.....	19
760. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. Nav og EØS-regelverket, besvart av arbeids- og sosialminister.....	20
761. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. vindkraftutbyggjarar, besvart av olje- og energiminister	21
762. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. referat- og notatskriving i Norges Friidrettsforbund, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	22
763. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. parkering ved sykehusene, besvart av helseminister.....	22
764. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. budsjettet til Sørlandet sykehus, besvart av helseminister.....	23
765. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. årsavgiften for tilsyn av fiskemottak, besvart av næringsminister.....	24
766. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. handlingsplaner politiet er bundet av, besvart av justis- og innvandringsminister.....	25
767. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. sporingsloggen for ulven V862, besvart av klima- og miljøminister	25
768. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. InterCity Østfoldbanen, besvart av samferdselsminister.....	26
769. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. de økonomiske forskjellene i Norge, besvart av finansminister.....	27
770. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. petroleumspolitikken, besvart av olje- og energiminister	29
771. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. plan om å kutte alle utslipp fra oljeindustrien innen 2035, besvart av olje- og energiminister	29
772. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. omsetting av FN sine berekraftsmål til nynorsk, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	30
773. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. samiske læremidler, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	31
774. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos, vedr. kostnadene og konsekvensene ved å reversere regionreformen, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	31
775. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. mulighetene for å operere amerikanske fly på flystripa på Jan Mayen, besvart av forsvarsminister	32
776. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. skøytemiljø i Bergen, besvart av kultur- og likestillingsminister ..	33
777. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. Domstolskommisjonens første delutredning (NOU 2019: 17 - Domstolstruktur), besvart av justis- og beredskapsminister	34
778. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. tilbakeholdelse av informasjon om den USA-ledede Operation Inherent Resolve, besvart av forsvarsminister.....	34
779. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. evalueringsrapporten og statlig finansiert eldreomsorg, besvart av helse- og omsorgsminister	35

780. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. bompenger på sideveier, besvart av samferdselsminister ...	36
781. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. helsetilstanden til terror-medlems barn, besvart av utenriksminister	37
782. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. nedskaleringen av melkeproduksjonen, besvart av landbruks- og matminister	38
783. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. distriktsministerens ansvar, besvart av distrikts- og digitaliseringsminister	39
784. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. regjeringa sin praksis for offentliggjering av habilitetsvurderingar, besvart av justis- og beredskapsminister	40
785. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. kalkulasjonsfaktor for beregning av ligningsverdi, besvart av finansminister.....	41
786. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. kommuner som må bære de økonomiske kostnadene ved innstramming i lovverket, besvart av helse- og omsorgsminister	42
787. Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. strømkunder som må betale for nettinvesteringer, besvart av olje- og energiminister	43
788. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. arbeidet med byvekstavtaler og bypakker for Nedre Glomma-regionen, besvart av samferdselsminister	44
789. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. miljøtilstanden i Jøssingfjorden, besvart av klima- og miljøminister	44
790. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. sentralisering av politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	45
791. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. ILA-smitte i et oppdrettsanlegg i Nordkapp kommune, besvart av fiskeri- og sjømatminister	46
792. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. E6 i Nordland, besvart av samferdselsminister	47
793. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. handelsavtale med USA, besvart av næringsminister	48
794. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. lagring av karbon i materialer, besvart av klima- og miljøminister	48
795. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. ny Rv 19 gjennom Værne kloster landskapsvernområde, besvart av samferdselsminister.....	49
796. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. fergesikkerhet, besvart av næringsminister.....	50
797. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. innretningen på vei prisings- og bompengesystemet i Europa, besvart av samferdselsminister	50
798. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. tilbudet til pasienter innen psykisk helsevern ved Sykehuset Østfold, besvart av helse- og omsorgsminister	51
799. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. antall nasjonale prøver, obligatoriske tester og kartleggingsprøver, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	52
800. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. Sørlandet sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	53
801. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. Elgå-ulven fra Engerdal, besvart av klima- og miljøminister	54
802. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. ofre for skjult overvåkning, besvart av justis- og beredskapsminister.....	55
803. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. , besvart av samferdselsminister	56
804. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. strømforsyning til togene i Trøndelag, besvart av samferdselsminister.....	56
805. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. byvekstavtalen i Bergensregionen, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	57
806. Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. tilrettelegging for minoritetsspråklige med dokumenterte lese- og skrivevansker, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	58
807. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. produsere nødvendig medisin i Norge, besvart av helse- og omsorgsminister.....	59
808. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. kapasiteten på radiologiske undersøkelser, besvart av helse- og omsorgsminister	60

809.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. E39 mellom Lyngdal - Ålgård, besvart av samferdselsminister.....	61
810.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. fellingstillatelse på Elgå-ulven, besvart av klima- og miljøminister	62
811.	Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. den varsla stortingsmeldinga om politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	63
812.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. NorthConnect, besvart av olje- og energiminister	63
813.	Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. de humanitære konsekvensene ved atomvåpen, besvart av utenriksminister	64
814.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. utviklinga på ferjepriser, besvart av samferdselsminister.....	65
815.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. fylker med store fergeutgifter, besvart av samferdselsminister.....	67
816.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. livmortransplantasjon, besvart av helse- og omsorgsminister.....	67
817.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Norge som luftfartsnasjon, besvart av samferdselsminister.....	68
818.	Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. Sigar.com, besvart av helse- og omsorgsminister	69
819.	Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. en fast rutine hvor leger og annet helsepersonell tas ut av tjeneste når de er under etterforskning for alvorlig feilbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister.....	70
820.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Avinors taxfreeinntekter, besvart av finansminister.....	71
821.	Fra stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen, vedr. betaling med AutoPASS for ferje, besvart av samferdselsminister.....	71
822.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. eierne av en folkehøgskole og deres syn på ekteskap, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	72
823.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. stoffskiftesykdom, besvart av helse- og omsorgsminister	74
824.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. manglende ressurser hos Riksadvokaten, besvart av justis- og beredskapsminister.....	75
825.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. klimaflyktninger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	76
826.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. psykiatrisk avdeling ved Sykehuset Østfold, besvart av helse- og omsorgsminister	76
827.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. ferjeopprøret, besvart av distrikts- og digitaliseringsminister	77
828.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Aviform til baneavising på Evenes, besvart av forsvarsminister..	78
829.	Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. Ya bru på riksveg 3 på Kvikne, Tynset, besvart av samferdselsminister.....	79
830.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. mangel på medisinen som trengs ved medikamentell abort, Mifepristone Linepharma, besvart av helse- og omsorgsminister	79
831.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. sand på Evenes flystasjon, besvart av forsvarsminister	80
832.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. auka opptak til forsvaret sine skular, besvart av forsvarsminister	81
833.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. etterretningstjenestens våpenskoles akkreditering fra NOKUT, besvart av forsvarsminister	82
834.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. utviklingen i bruk av bompenger i Norge i årene 2013-2020, besvart av samferdselsminister	83
835.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. passasjerfly til utlandet som tok av fra OSL i årene f.o.m. 2014 t.o.m. 2019, besvart av samferdselsminister	83
836.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. EØS-høringsloven, besvart av næringsminister.....	84
837.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. akuttkirurgi på Mo i Rana sykehus og Sandnessjøen sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister	85
838.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. gjeldsregisteret, besvart av finansminister.....	85
839.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. kravet om avkorting som er fremmet overfor Babcock, besvart av helse- og omsorgsminister.....	87
840.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. personer som har tilsluttet seg terrororganisasjoner og rettigheter til ytelser, besvart av arbeids- og sosialminister.....	88
841.	Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. ulven i Elgå, besvart av landbruks- og matminister	89

842. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. store sprik mellom fangstall og eksporttall, besvart av fiskeri- og sjømatminister.....	90
843. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. erstatnings- og kompensasjonsordningene for veteraner fra internasjonale operasjoner, besvart av forsvarsminister	91
844. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. gårdsbaserte biogassanlegg, besvart av landbruks- og matminister	91
845. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. at EØS-avtalen tvinger Moss kommune til å avvike et populært frisørtilbud til kommunens hjemmeboende eldre, besvart av næringsminister.....	92
846. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. kidnappinger og adopsjoner, besvart av barne- og familieminister.....	93
847. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. skatteoppkreverfunksjonen, besvart av finansminister.....	94
848. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. byggestart på gjenstående veistrekning på RV85 fra Sigerfjord til og med Sortland bru, besvart av samferdselsminister	95
849. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. eventuelle endringer av reguleringsregimet av mobilnettet, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	96
850. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. situasjonen for politiet i Innlandet, besvart av justis- og beredskapsminister	97
851. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. reguleringsplan for E18 Langangen-Rugttvedt, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	98
852. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. kjøp av enkelttiltak fra private, for barn og unge i barnevernet, besvart av barne- og familieminister.....	98
853. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. medisinerberedskapen i Norge, besvart av helse- og omsorgsminister.....	99
854. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. yrkesopplæring, besvart av arbeids- og sosialminister	100
855. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. inntektsbortfall ved langvarig sykdom, besvart av arbeids- og sosialminister.....	101
856. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. riksveg 4 Roa-Gran, besvart av samferdselsminister	102
857. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. videreutdanning etter 2020, besvart av helse- og omsorgsminister.....	102
858. Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. straff av mindreårige, besvart av justis- og beredskapsminister.....	103
859. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. bomkutt på ryfast, besvart av samferdselsminister.....	104
860. Fra stortingsrepresentant Trond Giske, vedr. lisenskontoret Mo i Rana, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	104
861. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. oppholdstillatelse i Norge for personer fra Nicaragua, besvart av justis- og beredskapsminister	105
862. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. tilskudd til privat forsikring, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	106
863. Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. opprusting, utvidelse og nybygging av vannkraft, besvart av finansminister.....	107
864. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. maritime utdanning til ny kategori, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	108
865. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. E18 i Follo, besvart av samferdselsminister	109
866. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. at kvinner i idrett forskjellsbehandles og diskrimineres, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	109
867. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. Jernbanedirektoratets utredning NULLutslippsløsninger For Ikke-elektrifiserte Bane, besvart av samferdselsminister.....	110
868. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. oppfølging av rapporten om selvmord, besvart av helse- og omsorgsminister.....	111
869. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. fritt behandlingsvalg, besvart av helse- og omsorgsminister.....	112
870. Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. NTAES, besvart av justis- og beredskapsminister	113

871. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. billettinntektene for siste tilgjengelige år for riksveiferjer, fylkesveiferjer og nasjonale og fylkeskommunale båtsamband, besvart av samferdselsminister	114
872. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. annsettelsesprosedyrene i Indremisjonen, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	114
873. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. strekningsvis fartsmåling på riksveg 3 over Kvikne, besvart av samferdselsminister.....	115
874. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. likningskontroll for næringsdrivende og arbeidsgjevarkontroll, besvart av finansminister	116
875. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. trekk i rammetilskuddet fra staten, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	117
876. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. overføringane og utgiftene til riksvegferjer og fylkesvegferjer, besvart av samferdselsminister	118
877. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. ny motorsportforskriften, besvart av samferdselsminister.....	119
878. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. vindkraftutbygging, besvart av olje- og energiminister.....	120
879. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. konsesjonssystemet på vindkraft, besvart av olje- og energiminister	121
880. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. at Posten frå 1. juli 2020 annankvar dag skal køyre rundt og levere aviser utan å ta med annan post, besvart av samferdselsminister.....	122
881. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, besvart av klima- og miljøminister	122
882. Fra stortingsrepresentant Linda Monsen Merkesdal, vedr. trygg vei og bane på Vestlandet, besvart av samferdselsminister.....	124
883. Fra stortingsrepresentant Linda Monsen Merkesdal, vedr. kommunenes tilskudd fra regjeringen, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	125
884. Fra stortingsrepresentant Kjartan Berland, vedr. bygging av ny Glommakryssing i Fetsund, besvart av samferdselsminister.....	126
885. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. praktiseringen av folketrygdens tilknytningskrav til Norge, besvart av arbeids- og sosialminister	126
886. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. konsesjon om utenlandsforbindelse, besvart av olje- og energiminister	127
887. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. kommuner som dropper å foreta brukerundersøkelser, besvart av helse- og omsorgsminister	128
888. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. utvalg og ekspertgrupper nedsatt av Kunnskapsdepartementet, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	129
889. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. Dagsavisens avsløringer 6/2 om Dekomp, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	130
890. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. vold i Oslo-skolen, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	131
891. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. Sulitjelma boligfond, besvart av landbruks- og matminister.....	132
892. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. om hvordan statsråden vil legge til rette for at man velger å bruke tog til jobb framfor bil, besvart av samferdselsminister	133
893. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. utbygging av 4 felt og 110 km/t på E39 mellom Lyngdal - Ålgård, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	133
894. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. etablering av kiropaktorutdanning, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	134
895. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. konsulenter i staten og offentlige virksomheter, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	135
896. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. en ny epidemi av tobakksavhengighet som følge av at salg av nikotinholdige e-sigaretter blir lovlig på det norske markedet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	136
897. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. refusjon av reseptfrie legemidler til iktyose-pasienter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	137
898. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. punktgradert utgave av Riksrevisjonens undersøkelse av infrastruktur og støttefunksjoner for kampflyvåpenets operative evne, besvart av forsvarsminister	137

899.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. beredskapsetatane i kommunane, besvart av justis- og beredskapsminister.....	138
900.	Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. Vinmonopolet og merking av egne produkter, besvart av helse- og omsorgsminister	139

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (751 - 900) for sesjonen 2019-2020**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
Uav Uavhengig representant

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre

Amundsen, Per-Willy (FrP)	802, 803
Andersen, Karin (SV)	824, 825
Andreassen, Kari Anne Bøkestad (Sp)	821
Bastholm, Une (MDG)	828
Berland, Kjartan (H)	884
Bjørndal, Fredric Holen (A)	784, 876
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	756, 763, 768, 826
Borch, Sandra (Sp)	790
Bruun-Gundersen, Åshild (FrP)	818, 819, 900
Eide, Petter (SV)	777
Engen-Helgheim, Jon (FrP)	781
Fagerås, Mona (SV)	872, 875
Fasteraune, Bengt (Sp)	754, 829, 853, 871
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	765
Giske, Trond (A)	860
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	785, 836, 838
Grung, Ruth (A)	751, 823, 878, 879
Haltbrekken, Lars (SV)	770, 771, 789, 861, 881
Hansen, Svein Roald (A)	788, 793
Hansen, Øystein Langholm (A)	796, 849
Henriksen, Kari (A)	822, 852
Hjemdal, Silje (FrP)	776, 816, 846, 866
Hoksrud, Bård (FrP)	817, 820, 859, 877
Huitfeldt, Anniken (A)	833, 843
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	791, 842
Jacobsen, Siv Henriette (A)	863, 870
Johnsen, Tor André (FrP)	780, 810
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	769, 830
Kjos, Kari Kjønnaas (FrP)	774
Klinge, Jenny (Sp)	827, 899
Leirtrø, Kirsti (A)	758, 804, 848, 873
Lerbrekk, Solfrid (SV)	760, 855, 885
Liadal, Hege Haukeland (A)	857, 864
Lysbakken, Audun (SV)	775
Marthinsen, Marianne (A)	813
Mehl, Emilie Enger (Sp)	766, 767
Merkesdal, Linda Monsen (A)	882, 883
Moflag, Tuva (A)	779, 865
Mossleth, Siv (Sp)	792, 815, 867, 891
Moxnes, Bjørnar (R)	753, 778, 812, 845, 886, 898
Myhrvold, Ole André (Sp)	794, 795, 892
Myrli, Sverre (A)	797, 851, 856
Mørland, Tellef Inge (A)	764, 798, 800, 868, 869

Navarsete, Liv Signe (Sp)	831, 832, 880
Njåstad, Helge André (FrP)	805, 814, 887
Pollestad, Geir (Sp)	834, 835
Sandberg, Nina (A)	806
Sandtrøen, Nils Kristen (A)	782, 841
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	787, 858
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	757
Solberg, Torstein Tvedt (A)	888, 889
Steffensen, Roy (FrP)	799, 809, 890, 893
Stensland, Sveinung (H)	808
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	772, 773, 844, 847, 894, 895
Tajik, Hadia (A)	752, 874
Toppe, Kjersti (Sp)	761, 762, 837, 839, 896, 897
Trettebergstuen, Anette (A)	862
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	783, 801, 850
Vågslid, Lene (A)	759, 811
Wiborg, Erlend (FrP)	840
Wilkinson, Nicholas (SV)	786, 807
Øvstegård, Freddy André (SV)	755
Aasrud, Rigmor (A)	854

STORTINGET

Dokument 15:6

(2019–2020)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 751

Innlevert 22. januar 2020 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 30. januar 2020 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Mange barn og unge sliter med alvorlige psykiske lidelser. Det tar lang tid å utdanne barnepsykiatere og BUP i Helse-Bergen har mistet to som ble privatspesialister pluss en psykolog.

Mener statsråden det er klokt å tilrettelegge for privatspesialister innen barne- og ungdomspsykiatri samtidig som det stilles så store krav til spesialisthelsetjenesten?

BEGRUNNELSE:

Barne- og ungdomspsykiatrisk (BUP) ved Helse-Bergen opplever stor pågang av barn og unge som sliter med alvorlige psykiske lidelser.

Avdelingen har systematisk bygget opp kompetanse og har blant annet identifisert og innført 12 nye evidensbaserte metoder. Det er stort behov for mer kunnskap og i tillegg til knapphet på fagfolk opplever de det som vanskelig å få midler til klinikknær forskning.

Barne- og ungdomspsykiatri er under sterkt press. Det er derfor underlig at regjeringen i denne situasjonen legger til rette for å privatisere barne- og ungdomspsykiatri når det over flere år har vært mangel på barnepsykiatere.

Svar:

Både de offentlige tjenestene og de private avtalespesialistene er under press i den forstand at det er mange som ønsker og trenger hjelp fra spesialist. Det gjelder for voksne så vel som for barn og unge. Det er derfor behov for å

styrke både den offentlige og den private avtalebaserte tjenesten.

Gjennom styringssignalene til de regionale helseforetakene er det lagt tydelige føringer om at psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling skal styrkes. I psykisk helsevern er det videre presisert at psykisk helsevern for barn (BUP) og unge og distriktpsikiatriske sentre (DPS) skal prioriteres. Jeg viser her bl.a. til prioriteringsregelen som Solberg-regjeringen gjeninnførte i 2014.

Styrking av psykisk helsevern handler ikke bare om økonomi, men også om utdanning av kvalifisert personell, herunder spesialister i psykiatri og i klinisk psykologi. Når de regionale helseforetakene skal prioritere psykisk helsevern må de også planlegge for dette når det gjelder utdanning.

Avtalespesialistene har betydelig flere pasienter per behandler enn poliklinikkene. Dette er likevel ikke uten videre sammenliknbart, da poliklinikkene i større grad behandler pasienter med sammensatte behov som krever stor grad av samarbeid mellom flere aktører. I tillegg har de sentrale oppgaver knyttet til utdanning og opplæring. Poenget er imidlertid at vi trenger begge typer tjenester.

De offentlige tjenestene og avtalespesialistene må sees i sammenheng. Jeg er overbevist om at vi totalt sett oppnår det beste resultatet gjennom et faglig og organisatorisk samarbeid mellom disse tjenestene. Dette samarbeidet må utvikles slik at kompetansen og fortrinnene i begge tjenester kommer til sin rett og slik at vi samlet sett sikrer en riktig prioritering, dvs. at de som trenger det mest blir prioritert.

Vi har nå innført pakkeforløp for alle pasienter som henvises til psykisk helsevern. Gjennom pakkeforløpene stilles det krav og legges opp til rutiner som sikrer gode pasientforløp mht. utredning, behandling og brukermidvirkning. I tråd med signalene i Nasjonal helse og sykehusplan (NHSP) vil regjeringen i løpet av planperioden utrede hvordan avtalespesialistene kan inkluderes i pakkeforløp. I NHSP har Regjeringen derfor varslet et oppdrag til de re-

gionale helseforetakene og Helsedirektoratet, i samarbeid med blant annet Legeforeningen og Psykologforeningen, om å utrede behovet for endringer i veiledere, IKT-løsninger, finansiering og avtaleverk. Videre pågår det et arbeid knyttet til avtalespesialistenes fremtidige rett og plikt til vurdering og tildeling av pasientrettigheter.

Jeg vil komme tilbake til Stortinget med nærmere orientering om dette arbeidet på et senere tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 752

Innlevert 23. januar 2020 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 31. januar 2020 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Kor stor del av, eller kor mange, norske selskap og andre næringsdrivande skatteytarar er kontrollert av Skatteetaten per år dei siste ti åra?

GRUNNGJEVING:

Skatteetaten sitt kontrollarbeid er avgjerande for å sikre eit rettferdig skattesystem og for å finansiere velferda. Til dømes fann Riksrevisjonen at Skatteetaten sin kontroll av transaksjonar i interessefellesskap over landegrensene (internprising) fører i snitt til korrigeringar som inneber 10 mrd. kr i auka skatteinntekter årleg. Ifølgje Tax Justice Network – Norge, har det vore ein kraftig nedgang i Skatteetaten sitt kontrollomfang og –frekvens av selskap og næringsdrivande skatteytarar. Tax Justice Network opplyser om ein nedgang frå rundt 15 prosent av næringsdrivande skatteytarar til under 3 prosent dei siste 10 åra. Dette er ikkje stadfesta i statistikk, og er ikkje gjort synleg for Stortinget, som kun vert informert om at kontrollnivået av totalen av alle skatteytarar er på over 80 %. Det gjeld primært kontroll av lønsmottakar og pensjonistar som i realiteten har liten eller ingen moglegheit til å unndra skatt eller skjule formue. For desse skatteytarane går innrapporteringa av lønns, pensjon og formue til skattestyresmakterne automatisk av tredjepartar som arbeidsgjevar, bankar, finansinstitusjonar osv. Nedgangen i kontroll av selskap «forsvinn» difor i denne statistikken.

Svar:

Skatteetatens samfunnsoppdrag er å finansiere offentlig verksemd. Dette vert i hovudsak oppnådd gjennom høg grad av etterleving av skatte- og avgiftsregelverket. Eit

av Skatteetatens hovudmål er difor at skatte- og opplysningspliktige etterlever reglane. Kontroll er her berre eitt av mange verkemiddel for høg etterleving. Skatteetaten har det siste tiåret endra oppgåveløysinga i retning av ein metodikk for etterleving som vektlegg heilskap og samanhengane i etaten sin verkemiddelbruk. Denne utviklinga er i tråd med klåre tilrådingar frå OECD.

Det er viktig at val av verkemiddel skjer på grunnlag av kunnskap om risiko og kva som gjev etterleving i ulike målgrupper. Utviklinga i kontrollomfang må difor sjåast i samheng med at Skatteetaten no har betre kunnskap om korleis forskjellige verkemiddel påverkar åtferda til skattepliktig enn tidlegare. Skatteetatens analysar viser at førebyggjande arbeid, som dialog og rettleiing, har god effekt i mange tilfelle. Styrka rettleiing på innleveringstidspunktet for skattemeldinga og brukarvennlege IT-løysingar reduserer Skatteetatens behov for å gjennomføre kontrollar. Etaten har utvikla strategiar for auka etterleving inn mot ulike grupper av skattepliktige med ulik risiko. Desse strategiane er baserte på kunnskap og analysar av korleis forskjellige verkemiddel påverkar åtferda til skattepliktig og kva slags verkemiddel som gjev ønska effekt. Også Skatteetatens arbeid mot skatte- og avgiftskriminalitet omfattar eit breitt spekter av andre verkemiddel utover den ordinære kontrollverksemda til etaten. Eit anna moment er at Skatteetatens kontrollar i aukande grad er baserte på vurderingar av risiko, dvs. at kontrollane i større grad vert retta inn mot område og verksemdar der risikoen for manglande etterleving er størst. Heilskapleg verkemiddelbruk og treffsikre kontrollutplukk er i all hovudsak viktigare enn mengda kontrollar.

Ein konsekvens av utviklingstrekk som er nemnde ovanfor, er at delen kontrollerte selskap og næringsdrivande har gått ned i perioden 2010–2018. Finansdepar-

tementet følgjer utviklinga i delen kontrollerte selskap og næringsdrivande gjennom rapporteringskrav i dei årlege tildelingsbrev til Skatteetaten. Tabellen under viser delen kontrollerte selskap og næringsdrivande i perioden

2010–2018 slik det er rapportert frå Skatteetaten i årsrapportane for 2010–2018. Førebels ligg det ikkje føre rapportering for 2019.

Del av kontrollerte selskap og næringsdrivande 2010–2018 (pst.)

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
12,9	9,8	11,4	7,3	6,9	6,3	6,3	5,6	5,7

Tala inkluderer rekneskapskontroll, formalkontroll, oppgåvekontroll meirverdiavgift, utvida likningskontroll for næringsdrivande og arbeidsgjevarkontroll. Arbeidsgjevarkontrollane er utførde av dei kommunale skatteoppkrevjarane.

Eg vil understreke at kontroll framleis er eit viktig verkemiddel for Skatteetaten, men nemnde omfang må sjåast i samanheng med etaten sin bruk av andre verkemiddel og at kontrollutplukka i aukande grad er baserte på risikovurderingar. Informasjon frå Skatteetaten indikerer at provenyinntektene som følgje av kontrollar, ikkje har gått ned i perioden 2010–2018, sjølv om delen selskap og næringsdrivande som er kontrollert, har gått ned i same periode. Desse samanhengane er likevel krevjande å vurdere då enkeltsaker med store avdekte summar kan gi store variasjonar frå år til år. Det er uansett ikkje gitt at ei høgare kontrolldekning gjev eit større proveny samla sett. Ein god og uttømmmande verkemiddelbruk frå Skatteetaten kan auke etterlevinga og det samla provenyet, sjølv om dette samtidig kan føre til at provenyeffektane av etaten sine kontrollaktivitetar isolerte sett er redusert.

Eg vil også nemne at departementet ikkje styrer Skatteetaten på korkje del av kontrollar, provenyinnang eller storleiken på inntektsendringar som følgje av kontrollane til etaten. Grunngevinga for dette er at målet for Skatteetaten er etterleving av skattereglane, og ikkje størst mogeleg proveny. Skatteetaten må prioritere innsatsen mellom mange viktige område og ut frå ei heilskapleg vurdering

av kva som er best ressursbruk og verkemiddelbruk. Ein vesentleg del av Skatteetatens arbeid handlar om å gjere det enkelt for dei skattepliktige å etterleve skattereglane, gjennom mellom anna brukarvenlege tenester, tidleg rettleiing og dialog.

Representanten viser i si grunngjeving til Riksrevisjonens undersøking av Skatteetatens kontroll av transaksjonar i interessefellesskap over landegrensar (internprising), jf. Dokument 3:12 (2017–2018), og at internprisingskontrollar i snitt medfører korrigeringar som inneber 10 mrd. kroner i auka skatteinntekter årleg. Internprising er eit viktig kontrollområde for Skatteetaten, og det er riktig at dette kontrollarbeidet fører til omfattande inntektskorreksjonar og proveny. Eg vil likevel presisere at beløpa det vert refererte til frå Riksrevisjonens rapport, gjeld inntektskorrigeringar og ikkje skatteinntekter. Auka inntekt er ikkje det same som høgare proveny då inntekta vanlegvis vil vere høgare enn fastsett skatt. I tillegg kan Skatteetatens inntektsfastsetjing verte redusert som følgje av klage- eller domstolsbehandling. Mange selskap har dessutan skattemessige underskot til framføring. For desse selskapa vil endringar i inntekt som følgje av Skatteetatens kontroll, gje auka skatteinntekt fyrst når selskapet kjem i skatteposisjon. Internprising er eit område der det er spesielt nyttig å nytte andre verkemiddel i tillegg til kontroll for å få god etterleving, felles forståing av regelverket og tidleg avklaring av problemstillingar som ofte er gjentakande.

SPØRSMÅL NR. 753

Innlevert 23. januar 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 4. februar 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Klassekampen skriver 15. januar at mange kommuner har overkapasitet på barnehager, det vil si langt flere barnehageplasser enn barn over tid. Hvis det er overkapasitet

i en kommune er det bare ett sted kommunen kan kutte i barnehageplasser i dag – i de kommunale barnehagene. I tillegg er de små ideelle barnehagene mer utsatt, fordi økonomien er mer sårbar. Det gjør at flere vil føle seg

presset til å selge til kommersielle kjeder. Konsekvensene kan være ytterligere kommersialisering av barnehagesektoren.

Ser statsråden problemet i at det kun er kommersielle aktører som tjener på det?

BEGRUNNELSE:

SSB spår 25000 færre barn i barnehagealder om fem år. Tall fra Utdanningdirektoratet viser at tallet barn i barnehager sank med nesten 8000 mellom 2014 og 2018. Klassekampen skriver 15. og 16. januar at lave fødselstall gjør at mange kommuner nå har flere barnehageplasser enn barn. Små ideelle barnehager frykter for sin framtid, og vi risikerer en ytterligere kommersialisering av barnehagesektoren. Små private, ideelle mister terreng og blir kjøpt opp eller lagt ned i stort tempo, fordi de kommersielle overtar. Siden 2005 har det ifølge tall fra Statistisk Sentralbyrå blitt 58.000 flere kommersielle barnehageplasser, mens 19.000 ideelle barnehageplasser er lagt ned. Mangfoldet svekkes av at kommersielle aktører vokser på bekostning av ideelle.

Stjørdal kommune hadde flere barnehageplasser enn barn, men de kunne ikke nedjustere antall plasser i alle barnehager i kommunen, fordi de private kan man ikke røre.

Kommunen måtte legge ned en offentlig barnehage selv om foreldrene og de ansatte ønsket å beholde den. Husbymarka barnehage i Stjørdal, som legges ned mot foreldrenes vilje er et eksempel på forkjørsrett for kommersielle barnehager. Det blir feil om familiene med barn i kommunale barnehager er de eneste som tar støytten når man må justere ned antall plasser.

Svar:

Utbyggingen av den private delen av barnehagesektoren har vært en viktig forutsetning for at vi i dag har oppnådd full barnehagedekning, og de private barnehagene vil også i fremtiden være viktige for å opprettholde et godt barnehage tilbud over hele landet. Regjeringen ønsker en mangfoldig barnehagesektor. Dette innebærer at det skal være rom for barnehageeiere med ulik størrelse og eierform og med ulike pedagogiske profiler på barnehagene.

Deler av dagens regelverk er tilpasset en barnehagesektor under utbygging. Det er behov for et tilpasset regelverk som både sikrer at offentlig tilskudd kommer barna til gode, og som ivaretar ønske om mangfold, åpenhet og kvalitet. Som en følge av dette har regjeringen sendt på høring en rekke forslag til ny regulering av den private barnehagesektoren.

For å legge til rette for et fortsatt sterkt innslag av ideelle barnehager, er det stilt spørsmål i høringen om det bør innføres en hjemmel som gir kommunene mulighet til å stille vilkår om at nye private barnehager skal være

ideelle for å få tilskudd. Kunnskapsdepartementet peker på at det er argumenter som taler både for og imot at en slik hjemmel vil ha positive effekter for barnehage tilbudet i en kommune. Videre er det utfordrende å oppstille en definisjon av ideelle aktører. Departementet ba derfor høringsinstansene om å gi innspill til dette spørsmålet.

Et annet tema i høringen er finansieringssystemet for private barnehager. Med dagens ordning får små private barnehager samme tilskudd per heltidsplass som store barnehager. Samtidig er det flere av barnehagens kostnader som er faste, og som ikke avhenger av antall plasser. Departementet mener at det kan være en utfordring at finansieringssystemet ikke gir gode nok driftsvilkår for små, enkeltstående barnehager, og mener derfor at det kan være hensiktsmessig å differensiere driftstilskuddet ut fra hvor mange plasser det er i barnehagen. I etterkant av høringen har departementet fått utredet ulike alternativer for hvordan et slikt tilskudd kan innrettes. Departementet vil komme tilbake med en vurdering av de utredede modellene i lovproposisjonen som snart legges frem for Stortinget.

Det er kommunen som lokal barnehagemyndighet som har ansvaret for å dimensjonere tilbudet slik at de oppfyller retten til barnehageplass. Jeg er oppmerksom på at en nedgang i antallet barn i barnehagealder kan føre til at kommunene må redusere antall barnehageplasser. Departementet har vurdert å innføre et krav om ny godkjenning av private barnehager etter en viss tidsperiode, for eksempel hvert tiende år. For at et slikt krav skal ha en effekt, må det også gjelde for barnehager som allerede er godkjent. Dette vil være en vesentlig endring sammenlignet med dagens regulering og innebære et tilbakekall av en rettighet som barnehagene allerede har fått. Det vil også føre til mer administrasjon i kommunene, som jevnlig må godkjenne alle barnehager på nytt. Jeg mener at et krav om ny godkjenning etter en viss tidsperiode vil kunne føre til mindre stabilitet i barnehage tilbudet. Hvis eierskapene blir mer kortsiktige, kan dette skape usikkerhet hos ansatte og foreldre til barn i private barnehager. Jeg mener derfor at ulempene ved en slik regulering enn så lenge er større enn fordelene. Vi vil imidlertid følge nøye med på utviklingen fremover og gjøre nye vurderinger av behovet for regelverksendringer.

Departementet arbeider for tiden med å følge opp høringen om ny regulering av den private barnehagesektoren. Jeg tar sikte på å legge frem en lovproposisjon for ny regulering av private barnehager for Stortinget i løpet av kort tid.

SPØRSMÅL NR. 754**Innlevert 23. januar 2020 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune****Besvart 31. januar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hva er framdriftsplanen for de nevnte prosjektene, får de nevnte kostnadsoverskridelsene konsekvenser for jernbaneprosjekter andre steder i landet, og kjenner statsråden til at det er kostnadsoverskridelser i andre pågående jernbaneprosjekter?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har vi fått rapporter om høye kostnader som fører til forsinkelser på flere jernbaneprosjekter. Jernbanestrekningen fra Moss til Halden er nå beregnet å koste minst 63 milliarder kroner. Den største prisøkningen kommer på den delen som går mellom Råde og Fredrikstad. Der har Bane Nor tidligere oppgitt summen til 4,9 milliarder kroner. I en ny rapport fra Jernbanedirektoratet skriver de at den 16 kilometer lange strekningen nå er beregnet å koste mellom 12 og 17 milliarder kroner. Ringeriksbanen, som skal forkorte togreisen mellom Oslo og Bergen med en time, forsinket. Det er urealistisk at banen skal stå ferdig til 2028 som planlagt, har Morten Klokkesveen, prosjektdirektør for Ringeriksbanen og E16 i Bane NOR uttalt til NRK. Også her mener regjeringen at kostnadene er for høye til at byggingen kan komme i gang. Dette kommer i tillegg til kostnadsoverskridelsene vi kjenner til på Follobanen.

Svar:

Kostnadsaukene vi no ser i jernbanesektoren er sjølsagt særskilt uheldige. Store kostnadsauker på jernbaneprosjekt utfordrer naturleg nok framdrifta som var lagt til grunn i Nasjonal transportplan 2018–2029 og i Jernbanedirektoratet sitt handlingsprogram. Som samferdselsminister har eg eit særskilt ansvar for at dei statlege midlane som blir løyvde til sektoren blir nytta på ein fornuftig måte. Når kostnadsaukene først skjer, må vi difor sjå etter ulike tiltak som sørger for at det er god kostnadskontroll i sektoren, og at føresetnadane for prosjekta framleis er til stades slik at investeringane står i samsvar med den samfunnseffekta ein søker å oppnå.

For InterCity-utbygginga på strekninga Haug–Seut–Klavestad mellom Råde, Fredrikstad og Sarpsborg er det i inneverande Nasjonal transportplan lagt til grunn ferdigstilling av dobbeltspor til Fredrikstad og Sarpsborg i hhv. 2024 og 2026. Kostnaden for prosjektet har auka langt utover kostnadsnivået som blei lagt fram for Stortinget i Meld. St. 33 (2016–2017) Nasjonal transportplan 2018–

2029. Det gjer at vi framover må snu alle steinar for å sjå på mogelege tiltak for å realisere tilbodet for dei reisande i Nedre-Glomma. Samstundes leiar desse svært høge overskridingane til at framdriftsplanane frå Nasjonal transportplan og Jernbanedirektoratet sitt handlingsprogram ikkje er mogeleg å halde. Regjeringa arbeider i lys av det faglege grunnlaget frå Jernbanedirektoratet, som representanten viser til, for å sjå på kva alternativ vi har for vegen vidare. Førebels har vi ikkje grunnlag for å seie noko om når eit slikt tilbod kan vere på plass.

Arbeidet med reguleringsplan for fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgstet–Hønefoss er no heilt i sluttspurten. Det er Kommunaldepartementet som fastset reguleringsplanen, og det arbeidet har høg prioritet. Eg vil komme attende til Stortinget med saka på egna vis.

Samferdselsdepartementet har motteke eit tidleg førebels varsel frå Bane NOR SF om at det er risiko for ytterlegare kostnadsauke i Follobane-prosjektet. Svært kompliserte grunntilhøve ved innføringa til Oslo S og meirarbeid etter heving av kontrakta med Condotte som følgje av konkursen i Condotte, gjer at det er risiko for at den gjeldande kostnadsramma ikkje er tilstrekkeleg. Bane NOR arbeider med å kartleggje omfanget av situasjonen.

Eg har ei tydeleg forventning om at det i alle samferdselsprosjekt der staten løyver midlar er god kostnadskontroll og at kostnadsreducerande tiltak er vurdert.

SPØRSMÅL NR. 755**Innlevert 23. januar 2020 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 30. januar 2020 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

I september 2018 satt regjeringen ned et offentlig utvalg, etter anmodning fra Stortinget, som skulle gjennomgå offentlige finansierte velferdstjenester i Norge i dag, med sikte på å kartlegge pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester, herunder handel mellom nærstående, bruk av skatteparadis, tynnkapitalisering og utbytte. Utvalget skulle levere delrapport innen september 2019.

Hvorfor har ikke utvalget levert utvalget levert innen tidsrammen, og når kan vi forvente at delrapporten blir offentliggjort?

Svar:

Velferdstjenesteutvalget er godt i gang med sitt arbeid, og jeg ser med forventning frem til å motta de to utredningene. Jeg er opptatt av at utvalgsarbeidet har god fremdrift og har høy kvalitet.

De analysene som utvalget arbeider med nå er svært arbeidskrevende og viser seg å ta mer tid enn hva som tidligere er lagt til grunn. Utvalgsleder ba derfor om utsatt frist, slik at utvalget skulle få tilstrekkelig tid til kvalitets-sikring. Utvalget har fått utsatt frist til 9. mars 2020 for levering. Det er lagt til grunn at fristutsettelsen ikke skal medføre at fristen for delutredning 2 forskyves.

SPØRSMÅL NR. 756**Innlevert 23. januar 2020 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 31. januar 2020 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Hvordan vil alternativ 1 i høringsalternativet slå ut sammenlignet med dagens situasjon, for en student over 25 år, som kvalifiserer for både AAP og sykepenges, og mottar studiestøtte fra Lånekassen i tillegg til en biinntekt på 100 000 per år?

BEGRUNNELSE:

Viser til skriftlig spørsmål (Dokument nr. 15:691 (2019-2020)), hvor statsråden ikke berører studiestøtte fra Lånekassen i sitt svar. Mange studenter jobber ved siden av studiene samtidig som de mottar støtte fra Lånekassen. Ved sykdom har man rett på sykestipend i inntil 4 måneder og 12 dager i løpet av et undervisningsår. Ifølge Lånekassen sine nettsider:

«Du kan få sykestipend også hvis du får sykepenges fra Nav eller arbeidsgiver. Du kan få differansen mellom sykepengene og støtten fra Lånekassen som sykestipend.»

Etter at perioden hvor han eller hun har krav på sykestipend er over, kan det gis arbeidsavklaringspenger

etter studentbestemmelsen i §11-14 med sikte på å gjenoppta studiet. For tilfellene som faller utenfor dette, så vil en aap-søknad vurderes opp mot normalbestemmelsene.

Ber om at det redegjøres både for tilfellene hvor det gis arbeidsavklaringspenger etter studentbestemmelsen og etter de normale bestemmelsene.

Svar:

Sykestipend til studenter administreres av Statens lånekasse for utdanning (Lånekassen). Jeg har fått opplyst at ved sykdom i mer enn to uker, kan studielån og stipend som allerede er utbetalt, blir omgjort til sykestipend. Det kan gis sykestipend i inntil 4 måneder og 15 dager i løpet av et undervisningsår. Studenter kan også få sykestipend hvis de får sykepenges fra Arbeids- og velferdsetaten eller arbeidsgiver.

En student som har fått utbetalt lån og stipend fra Lånekassen, har imidlertid ikke rett til arbeidsavklaringspenger (AAP) etter folketrygdloven § 11-14 (studentbestemmelsen) for perioden han eller hun eventuelt har krav på sykestipend fra Lånekassen. Dette følger av forskrift om arbeidsavklaringspenger § 7. En student kan

dermed først velge mellom sykepenger og AAP dersom vedkommende er sykmeldt i mer enn fire måneder og 15 dager. Av samme forskrift fremgår at dersom avbruddet i studiet vil være av lengre varighet enn seks måneder, har vedkommende ikke rett til arbeidsavklaringspenger etter student-bestemmelsen, men vurderes etter de vanlige reglene om arbeidsavklaringspenger.

Sykestipend fra Lånekassen påvirker altså ikke den økonomiske avveiningen mellom sykepenger og AAP.

Med dagens regelverk kan studenter som har et sykepengegrunnlag lavere enn minste-ytelsen på AAP komme bedre ut ved å velge AAP fremfor sykepenger fra det tidspunktet de ikke lenger får sykestipend. Dersom en student med 100 000 kroner i sykepengegrunnlag blir sykmeldt, vil vedkommende være berettiget til 100 000 kroner i sykepenger i inntil ett år. Dersom studenten velger å heller motta minsteytelsen på AAP, som utgjør to ganger folketrygdens grunnbeløp, vil vedkommende kunne motta kr. 199 716,- per år.

SPØRSMÅL NR. 757

Innlevert 23. januar 2020 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 30. januar 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja

Spørsmål:

Hva betyr det for de videre prosessene og regjeringens varslede helhetlige forslag om ansvarsdeling og finansieringsmodeller på kulturområdet at kulturministeren ikke vil foreslå å overføre ansvar fra stat til fylkeskommune «dersom fylket sier nei»?

BEGRUNNELSE:

I kjølvannet av kulturmeldingen og regionreformen drøftes oppgavedeling og finansieringsmodeller på kulturområdet.

I kulturmeldingen forankres kulturpolitikken i Grunnlovens ytringsfrihetsparagraf (§ 100) og statens forpliktelse til aktivt å legge til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale.

Et av statens viktigste kulturpolitiske virkemidler for å ivareta dette ansvaret er direkte statlig investering i et landsdekkende nettverk av profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjoner. Dette er samfunnsinstitusjoner som utgjør en betydelig del av den infrastrukturen for fri ytring, dannelse og refleksjon som utgjør selve fundamentet for et velfungerende demokrati.

Samtidig er regionreformens mål om maktspredning sikret ved at den politiske makten er delt mellom tre forvaltningsnivå og kunstfaglige beslutninger er desentralisert til selvstendige institusjoner med en skiftende kunstnerisk ledelse på åremål.

Likevel innebærer Kulturdepartementets foreløpige forslag, slik det er presentert på regionale møter, at hele finansieringsansvaret eller majoritetsansvaret for en rek-

ke musikk- og scenekunstinstitusjoner overføres til fylkeskommunene.

Kulturministeren har tydelig signalisert at departementet ennå ikke har konkludert, men fortsatt vil lytte til innspill før det legges frem et forslag til behandling i Stortinget.

Et viktig innspill er at det må stokkes om på rekkefølgen i prosessen for å sikre kulturpolitisk velbegrunnede finansieringsmodeller. Først må rammeverktøyet på plass i form av en revidert kulturlov som tydeliggjør forvaltningsnivåenes kulturpolitiske ansvar. Samtidig må det etableres en systematisk dialog mellom forvaltningsnivåene, som også involverer institusjonene. Begge deler er varslet i kulturmeldingen. Deretter kan den konkrete oppgavedelingen være gjenstand for grundige kulturpolitiske drøftelser der alle parter er godt involvert.

Målet må være å bygge sterke strukturer som kan sikre musikk- og scenekunstinstitusjonene mest mulig forutsigbare rammevilkår og publikum et mest mulig likeverdig kulturtilbud.

Flere regioner, bl.a. Troms og Finnmark fylkeskommune, har signalisert at de ikke vil akseptere at det økonomiske hovedansvaret for regionteatrene overføres til fylkeskommunene. Det pekes på at en slik modell, der majoriteten av midlene kommer fra fylkene, vil bidra til store regionale forskjeller i teatertilbudet til befolkningen.

I den siste tidens debatter har kulturministeren forsikret at regjeringen ikke vil foreslå å overføre ansvar «dersom fylket sier nei». Når det gjelder regionteatrene foreslår departementet samtidig «en lik modell for ansvarsdeling mellom stat og fylkeskommuner i alle fylkeskommuner».

Svar:

Jeg registrerer at flere regionalt folkevalgte gjennom debatt i media de siste ukene har signalisert uro knyttet til forslaget om å overta et større ansvar for kulturinstitusjoner i sin region, og tydelig motsetter seg forslaget om å få tilført mer ansvar. Noen av innleggene i debatten de siste to ukene gir inntrykk av at det vil forsvinne budsjettmidler og at staten ikke lenger vil føre en nasjonal kulturpolitikk for hele landet. Det er ikke tilfelle. Kulturdepartementet har i all dialog med fylkeskommunene og kulturinstitusjonene vært tydelige på at forutsatt at mer ansvar flyttes til regionene, vil Kulturdepartementets budsjettmidler til formålet følge med ved en eventuell overføring av et større ansvar til fylkeskommunene.

Representanten viser til innspill om at det må etableres en systematisert dialog med fylkeskommunene før oppgaver kan overføres. Jeg vil bemerke at Kulturdepartementet allerede har påbegynt denne dialogen gjennom en omfattende møterekke i perioden mai 2019 til januar 2020. Det har vært gjennomført heldags drøftingsmøter med hver enkelt fylkeskommune, i tillegg til møter i hver enkelt region som fylkeskommunene har arrangert i samarbeid med Kulturdepartementet. I disse møtene har departementet lagt frem konkrete forslag til oppgaveoverføringer, og hatt dialog med fylkeskommunene, verts- og eierkommuner og kulturinstitusjonene om forslagene. Tidligere kultur- og likestillingsministeren inviterte umid-

delbart etter Stortingets behandling av kulturmeldingen, alle fylkeskommunene til et kulturpolitisk toppmøte for dialog om videre prosess. Etter fylkestingsvalget samlet hun på nytt fylkespolitikere fra alle fylkeskommunene og Sametinget for dialog. Det har også blitt gjennomført en rekke særmøter med kulturvirksomheter og organisasjoner, og departementet har lest og vurdert et hundretalls skriftlige innspill og høringssvar vedrørende ansvars- og oppgavedeling til kulturmeldingen, Hagen-rapporten og i kjølvannet av høstens drøftinger.

Jeg ønsker å bygge videre på den gode dialogen som er etablert, i tråd med ambisjonene i kulturmeldingen om å oppnå bedre sammenheng og måloppnåelse i den nasjonale kulturpolitikken.

Jeg er inne i min første uke som statsråd med ansvar for dette politikkområdet, og vil nå sette meg grundig inn i problemstillingene og vurdere alle sider av saken før regjeringen konkluderer. Det legges opp til å følge fremdriftsplanen for oppfølging av regionreformen på kulturområdet slik den er skissert av tidligere kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande i svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1372 (2018-2019): Stortinget vil få et helhetlig forslag til behandling i Kommuneproposisjonen for 2021, og endelig beslutning om eventuelle konkrete oppgaveoverføringer og budsjettkonsekvenser legges frem for Stortingets behandling i budsjettproposisjonene for 2021.

SPØRSMÅL NR. 758

Innlevert 23. januar 2020 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 31. januar 2020 av distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland

Spørsmål:

I lokalavisa Fosna-folket kunne vi 22. januar lese om en gårdbruker som har manglet mobildekning siden 4. januar.

Hvilke krav har mobiloperatør til leveranse og oppe-tid på sitt mobilnett?

BEGRUNNELSE:

Vi kan lese at gårdbruker har Telia som nettforbindelse til melkerobot i fjøset. Siden mobilnettet var nede ble ikke feil på melkerobotten varslet. Dette medførte at bonden ikke ble varslet, og at ei ku måtte nødslaktes som en kon-

sekvens av dette. Mobilnettet var nede fra 4. januar til 23. januar. Innbyggerne har ikke blitt varslet.

Når kobbernettet forsvinner er det enda viktigere at vi har et stabilt mobilnett, og en sikkerhet og en alternativ løsning. Spørsmålet er altså om hvilke krav en mobilleverandør har for oppetid på eget nett, og eventuelt erstatningsansvar.

I dette tilfellet kunne det ha vært løst med å bruke Telenors mobilnett som en nødløsning.

Stadig mer av våre tjenester er digitale. Beredskap og sikkerhet er avhengig av at vi har både varslingssystem, og redundans også i det digitale nettet. Dette er et offentlig ansvar.

Svar:

God og sikker tilgang til elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester (ekomnett og ekomtjenester) er viktig for folk og næringsliv over hele landet. Teleselskapene investerer store summer i utvikling av norske ekomnett hvert år, og resultatet er at vi har noen av verdens beste mobilnett. Myndighetene stiller krav til sikkerhet og beredskap gjennom ekomregelverket, og har tilskuddsordninger for telesikkerhet- og beredskap og økt bredbåndsdekning. Teleselskapene er pålagt gjennom samme regelverk å tilby nett og tjenester med forsvarlig sikkerhet. Blant annet har myndighetene pålagt at det er 2-4 timers reservestrøm på alle basestasjoner i mobilnettene.

Selv om både teleselskapene og myndighetene jobber kontinuerlig med å sikre robuste ekomtjenester, vil feil i ekomnett og -tjenester kunne skje. I det konkrete tilfellet opplyser Telia at utfallet i Indre Fosen skyldes fysisk feil på en antenne grunnet sterk vind. Å få frem reservedeler og reparere slik infrastruktur, kan være både utfordrende og tidkrevende med norsk vær og natur. Det er trist å se at utfall i mobilnettene kan ha så alvorlige konsekvenser som i denne saken.

Digitalisering er et viktig verktøy for mer effektive løsninger både for privatpersoner, bedrifter, og for samfunnet for øvrig. Å kjenne verdikjedene for tjenestene som brukes, er viktig for å kunne identifisere sårbarheter og iverksette nødvendige tiltak. Hvis mobilnettene brukes for digitale tjenester som er kritiske for liv og helse, er det viktig at brukerne av disse digitale tjenestene vurderer behovet for reserveløsninger dersom nettene skulle ha utfall, eller den digitale tjenesten på annen måte skulle bli utilgjengelig. I denne konkrete saken kunne en løsning

der kunden på forhånd tegnet abonnement hos to ulike nettilbydere, gitt den nødvendige reserveløsningen. I arbeidet med ny stortingsmelding for ekom, har vi fått innspill fra flere av teleselskapene om at det er ønskelig med mer samarbeid for å sikre motstandsdyktighet på tvers av selskapene.

Etter gjeldende regelverk har teleselskapene varslingsplikt til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) ved utfall eller hendelser som påvirker deknin-gen og tjenestene over et større område, for eksempel et større område i en kommune. Nkom varsler beredskap-setater og fylkesmenn ved denne type hendelser. Utfallet av en enkelt basestasjon i Indre Fosen faller i dag utenfor ekomtilbydernes varslingsplikt til myndighetene. Myndighetene stiller ikke krav om at teleselskapenes kunder skal varsles ved utfall, men dette er noe jeg vil se nærmere på. Det finnes bedriftskunder i dag som inngår egne avtaler om varsling med teleselskapene.

Ekommyndigheten stiller ikke konkrete, tallfestede krav til leveranse og oppetid i mobilnettene. Myndighe-ten stiller strenge krav til leveranse og oppetid, gjennom krav om at nett og tjenester skal ha "forsvarlig sikkerhet". Nkom fører tilsyn med dette kravet, og større utfall og avvik kan sanksjoneres. Telia opplyser at de har tilgjengelighet i sitt 4G mobilnett på 99,99. Spesifikke krav til leve-ranse og oppetid kan også stilles av kunden gjennom den avtale som inngås med mobiltilbyderen.

Som ny distrikts- og digitaliseringsminister vil jeg, blant annet gjennom arbeidet med ny stortingsmelding, vurdere mulige nye tiltak som kan styrke sikkerhet og tilgjengelighet i den digitale grunnmuren. Jeg kan forsikre representanten Leirtrø at regjeringen prioriterer dette arbeidet høyt.

SPØRSMÅL NR. 759

Innlevert 23. januar 2020 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 30. januar 2020 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Kva for initiativ vil statsråden ta for å sørge for at denne pasientgruppa blir tatt på alvor og vil statsråden nytte høve til å betre dette i samband med revisjonen av rettlei-aren i gynekologi nå i 2020?

GRUNNGJEVING:

Den siste tida har NRK hatt ei rekke saker med fokus på mangel på behandling og oppfølging etter spontanabort. Av fleire par NRK har snakka med så fortel det eine paret som har opplevd ti spontanabortar at dei ikkje har fått noko hjelp eller tilbod om oppfølging. Dei har sjølv måtte googla seg fram til hjelp. For nokon av para er dette også i samband med assistert befruktning, og her blir det også

fortalt at det ikkje er eit tilbod for oppfølging eller samtale etter kvart tap. Fleire andre par fortel også til NRK at dei ikkje blir tatt på alvor av helsevesenet og får beskjedar som «Dette er heilt vanleg» utan meir forståelse eller tilbod om oppfølging når ein har opplevd ein eller fleire spontanabortar. Etter NRK publiserte saker om dette har både NRK og politikarar fått mange tilbakemeldingar frå par som seier at ein står heilt aleine i desse situasjonane og at det blir ei ekstra stor byrde.

I 2020 skal til dømes heile rettleiaren i gynekologi revideras og dette kan vere eit høve for statsråden til å gripe fatt i saka.

Svar:

Spontanabort forekommer i mellom 10 og 30 prosent av alle svangerskap. De aller fleste som opplever spontanabort klarer å bli gravide og få friske barn senere. Selv om spontanabort er vanlig, og oftest ukomplisert fra et medisinsk ståsted, opplever mange dette som en traumatisk situasjon

Det er store variasjoner i hvor stort behov kvinnen eller paret har for oppfølging fra helsetjenesten etter en

spontanabort. For de fleste som har behov for oppfølging, vil det være naturlig at fastlegen følger opp.

Kvinner som opplever mange spontanaborter skal utredes i spesialisthelsetjenesten. Ofte er det ikke mulig å finne noen sikker årsak eller behandling, men mange klarer allikevel å gjennomføre et svangerskap etter noe tid.

Hos kvinner med gjentatte spontanaborter uten påvist årsak, er det god prognose for fremtidig svangerskap når det blir gitt støttende oppfølging. Kvinner som ikke oppnår å gjennomføre et svangerskap, vil ofte oppleve en betydelig sorgreaksjon. Det bør derfor være tilbud om oppfølging for par som opplever gjentatte spontanaborter. Mange vil kunne få god oppfølging hos fastlegen, mens andre bør få oppfølging i spesialisthelsetjenesten. Noen vil trenge psykososial oppfølging. Det er viktig at oppfølgingen er basert på individuelle behov.

Det er fagfolkene som i dialog med kvinnen og paret må avklare hva som i det enkelte tilfelle er den mest hensiktsmessige oppfølging.

Når det gjelder veilederen i gynekologi, er dette et dokument som utgis av Legeforeningen. Jeg kan derfor ikke gi noen føringer om innholdet i denne.

SPØRSMÅL NR. 760

Innlevert 23. januar 2020 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 31. januar 2020 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at ikke Nav har feilpraktisert EØS-regelverket i saker med andre ytelser enn det som til nå er kjent i trygdeskandalen, og på hvilket grunnlag har nav kommet med konklusjonen om at feilen ikke rammer andre grupper?

BEGRUNNELSE:

I Dagbladet 23. januar 2020 går flere jurister ut og hevder at de tror at Nav kan ha feilbehandlet EØS-regelverket også når det gjelder andre ytelser enn det som har vært kjent til nå.

Ifølge VG-saken har Nav sendt et brev til Arbeids- og sosialdepartementet der etaten avviser at Nav har feilpraktisert EØS-regelverket for andre ytelser enn det som har vært kjent til nå (arbeidsavklaringspenger, sykepenger og pleiepenger).

Disse konklusjonen fra Nav vekker reaksjoner hos flere advokater på feltet som selv antyder at man potensielt står overfor tusenvis av klagesaker som også gjelder andre ytelser enn det som har vært kjent til nå.

Svar:

Representanten Lerbrekk stiller spørsmål relatert til et oppslag i Dagbladet 23. januar i år der enkelte jurister hevder at Arbeids- og velferdsetaten kan ha feiltolket regelverket også når det gjelder andre ytelser enn de ytelsene saken så langt har dreid seg om. Jeg kjenner ikke til på hvilket grunnlag disse har uttalt seg.

Som en del av oppryddingsarbeidet har Arbeids- og velferdsdirektoratet gått gjennom etatens praktisering av EØS-retten på andre ytelser som etaten forvalter. Arbeids- og velferdsdirektoratet rapporterte om dette til departementet i brev av 22. januar. Gjennomgangen startet i november og ble avsluttet medio januar.

Resultatet av denne gjennomgangen vil fra Arbeids- og velferdsetatens side bli fulgt opp med nødvendige regelverksavklaringer og tydeliggjøring i rundskriv.

Arbeids- og velferdsdirektoratet viser til at det på enkelte områder vil være behov for å ta opp regelverksforståelsen med departementet. Direktoratet har allerede gjort dette på enkelte områder, og departementet er i gang med å vurdere disse problemstillingene, samt om det er andre spørsmål som bør vurderes med utgangspunkt i den gjennomgangen Arbeids- og velferdsdirektoratet nå har foretatt.

Jeg viser for øvrig til vedlegg til svar fra statsråd Hauglie 19. november 2019 s.7-8, på spørsmål 3 fra Kontroll- og

konstitusjonskomiteen av 12. november 2019, der komiteen ble informert om saker som er EØS-relevante, men ikke direkte knyttet til saken om artikkel 21 og midlertidig opphold.

Parallelt med arbeidet som foregår i etaten, jobber granskningsutvalget videre med sin gjennomgang, og skal etter planen levere sin rapport 1. juni 2020.

For øvrig verken kan eller vil jeg utelukke at arbeidet som nå pågår både i Arbeids- og velferdsforvaltningen, i departementet og av granskningsutvalget kan føre til at det kommer flere fakta og nye spørsmål på bordet.

SPØRSMÅL NR. 761

Innlevert 23. januar 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 30. januar 2020 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Vil statsråden syte før at det ikkje vert ny aktivitet frå vindkraftutbyggjarar i kommunar som har demokratisk fatta vedtak mot dette, og vil statsråden umiddelbart gripe inn og stoppe all vidare planlegging av nye vindkraftprosjekt i slike områder?

GRUNNGJEVING:

Viser til brev til olje- og energiministeren datert 01.11.19 frå kommunane Masfjorden, Gulen, Hyllestad, Fjaler, Gaular og Høyanger. Desse kommunane har alle gjeve uttalar til "Nasjonal ramme for vindkraft på land".

Der slåast det fast at ingen av kommunane ønsker vindkraft i sine område.

Likevel erfarer dei at utbyggjarar held fram med sine posisjoneringar og arbeid for å etablere vindkraftprosjekt innanfor deira kommunegrenser. Kommunane Høyanger og Gaular har endåtil nyleg motteke informasjon om at ein utbyggjar har sendt melding til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om planar om vindkraftverk i eit område dei kallar "Høyangerfjella". I tillegg har utbyggjar søkt om ulike dispensasjonar frå gjeldande lovverk, noko Høyanger kommune har avslått.

Svar:

I tråd med flere svar på spørsmål om vindkraftpolitikken, går departementet nå gjennom prosedyrer og fremgangs-

måte ved behandlingen av vindkraftsaker etter energiloven. Inntil dette arbeidet er ferdigstilt, vil ingen nye meldinger eller konsesjonssøknader om vindkraftutbygging bli tatt til behandling.

Gjennom arbeidet som nå pågår i departementet, ønsker jeg å legge til rette for at vi fremover har et best mulig grunnlag for å kunne avgjøre konsesjonssøknader basert på en totalavveining av fordeler og ulemper for allmenne og private interesser. Jeg går ut fra at vindkraftbransjen legger til grunn de signalene som nå er gitt, for sin virksomhet i tiden fremover.

SPØRSMÅL NR. 762**Innlevert 23. januar 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 31. januar 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Kva slags retningslinjer har Kulturdepartementet i høve til referat- og notatskriving i samband med møter dei held med ulike organisasjonar, og korleis sikrar departementet i etterkant at innhaldet i desse møta blir gjort kjend for deltakarane?

GRUNNGJEVING:

Norges Friidrettsforbund har hatt offisielle planlagde møter med innsendt agenda to ganger i året med KUD sidan 2013/2014 og kanskje tidlegare og. Frå desse møta er det ikkje å få tak i referat. Men for å kunne sikre openheit bur-

de det liggje eit referat føre. Ein vil difor be om statsrådens syn på dette.

Svar:

Det avholdes flere møter med ulike interesseorganisasjoner på Kulturdepartementets ansvarsområder. Det føres normalt ikke referat fra slike møter. Det foreligger heller ikke særskilte retningslinjer for utarbeidelse av referat og notat fra denne typen møter.

Jeg vil legge til at når det gjelder eierstyring av selskaper under Kulturdepartementets ansvarsområde samt etatsstyring av underliggende virksomheter, følger det av departementets retningslinjer at det skrives omforente referat.

SPØRSMÅL NR. 763**Innlevert 23. januar 2020 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 5. februar 2020 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Er kravet som ble gitt i foretaksmøtene for 2011, om at betaling for parkering kun skal dekke kostnadene ved parkeringstilbudet ved sykehusene fortsatt gjeldende, og hvordan vurderer statsråden en parkeringspolicy som fraviker føringer med bakgrunn i eksempelvis klimagassutslipp?

BEGRUNNELSE:

Sykehuset Østfold informerer gjennom Sarpsborg Arbeiderblad 23. januar at sykehuset har endret prisene for langtidsparkering.

Dette er gledelige nyheter for pasienter og pårørende som er avhengig av å bruke bil for å komme seg til sykehuset.

Prisen for øvrig parkering er uendret. Videre i intervjuet til Sarpsborg Arbeiderblad opplyser sykehuset at de vil be om en revidering av føringer for parkeringstilbudet:

«Vi har bedt Helse Sør-Øst om en revidering av føringene. Vi har flere hensyn å ta, blant annet det at parkeringsplassene må være tilgjengelige for pasienter og pårørende, klimautslipp og vedlikehold og fremtidige investeringer i parkeringsløsningen.»

Viser til svar på skriftlig spørsmål (Dokument nr. 15:320 (2019-2020)):

«Parkeringsordningen ved helseforetakene ble evaluert i 2010, og i foretaksmøtene for 2011 ble kravet om at betaling for parkering kun skulle dekke kostnadene ved parkeringstilbudet ved sykehusene gjentatt. I tillegg skulle de rutiner som man har for parkering begrense risikoen for gebyrer, herunder bygge på prinsippet om etterskuddsbetaling.»

Svar:

Innledningsvis viser jeg til mitt tidligere svar om parkeringstilbudet ved Sykehuset Østfold, datert 2. desember 2019, og de gjeldende krav til organisering som skal legges til grunn for parkeringstilbudet ved landets sykehus.

De retningslinjene som skal legges til grunn for parkeringstilbudet består av 13 punkter, og ble ferdigstilt i en felles rapport fra de regionale helseforetakene høsten 2008. Flere av punktene i rapporten omhandler økonomiske sider ved tilbudet. I foretaksmøtet i de regionale helseforetakene i 2011 ble disse tydeliggjort gjennom følgende eierkrav:

Foretaksmøtet la til grunn at helseforetakene begrenser betaling for parkering til å dekke kostnadene ved parkeringstilbudet og at de rutiner man har for parkering skal begrense risikoen for gebyr. Alle nye parkeringssystemer skal bygge på prinsippet om etterskuddsbetaling.

Dette kravet gjelder fortsatt.

I den nevnte rapporten som ligger til grunn for kravene om organisering av parkeringstilbudet ble det også gitt føringer knyttet til klima og miljø. Dette er formulert på følgende måte:

Helseforetakene skal arbeide for at både parkeringsforhold og transportforhold støtter opp om de klimatiltak som helseforetakene er pålagt å følge, som følge av nasjonal klimapolitikk. De bør samarbeide med lokale myndigheter om kollektivtransport for ansatte og pasienter, eventuelt opprette kollektivtilbud i egen regi, for å ta mest mulig miljøhensyn. For øvrig bør det legges til rette for sykkelbruk.

Jeg anser denne føringen for parkeringstilbudet som relevant og godt dekkende også for hvordan vi tenker i dag om hensynet til miljø og klima.

Helse Sør-Øst RHF har orientert departementet om at de har tatt et initiativ overfor de tre øvrige regionale helseforetakene om å utarbeide et innspill til departementet om eventuelle endringer i retningslinjene for parkeringsordninger ved landets sykehus. Departementet vil på bakgrunn av resultatene fra dette arbeidet vurdere hvorvidt man bør revidere de aktuelle retningslinjene.

SPØRSMÅL NR. 764

Innlevert 23. januar 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 3. februar 2020 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvor mye av budsjettet til Sørlandet sykehus gikk til private aktører innen ordningen med fritt behandlingsvalg i 2018 og 2019, og hvor store var ABE-kuttene for Sørlandet sykehus de samme årene?

Svar:

Jeg har innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF til første del av spørsmålet, som gjelder kostnader ved Sørlandet sykehus HF til pasientbehandling gjennomført av fritt behandlingsvalg-leverandører. Det regionale helseforetaket opplyser at Sørlandet sykehus HF sine kostnader til denne aktiviteten utgjorde 9,5 mill. kroner i 2018 og 20,7 mill. kroner i 2019.

Til delen av spørsmålet som gjelder avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, vil jeg innledningsvis presisere at effektivitetskravet ikke innebærer at det kuttes i spesialisthelsetjenesten. Sektoren har hvert år fått en vekst i økonomisk ramme også etter at effektivitetskravet er trukket i fra.

I regjeringens budsjettforslag for 2018 ble det foreslått å øke driftsbevilgningene til sykehusene med 1 589

mill. kroner. Dette la til rette for å øke pasientbehandlingen med om lag 2 pst. i 2018. I budsjettet for 2019 ble det foreslått en økning på 1 350 mill. kroner, som la til rette for en aktivitetsvekst på 1,7 pst. i 2019.

Effektiviseringskrav i de regionale helseforetakene som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen utgjorde 239 mill. kroner i 2018 og 178 mill. kroner i 2019. Disse beløpene er hensyntatt i det samlede økte beløpet i vekstrammen til helseforetakene. Tallene for de regionale helseforetakene er netto etter at det er tilbakeført midler i basisbevilgningene. Dette legger til rette for at reformen ikke påvirker de regionale helseforetakenes muligheter til å investere i nytt utstyr og bygg. Uttrekke- ne knyttet til ABE-reformen må ses i sammenheng med at driftsbudsjettene til de regionale helseforetakene i perioden 2014-2020 har blitt styrket med totalt 14,6 mrd. kroner i 2020-priser.

Helse- og omsorgsdepartementet har ikke tilsvarende tall på helseforetaksnivå. Effekten av ABE-reformen for det enkelte helseforetak vil blant annet avhenge av den interne inntektsmodellen i helseregionen og faktisk aktivitet i det enkelte budsjettår. Alle regionale helseforetak stiller effektiviseringskrav til helseforetakene. Det er nød-

vendig for å dekke investeringsbehovet i bygg, utstyr og IKT.

SPØRSMÅL NR. 765

Innlevert 23. januar 2020 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 31. januar 2020 av næringsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Justervesenet har meldt om økning i årsavgiften for tilsyn av fiskemottak, som kjøper fersk fisk. Avgiftene for fryse-riene må da reduseres, gitt at den totale avgiftsbelastningen skal holdes uendret. Avgiftssystemet vil dermed i enda større grad favorisere eksport av råstoff fremfor bearbeiding av råstoffet her hjemme.

Er denne hemmingen av verdiskaping i Norge tilsiktet fra statsrådets side, eller vil han foreta seg noe for å rette opp i denne skjevheten, og bedre konkurranseevnen for mottaksanleggene her hjemme?

Svar:

For å finansiere Justervesenets tilsyn av fiskemottak ble det fra 2016 innført årsavgift for fiskemottakene, som erstatning for det tidligere tilsynsgebyret for enkeltbesøk. Finansiering i form av avgift, som pålegges alle aktører i næringen, gir Justervesenet mulighet til å styre tilsynsressursene dit risikoen for feil målinger er størst. For 2018 ble det fastsatt en ny modell for årsavgiften for fiskemottak som innebærer at virksomheter som tar imot fisk skal betale en viss promille av verdien av fisken som ble tatt imot, slik verdien fremkommer på sluttseddelen.

Ved innføringen av denne finansieringsmodellen ble avgiftsgrunnlaget endret fra selskapenes omsetning slik det fremkommer av siste årsregnskap til omsetning slik verdien av fisk fremkommer av forrige års sluttsedler. Dermed slipper fiskemottakene den årlige rapporteringen til Justervesenet, siden Justervesenet kan hente tallene fra Fiskeridirektoratet. Endringen medførte derfor mindre krav til rapportering og var i så måte en forenkling for næringen.

Justervesenets gebyrer og avgifter fastsettes i forskrift om målenheter og måling. I etterkant av endringen i 2018 har departementet presisert hvordan forskriften § 6-3 første og annet ledd skal tolkes. Departementet har presisert at for fryselaagre må forskriften § 6-3 forstås slik at årsavgiften for tilsyn blir beregnet på grunnlag av selskapenes

omsetning slik det fremkommer av siste årsregnskap istedenfor verdien slik den fremkommer på sluttseddelen. Dette beregningsgrunnlaget er betydelig lavere enn omsetningsverdien på fisken.

Fryselagrene kjøper ikke fisken selv. Omsetningen til denne delen av bransjen er ikke kjøp og salg av fisk, som er det sluttsedlene viser. Omsetningen er i stedet salg av fryselagertjenester og oppbevaring av fisken før den selges. Dermed blir det ikke riktig å benytte sluttseddeldata som beregningsgrunnlag for disse mottakene, da sluttsedlene ikke gir informasjon om hva som er omsetningen til fryselagrene.

Det var ikke departementets intensjon ved utarbeidelsen av den nye finansieringsmodellen at årsavgift for tilsyn med fiskemottak skal beregnes ut fra noe annet enn det som er mottakets omsetningsverdi av veiet fisk. Dvs. at når sluttsedlene ikke gir informasjon om mottakets omsetning, så kan ikke sluttsedlene brukes som beregningsgrunnlag. For fryselaagre som ikke selv kjøper fisken, bør årsavgiften fortsatt beregnes av omsetning slik det fremkommer av siste årsregnskap.

I beregningene av ny promillesats for 2019 er det tatt høyde for den ovennevnte presiseringen. Det resulterte i økt promillesats. Modellen som sådan er ikke endret, og den totale avgiftsbelastningen for bransjen er ikke endret fra 2018 til 2019. Den eneste endringen er dermed at årsavgift for fiskemottak øker som følge av at nøytrale fryselaagre skal betale mindre og øvrige aktører mer enn det som i utgangspunktet lå til grunn for 2018. Endringen gjenspeiler de faktiske kostnadene ved tilsynet og er i tråd med bestemmelsene i Finansdepartementets rundskriv om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering.

Jeg viser til at satsen er økt fra 0,58 promille av fiskemottakets omsetning i 2018 til 0,8920 promille i 2019, noe som fortsatt er en svært liten del av selskapets omsetning. Avgifter mindre enn 1 000 kroner kreves ikke inn.

Gjennom disse justeringene mener jeg at det er funnet en god balanse mellom hva berørte aktører betaler i årsavgift for tilsynet. Justervesenet har gjennom disse tilsynene en viktig rolle for å avdekke ulovlige forhold og

bidra til at aktiviteten foregår på en lovlig måte. Tilsynet kommer følgelig alle bedrifter i næringen til gode. Totalt sett bidrar tilsynet til tillit til målinger innad i bransjen,

overfor bransjen sett utenfra og i internasjonale sammenhenger.

SPØRSMÅL NR. 766

Innlevert 23. januar 2020 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 30. januar 2020 av justis- og innvandringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over hvor mange handlingsplaner politiet er bundet av, helt eller delvis, inkludert en oversikt over hovedmål og tiltak i disse?

Svar:

Per i dag har politiet ansvar for tiltak i til sammen 18 handlingsplaner eller strategier I tillegg kommer «Områdesatsing indre Oslo øst» og «Oslo sør-satsingen». Oversikten

fremgår av vedlegg 3 til årets tildelingsbrev til Politidirektoratet som, er tilgjengelig på regjeringens hjemmesider: <https://www.regjeringen.no/contentassets/80197702ddb144e8a016a040e656751f/tildelingsbrev-2020-pod.pdf>

Justis- og beredskapsdepartementet er ansvarlig departement, alene eller sammen med andre, i sju av handlingsplanene eller strategiene. Det varierer hvor mye politiet er forventet å bidra med og hvor mange tiltak politiet har ansvar for i de enkelte planene, og fremgår av den enkelte plan og strategi.

SPØRSMÅL NR. 767

Innlevert 23. januar 2020 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 3. februar 2020 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem sporingsloggen for ulven V862, slik at den viser ulvens bevegelser etter at den ble flyttet med helikopter fra Engerdal til Kongsvinger (dato og sted)?

Svar:

Det har vore stor interesse for kvar den forvaltningsmerka ulven V862 har bevega seg. Miljødirektoratet har jamnleg lagt ut informasjon om kvar ulven har vore på sine nettsider. Dette har ikkje vore informasjon i sanntid, men utdrag av sporingsloggen rundt 14 dagar attende i tid. For å unngå skadesituasjonar, har Fylkesmannen og varsla når ulven har nærma seg aktuelle område, som Elgå reinbeite-

distrikt. Fylkesmannen har og varsla fellingsleiar i samanheng med mellombels stans i lisensfellinga i Letjennareviret. Det er òg gjeve informasjon om ulven sin områdebruk ved mellombels stans i lisensfellinga utanfor ulvesona.

Etter det eg er kjent med, har det ikkje kome inn formelle innsynskrav i sporingsloggen for ulven V862. Der som det kjem slike søknader, må desse vurderast etter offentleglova, og eventuelt andre relevante lover. Hovudregelen i offentleglova er innsynsrett, og unntak frå denne hovudregelen må fylgje av lov eller forskrift med heimel i lov, jf. § 3 i lova.

Etter offentleglova § 24 tredje ledd kan det gjerast unntak frå innsyn for opplysningar når unntak er påkravd fordi innsyn ville "lette gjennomføringa av straffbare handlingar" eller "lette gjennomføringa av handlingar

som kan skade delar av miljøet som er særleg utsette, eller som er trua av utrydding".

Det fylgjer av Rettleiar til offentleglova at for at unntaksalternativet om straffbare handlingar skal brukast må "for det fyrste dei aktuelle opplysningane vere av ein slik karakter at dei er nyttige ved utføring av straffbare handlingar." For det andre "må det vere ei viss fare for at opplysningane faktisk vil bli brukte på denne måten." Det er slått fast at det ikkje er "noko vilkår at den som ber om innsyn kan mistenkjast for å skulle bruke opplysningane til kriminelle føremål, men opplysningane må objektivt sett kunne brukast slik." Det er vidare slått fast at føresegna kan "gi høve til å gjere unntak for opplysningar som kan gjere utanforståande oppmerksame på moglegheita for å utføre ei straffbar handling." Som eksempel er nemnt "detaljerte opplysningar om kvar sjeldne fugleartar finst og liknande."

Når det gjeld unntaket at innsyn vil lette gjennomføringa av handlingar som kan skade delar av miljøet som er særleg utsette, eller som er trua av utrydding, fylgjer det av rettleiinga at dette dels vil "overlappe unntaket i § 24 tredje ledd fyrste punktum. Det finst likevel ein del miljø-

skadelege handlingar som ikkje er straffbare, slik at unntaket i tredje ledd fyrste punktum ikkje kan brukast. Dette blir vareteke gjennom unntaket i § 24 tredje ledd andre punktum andre alternativ."

Eg meiner at begge unntaka i offentleglova § 24 tredje ledd vil gjelde for detaljert informasjon om kvar ulven V862 oppheld seg i sanntid. Vi veit av erfaring at det har føregått ulovleg jakt og andre ulovlege handlingar, som utlegging av forgifta åte, retta mot ulv. Ulv er i fylgje Artsdatabanken si Norsk rødliste for arter 2015 ein kritisk trua art. Ulven V862 er i tillegg eit særleg viktig individ fordi den er av finsk-russisk opphav, og vil kunne bidra til å redusere graden av innavl i den sør-skandinavisk ulvebestanden som er sterkt prega av innavl. Detaljert informasjon om kvar ulven V862 er i sanntid, vil medføre ein risiko for at data kan nyttast til utføring av ulovleg jakt eller andre straffbare handlingar retta mot ulven V862. Denne informasjonen kan dermed skade ein utrydningstrua art, og eit individ som er særleg verdifullt. Eg viser og til at det i rettleiinga er vist til detaljerte opplysningar om kvar sjeldne fugleartar finst og liknande som eksempel på når unntaket i § 24 tredje ledd blir brukt.

SPØRSMÅL NR. 768

Innlevert 24. januar 2020 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 4. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for den vidare prosessen for å realisere InterCity Østfoldbanen, og hvilken fremdrift kan berørte kommuner, enkeltpersoner og næringsliv forvente i jernbaneutbyggingen?

BEGRUNNELSE:

Jeg vil starte med å gratulere statsråden med nye og viktige oppgaver.

I en lengre periode har jernbaneutbyggingen i Østfold vært uavklart. I statsbudsjettet for 2020 beskrev regjeringen planlegging av InterCity Østfoldbanen. Slik det fremgår av proposisjonen er det kjent at Bane Nor venter vesentlige høyere kostnader for prosjektet i dets nåværende form, enn det som ligger til grunn for Nasjonal transportplan 2018–2029. Videre står det følgende i statsbudsjettet for 2020: «det er ikke aktuelt å gå videre med prosjektet i dets nåværende form.»

7. januar la Jernbanedirektoratet frem utredninger med oppdatert grunnlag for mulighetsstudie Østfoldbanen og vurderinger av alternativ utbyggingsrekkefølge. Utredningen viser at ny pris for InterCity Østfoldbanen er estimert til 63 milliarder.

Det er en felles forståelse om nødvendigheten av å se på mulige kostnadsreduksjoner. Det er samtidig viktig å minne om at kostnadene for Østfoldbanen er ikke høyere enn andre jernbaneutbygginger når prisen sammenlignes per kilometer.

Byer, lokalsamfunn, enkeltpersoner, huseiere og næringsliv står i en svært krevende situasjon med manglende avklaring om videre jernbaneutbygging. Næringsliv kvier seg for å gjøre investering og privatpersoner vet ikke om hjemmet deres vil bli berørt av jernbaneutbygging. Dette setter lokalsamfunn i en uakseptabel uavklart situasjon preget av usikkerhet.

Norge har som mål å redusere utslippet av klimagasser med minst 40 prosent innen 2030. Jernbaneutbygging må ses som en del av å endre transportmønstre. Få avgan-

ger og lite pålitelighet gjør tog til et mindre attraktivt reisealternativ for pendlere. Med ny toglinje forventer Bane Nor en økning i antall reisende fra østfoldbyene med 1,8 millioner pr. år, 1400 færre personbilturer til Oslo pr. døgn og 17.200 tonn lavere CO₂-utslipp pr. år.

Tidligere samferdselsminister Jon Georg Dale har uttalt følgende i svar på skriftlig spørsmål (Dokument nr. 15:658 (2019-2020)):

«Ambisjonen om å tilby passasjerane to tog i timen til Sarpsborg og fire tog i timen til Fredrikstad ligg fast. Difor arbeider regjeringa i lys av ny informasjon med å finne best mogleg måte å realisere det på.»

Svar:

I svar til stortingsrepresentant Bengt Fasteraune på spørsmål nr. 754 har eg òg orientert om vidare framdrift for arbeidet på InterCity-strekningane på blant anna Østfoldbana. Som eg viser til i svaret har Jernbanedirektoratet nyleg sendt eit omfattande kunnskapsgrunnlag. Rap-

porten oppdaterer vurderingane frå moglegheitsstudien frå 2011 som såg på ulike traséalternativ for InterCity-utbygging mellom Råde, Fredrikstad, Sarpsborg og Halden. I lys av dagens erfaring med kostnadstall for dobbeltspora jernbane og kompliserte grunnforhold har Jernbanedirektoratet vurdert om det vil bli betre måloppnåing og høgare samfunnsnytte med alternativ til dagens trasé. Samferdselsdepartementet er nødd til å gå grundig inn i grunnlaget frå Jernbanedirektorat og sjå på kva alternativ vi har for vegen vidare.

Regjeringa arbeider no med framlegg til ny nasjonal transportplan for 2022-2033 og vil legge denne fram for Stortinget våren 2021. I nasjonal transportplan 2022-2033 vil eg legge fram for Stortinget korleis regjeringa ser for seg å løyse dei store transport- og klimautfordringane. I den anledning har vi invitert fylkeskommunene, dei største bykommunene og Sametinget til å kome med innspel til arbeidet med nasjonal transportplan med tanke på utfordringar, mål og prioriteringar som skal løysast i dei ulike korridorane gjennom transportpolitikken.

SPØRSMÅL NR. 769

Innlevert 24. januar 2020 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 31. januar 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Er finansministeren enig i at de økonomiske forskjellene i Norge øker og at det først og fremst skyldes at landets aller rikeste trekker i fra oss andre?

BEGRUNNELSE:

Ulikheten i makt og rikdom i Norge øker og de rike drar ifra. Den rikeste delen av befolkningen i Norge drar fra resten mye fortore enn i land som Frankrike, Nederland og Spania. Den rikeste prosenten i Norge i dag eier en femtedel av all formue. Det betyr at resten, 99 pst. av oss, deler på de resterende tre fjerdedelene. De rikeste får også en stadig større del av inntektene. Samtidig har de med lavest lønn stått tilnærmet stille i lønnsutviklingen siden 2008.

I tillegg viser nye tall at ulikheten i Norge er større enn offisiell statistikk viser. Gjennom tilbakeholdt overskudd i holdingselskaper akkumulerer landets rikeste stadig større formuer skattefritt.

Økt økonomisk ulikhet gir skjevfordeling av makt og innflytelse. Når de rikeste i Norge øker sine formuer øker

de også sin makt over samfunnet. Dette skjer både direkte – gjennom eierskap i næringslivet – men også politisk, gjennom for eksempel finansiering av lobbygrupper og tenketanker.

Til tross for at tallenes tale er krystallklar, ulikhetene øker, har regjeringen vært usedvanlig uklar om den erkjenner det faktum. Det får også konsekvenser for politikken, som har vært katalysator for økt rikdom for de på toppen.

Svar:

Meld. St. 13 (2018–2019) Muligheter for alle — Fordeling og sosial bærekraft (Mulighetsmeldingen) beskriver hvordan fordelingen av de økonomiske ressursene har endret seg de siste 30 årene. Meldingen beskriver også hvilke faktorer som har bidratt til endringer i inntektsfordelingen. Meldingen understreker at både størrelsen på og fordelingen av inntekter bestemmes av flere faktorer, sentrert rundt markedene for arbeid, kapital, varer og tjenester. Meldingen viser også at økt konsentrasjon av

kapitalinntekter, skjeve fordeling av lønnsinntekter, så vel som demografiske endringer er viktige årsaker til økt inntektsulikhet.

Til tross for at inntektene er noe skjeve for delt i dag enn på midten av 1980-tallet, er Norge fremdeles blant landene i Europa med lavest ulikhet. Det gjelder ikke bare når vi ser på inntektsfordelingen, men også når vi ser på bredere indikatorer for fordelingen av levekår og livskvalitet. Gini-koeffisienten for disponibel husholdningsinntekt viser at de største endringene i inntektsfordelingen fant sted gjennom 1990-tallet og på begynnelsen av 2000-tallet. Siden midten av 2000-tallet har endringene i inntektsfordelingen vært mer moderate, og Gini-koeffisienten har gått litt ned siden 2015.

Kjøpekraften til norske husholdninger har fått et betydelig løft de siste 30 årene, og inntektsveksten har kommet alle inntektsgrupper til gode. Veksten i realinntekt har vært forholdsvis jevn for de 80 pst. av befolkningen som befinner seg i midten av inntektsfordelingen. Økte inntektsforskjeller skyldes en kombinasjon av at inntektsveksten for de ti pst. med de høyeste inntektene har vært litt sterkere enn for gjennomsnittet, og at inntektsveksten for de ti pst. med de laveste inntektene har vært litt svakere enn for gjennomsnittet.

Den registrerte inntektsveksten for 10. desil må ses i lys av skattereformen i 1992 som innebar vesentlige endringer i hvordan inntektene ble rapportert til skattemyndighetene. Reformen innebar blant annet en økt synliggjøring av kapitalinntekter hos eierne, som følge av en reduksjon av fradragsmuligheter og avsetningsordninger, at viktige kapitalinntekter som tidligere var skattefrie, ble skattepliktige, og at aksjonærene har tatt ut økt aksjeutbytte. En slik endring i hvordan bedriftenes overskudd anvendes, har i seg selv ingen innvirkning på den reelle formues- og inntektsfordelingen, selv om den i statistikken fremstår som økte inntekter hos eiere (se NOU 2009: 10 Fordelingsutvalget). Svakere inntektsvekst i 1. desil må delvis ses i lys av det betydelig befolkningstilskuddet Norge har fått gjennom innvandring, blant annet som følge av EU-utvidelsene i 2004 og 2007.

Skattereformens utslag i inntektsstatistikken illustrerer også en mer generell utfordring for analyser av inntektsfordelingen. I Norge baserer mål for inntektsulikhet seg på inntektsstatistikken som igjen er utarbeidet på grunnlag av opplysninger fra skattemeldingen. Tallene dekker alle inntektstakere, men omfanget av opplysninger er avhengig av skattesystemets avgrensninger. Dette innebærer at flere inntekter som kan gi grunnlag for forbruk ikke nødvendigvis inngår i inntektsstatistikken til enhver tid. Et eksempel på dette er tilbakeholdt utbytte. Ifølge upubliserte tall fra forskere i SSB trekker tilbakeholdt utbytte i retning av noe høyere inntektsulikhet enn det som fremgår av inntektsstatistikken. Dette er også omtalt i Mulighetsmeldingen. Andre inntekter som heller ikke omfattes av statistikken kan trekke i motsatt retning.

Det gjelder for eksempel verdien av offentlige tjenester som husholdningene mottar, som er blitt anslått til å redusere ulikheten i disponibel inntekt med 20 pst.

I spørsmålets begrunnelse skriver stortingsrepresentant Kaski at landets rikeste skattefritt akkumulerer stadig større formuer gjennom tilbakeholdt overskudd i holdingselskaper. Jeg antar at grunnlaget for påstanden er at aksjeinntekter i selskap, herunder i holdingselskap, som regel er skattefritt etter den såkalte fritaksmetoden. Tilbakeholdt overskudd i holdingselskap er normalt beskattet med selskapsskatt i de selskapene hvor overskuddet er opptjent. For norske eiere inngår dessuten tilbakeholdt overskudd i beregningsgrunnlaget for formuesskatten. Jeg mener derfor at det kan være noe misvisende å omtale tilbakeholdt overskudd i holdingselskap som skattefritt.

Som beskrevet i svar på spørsmål nr. 560 fra stortingsrepresentant Kaski fra finansminister Siv Jensen, sørger fritaksmetoden for at overskudd ikke skattlegges flere ganger gjennom eierkjeder av selskap, såkalt kjedebeskatning. Uten mekanismer for å motvirke kjedebeskatning kan skattenivået på selskapsoverskudd bli urimelig høyt og vilkårlig. Kjedebeskatning kan dessuten føre til at kapital låses inne i mindre lønnsom virksomhet, som igjen fører til lavere samlet avkastning på kapitalen i økonomien. I 2017 innførte regjeringen ordningen med aksjesparekonto. Den gir småsparere samme mulighet som eiere av holdingselskaper til å kjøpe og selge børsnoterte aksjer uten løpende beskatning av utbytter og gevinster. Det er ikke mer gunstig å eie aksjer i et holdingselskap enn på eie aksjer på en aksjesparekonto.

Det stemmer at enkelte OECD-land har en jevnere formuesfordeling enn Norge. Samtidig er det også flere OECD-land hvor formuesfordelingen er langt skjeve enn i Norge. I Mulighetsmeldingen peker regjeringen på flere forhold som skaper usikkerhet rundt slike internasjonale sammenligninger av formuesfordelingen. For det første baserer informasjon om formuesfordelingen i Norge seg på ligningsopplysninger. I mange andre land er slik informasjon basert på spørreundersøkelser, og kan derfor være langt mindre presis. For det andre kan det være variasjoner i hvilke formuesobjekter som omfattes av formuesstatistikken på tvers av land. I Norge er for eksempel ikke verdien av pensjonsrettighetene som opptjenes i arbeidsmarkedet omfattet av formuesstatistikken. For det tredje vet vi at enkelte formuesobjekter er verdsatt til dels langt under markedsverdi i den norske statistikken, noe som trekker i retning av at samlet nettoformue er undervurdert.

I Mulighetsmeldingen presenterte regjeringen sin strategi for å bevare et samfunn med høy velferd og små forskjeller. Innsatsen på dette området retter seg særlig mot utdanning, integrering og arbeid. Dette er tiltak som ikke nødvendigvis gir umiddelbare utslag i inntektsstatistikken, men som på sikt kan bidra til en jevnere fordeling ved at flere kommer i arbeid. Samtidig må en god politikk

for fordeling også verne om de grunnleggende betingelsene for økonomisk vekst og stabilitet. Det betyr at vi må legge til rette for nyskaping og omstilling, samtidig som vi styrker evnen til å møte uforutsette økonomiske hendelser og brå omveltninger. I skattepolitikken har regjeringen prioritert vekstfremmende lettelsers som kommer

brede lag av befolkningen til gode. En nyere studie fra SSB viser at skattelettelsene favner bredt (se Lian, B., Nesbakken, R., Thoresen, T.O., Jia, Z., Nygard, O.E. & Vattø, T.E. Er skattesystemet mer omfordelende nå? Statistisk sentralbyrå rapporter 2019/30).

SPØRSMÅL NR. 770

Innlevert 24. januar 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 1. februar 2020 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Hva vil være den store forskjellen på den petroleumpolitikken avgått statsråd Sylvi Listhaug førte og den petroleumpolitikken den nye statsråden vil føre?

Svar:

Regjeringen vil fortsatt legge Granavolden-plattformen til grunn for sitt arbeid. Vi vil skape et bærekraftig velferdssamfunn gjennom å omstille norsk økonomi, skape vekst og flere jobber, bygge infrastruktur i hele landet, satse på kunnskap og kompetanse, fremme det grønne skiftet og sikre flere ben å stå på. I likhet med den forrige olje- og energiministeren, vil jeg styre departementet innenfor rammene av denne plattformen.

Som det kommer fram av Granavolden-plattformen, er hovedmålet i regjeringens petroleumpolitikk å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. I Norge er det et bredt politisk flertall bak mål og rammebetingelser for petroleumsnæringen, noe som har gitt stabile og forutsigbare rammebetingelser i nærmere 50 år. Det er jeg opptatt av å videreføre.

Klimagassutslippene i verden må ned. Jeg er derfor glad for at en samlet olje- og gassindustri har nylig har satt seg som mål å redusere sine klimagassutslipp med 40 pst. i 2030 sammenlignet med 2005, og videre til nær null i 2050. Industriens egne mål er i tråd med den nullvisjonen jeg har tatt til orde for. Om det er mulig å gjennomføre tiltak og utvikle nye løsninger raskt nok til at utslippene kan gå mot netto null før 2050, vil det være positivt for alle.

SPØRSMÅL NR. 771

Innlevert 24. januar 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 1. februar 2020 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Når vil den nye olje- og energiministeren legge fram en plan for Stortinget om å kutte alle utslipp fra oljeindustrien innen 2035 slik hun tok til ordet for i mediene 26. november 2019?

BEGRUNNELSE:

Til NRK sa den nye olje- og energiministeren, som da var stortingsrepresentant for Høyre følgende 26. november 2019:

"Vi må ha en nullvisjon for klimautslipp for norsk sokkel helst innen 2035, men senest innen 2050."

Hvis vi skal klare å nå kutte alle utslipp fra oljeindustrien innen 2035 må det lages en plan for dette nå.

Equinor har lagt fram et mål om å kutte utslippene med 40 % innen 2030, men det er med utgangspunkt i utslippene som var i 2005. I 2005 var utslippene fra oljeindustrien mye høyere enn i 1990 som er det året man bruker å måle klimaambisjonene ut i fra.

Equinors mål er for svakt, både for å nå Norges mål om å kutte utslippene med 40 % innen 2030 sammenlignet med utslippene i 1990 og det er i alle fall for svakt dersom man skal nå nullutslipp i 2035 slik den nye statsråden har tatt til orde for. Derfor trengs det raskt en plan som gjør at det er mulig å kutte utslippene helt innen 2035.

Svar:

Norge har allerede ambisiøse klimamål, både for 2030 og 2050. I Granavolden-plattformen varsler regjeringen at begge målene skal forsterkes.

Aktiviteten på norsk sokkel har i mange år stått overfor strenge klimavirkemidler som gir energieffektiv produksjon med lave utslipp, og en produksjon der gassressursene utnyttes og ikke brennes av over fakkel.

Regjeringens petroleumspolitik, inklusive planene for å få til utslippsreduksjoner fra virksomheten, ble lagt frem for Stortinget i Prop. 80 S (2017-2018). Kvoteplikt og CO₂-avgift er hovedvirkemidlene i klimapolitikken på norsk sokkel. Det skal de være også fremover, samtidig som vi opprettholder strenge miljøkrav til norsk olje-produksjon. Vi har også etablert et senter for lavutslipp-sløsninger i olje- og gassnæringen, og vi har igangsatt en

oppdatering av kraft fra land-studien fra 2008 i regi av Oljedirektoratet. I tillegg skal departementet kartlegge mulighetene for å elektrifisere de største landbaserte anleggene i Norge.

Virkemidlene gir resultater. Gjennomsnittlige klimagassutslipp fra produksjonen på norsk sokkel er om lag halvparten av de globale. Gjennom deltakelsen i det europeiske kvotesystemet ETS bidrar oljeselskapene på norsk sokkel til at utslippene innenfor kvotesystemet reduseres med 43 pst. innen 2030 sammenlignet med 2005-nivå. Selskapene står overfor en høy CO₂-avgiftssats, som regjeringen økte ytterligere med 5 pst. utover prisjustering fra 2019 til 2020. Disse virkemidlene er kloke fordi de gjør det lønnsomt for selskapene å drive stadig mer energieffektiv og renere produksjon. Jo lavere utslipp selskapene har, jo lavere blir avgiftsbetalingen og kvotekostnadene. Den høye utslippskostnaden selskapene står overfor gjør flere og dyrere tiltak lønnsomme på sokkelen enn i annet næringsliv.

Disse virkemidlene vil også fungere fremover. Jeg er glad for at en samlet olje- og gassindustri har nylig har satt seg som mål å redusere sine klimagassutslipp med 40 pst. i 2030 sammenlignet med 2005, og videre til nær null i 2050. Målet er forankret hos de viktigste næringsaktørene og omfatter både arbeidstager og arbeidsgiversiden, noe som er viktig for få legitimitet for den omstillingene som er nødvendig for å redusere utslippene. Industriens egne mål er i tråd med den nullvisjonen jeg har tatt til orde for. Om det er mulig å gjennomføre tiltak og utvikle nye løsninger raskt nok til at utslippene kan gå mot netto null før 2050, vil det være positivt for alle.

SPØRSMÅL NR. 772

Innlevert 24. januar 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 10. februar 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Fleire skuler, kommunar og Vestland fylke saknar omsetting av FN sine berekraftsmål til nynorsk. FN-sambandet fekk midlar frå UNESCO-kommisjonen til å omsette til nordsamisk, og ynskjer seg no finansiering for at måla og skal vere tilgjengelege på nynorsk.

Korleis vil statsråden sikre finansiering av omsettinga slik at berekraftsmåla blir å lese på båe målformar i No-reg?

Svar:

Eg beklagar at svaret kommer seint. Det skuldast endringane i ansvaret for berekraftsmåla. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har starta arbeidet med å omsette berekraftsmåla til nynorsk. Eg reknar med at det vil finnast tilgjengeleg i løpet av februar.

SPØRSMÅL NR. 773**Innlevert 24. januar 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 7. februar 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Stortinget var opptatt av midler til nye læremidler i statsbudsjett 2020. I Sagat skrives det på lederplass om "Krise for samiske læremidler" 10.1.2020.

Hva tenker statsråden om at det kun blir gitt tilsagn til 1/3 av søkte midler til samiske læremidler, at behovet er tre ganger så stort, og hvordan vil statsråden sikre et godt, mangfoldig tilbud av nye læremidler ved innføring av nye læreplaner høsten 2020?

Svar:

Sametinget har ansvaret for utvikling av samiske læremidler, og de har forvaltningsmyndighet på fagområdet utdanning og oppvekst. De forvalter og prioriterer selv midler på budsjettkapittelet 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv. I forbindelse med Kunnskapsløftet 2020 Samisk (fagfornyelsen samisk) vil det være behov for nye læremidler i mange fag. I budsjettet for 2019 har regjeringen derfor økt bevilgningen til Sametinget til utvikling av samiske læremidler med 10 millioner kroner.

I Statsbudsjettet for 2020 er det for øvrig satt av 250 millioner kroner til læremidler i forbindelse med fagfornyelsen. Av dette går 170 millioner kroner til å dekke merutgifter kommunene har til innkjøp av nye læremidler. 15 millioner kroner vil gå til å oversette, tilpasse og utvikle digitale læremidler på samisk, i samarbeid med Sametinget. 15 millioner kroner vil gå til å utvikle læremidler det ikke er kommersielt grunnlag for å utvikle, som for eksempel læremidler på nynorsk og læremidler i yrkes-

fag som har få elever. Om lag 50 millioner kroner vil gå til en tilskuddsordning for innkjøp av digitale læremidler tilpasset fagfornyelsen. Disse midlene inngår som en del av den teknologiske skolesekken. I alle tilskudd til utvikling av digitale læremidler som Utdanningsdirektoratet har lyst ut de siste årene, har direktoratet stilt krav om at læremidlene skal la seg oversette til samisk.

Det er mangel på samisklærere, og dette bidrar til utfordringene med å utvikle læremidler for opplæring i og på samisk. Mangel på lærerressurser fører til at det er få læremiddelforfattere, og mange gjør dette arbeidet på fritiden. Selv om det er et økt budsjettbehov i forbindelse med fagfornyelsen, vet vi av erfaring at det dessverre ikke er ubegrenset kapasitet hos læremiddelforfatterne til å utvikle nye læremidler med høy kvalitet. Riksrevisjonen peker bl.a. på at det for perioden 2010–2018 står 65,3 av 97,1 millioner kroner ubrukt av midler som Sametinget hadde bevilget til utviklingsprosjekter på opplæringsområdet. Sametinget har varslet Kunnskapsdepartementet om at utvalget av samiske digitale læremidler av høy kvalitet er særlig mangelfull, og at det er utfordringer med kompetansen om digitale læremidler hos både forlag og andre som utvikler samiske læremidler.

Det er Sametinget som er best til å bedømme hva kapasiteten er, og hvor mye læremidler det er rimelig å forvente at kan lyses ut. Sametinget har i sitt budsjettbehov for 2021 skissert behov for en økning på 7 millioner kroner for å øke produksjonen av samiske læremidler. De årlige bevilgningene til Sametinget er en del av den ordinære budsjettprosessen.

Jeg vil følge arbeidet med samiske læremidler videre og vil ha dialog med Sametinget om dette.

SPØRSMÅL NR. 774**Innlevert 24. januar 2020 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos****Besvart 3. februar 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Fra 01.01.2020 ble regionreformen iverksatt for fullt.

Hva vil kostnadene og konsekvensene være av å reversere regionreformen?

BEGRUNNELSE:

01.01.2020 trådte regionreformen i kraft og de resterende fylkene som ikke tidligere var slått sammen ble slått sammen. I senere tid har flere politikere på Stortinget åpnet for forslag om å reversere reformen.

Svar:

Flere fylkeskommuner har nylig gjennomført ressurskrevende sammenslåinger, og det er gjort et svært godt arbeid i fylkeskommunene for å håndtere disse prosessene.

Det er Stortinget som gjør vedtak om deling av fylker. Dersom Stortinget ønsker å dele ett eller flere fylker vil det være behov for å utrede, avklare og planlegge en lang rekke forhold, av både praktisk, juridisk og økonomisk art. Jeg vil kommentere noen forhold, men jeg understreker at dette ikke er en uttømmende liste over mulige kostnader og konsekvenser ved en ev. deling av ett eller flere fylker.

Det er vanskelig å tallfeste kostnader ved deling av ett eller flere fylker. Vi har ikke erfaring med å dele fylker, men i en slik prosess vil utgifter til IKT-systemer være en av kostnadsdriverne. Det vil også påløpe utgifter til endring av kommunenummer. Ved sammenslåing av fylker fastsettes nye kommunenummer til alle kommunene i det nye fylket, da de to første sifrene i et kommunenummer viser til fylke. Departementet har utbetalt 225 millioner kroner for engangskostnader til fylkeskommunene som gikk sammen i regionreformen, som delvis kompensasjon for kostnadene ved sammenslåingsprosessene. Det er ikke regler i inndelingsloven om kompensasjon fra sta-

ten for engangskostnader ved ren deling av en kommune eller fylkeskommune. Ved grensejustering og deling av kommuner og fylker, følger det av inndelingsloven at det skal gjennomføres et økonomisk oppgjør, for å fordele rettigheter og plikter mv. Oppgjøret gjennomføres etter reglene i inndelingsloven kap. 5. Færre fylkeskommuner vil på lengre sikt kunne føre til færre ansatte i administrative stillinger, færre heltidspolitikere på regionalt nivå og mer ressurser til tjenester som kommer innbyggere og næringsliv til gode. En deling av dagens fylkeskommuner vil redusere disse mulighetene for effektivisering. Dersom Stortinget vedtar at et fylke skal deles midt i valgperioden for fylkestinget, må det enten avholdes ekstraordinært valg til det nye fylkestinget, eller så må delingen tre i kraft først etter et ordinært valg. Neste fylkestingsvalg er i 2023. Det vil innebære ekstra kostnader dersom det skal avholdes ekstraordinære valg til fylkestingene. Utgangspunktet for å overføre oppgaver og virkemidler til fylkeskommunene, var større fylkeskommuner. Dersom Stortinget ønsker å dele sammenslåtte fylkeskommuner, endres denne forutsetningen, og oppgavefordelingen må vurderes på nytt. Vi må heller ikke glemme de mange tusen ansatte i fylkeskommunene og i statlige etater som har vært berørt av regionreformen. Jeg har stor forståelse for at det kan være krevende å stå i slike omstillingsprosesser. Dersom Stortinget vil dele en eller flere fylkeskommuner, vil dette på nytt skape krevende omstillingsprosesser for de ansatte.

Jeg mener det nå er viktig at vi ser framover, og at fylkeskommunene får ro til å tilby gode tjenester til beste for innbyggere og næringsliv.

SPØRSMÅL NR. 775

Innlevert 24. januar 2020 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 31. januar 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Har Norge invitert det amerikanske luftforsvaret til å gjøre undersøkelser på Jan Mayen for å kunne lande sine fly der, og i så tilfelle, hva slags vurderinger gjør forsvarsministeren rundt hvordan dette vil påvirke det sikkerhetspolitiske bildet i nord og Norges forhold til Russland?

BEGRUNNELSE:

NRK varsler at det amerikanske luftforsvaret har undersøkt mulighetene for å operere amerikanske fly på flystripa på Jan Mayen:

"Det amerikanske luftforsvaret har vært på Jan Mayen for å vurdere landingsforholdene og sikkerheten på landingstripa på den lille norske øya som ligger mellom Norge og Grønland.

Hensikten er å legge til rette for at fly fra US Air Force skal kunne lande og ta av på Jan Mayen.

Dette vil gi større muligheter for trening med allierte, heter det i en pressemelding fra US Air Force. De mener bruken av flystripa vil gjøre det mulig med bedre samordning og samarbeid."

(NRK 23.1.20)

Flere forskere uttaler seg kritisk og mener dette vil provosere Russland unødig og bringe Norge ytterligere inn i et stormaktsspill.

Svar:

Personell fra Forsvaret er permanent tilstede på Jan Mayen, og Forsvaret gjennomfører regelmessige transportflyvninger fra fastlandet med forsyninger. I 2019 sendte Forsvaret ut bredt en forespørsel til en rekke allierte land og partnerland om de kunne bistå med transportstøtte fra fastlands-Norge til Jan Mayen. Forespørselen ble sendt ut som følge av at våre nasjonale C-130J Hercules-fly er presset på ressurser.

Forsvaret har også tidligere sendt ut slike forespørsler. Siden 2017 har både østerrikske, svenske, danske og franske fly (så sent som i oktober 2019) fløyet til Jan Mayen. Norge betaler for denne type oppdrag. Pr i dag er det ikke planlagt med at fly fra allierte land eller partnerland skal fly til Jan Mayen i løpet av 2020. Dette kan imidlertid endre seg hvis det oppstår kapasitetsproblemer for våre egne Hercules-fly.

Før det amerikanske luftforsvaret eventuelt vil kunne bistå Norge med flygninger til Jan Mayen, må det gjøres

en vurdering av landingsforholdene, både hva angår selve flystripen og sikkerheten mer generelt. En mindre gruppe amerikanske representanter fulgte en norsk transportflygning til Jan Mayen i november 2019 i den hensikt å foreta en slik vurdering.

Hvis USA eller andre allierte land igjen skulle bidra med støtte til transportflygninger til Jan Mayen, vil det på samme måte som tidligere kun være snakk om transportstøtte for å frakte forsyninger til det norske personellet som er stasjonert på øya. Formålet med aktiviteten er ikke å bruke Jan Mayen til militære operasjoner.

Det er også en tilleggsverdi i slike oppdrag, både for allierte i å lande på fremmede flyplasser med norsk støtte, og for det norske Forsvaret i å gi støtte til allierte land. For de fleste av våre allierte ligger det spesielt mye læring i å gjennomføre flyoppdrag til avsidesliggende områder i Arktis.

Det er veldig positivt at allierte og partnere kan støtte Norge med transportflykapasitet når vi trenger det – også til Jan Mayen. Dette viser at alliansesamarbeidet fungerer også i fredstid. Vi ser det ellers som hensiktsmessig at andre land er kjent med landingsforholdene på Jan Mayen i tilfelle at det skulle oppstå en alvorlig beredskapssituasjon i nord som kunne gjøre det aktuelt å bruke flystripen. For ordens skyld vil jeg understreke at Jan Mayen ikke omfattes av Svalbardtraktaten.

Jeg kan dermed ikke se at enkeltvis transportflyvninger til Jan Mayen med fly fra allierte land skulle påvirke det sikkerhetspolitiske bildet i nord.

SPØRSMÅL NR. 776

Innlevert 24. januar 2020 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 31. januar 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at et sterkt skøytemiljø i Bergen får hensiktsmessige treningsforhold?

BEGRUNNELSE:

I Bergen er det tydelig at skøytesporten ikke har gode treningsforhold. Anlegget som brukes til trening er dårlig tilpasset de krav som stilles i dag. I sammenligning med de land Norge konkurrerer med er det et veldig lavt nivå på anlegget i Bergen.

Flere tidligere olympiske mestre går nå ut og advarer mot at hele miljøet er i oppløsning, og at noen vurderer

å flytte fra byen. Det sier seg selv at slikt ikke er optimalt, hverken for toppidrett eller breddeidretten som er rundt. Lokale myndigheter synes handlingslammet. Mediene melder at mange innen idretten mister tiltro til at Byrådet er seg sitt ansvar bevisst.

Svar:

Jeg deler representantens engasjement for gode idrettsanlegg, både for barn og ungdom, og for våre beste utøvere.

Staten bygger ikke idrettsanlegg, men bidrar med tilskudd til bygging og rehabilitering av idrettsanlegg over

hele landet. Både idrettslag og kommuner kan søke om tilskudd til sine anlegg.

En forutsetning for statlig tilskudd er gode lokale prosesser. Det er viktig med gode behovsvurderinger og at lokale prioriteringer forankres i kommunenes planarbeider og prioriteringer. Det er mange idretter som ønsker seg bedre anlegg, og det kan være en stor jobb å gjøre lokale prioriteringer mellom disse.

Jeg vil fortsette å prioritere idrettsanlegg ved fordelingen av midler til idrettsformål. Dersom kommunen beslutter å ville bidra til utbedring eller etablering av skøyteanlegg i Bergen, er det muligheter for tilskudd fra staten gjennom ordningen med tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet.

SPØRSMÅL NR. 777

Innlevert 24. januar 2020 av stortingsrepresentant Petter Eide

Besvart 4. februar 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Vil regjeringen sende Domstolskomisjonens første delutredning (NOU 2019: 17 - Domstolstruktur) ut på høring, og når vil dette i så fall skje?

Svar:

Regjeringen tar sikte på å sende Domstolskomisjonens første delutredning, NOU 2019: 17 Domstolstruktur, på høring i løpet av kort tid.

SPØRSMÅL NR. 778

Innlevert 24. januar 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 3. februar 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Hvorfor unnlot regjeringen å informere Stortinget om at USAs attentat 3. januar ble gjennomført fra basen der de norske soldatene oppholder seg; hvilke forutsetninger gjelder for Norges deltakelse i OIR nå som USA ikke lenger hovedsakelig slåss mot IS, men bruker OIR til å bekjempe irakiske sikkerhetsstyrker og angripe Iran, og stiller regjeringen noen betingelser til USA om beskyttelse av norske soldater, respekt for folkeretten eller om å bli informert i forkant når USA bruker OIR til å angripe andre enn IS?

BEGRUNNELSE:

Under sin redegjørelse for Stortinget 2. mai 2018 uttalte forsvarsministeren følgende om Norges deltakelse i den USA-ledete Operation Inherent Resolve (OIR):

«Det er en grunnleggende forutsetning at innsatsen skal ha som formål å støtte irakiske sikkerhetsstyrker underlagt sentrale myndigheters kontroll i deres kamp mot ISIL».

Forsvarsministeren roste også de irakiske styrkene: «Det er de som har stått i front mot ISIL, det er de som har tatt tap for å slå ISIL tilbake, og det er de som har vunnet landet sitt tilbake fra terroristene». Angrepet USA gjennomførte 3. januar i år, handlet imidlertid ikke om å støtte de irakiske sikkerhetsstyrkene, men å likvidere en av deres viktigste offiserer i tillegg til Irans øverste militære leder. Det amerikanske angrepet ble åpent applaudert av IS.

Dette bryter fundamentalt med det forsvarsministeren beskrev som grunnleggende forutsetninger for norsk deltakelse i OIR. Siden har Solberg-regjeringen uttalt at Norge skal fortsette å sende soldater til den USA-le-

dede operasjonen i Irak. Regjeringen fortalte Stortinget at målet fortsatt er å bekjempe IS.

22. januar uttalte imidlertid general Alex Grynkewich, som skal være nestkommanderende for USAs operasjoner og etterretning i Irak og Syria, at USA i langt større grad er i konflikt med irakiske sjastyrker enn med IS. Dette strider klart med inntrykket regjeringen har gitt av hva som er formålet med OIR. Verken FNs sikkerhetsråd eller Iraks myndigheter har autorisert amerikansk krigføring mot irakiske sjiamuslimer.

Den 15. januar redegjorde utenriksministeren og forsvarsministeren om situasjonen i Midtøsten og de norske styrkene i Irak. Statsrådene omtalte der det iranske gjengjeldelsesangrepet mot den amerikanske basen, der de norske styrkene oppholder seg, men unnlot å svare på Rødts spørsmål om hvorvidt USA varslet Norge i forkant av det amerikanske attentatet 3. januar. Først etter skriftlig spørsmål fra Rødt svarte statsministeren at USA ikke varslet Norge i forkant. Det betyr at USA fratok de norske styrkene muligheten til å ta nødvendige forholdsregler for å beskytte sine soldater mot kommende gjengjeldelsesangrep og drastisk økt livsfare. Dette viser en uakseptabel mangel på hensyn til norske soldaters liv og sikkerhet fra USA.

I forrige uke kom det frem at amerikanske angrepet 3. januar ble gjennomført fra basen der de norske styrkene oppholdt seg. Dette gjør USAs manglende varsling til Norge enda mer alvorlig, fordi det knytter Norge tettere til det ulovlige angrepet og øker risikoen for at Norge trekkes inn i USAs konflikt mot Iran. I tillegg betyr det at USA med overlegg utsatte de norske soldatene for en enda større livsfare enn det som var antatt frem til dette ble kjent. Under redegjørelsen sa imidlertid statsrådene ikke at det var basen de norske soldatene oppholder seg på, som ble

brukt til å utføre angrepet 3. januar. Det er avgjørende at regjeringen klargjør om regjeringen 15. januar visste at det var denne basen som ble brukt, men valgte å holde dette skjult for Stortinget eller om USA hadde holdt dette skjult for regjeringen.

Det vil være svært alvorlig om Stortinget og offentligheten villedes om de norske soldatenes sikkerhet og USAs rolle som leder for militæroperasjonen Norge deltar i, gjennom tilbakeholdelse av vesentlig informasjon.

Svar:

Norske myndigheter ble ikke informert i forkant om den amerikanske operasjonen som ledet til den iranske generalmajor Soleimanis død 3. januar. Den redegjørelsen jeg holdt for Stortinget er i tråd med den informasjonen jeg besitter om operasjonen. Forutsetningene for Norges deltakelse i Irak ligger fast. Norske styrkers og OIRs mandat er å bistå Irak i kampen mot ISIL. Vi trener kun regulære styrker i den irakiske Hæren. Vår innsats skjer strengt i henhold til internasjonal rett. Dette er klart kommunisert til Irak, USA og til andre deltakere i koalisjonen. Våre styrker er der på invitasjon fra Iraks regjering for å bistå landets sikkerhetsstyrker innenfor rammen av den flernasjonale koalisjonsoperasjonen Inherent Resolve (OIR). OIR kjemper ikke mot irakiske sikkerhetsstyrker.

Norske soldaters sikkerhet er regjeringens høyeste prioritet. OIR og de norske styrkene har robust evne til styrkebeskyttelse, og Norge som del av koalisjonen bidrar til å vurdere innretningen i operasjonen også når det gjelder sikkerheten. Det vil imidlertid som kjent alltid være risiko forbundet med deltakelse i internasjonale operasjoner.

Jeg vil fortsette å holde Stortinget informert om Norges militære innsats i Irak.

SPØRSMÅL NR. 779

Innlevert 26. januar 2020 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 7. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvor stor andel av bevilgningen knyttet til statlig finansiert eldreomsorg er knyttet til administrasjon/byråkrati, og hvor stor måtte totalbevilgningen ha vært dersom alle kommuner skulle fått bevilgning på samme nivå som forsøkskommunene?

BEGRUNNELSE:

Den nyeste evalueringsrapporten av forsøket med statlig finansiert eldreomsorg, viser at det er brukt flere hundre millioner kroner til forsøksordningen der kun seks kommuner deltar.

Svar:

Helsedirektoratet har ansvaret for å administrere forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenesten. For perioden fra og med 2015 til og med 2020 har Helsedirektoratet til sammen over disse 6 årene benyttet 34,6 mill. kroner til administrasjon/ byråkrati. Beløpene inkluderer ikke utgifter til følgeevaluering. For perioden, fra og med 2016 til og med 2020, er det samlet bevilget 11,4 mill. kroner til følgeevaluering. I tillegg kan hver av forsøkskommunene benytte 500 000 kroner per år av inntektspåslaget til prosjektgjennomføring.

Den siste evalueringsrapporten er en sluttrapport fra forsøkets første periode. Det vil si perioden fra 1.5.2016 til 1.5.2019. Den viser at forsøket har gitt økte utgifter for staten. Ses hele den første forsøksperioden under ett (fra 1.5.2016 til 1.5.2019), fremgår det av evalueringsrapporten at statens utgifter til de 4 A- kommunene, har økt med i overkant av 600 mill. kroner sammenlignet med

om kommunene ikke hadde deltatt i forsøket. Av dette utgjør 119 mill. kroner inntektspåslag tilsvarende 4 pst. av netto driftsutgifter til omsorgstjenester. Alle kommunene har kommet gunstig ut av forsøket. I tillegg til vekst som skyldes økt aktivitet har kommunene brukt midler på ulike tiltak for å styrke omsorgstjenestene. Her kan nevnes kompetanseutvikling, lavterskeltiltak og investeringer i velferdsteknologi/ hjelpemidler. Jeg vil understreke at alle midler i forsøket skal benyttes til omsorgstjenester.

Forsøket skal etter planen pågå ut 2022. Det er vanskelig å allerede nå anslå hvordan finansieringen av omsorgstjenesten vil se ut dersom denne måten å finansiere tjenestene på for alle landets kommuner blir som i forsøket. Dersom inntektspåslaget ikke blir videreført ved en utrulling, skal i prinsippet statens utgifter i sum verken bli høyere eller lavere enn det kommunene har av utgifter i dag, bortsett fra eventuelle administrasjonskostnader.

SPØRSMÅL NR. 780

Innlevert 26. januar 2020 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 4. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren sørge for at bilistene slipper å betale bompenger på sideveier i påvente av at den politiske behandlingen av saken om nei til bompenger på sideveier er ferdig?

BEGRUNNELSE:

Frp er motstander av bompenger både når det gjelder bom på nye veier som bygges, men spesielt på gamle veier og lokalveier som ikke blir utbedret. Det er et helt feil prinsipp at bilister som ikke kjører på den nye veien, ikke trenger den og kanskje ikke engang ønsker den, skal betale for en vei de ikke bruker. Følgelig ba samferdselsministeren i fjor sommer Statens Vegvesen og Nye Veier se på finansieringen av E6 og Rv3/25 i Innlandet på nytt uten bom på sideveiene. Når regjeringen først har åpnet for å fjerne bommene på sideveiene, bør være en enkel formalitet å fjerne bommene, så lenge det blir forankret lokalt.

Men i Hamar Arbeiderblad den 24/1 kan vi dessverre lese at siden saksutredningen om å fjerne bommene på sideveiene har tatt lang tid, så rekker ikke fylkestinget i Innlandet å vedta en ny finansiering uten bom på sideveiene

før bommene settes opp. Følgelig ser det ut til at det kan bli en kort periode hvor det blir bom på sideveiene til E6 og Rv3/25 før regjeringen og Stortinget rekker å behandle og godkjenne et eventuelt lokalpolitisk ønske om at det ikke skal være bom.

Svar:

Statens vegvesen og Nye Veier AS følger nå opp oppdraget de fikk av Samferdselsdepartementet 15. august 2019 om å gjennomgå alle vedtatte prosjekter for å vurdere om en kan fjerne bom på sidevei. Når jeg mottar svar på oppdraget vil jeg vurdere den videre oppfølgingen og komme tilbake til saken på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 781**Innlevert 27. januar 2020 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim****Besvart 3. februar 2020 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hva er guttens helsetilstand og hva slags undersøkelser av denne ble gjort forut for beslutningen om å hente hjem mor og hennes to barn?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen tok en svært kontroversiell beslutning om å hente tilbake en IS-kvinne fra Syria med hennes to barn. Denne beslutningen ble tatt imot FrPs vilje og var utelukkende basert på at gutten var alvorlig syk. Regjeringen hadde ingen andre begrunnelser for å hente IS-kvinnen til Norge. Det vil med andre ord si at IS-kvinnen ikke ville blitt hentet til Norge dersom barnet ikke var alvorlig sykt. Saken har vekket enorm offentlig debatt og førte som kjent til at FrP trakk seg ut av regjering. Saken må derfor anses å ha helt spesiell offentlig interesse. I alle saker der personer har vært gjennom noe dramatisk, vært utsatt for en ulykke, blitt reddet eller evakuert, er det nærmest automatikk i at myndighetene opplyser offentligheten om helsetilstanden til de involverte. I denne aktuelle saken er det av spesiell interesse for offentligheten om regjeringen har hatt grunn til å stole på opplysningene de har fått, om regjeringen har latt seg presse av et terror-medlem og om det var hold i påstandene om at barnet var alvorlig sykt. Å opplyse om barnets helsetilstand kan umulig anses som brudd på taushetsplikt eller personvern all den tid myndighetene har gått ut med slike opplysninger tidligere i prosessen, at det er helt vanlig å opplyse om helsetilstand og at saken må anses å ha en helt spesiell offentlig interesse.

Svar:

Utenriktjenesten har over tid nedlagt et betydelig arbeid for å legge til rette for helsehjelp til barnet der familien befant seg, etter anmodning fra barnets mor.

Jeg opplyste Stortinget i svar på skriftlig spørsmål fra Karin Andersen (SV) 30.09.2019 at utenriktjenesten hadde vært i kontakt med ulike helsetilbydere i leiren, herunder ICRC. Imidlertid har våre samarbeidspartnere i området, i likhet med helsepersonell i Norge, ikke anledning til å dele helseinformasjon direkte med oss. Videre informerte jeg Stortinget om utenriktjenestens rolle knyttet til medisinske vurderinger av barnet 07.10.2019 i svar på skriftlig spørsmål fra Karin Andersen (SV). Utenriktjenesten har ingen forutsetning for å stille egne medisinske diagnoser. Det er medisinsk personell på bakken

som må foreta medisinske vurderinger og eventuelt gi tilbud om behandling. Det har jeg også informert Stortinget om.

Regjeringens beslutning om å hente hjem barnet ble fattet fordi den kunnskapen vi hadde tilgjengelig ga oss grunn til frykte alvorlig sykdom hos barnet. Bekymringen ble også underbygget av helseopplysninger som ble lagt frem av mors advokat. Dette er de samme opplysningene som kvinnens advokat i fjor høst gjorde kjent i media. Helseundersøkelsene var utført av medisinsk personell i Al Hol og Raqqa, og Utenriksdepartementet har lagt denne dokumentasjonen til grunn i det videre arbeidet med saken.

Opplysninger om helsetilstand for enkeltpersoner er taushetsbelagt informasjon. Det er flere regler som regulerer dette. Det er derfor ikke mulig å opplyse om helsetilstanden uten å bryte taushetsplikten. Brudd på taushetsplikten kan være en straffbar handling.

Taushetsplikten følger av forvaltningslovens §13. Ansatte i UD «plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om ... noens personlige forhold». Opplysninger om helsetilstand regnes som «noens personlige forhold».

Taushetsplikten har en viktig funksjon i samfunnet vårt. Den er et vern mot statens mulighet til misbruk av personopplysninger om enkeltborgere. Den gjør at enkeltmennesket stiller sterkere i møte med offentlig forvaltning. Den er en sentral del av vår rettsstat og et borgerlig prinsipp det er verdt å forsvare.

Forvaltningsloven § 13a åpner for at opplysninger kan gis ut dersom de er alminnelig kjent. Det betyr ikke at det automatisk kan gis ut andre opplysninger om et forhold som er kjent, for eksempel ny helseinformasjon. Dersom det nå gis ut opplysninger om helsetilstand, vil det innebære å gi nye opplysninger om helsetilstanden. Dette gjelder også dersom det kun er en bekreftelse eller avkreftelse av opplysninger gjengitt i media. Derfor kommer ikke denne regelen til anvendelse i dette tilfellet.

Taushetsplikten er ikke absolutt. Opplysninger gjøres kjent dersom den eller de som har krav på taushet samtykker. Men det foreligger ikke et samtykke. At moren tidligere har gitt ut enkelte opplysninger, er ikke det samme som å gi et eksplisitt samtykke til å gi ut andre opplysninger eller til å bekrefte eller avkrefte opplysninger som er ubekreftet. I noen tilfeller er det mulig å gi ut opplysninger i anonymisert form. Imidlertid er ikke anonymisering en mulighet. Alle som kjenner identiteten til barnet, vil

kunne knytte opplysningen til barnet. Mors identitet er kjent for mange. I tillegg er fars navn oppgitt i media.

Utenriksdepartementet har nå avsluttet denne saken og har ikke mottatt opplysninger om barnas helsetilstand fra norsk helsetjeneste etter at de ankom Norge. Slik skal det også være. For informasjon om helseopplysninger, må det henvises til helsetjenesten.

Helsetjenesten må vurdere hvilken adgang taushetspliktreklene gir for å dele ellers taushetsbelagte opplysninger. Jeg har innhentet informasjon fra Helse- og omsorgsdepartementet om taushetsplikt etter helsepersonelloven. De opplysninger helsepersonell måtte ha om kvinnen eller barnas helsetilstand er opplagt underlagt taushetsplikt etter helsepersonelloven (hpl.) § 21. Dersom helsetjenesten skal dele taushetsbelagte opplysninger må det som hovedregel foreligge samtykke fra pasient eller pårørende, jf. hpl. § 22.

Det er også en viss adgang til å gi ut taushetsbelagte opplysninger dersom "ingen berettiget interesse tilsier hemmelighold", jf. hpl. § 23 nr. 3. I begrunnelsen for representantens spørsmål vises det til at helsetjenesten opplyser offentligheten om helsetilstanden til personer som har vært involvert i ulykker eller andre alvorlige hendelser. Taushetspliktreklene åpner for at det etter en konkret vurdering kan være adgang til å gi overordnede opplysninger om de involvertes helsetilstand i slike saker. Det må imidlertid da forutsettes at de involvertes identitet ikke allerede er kjent eller at deres identitet med enkle

midler kan bli kjent. I denne saken har kvinnens advokat uttalt at kvinnen ikke ønsker å utlevere opplysninger om sønnens helsetilstand.

Taushetspliktreklene åpner også for at det kan gis ut ellers taushetsbelagte opplysninger "når behovet for beskyttelse må anses ivaretatt ved at individualiserende kjennetegn er utelatt", jf. hpl. § 23 nr. 3. Det er imidlertid ikke mulig å sikre anonymitet etter denne bestemmelsen dersom de involvertes identitet allerede er kjent eller kan bli kjent med enkle midler. Som tidligere nevnt er fars navn er oppgitt i media ved flere anledninger. Enkelte har også offentliggjort mors navn.

Hjemhenting av de to barna og moren var en krevende sak. Den stilte regjeringen overfor et svært vanskelig dilemma, der ulike hensyn måtte veies mot hverandre. En regjering kan ikke velge hvilke saker som må håndteres. Vi må forholde til de anmodningene vi får om bistand til norske borgere. Vi fryktet alvorlig sykdom hos barnet og det ble utslagsgivende for at vi valgte hjemhenting av mor og barn. Regjeringen var kjent med usikkerhetene knyttet til barnets helsesituasjon da beslutningen om hjemhenting ble tatt.

Jeg vil gjenta min oppfordring om å skjerme barna. De skal eie sin egen historie og få anledning til en trygg oppvekst med den samme friheten og tryggheten som alle barn i Norge har. De skal ikke dømmes eller lastes for sine foreldres valg.

SPØRSMÅL NR. 782

Innlevert 27. januar 2020 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen

Besvart 3. februar 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Hva konkret vil mat- og landbruksministeren foreta seg for å sikre at nedskaleringen av melkeproduksjonen ikke fører til at arbeidsplasser i landbruk og industri i Finnmark ryker som følge av at det blir for få produsenter igjen?

BEGRUNNELSE:

Nedskaleringen av melkeproduksjonen kan få betydelige konsekvenser for muligheten til å opprettholde arbeidsplasser i landbruk, industri og meieribransjen i enkelte deler av landet.

For eksempel er Tines meieri i Tana avhengig av at det er mange nok melkeprodusenter til å sikre grunnlaget

også for de viktige industriarbeidsplassene for regionen. Arbeidsplasser som blir borte i industri og landbruk, rammer noen kommuner og regioner ekstra hardt, fordi de ikke har like gode muligheter for alternativ sysselsetting. I Finnmark er det 33 % av befolkningen i arbeidsfør alder som ikke har arbeid. Dersom matproduksjon og jordbruket i praksis blir kraftig svekket eller i verste fall ryker etterhvert i de nordligste delene av Norge, strider dette med Stortingets klare vedtak om landbruk i hele landet.

Svar:

Norsk melkeproduksjon må reduseres med om lag 100 mill. liter melk. Etter avtale mellom staten og Norges Bon-

delag gjennomføres nå en ekstraordinær oppkjøpsrunde med sikte på å kjøpe ut 40 mill. liter melk. Resterende del av nedskaleringen gjennomføres med redusert forholdstall for produksjonskvotene.

Landbruk i hele landet er viktig for regjeringen. Oppkjøpet av melkekvoter er fordelt ut fra produksjonsregionenes andel av grunnkvote. Dette bidrar til en fortsatt stabil regional fordeling av melkeproduksjonen, også etter nedskaleringen. Det vil si at i alle regioner vil melke-

mengden til foredling bli noe mindre. Det er en nødvendig konsekvens at både jordbruket og foredlingsindustrien må tilpasses en produksjon for hjemmemarkedet. Det innebærer noe redusert aktivitetsnivå.

Å opprettholde landbruksbasert aktivitet i alle regioner, inkludert Finnmark, må skje innenfor

de mulighetene markedet gir, enten det er basert på melk eller andre råvarer. Det er problemstillinger som vil bli vurdert nøye i det kommende jordbruksoppgjøret.

SPØRSMÅL NR. 783

Innlevert 27. januar 2020 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 3. februar 2020 av distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland

Spørsmål:

Hva har distriktsministeren ansvar for, og hvilke områder og oppgaver vil statsråden være konstitusjonelt ansvarlig for overfor Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Under de skiftende høyreregjeringene har det de siste årene vært gjennomført flere reformer som har ført til sentralisering. Blant annet har en rekke politi- og lensmannskontorer blitt lagt ned, fylker og kommuner er blitt tvangssammenslått, og hele 237 kommuner mistet statlige arbeidsplasser mellom 2016 og 2018. Det er nå stor uro over store deler av landet blant annet fordi en rekke kommuner kan miste viktige kraftinntekter og at mange steder vil kunne rammes av en massiv sentralisering av domstolene.

Regjeringen kalte tidenes sentralisering av politiet for nærpoltireformen og tvangssammenslåing av kommuner og fylker for demokratireform. Undertegnede ønsker å vite om opprettelsen av en distriktsminister et nytt eksempel på nytale, eller om det varsler reell politikkenring.

Svar:

Som distrikts- og digitaliseringsminister har jeg i Kommunal- og moderniseringsdepartementet ansvaret for styret av regional- og distriktspolitikken, IT-politikk, elektronisk kommunikasjon, personvern og politikken overfor samer og nasjonale minoriteter.

Kommunal- og moderniseringsdepartementets ansvar på disse områdene er beskrevet i Prop. 1 S (2019-

2020) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet, under programkategori 13.40 Forvaltningsutvikling, IT- og e-kompolitikk, programkategori 13.45 Personvern, programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk, programkategori 13.60 Samiske forhold og programkategori 13.67 Nasjonale minoriteter.

Kommunal- og moderniseringsdepartementets ansvar på disse områdene er todelt: dels å forvalte de virkemidler departementet har et direkte ansvar for dels å samordne statlig politikk innenfor de overfor nevnte feltene, og arbeide for helhet og sammenheng i politikken, på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer.

Innenfor distrikts- og regionalpolitikken er regjeringens satsing på blant annet samferdsel, skatte- og avgiftslettelser, gode helsetjenester, utdanning, forskning og innovasjon viktig. I budsjettet for 2020 er det bevilget om lag 44,6 milliarder kroner til virkemidler som er begrunnet i distriktspolitiske mål eller som er særlig viktige for distriktsområder. Det er mitt ansvar å koordinere regjeringens arbeid for å nå distriktspolitiske mål. Herunder koordinerer jeg arbeidet med lokalisering av statlige arbeidsplasser. Så langt har regjeringen vedtatt å lokalisere vel 1 200 arbeidsplasser utenfor Oslo, og arbeidet fortsetter. Måltrettede distrikts og regionalpolitiske virkemidler på nesten 1,3 milliarder kommer i tillegg. Hoveddelen av dette går til tiltak for et vekstkraftig næringsliv i regioner og distrikter. Eksempler på dette er bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger, klynger, inkubatorer og næringshager. Jeg har også ansvar for Kompetansesenter for distriktsutvikling og Merkur-programmet.

Vi har også overført ansvaret for tilskudd til bredbåndsutbygging til fylkene, for å gi fylkene økt mulighet til å prioritere ut fra regionale behov. Samtidig har vi økt be-

vilgningen, og staten bevilger 256 mill. kr i 2020. Dette vil trolig utløse prosjekter for om lag 1 milliard kroner, som vil gå til utbygging i områder uten grunnlag for kommersielle investeringer, som regel de mest spredtbygde områdene i landet. Tilskuddsordningen har gitt og vil gi om lag 100 000 husstander nytt eller forbedret bredbåndstilbud for årene 2014-2020.

Videre har jeg et overordnet ansvar for å legge til rette for at Norge har sikre og robuste mobil- og bredbåndnett, blant annet gjennom krav om forsvarlig sikkerhet. Et annet virkemiddel er tilskuddsordningen til telesikkerhet og beredskap, som regjeringen har styrket kraftig i forhold til nivået da vi tok over i 2013. Foruten viktige beredskapsavtaler, vil midlene fra 2014 til 2020 sikre over 50 kommuner, hovedsakelig langs kysten i Nord-Norge og på Vestlandet, forsterkede kommunikasjonspunkter for økt lokal

kriseberedskap og krisehåndteringsevne. Dette styrker beredskapen vesentlig i sårbare situasjoner, for eksempel ved bortfall av strøm som følge av ekstremvær. Sårbare kommuner er prioritert først, og det langsiktige målet er forsterket ekorn i alle landets kommuner.

På det same- og minoritetspolitiske feltet skal jeg legge til rette for at Norges urfolk, samene, og de nasjonale minoritetene kan utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Jeg er konstitusjonelt ansvarlig for midlene som bevilges til Sametinget, om lag 513 millioner kroner i 2020, samt for tilskuddsmidler til formål som skal styrke de nasjonale minoritetene. Jeg har videre hovedansvaret for forvaltningen av sameloven, og jeg skal sørge for at Norges internasjonale forpliktelser overfor samer og nasjonale minoriteter følges opp.

SPØRSMÅL NR. 784

Innlevert 27. januar 2020 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal

Besvart 4. februar 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kva er regjeringa sin praksis for offentliggjeriing av habilitetsvurderingar, og finst det fleire habilitetsvurderingar av noverande eller tidlegare statsrådar eller statssekretærar denne regjeringa har unnlate å offentliggjere?

GRUNNGJEVING:

Dagens Næringsliv har gjennom ein serie artiklar avslørt at Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) valde å halde tilbake informasjon om habilitetsvurderingar av dåverande eldre- og folkehelseminister Sylvi Listhaug. HOD gjorde sine første vurderingar av Sylvi Listhaug sin habilitet i spørsmål som omhandlar tobakk allereie i mai 2019, skriv Dagens Næringsliv. 22. november fekk HOD svar frå Justisdepartementet om at Listhaug er inhabil i saker som omhandlar tobakksgiganten Philip Morris, sidan ho har eit nært venskapsforhold til kommunikasjonsdirektør Pia Prestmo. Vurderinga til Justisdepartementet vart ikkje offentliggjort. I korrespondanse mellom departementa 17. desember ba HOD om at habilitetsvurderingane ikkje skulle offentliggjera.

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Fredric Holen Bjørdal til statsministeren som hun har bedt meg svare på.

Etter forvaltningsloven § 8 første ledd er utgangspunktet at den enkelte tjenestemann, inkludert statsråder og statssekretærer, selv vurderer og avgjør om han eller hun er inhabil. Dette innebærer at spørsmål om habilitet som utgangspunkt håndteres internt i det enkelte departement.

Punkt 1.11.4 i heftet «Om statsråd» omtaler håndteringen av spørsmål om habilitet for politiske rådgivere, statssekretærer og statsråder:

«Den som anser seg inhabil eller er i tvil om dette, bør i første omgang ta saken opp med eget embetsverk. Vanskelige tvilsspørsmål forelegges Justis- og beredskapsdepartementets lovavdeling.»

Lovavdelingen avgir en rekke uttalelser om statsråders habilitet, og noen ganger også om statssekretærers habilitet. De fleste av disse uttalelsene blir offentliggjort, blant annet ved at de publiseres på regjeringens hjemmesider (se https://www.regjeringen.no/no/dokument/lover_regler/tolkningsuttalelser/forvaltningsrett/forvaltningsloven/id449157/). Noen ganger blir uttalelsene publisert av det departementet som har bestilt vurderingen, gjerne sammen med en pressemelding.

Det er ønskelig med størst mulig åpenhet rundt habilitetsvurderingene fra Lovavdelingen, og som nevnt offentliggjøres de fleste.

Enkelte uttalelser blir likevel ikke offentliggjort, eller de offentliggjøres senere. Det kan f.eks. være at vurderingen gjelder et habilitetsspørsmål som ennå ikke er aktuelt, og kanskje ikke noen gang vil bli det, at saken inneholder

børssensitiv informasjon, eller rett og slett at uttalelsen regnes å være uten særlig interesse, f.eks. fordi den uten noen utdypende vurdering bekrefter det standpunktet avsenderdepartementet har tatt til habilitetsspørsmålet. Noen ganger offentliggjøres uttalelser etter en tid i forbindelse med at det gis innsyn i uttalelsen etter offentliglova.

SPØRSMÅL NR. 785

Innlevert 26. januar 2020 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 4. februar 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Er statsråden enig i at dagens faste kalkulasjonsfaktor for beregning av ligningsverdi slår skjevt og urettferdig ut geografisk og bidrar til å drive investeringer mot eiendom i byene og bort fra bedrifter i distriktene, og vil statsråden vurdere en geografisk differensiert kalkulasjonsfaktor eller andre tiltak for å rette opp disse skjevhetene?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel i Dagens Næringsliv 5. november 2019, viser professor Jarle Møen ved Norges Handelshøyskole til at regjeringens innstramninger i reglene for verdsettelse av næringseiendom har medført at eiendom i distriktene ofte får en skattetakst som ligger over markedsverdi, mens typiske byeieendommer fortsatt får skatterabatt.

Bakgrunnen for dette er at det benyttes en fast kalkulasjonsfaktor for å beregne eiendommers ligningsverdi ut fra nivået på leieinntektene. Den settes som summen av risikofri rente og et risikotillegg. Trass i at markedet har priset inn høyere risiko for eiendomsinvesteringer i distriktene, brukes et likt risikotillegg for hele landet når ligningsverdiens skal settes. Resultatet blir at markedsverdien i sentrale strøk kan overstige skattetaksten, mens det i distriktene kan bli motsatt.

Møen beskriver i DN-artikkelen følgende forslag til løsning:

"Måten å løse problemet på, er å ha en geografisk differensiert kalkulasjonsfaktor. Det kan gjøres på flere måter. En enkel forbedring kan være å bruke soneinndelingen til arbeidsgiveravgiften og å sette kalkulasjonsfaktoren med utgangspunkt i de kapitaliseringsrentene som eiendomsbransjen selv opererer med i ulike distrikter."

Svar:

I 2009 og 2010 ble det innført nye verdsettingsregler for utleid og for ikke-utleid næringseiendom. Formålet med de nye verdsettingssystemene var å gi en vesentlig bedre sammenheng mellom ligningsverdiene og markedsverdiene. Før de nye verdsettingssystemene ble innført, var verdsettingen basert på historiske inngangsverdier som utover 2000-tallet ga stadig mer urimelige utslag. Det var store geografiske forskjeller. Prisveksten som var høyest i sentrale strøk, bidro til å forsterke forskjellene mellom by og land.

Dagens verdsettingsmodell baserer seg på eiendommens faktiske eller beregnede brutto leieinntekter. For utleid næringseiendom tar en utgangspunkt i de faktiske utleieinntektene, mens det for ikke-utleid næringseiendom beregnes en kvadratmeterleie som multipliseres med eiendommens areal. Kvadratmeterleien er differensiert med hensyn til areal, eiendomstype og geografisk beliggenhet, og fastsettes årlig av Skattedirektoratet på grunnlag av beregninger fra Statistisk sentralbyrå. Eiendommens faktiske eller beregnede leieinntekter divideres med en kalkulasjonsrente for å anslå nåverdien av fremtidige utleieinntekter. Kalkulasjonsrenten skal reflektere investors avkastningskrav.

Når man utformer skatteregler må hensynet til at reglene skal være treffsikre og presise, veies opp mot at reglene skal være enkle å forholde seg til for skattyter og at de ikke krever for store ressurser for skattemyndighetene. Dersom verdsetting av næringseiendom fullt ut skulle reflektere markedsverdien, måtte det gjennomføres individuell taksering hvert år. Det ville vært svært arbeidskrevende og kostbart. Dette er også bakgrunnen for at det benyttes en felles kalkulasjonsfaktor. Denne kalkulasjonsfaktoren er dermed uavhengig av forskjeller i risiko

på tvers av ulike typer næringseiendommer og mellom eiendommer i ulike geografiske områder. Selv om det å innføre en geografisk differensiert kalkulasjonsrente kan høres bedre ut i teorien, er det store utfordringer med en slik løsning i praksis. Lokale forhold varierer mye og man må forvente at det oppstår nye avgrensingsproblemer og skjevheter.

Det er samtidig viktig å understreke at eiendommenes utleieverdier allerede fastsettes separat for ulike geografiske soner. I tillegg er det en sikkerhetsventil som gjør at eiere av næringseiendom kan få satt ned formuesverdien dersom den overstiger 90 pst. av eiendommens markedsverdi. I sum mener jeg dagens modell ivaretar hensynene til tilstrekkelig treffsikkerhet og et enkelt og praktikabelt system.

SPØRSMÅL NR. 786

Innlevert 27. januar 2020 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 5. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Synes statsråden at det er rimelig at én kommune, som Sauherad, alene skal bære de økonomiske kostnadene som følge av en innstramming i lovverket, og hva vil statsråden gjøre for å hjelpe disse kommunene?

BEGRUNNELSE:

Loven ble endret for at leger ikke skulle kunne reservere seg mot å sette inn prevensjon på kvinnelige pasienter. SV var for, og er for, at legene skal jobbe med alle kvinner og skjønne det som er jobben sin. I Sauherad hadde kommunen en gyldig arbeidsavtale mellom fastlegen og kommunen, der legen i avtaleform hadde fått rett til å reservere seg mot å sette inn prevensjon på kvinnelige pasienter. Da avtalen ble inngått for mange år siden, var det ingenting i lovverket til hinder for det. Innstramminga i lovverket fra statens side førte til at legene ikke lenger kunne reservere seg mot å sette inn prevensjon på kvinnelige pasienter.

Sauherad kommune kunne ikke lenger ha legen i tjeneste med rett til å reservere seg. I og med at legen fremdeles krevde at arbeidsavtalen skulle følges, måtte kommunen si opp avtalen for å imøtekomme det nye lovverket. Dette førte til en arbeidsrettssak der kommunen tapte i Høyesterett. Resultatet er et erstatningskrav og utgifter til saksomkostninger i størrelsesorden 4 millioner kroner. Denne saken har skapt presedens, og etter dette lovvedtaket må nå andre kommuner i samme situasjon bære konsekvensene alene.

Kommunene må følge opp de lovene Stortinget vedtar, men etter vedtak som dette blir kommunene økonomisk skadelidende.

Svar:

Sauherad kommune fremmet i desember 2018 krav om erstatning fra staten for dekning av sine utgifter etter at kommunens oppsigelse av en fastlege som nektet å sette inn spiral av samvittighetsgrunner ble kjent ugyldig av Høyesterett.

Det er ikke rettslig grunnlag for et erstatningsansvar for staten i denne saken, men etter min mening er det rimelig at kommunen får dekket noe av sine kostnader i saken. Jeg har derfor hatt møte med representanter for kommunen og anbefalt kommunen å søke om skjønnsmidler til delvis dekning av kommunens kostnader. Kommunen sendte slik søknad til Fylkesmannen i Vestfold og Telemark i desember 2019. Saken er under behandling.

SPØRSMÅL NR. 787**Innlevert 27. januar 2020 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland****Besvart 5. februar 2020 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

Finnes det mange tilfeller hvor strømkunder i fremtiden må betale for nettinvesteringer utløst av en kraftutbygging de ikke selv har behov for, jf. TV2s nyhetsreportasje 17. desember 2019, og vil statsråden undersøke muligheten for å gjøre endringer i inngåtte konsesjoner/tillatelser slik at byrden på strømkundene blir lavere?

BEGRUNNELSE:

Vindkraftbransjen har rettmessig vært i motvind de siste månedene. I november ble det avslørt at penger fra Tellenes vindpark i Rogaland blir sendt via Irland til en skattefri øy i det karibiske hav og før jul kunne vi på TV2 nyhetene se at kundene til Sogn og Fjordane energi (SFE) må bære kostnaden med den økte nettinvesteringen som følge av vindkraftutbyggingen Guleslettene vindpark. For innbyggerne utgjør vindmølleutbyggingen 3,5 millioner kroner dyrere nettleie hvert år.

Undertegnede er klar over at en regelendring sannsynligvis vil forhindre dette i fremtiden, og bifaller denne regelendringen, men ble nylig gjort oppmerksom på at det i fremtiden likevel vil bli gjort utbygginger basert på gammelt regelverk fordi de nye reglene ikke har tilbakevirkende kraft.

Undertegnede frykter at vi i fremtiden også vil se tilfeller hvor innbyggerne i et område må betale for nettinvesteringer som følge av en kraftutbygging de ikke har behov for eller kanskje ei heller ønsker. For de aller fleste inkludert undertegnede fremstår dette som urimelig. Et grep som SFE selv tar til orde for kan være å sikre at inntektsinntektene av produksjonen forblir i nettnivået som tar i mot kraften. Det vil følgelig bety lavere inntekter for Statnett men nettselskapet og kundene kan i større grad bli kompensert.

Svar:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har gjort viktige endringer i reglene om hvilke kostnader som skal betales av kunden ved nye nettilknytninger (anleggsbidrag). Fra 1. januar 2019 skal nettselskapene kreve inn anleggsbidrag når en kunde utløser investeringer i regional- og transmisjonsnett. Før forskriftsendringen var det ikke anledning til å ta anleggsbidrag i regional- og transmisjonsnett. Denne endringen er derfor et viktig grep for å sikre en rimeligere kostnadsfordeling mellom de som

utløser investeringer i nettet og nettselskapenes øvrige kunder.

For å unngå at prosjekter som har kommet langt i utviklingen ikke skal komme urimelig ut ved overgangen til nytt regelverk, ble det i forbindelse med forskriftsendringene vedtatt en overgangsbestemmelse. Kraftprodusenter som har fått konsesjon før 1. juli 2018, skal behandles etter de tidligere reglene om anleggsbidrag, forutsatt at de får tilknytning til nettet innen 1. juli 2022. Overgangsordningen gjelder ikke for rent kundespesifikke anlegg, for disse skal det uansett betales fullt anleggsbidrag.

Det er et tjuetalls prosjekter som har konsesjon fra før 1. juli 2018 og som per i dag ikke er ferdigstilt. Flere av disse er under bygging og vil bli ferdige innenfor fristen i 2022, mens det må antas at noen av prosjektene ikke vil bli realisert. Det er imidlertid viktig å påpeke at det på ingen måte er slik at alle nye tilknytninger av vindkraft innenfor denne overgangsperioden, vil utløse nettinvesteringer utover de kundespesifikke. Det er ikke adgang til å gjøre endringer i gitte vindkraftkonsesjoner, for å endre kostnadsfordelingen av nettinvesteringer.

SPØRSMÅL NR. 788**Innlevert 28. januar 2020 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 5. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hvilke føringer vil regjeringen legge til grunn for det videre arbeidet med byvekstavtaler og bypakker for Nedre Glomma-regionen, og når kan Nedre Glomma-regionen forvente at samtaler om dette kan påbegynnes?

BEGRUNNELSE:

Grunnlaget for den nye trepartiregjeringen er basert på Granavolden plattformen, KrF statsministerens redegjørelse i Stortinget 28. januar. I plattformen er det lagt til grunn at regjeringen skal fortsette utbyggingen av effektive løsninger for kollektivtransport, gange og sykkel i byområdene gjennom etablering av byvekstavtaler og belønningsordning i tråd med NTP.

Den forrige regjeringens bompengeavtale datert 23. august 2019 som også stadfestes i brev av 2. januar 2020 fra daværende samferdselsminister Jon Georg Dale, legger nye føringer til grunn for bypakker og byvekstavtaler.

Svar:

I statsbudsjettet for 2020 er det satt av budsjettmidler til å videreføre belønningsmidlene i de fem mindre byområdene, men ikke til byvekstavtaler. Regjeringen arbeider nå med å fastsette et videreutviklet nullvekstmål. Jeg har forståelse for at det er ønskelig å komme i gang med samtaler om byvekstavtaler. I Samferdselsdepartementets brev til Nedre Glomma av 2. januar 2020 heter det bl.a. at:

"Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til videre håndtering av oppstart av forhandlinger om byvekstavtaler i de fem mindre byområdene dersom det er ønske om slike avtaler lokalt."

Jeg viser til føringene i brevet av 2. januar, og er åpen for dialog med de byområdene som ønsker det for å diskutere veien videre.

SPØRSMÅL NR. 789**Innlevert 28. januar 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 4. februar 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Bilder fra sjøbunnen i Jøssingfjorden som nylig er publisert i Aftenposten tyder på at miljøtilstanden på sjøbunnen i Jøssingfjorden ikke er så god som det tidligere er hevdet.

Vil statsråden sørge for en full gjennomgang av arbeidet som er gjort for å undersøke miljøtilstanden i Jøssingfjorden, konsultere regjeringens egne miljørådgivere som Havforskningsinstituttet og sikre at det stilles strengere krav til de undersøkelsene som bedriften gjennomfører og overleverer Miljødirektoratet?

BEGRUNNELSE:

Fra 1960 til 1984 deponerte bergverksbedriften Titania i Sokndal mange millioner tonn gruveavfall i Jøssingfjord.

Fra 1984 til 1994 ble Dyngadjupepet like utenfor brukt. Deponering av gruvemasser og gruvevann i flere tiår har satt sine spor i fjorden. Forskere fra ulike institusjoner, som har undersøkt fjorden på vegne av bedriften, har i mange år hevdet at tilstanden er god. Miljødirektoratet har vært enige, og har selv beskrevet tilstanden som god.

Svar:

Deponering av gruveavfall i Jøssingfjorden opphørte i 1984. Etter dette har likevel gruveverksemda framleis hatt utslipp til fjorden, både fra dagbruddet og fra resten av prosessane til Titania. Dei siste ti åra har det vore sleppe ut mellom 1,5-3 tonn finpartikulært mineralsk per døgn stoff til fjorden, der mesteparten stammar frå drenering

av dagbruddet. I tillegg følger det med mellom anna næringsstoff og nikkel.

Det gamle industriområdet på Hellen innerst i Jøssingfjorden har òg bidrege negativt gjennom utslepp av miljøgifter til fjorden. Sanering av dette området vart gjennomført på øvre del av Hellen i 2016, der forureina massar vart fjerna. Tiltaket har redusert nivået av tungmetallutslepp.

Sidan 2015 er det gjennomført tilstandsorientert overvaking i tråd med vassforskrifta, med årleg rapportering til Miljødirektoratet. NIVA har gjennomført undersøkingane, medan rapportane er leverte av selskapet Geode Consult AS.

Undersøkingane gjort i Jøssingfjord omfattar marin bløtbunnsfauna, næringssalt og siktedyp, bly, nikkel, kobbar og sink. NIVAs undersøkingar viser at tilstanden i fjorden har betra seg dei siste åra. Mellom anna er det skjedd ein reduksjon i konsentrasjonane av kopar og sink frå

2017 til 2018, men trass i dette blir den kjemiske vasskvaliteten framleis klassifisert som "dårleg". Ved undersøking av bløtbunnsfauna i 2018 fekk alle prøvestasjonar klassifiseringa "god tilstand", i samsvar med kriteria som er fastlagt i vassforskrifta. Det blir likevel påpeika av NIVA at faunasamansetninga viser teikn på forstyrringar, og den samla økologiske tilstanden blir vurdert til å vere "moderat".

Miljødirektoratet har i lengre tid hatt dialog med Tita-
nia om å redusere utsleppa sine til Jøssingfjord. Pålegg om å utarbeide eit forslag til utsleppsreduksjonar, og tiltak for å nå måla sat i vassforskrifta, vart sendt bedrifta 2019 og er no under utarbeiding. Pålegget som er gitt bedrifta, inneber at måla for vassforskrifta skal nåast innan 2027.

Det er tydeleg at det er behov for betydelege reduksjonar av utslepp til fjorden, og Miljødirektoratet følgjer opp saka.

SPØRSMÅL NR. 790

Innlevert 28. januar 2020 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 4. februar 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Er dette nok en sniksentralisering av politiet, hvor tjenestesteder som ikke er administrasjonssted på sikt vil bli lagt ned?

BEGRUNNELSE:

De tre lensmannsdistriktene Nordreisa og Kvæningen, Skjervøy og Lyngen ble under politireformen til regjeringen slått sammen under navnet Nord-Troms lensmannsdistrikt. Administrasjonssted ble vedtatt lagt til Storslett. Det ble også vedtatt at lensmannsdistriktet skulle ha tre tjenestesteder: Storslett lensmannskontor, Skjervøy lensmannskontor og Skibotn lensmannskontor, og dekke kommunene Kvæningen, Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord, Storfjord og Lyngen.

I eksempelvis Skjervøy Kommune opplever man at tjenestestedet flere dager i uka ikke er bemannet og at mange viktige tjenester ikke kan utføres. Man opplever at politifolk ikke ønsker bosette seg i kommunen grunnet et for lite arbeidsmiljø og få varierte oppgaver.

Hensikten med å opprettholde kontoret var også å kunne ha en responstid som er innenfor normene og da

skulle det jo ha vært politifolk knyttet til kontoret. Nå er det ingen som har Skjervøy som tjenestested.

Svar:

Av begrunnelsen går det frem at spørsmålet gjelder tjenestestedene i Nord-Troms lensmannsdistrikt.

I forbindelse med reformen ble det besluttet at det totale antall tjenestesteder skal være 225. Den geografiske plasseringen av tjenestestedene er slik at minst 90 pst. av innbyggerne i hvert distrikt maksimalt har 45 minutters kjøretid til nærmeste tjenestested. Det er et krav at tjenestestedene skal ha fleksible åpningstider som gjør det mulig å få utført tjenester utenfor kontortid minst én dag i uken. Åpningstidene skal være gjort kjent for publikum slik at de som ønsker det kan planlegge for fysisk oppmøte på lensmannskontoret.

Politidistriktene er, jf. forliket som ble inngått i Stortinget om reformen, organisert i to nivåer, med politimesteren som øverste leder og de funksjonelle og geografiske driftsenhetene på nivået under. Geografiske driftsenheter kan omfatte flere tjenestesteder som inngår i et vaksamarbeid.

Når det gjelder responstiden, som det vises til i begrunnelsen for spørsmålet, er det slik at Troms politidistrikt innfrir responstidskravet for områder med over 20000 og med mellom 2000 og 20000 innbyggere, mens de er tre minutter unna kravet på 42 minutter i områder med under 2000 innbyggere. Responstidskravene gjelder for oppdrag der liv er direkte truet og/eller der det er behov for innsats fra politiet med en gang. Politiet rykker ikke ut på oppdrag med utgangspunkt i et lensmannskontor. Det er operasjonssentralen som styrer patruljene dit behovet til enhver tid er størst, og som sender ut den patruljen som best vil kunne ivareta hendelsen.

Innbyggerundersøkelsen for 2019, som nylig ble offentliggjort, viser at 58 pst. av innbyggerne i Troms politidistrikt mener at politiet kommer raskt til stede ved

akutt behov hjelp og 66 prosent opplever at politiet er regelmessig synlig i sitt lokalområde. Dette er gode resultater i nasjonal sammenheng.

På andre områder, for eksempel etterforskning av alvorlig og komplisert kriminalitet, tas hele distriktets ressurser i bruk gjennom samarbeid på tvers av geografiske driftsenheter. På den måten får mindre steder bedre tjenester enn de fikk tidligere.

Selv om det er en utfordrende balansegang må politiet ivareta både hensynet til lokal tilstedeværelse og arbeidet med alvorlig og ny kriminalitet. Politimesteren må disponere sine ressurser for samlet sett å kunne levere best mulige tjenester til alle innbyggerne i politidistriktet.

Effektene av reformen og tjenestestedsstrukturen skal evalueres i 2022.

SPØRSMÅL NR. 791

Innlevert 28. januar 2020 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen

Besvart 5. februar 2020 av fiskeri- og sjømatminister Geir Inge Sivertsen

Spørsmål:

Hvem har ansvaret for den situasjonen som har skjedd, hvem har ansvaret for å rydde opp i denne saken, tenker da på det offentlige og også det private, og er det slik at statsråden mener at denne lokaliteten tilfredsstiller føre-var-prinsippet overfor det ansvaret vi har tatt på oss som nasjon for å ta vare på villaksen?

BEGRUNNELSE:

Det er nå konstatert ifølge NRK 25. januar at det er funnet ILA-smitte i et oppdrettsanlegg i Nordkapp kommune.

Det som gjør denne saken ekstra alvorlig i tillegg til at ILA i seg selv er meget alvorlig, er at lokaliteten grenser til Porsangerfjorden som har ei av nasjonens viktige lakselv vassdrag som har navn Lakselv. Det er flaks i uflaksen at dette skjer i januar måned, det ville vært katastrofalt om dette utbruddet hadde skjedd når villaksen går forbi anlegget og inn til Lakselv for å gyte.

Svar:

Sykdommen infeksjøs lakseanemi (ILA) er en alvorlig smittsom sykdom hos laksefisk, og spesielt hos laks. Av den grunn er sykdommen listeført både nasjonalt og internasjonalt, og det gjennomføres offentlig bekjempelse av ILA-utbrudd.

Det er oppdretter som bærer risikoen for at sykdom i oppdrett kan oppstå. Det er også oppdretters ansvar å gjennomføre de nødvendige tiltak for bekjempelse etter pålegg fra Mattilsynet når alvorlige sykdommer som ILA oppstår. Det er altså oppdretter som, etter pålegg fra offentlige myndigheter, har ansvar for å iverksette tiltak for å forhindre videre smittespredning og ivareta dyrevelferden hos den syke fisken.

Når det gjelder spørsmålet om lokaliteten tilfredsstiller føre-var-prinsippet overfor det ansvaret vi har tatt på oss som nasjon for å ta vare på villaksen er det flere elementer som spiller inn. Det er vertskommunen som, gjennom utarbeidelse av kystsoneplaner, setter av areal til bruk til akvakulturformål. Andre sektormyndigheter vurderer lokalitetens eventuelle risiko og samlede påvirkning på miljøet, herunder forholdet til lakseførende vassdrag. Når Mattilsynet godkjenner lokaliteter for oppdrett av laksefisk, vurderer de risiko for å spre smitte både til annen oppdrettsfisk og til villfisk. Risiko for spredning av smitte til villaks blir vurdert spesielt for oppdrettsanlegg i nærheten av nasjonale laksefjorder og laksevassdrag.

Basert på myndighetenes håndtering og næringens gjennomføring av tiltak, fungerer bekjempelsen av ILA godt i Norge. Tilfellene av ILA-utbrudd holder seg på et lavt og stabilt nivå med ca. 10 til 15 utbrudd per år. Siden ILA er en alvorlig sykdom, blir bekjempelsestiltakene

jevnlig evaluert. Her vektlegges en best mulig forebygging, begrensning og bekjempelse av sykdommen.

For å bedre situasjonen ytterligere har Mattilsynet det siste halvåret skjerpet håndteringen av ILA-tilfellene. For å redusere risikoen for smitte ved første mistanke om ILA på en lokalitet, vil Mattilsynet i tillegg til umiddelbar båndlegging av relevant lokalitet også vurdere båndlegging av nabolokaliteter. Når ILA-diagnose er stadfestet, etablerer Mattilsynet et kontrollområde omkring lokaliteten som sikrer best mulig kontroll og bekjempelse av

sykdomsutbruddet. I motsetning til tidligere praksis vil forskriften som fastsetter kontrollområdet ikke lenger sendes på høring, men tre i kraft i løpet av få dager etter stadfestet diagnose. Dette bidrar til en mye raskere håndtering av disse sykdomstilfellene, som betyr en lavere risiko for smittespredning. Denne innskjerpingen har ført til at kontrollområder blir etablert innen en ukes tid, i motsetning til tidligere hvor det kunne ta over en måned å innføre de nødvendige bekjempelsestiltakene.

SPØRSMÅL NR. 792

Innlevert 28. januar 2020 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 6. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

E6 i Nordland har vært stengt 44 ganger hittil i år. Det er alvorlig, og viser behovet for snarlig utbedringer av strekninger og flaskehalser. Dessverre favoriserer dagens samfunnsøkonomiske beregningsmåte urbane strøk.

Vil ministeren vurdere å endre kriteriene slik at urbane strøk ikke favoriseres i kostnad-nytte-analyser?

BEGRUNNELSE:

90 eller 110 kilometer i timen kan være avgjørende for om et prosjekt blir noe av. Vegbygging prioriteres der kostnad-nytte-effekten er størst. Med lavere fart, taper et prosjekt samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Dette favoriserer firefelts motorveier i befolkningstette områder med mange kjøretøy, framfor viktig næringstransport eksempelvis laksetransport fra Nordland.

Et vogntog med avfall er vektet på samme måte som et vogntog med laks i en kostnad-nytte-analyse. Avfallet forringes ikke på samme måte som laksen, om transporten blir stående i en flaskehals, men det blir det ikke tatt hensyn til i kostnad-nytte-analyser.

Svar:

Regjeringen har satset betydelig på samferdsel over hele landet de senere årene. For å skape gode bo- og arbeidsmarkedsregioner og å øke næringslivets konkurranseevne gjenstår det likevel utfordringer som må løses og behov som må dekkes. Regjeringen har en nullvisjon for drepte og hardt skadde, og transportsektoren skal bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål. Samtidig erfarer vi

at store kostnadsøkninger i prosjektene som ligger i inneværende Nasjonal transportplan (NTP) gjør det krevende å få realisert alle planlagte tiltak. Parallelt med en krevende kostnadsutvikling vil det statsfinansielle handlingsrommet ventelig bli mindre i årene fremover. Dette gjør det nødvendig å tenke nytt om både hvordan vi prioriterer prosjekter som tas inn i NTP, og hvordan vi prioriterer og optimaliserer prosjekter som har blitt en del av planen. Denne omleggingen krever felles innsats fra mange aktører, og vilje til å prioritere slik at vi får mest mulig igjen for de midlene staten bruker på transport. Den raske teknologiske utviklingen vil få betydning for hvilke transportløsninger som bør velges, og åpner for nye muligheter for en mer kostnadseffektiv transportpolitikk.

Samferdselsdepartementet vil utforme neste nasjonale transportplan slik at den møter utfordringene og omstillingene vi står overfor i fremtiden. Et første trinn i arbeidet med den nye transportplanen har vært å få kartlagt utfordringene på transportområdet.

Samferdselsdepartementet går nå inn i NTP-fasen der oppmerksomheten vil bli rettet mot løsningene som skal håndtere de sentrale utfordringene på transportområdet. Departementet vil utarbeide en mer strategisk og overordnet transportplan, der det legges vekt på samfunnsøkonomisk lønnsomhet og måloppnåelse. I en overordnet og langsiktig planlegging legges det til grunn at de viktigste utfordringene håndteres først. Departementet vil innrette meldingen om NTP slik at det gis større handlingsrom i gjennomføringen, og utfordringene kan løses mest mulig effektivt.

For Samferdselsdepartementet er det viktig å få fylkeskommunenes, de største bykommunene og Sametingets

forslag til prioriterte løsninger, som mest mulig effektivt svarer ut de viktigste utfordringene. Disse er derfor bedt om å komme med innspill i prosessen med NTP. Alle innspill departementet har fått og får til arbeidet med NTP

blir gjort tilgjengelig på: <https://www.regjeringen.no/no/tema/transport-og-kommunikasjon/nasjonal-transport-plan/id2475111/>

SPØRSMÅL NR. 793

Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 5. februar 2020 av næringsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Er arbeidet for å en mulig handelsavtale med USA et felles EFTA-mål eller et bilateralt Sveits – USA-prosjekt?

BEGRUNNELSE:

Under EFTA-ministtermøtet i Genève 23. november 2018, presenterte ministerne følgende prioriteringer for EFTA:

- 1) Unngå brudd i handelsforbindelsene med Storbritannia etter brexit.
- 2) Undersøke mulighetene for en frihandelsavtale med USA.
- 3) Styrke arbeidet med å modernisere og utvide gjeldende avtaler, spesielt i markeder EFTA-landenes næringsliv har dårligere betingelser enn konkurrentene.

Ifølge Swiss info.ch 26. sa Sveits økonomiminister, Guy Parmelin etter at den sveitsiske delegasjonen møtte president Donald Trump i Davos, at hun var forsiktig optimistisk om å få framgang i handelsforhandlingene med USA. Ifølge avisen Sonntagzeitung, sier Parmelin at Trump hadde spurt henne om handel.

Svar:

På nåværende tidspunkt er det ikke aktuelt for EFTA å innlede forhandlinger om en frihandelsavtale med USA. EFTA har imidlertid opprettholdt og har gjennomført møter i den handelspolitiske dialogen med USA. Sveits har opplyst at det foregår samtaler mellom Sveits og USA om muligheten for en bilateral frihandelsavtale.

SPØRSMÅL NR. 794

Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 5. februar 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Ser statsråden nytten av å stimulere til lagring av karbon i materialer, og vil statsråden vurdere å innføre incentivordninger for å fremme dette?

BEGRUNNELSE:

I dag prises utslipp av fossilt karbon til omlag 500 kroner per tonn CO₂. Prisen for utslipp av grønt (biogent) karbon

er null kroner per tonn CO₂. Dette begrunnes med at i et hundreårsperspektiv (kort) er grønne utslipp klimanøytrale, gitt at ressursene høstes og områdene videreføres.

Det er ingen støtteordninger som motiverer til å bruke materialene lengre, og dermed redusere utslipp, ved å holde karbonet bundet.

En verdsettelse av grønt karbon vil i større grad bidra til at dette velges som materiale framfor stål, betong

og andre fossile komponenter. Det vil også motivere til at CO2 holdes lengre utenfor atmosfæren, byggematerialer gjenbrukes og at reparasjoner blir mer attraktivt. I praksis vil det være et sentralt tiltak for den sirkulære økonomien.

Svar:

Å utnytte ressursane våre på ein god og effektiv måte er viktig. Knappe ressursar og behov for reduserte klimagassutslepp inneber eit stadig aukande behov for å omstilla oss i retning av sirkulær økonomi. Regjeringa arbeider for at Noreg skal vera eit foregangsland i utviklinga av ein grøn, sirkulær økonomi som utnyttar ressursane betre. Regjeringa jobbar no med å utarbeida ein nasjonal strategi om sirkulær økonomi. Korleis vi kan halda ressursar og materialar lengre i omløp og korleis dei kan brukast på nytt vil vera ein sentral del av dette arbeidet.

I avtala med EU om felles oppfylging av klimamåla for perioden 2021 til 2030, vil lagring av karbon i treprodukt bli rekna med. Når vi aukar bruken av byggematerialar i tre, vil lageret av karbon i slike treprodukt auka, noko som bidrar positivt til klimagassrekneskapen for Noreg.

I dag har fossile utslepp ein pris på 545 kroner per tonn CO2 og regjeringa varsla i statsbudsjettet for 2020 ein opptrapping av den flate CO2-avgifta med 5 pst. årleg for alle sektorar fram til 2025. Dette vil bidra til å gjera lavutsleppsmaterialar og materialar som blir brukt på nytt meir attraktive enn materialar som blir produsert med høge utslepp i produksjonen.

Regjeringa er opptatt av å redusera utslepp frå bruk av materialar i bygg. I Granavolden-plattformen står det at regjeringa vil stimulera byggebransjen til nyskaping og bruk av tre som byggemateriale. I Meld. St. 41 Klimastrategi for 2030 – norsk omstilling i europeisk samarbeid, har regjeringa tilsvarende sagt at den vil bidra til auka bruk av tre i bygg, og vurdere tiltak som kan bidra til å auke lageret av karbon i langlevde produkt.

Klima- og miljødepartementet har nyleg fått utarbeidd ein barrierestudie for bruk av lavutsleppsmaterialar, inkludert tre, i bygg. Departementet vil saman med andre departement dette temaet angår, følgja opp denne rapporten.

SPØRSMÅL NR. 795

Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 7. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Ser statsråden utfordringen med å legge ny Rv 19 gjennom Værne kloster landskapsvernområde, og vil statsråden ta initiativ overfor fagetaten for allerede nå å skrinlegge alternativet som går gjennom dette landskapsvernområdet og legger beslag på dyrbar dyrkamark?

BEGRUNNELSE:

Det er kritisk behov for å løse trafikkutfordringene gjennom Moss på rv 19.

Statens vegvesen gjennomfører i disse dager en utredning av trasévalg. Minst ett av alternativene vil legge beslag på betydelige mengder dyrka mark, og ødelegge betydelige landskapsverneverdier, Værne kloster landskapsvernområde.

Samferdselsministerens parti- og statsrådskollega Olaug Bollestad har flere ganger uttrykt at jordvernet må styrkes.

Svar:

I Nasjonal transportplan 2018-2029 er det lagt til grunn anleggsstart på prosjektet rv 19 Moss i siste del av planperioden. Statens vegvesen har gjennomført en utredning inkludert siling av alternativ, som grunnlag for å anbefale hvilke alternativ etaten mener det skal gjennomføres planlegging etter plan- og bygningslova for.

Statens vegvesen sendte i desember 2019 sin anbefaling om videre planarbeid til Samferdselsdepartementet. Ett av alternativene som blir vurdert som aktuelt for videre planlegging, går gjennom kulturlandskapet i Rygge. Alternativet har negative konsekvenser for landskap, matjord, natur og friluftsliv, men har samtidig god måloppnåelse på andre områder og lave kostnader. Andre aktuelle alternativer kommer i konflikt med andre hensyn.

Jeg vil gå grundig inn i etatens anbefaling, men det er foreløpig for tidlig for meg å ta stilling til hvilke styrings-signal som vil bli gitt for det videre planarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 796**Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen****Besvart 5. februar 2020 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

I debatten om fergesikkerhet mener sjømannsorganisasjonene at sikkerheten er for lav på grunn av lav bemanning og at Sjøfartsdirektoratet burde drive bedre tilsyn for å avdekke dette. Sjøfartsdirektoratet svarer da at de ikke har nok ressurser til dette.

Hva vil næringsministeren å gjøre for å sikre nok ressurser til Sjøfartsdirektoratet, slik at de kan utføre sine tilsynsoppgaver?

Svar:

Krav om øvelser er regulert både i IMO-konvensjoner og i EU-direktiv som er gjennomført i norsk rett. Det er rederiet som har ansvar for at fartøy opereres innenfor gjeldende krav. Sjøfartsdirektoratets oppgave er å ha tilsyn med at kravene er oppfylt. Dette innebærer blant annet årlig tilsyn av fartøy og utstyr, samt årlig tilsyn med fartøyets og rederiets sikkerhetsstyringssystem (ISM). I tillegg til dette utføres det uanmeldte tilsyn, samt tilsyn i etterkant av ulykker. Dette regelverket og gjennomføring av tilsyn

innebærer at sikkerhet på ferger er under løpende overvåking og er godt ivaretatt.

Sjøfartsdirektoratet har ressurser til å gjennomføre tilsyn, både årlige, periodiske og uanmeldte, samt tilsyn med fullskalaøvelser.

For å oppnå et treffsikkert tilsyn, styres utvalg av fartøy for uanmeldt tilsyn og fokus for tilsynet av fartøyets risikobilde. Tidligere historikk, ulykker og bekymringsmeldinger er sentrale forhold av betydning for omfang og gjennomføring av tilsynet. Kontroll av krav knyttet til redningsutstyr, evakueringsrutiner, sikkerhetsutstyr og bemanning er en viktig del av dette tilsynet.

Fullskala evakueringsøvelser innebærer at fartøyet tas ut av drift og at personell tilsvarende fartøyets tillatte passasjerantall leies inn som markører. Deretter gjennomføres en full evakuering av fartøyet. Slike øvelser krever Sjøfartsdirektoratet kun i situasjoner der det gjennom saksbehandling av bemanningssøknad eller senere tilsyn er forhold som reiser tvil om fartøyet kan evakueres innenfor kravene. Direktoratet er da med og overvåker gjennomføring av øvelsen for å påse at fartøyet kan evakueres innenfor kravene.

SPØRSMÅL NR. 797**Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 5. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

EU-Kommisjonen går inn for å endre innretningen på veiprisings- og bompengesystemet i Europa gjennom endringer i det såkalte Eurovignettdirektivet. Ifølge forslaget skal direktivet heretter også omfatte personbiler.

Hvordan jobber Norge med denne saken, og hvilke følger vil forslaget få for Norge dersom det blir vedtatt?

Svar:

For Norge vil revisjonen av Eurovignettdirektivet være viktig for å opprettholde et tilstrekkelig handlingsrom for norsk bompengopolitikk. I EU blir bompenger i stor grad

brukt til å vedlikeholde og drifte eksisterende infrastruktur. Det norske bompengesystemet er derfor fundamentalt forskjellig fra det systemet Kommisjonen tar utgangspunkt i ved utarbeidelse av sitt regelverk.

Utvidelse av direktivets virkeområde til å gjelde andre kjøretøy i tillegg til tunge godskjøretøy kan blant annet medføre krav til endring av den norske rabattordningen for bompenger, jf. forslag til endringer i artikkel 1. En foreslått rabattgrense på 13 % for alle kjøretøy ligger 7 % lavere enn dagens brikkerabatt. Endring av brikkerabatten vurderes for øvrig i seg selv å ikke medføre store administrative eller økonomiske konsekvenser utover det at

insentivet til å skaffe seg brikke blir noe svekket i forhold til dagens system.

Det legges ellers opp til flere endringer i direktivets bestemmelser om differensiering av bompenger med hensyn til blant annet utslipp, prising av eksterne kostnader og øremerking av inntekter. Kommisjonen går inn for å fase ut differensiering av bompenger med hensyn til kjøretøyets EURO-klasser. Dette skal erstattes av differensiering med hensyn til kjøretøyets CO₂-utslipp eller andre miljøutslipp. For øvrig er det positivt at Kommisjonen foreslår å legge til rette for det grønne skiftet på europeisk nivå ved å foreslå insentiver til å fremme bruk av nullutslippskjøretøy, her i form av blant annet krav om bompengerabatt for nullutslippskjøretøy. Jeg mener imidlertid at den foreslåtte regelen med krav om fast rabatt på 75 % bør erstattes av et mer fleksibelt rabattkrav, slik at det i større grad blir opp til det enkelte lands myndigheter å bestemme rabattsatsen.

Kommisjonen foreslår å fase ut såkalte tidsbaserte vignetter (veibruksavgift for en viss periode, år, måned, uke eller dag). Det foreslås å fase ut ordningen først for tunge godskjøretøy og busser, så på et senere tidspunkt for personbiler og varebiler, på veinettet som brukes av internasjonal transport. Vi mener dette er uproblematisk for Norge siden den norske bompengereordningen ikke er en vignettordning.

Det er ikke slik at det endelige reviderte direktivet nødvendigvis blir vedtatt i EU slik forslaget ligger nå. Det er også mulig at enkelte bestemmelser ikke vil gjelde for Norge eller kan tilpasses det norske bompengesystemet i

noe grad. Det er derfor ikke mulig nå å si noe om hva det endelige utfallet av dette vil bli.

Fremdriften er også usikker. Europaparlamentet har kommet til enighet om en holdning til forslaget som vil danne grunnlaget for uformelle forhandlinger med Rådet og Kommisjonen. Rådet har fortsatt ikke kommet til en holdning til forslaget, men de tar sikte på å komme dit under det kroatisk formannskapet (første halvår 2020). Dersom Rådet ikke kan komme til enighet, eller om eventuelle trilogforhandlinger stopper opp, vil forslaget bli liggende blokkert på ubestemt tid, ev. inntil Kommisjonen trekker forslaget.

Kommisjonen publiserte 11. desember 2019 meldingen "New Green Deal". I meldingen uttaler Kommisjonen at de muligens vil trekke tilbake forslaget til revidert Eurovignettdirektiv dersom ambisjonsnivået i Kommisjonens foreliggende forslag ikke opprettholdes i den videre behandlingen av forslaget i Parlamentet og Rådet.

Bompenginntekter er en viktig del av finansieringen av norsk veiinfrastruktur. Det er viktig å arbeide for tilstrekkelig fleksibilitet i EU-regelverket på området, slik at det norske systemet kan utformes i tråd med det som er formålstjenlig ut fra norske interesser. Samferdselsdepartementet har tidligere sendt brev til Rådet og til Parlamentet med norske posisjoner på forslaget til nytt Eurovignettdirektiv. Brevet ble fulgt opp med møte med Parlamentet, samt administrative møter med Kommisjonen, og norsk posisjon er ved flere anledninger formidlet og drøftet med flere medlemsland. Vi vil fortsatt følge den videre behandlingen av forslaget i EU tett.

SPØRSMÅL NR. 798

Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 7. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva vil helseministeren gjøre for å bedre tilbudet til pasienter innen psykisk helsevern ved Sykehuset Østfold, vil han iverksette tiltak for å øke sengekapasiteten, og hvordan vil han ivareta de ansattes arbeidsmiljø ved psykiatrisk avdeling?

BEGRUNNELSE:

NRK melder 28.januar at psykiatrisk avdeling på Sykehuset Østfold har kronisk overbelegg og at pasientene må

sove på kontorer og i stuer. Dette går naturlig nok også ut over arbeidsforholdene til de ansatte.

Svar:

Det er RH Fenest lovbestemte ansvar å planlegge og dimensjonere tjenestene. Ifølge Helse Sør-Øst RHF har Sykehuset Østfold HF en kapasitet når det gjelder døgnplasser på nivå med andre sammenliknbare helseforetak. Sykehuset Østfold HF formidler imidlertid at det siden 2018 har vært en økende pågang og et økt belegg ved døgnseksjonene i DPS-ene og i sykehuset. Det har bl.a. vært en be-

tydelig økning i antall pasienter som er henvist på § 3-2 (tvungen observasjon).

Helseforetaket har satt i gang flere tiltak for å møte utfordringene, herunder:

- Utarbeidelse av et eget kapasitetsprogram for døgnbehandling med tiltak knyttet til innleggelser, interne flaskehalser, utskrivelser og samarbeid med kommuner og fastleger.
- Prosjekt for å sikre et bedre og mer forutsigbart tilbud rundt pasienter som har behov for koordinerte og sammensatte tjenester fra flere instanser.
- Akutt-tilbudet ved distriktpsykiatriske tjenester er styrket, for å kunne ta imot pasienter med mer kompliserte problemstillinger enn tidligere ved DPS.
- Et nytt FACT team er under etableringen for befolkningen i Fredrikstad og Hvaler.
- Fra 1. februar 2020 styrkes også lederkapasiteten ved de spesialiserte døgntilbudene ved Kalnes med mål om å tilrettelegge for en enda tettere og mer systematisk oppfølging av driftsutfordringene og ivaretagelse av personalet.

tisk oppfølging av driftsutfordringene og ivaretagelse av personalet.

Høsten 2019 ble også de spesialiserte døgnseksjonen innen psykisk helsevern på Kalnes inkludert i et stort sykehusovergripende prosjekt som har som overordnet målsetting å ha rett bemanning med rett kompetanse til riktig tid til rett pasientgruppe. Gjennom turnusplanlegging og mer hensiktsmessig arbeidstidsplanlegging ser man mulighet for å skape større grad av forutsigbarhet og planmessighet mht. tilgjengelig bemanning. I situasjoner med driftsmessige utfordringer er det svært viktig både for kvalitet i arbeidet og for arbeidsmiljøet at kompetansesammensetningen til enhver tid er hensiktsmessig. Erfaring og kunnskap er svært viktige forutsetninger for å skape trygghet i en utfordrende og urolig hverdag, og for et godt arbeidsmiljø.

Helse Sør-Øst RHF vil i oppfølgingsmøter med Sykehuset Østfold HF etterspørre effekten av tiltakene.

SPØRSMÅL NR. 799

Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 7. februar 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Hvordan har utviklingen i antall nasjonale prøver, obligatoriske tester og kartleggingsprøver vært i perioden under Stoltenberg 2 målt mot regjeringen Solberg.

Er det blitt flere eller færre med regjeringen Solberg?

Svar:

Det er i dag tre typer prøver som er obligatoriske for hele årskull i grunnskolen: nasjonale prøver, kartleggingsprøver og eksamen. I tillegg er det også obligatorisk deltakelse for de skolene som blir trukket ut til å være med i internasjonale undersøkelser. Dette er utvalgsundersøkelser som gjennomføres som regel hvert tredje eller fjerde år.

De nasjonale prøvene gir informasjon om elevenes ferdigheter i lesing, regning og engelsk. Disse ferdighetene er viktige for læring i alle fag. Prøvene brukes blant annet til å gi elevene tilbakemeldinger og tilpasset opplæring, og for å utvikle kvaliteten på alle nivåer i skolesystemet. Nasjonale prøver i lesing og regning er i dag obligatoriske for 5., 8., og 9. trinn. Nasjonale prøver i engelsk er obligatoriske på 5. og 8. trinn.

Kartleggingsprøvene skal hjelpe skolene og lærerne til å fange opp de elevene som trenger ekstra hjelp i løpet av de første skoleårene. Målet med kartleggingsprøvene er å sikre at ingen barn går gjennom sine første skoleår uten å beherske grunnleggende ferdigheter som lesing og regning. Kartleggingsprøver er i dag obligatorisk i lesing på 1., 2. og 3. trinn samt regning på 2. trinn.

Både de nasjonale prøvene og kartleggingsprøvene revideres og fornyes med jevne mellomrom, slik at de skal være gode og oppdaterte verktøy for lærerne og skolen.

Alle nasjonale prøver og kartleggingsprøver som i dag er obligatoriske ble avsluttet i perioden 2006 til 2009. Siden 2013 har antallet nasjonale prøver vært uendret. Fra skoleåret 2015-2016 ble de to obligatoriske kartleggingsprøvene i lesing og regning på Vg1 omgjort til frivillige læringstøttende prøver.

Utdanningsdirektoratet er i gang med å fornye kartleggingsprøvene i lesing og regning for 1. trinn og kartleggingsprøvene i lesing og regning for 3. trinn. Kartleggingsprøvene på 1. trinn endres slik at de blir verktøy som lærerne kan bruke når de mistenker at en elev har problemer. Prøvene tar utgangspunkt i forskning på hva som kjennetegner elever som sliter med begynneropplæring.

I tillegg til nasjonale prøver og kartleggingsprøver har vi også obligatoriske eksamener etter 10. trinn og etter videregående opplæring. Etter 10. trinn trekkes elevene ut til én sentralt gitt skriftlig eksamen i ett av tre fag og til én lokalt gitt muntlig eksamen. Endringer i eksamensordningen etter fagfornyelsen er nå på høring.

Jeg vil samtidig minne om at de aller fleste prøver i skolen besluttet på lokalt nivå. Dette kan være alt fra gloseprøver og lekseprøver til tentamener, heldagsprøver og kommunalt gitte prøver. Elevene bruker omtrent 15 timer på å gjennomføre obligatoriske nasjonale prøver og kartleggingsprøver gjennom 13 år på skolen. I den nye

overordnede delen av læreplanverket står det at skolen og lærerne må balansere behovet for god informasjon om elevenes læring og uønskede konsekvenser av ulike vurderingssituasjoner.

I november 2019 fastsatte vi de nye læreplanene for skolen. Det nye læreplanverket har blitt fornyet gjennom et omfattende samarbeid med partene og sektoren. I Granavolden har vi varslet at vi i etterkant av fagfornyelsen ønsker å gjennomgå det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet i samarbeid med partene. Dette vil jeg nå ta initiativ til.

SPØRSMÅL NR. 800

Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 5. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva gjør Sørlandet sykehus for at det skal være enklest mulig for pasienter som bor i distriktene å reise til et av de tre sykehusene deres i forbindelse med konsultasjoner, har det blitt gjort endringer i rutinene ved sykehuset, som har gjort det vanskeligere for pasienter med lang reisevei, og hva skyldes i så fall disse endringene?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har fått flere henvendelser fra pasienter i distriktskommuner på Agder, som forteller at endrede rutiner hos Sørlandet sykehus har gjort det vanskeligere for de å møte til timeavtaler.

For noen pasienter handler dette om at man tidligere kunne få gjennomført to timeavtaler på samme dag, for eksempel i forbindelse med oppfølging av enkelte kreftformer eller hjertelidelser. Tilbakemeldingene går på at folk med hjertelidelser tidligere kunne få tatt blodprøve på formiddagen, med påfølgende konsultasjon litt seinere på dagen.

Pasienter som har hatt brystkreft kunne få tatt mammografi, før de etter et par timer kunne få en konsultasjon med svar på hva mammografien viste. Nå får man disse timeavtalene på to ulike dager. I tillegg til at dette medfører økt reising for pasienten, kan det også være en betydelig psykisk belastning å måtte vente på svaret på denne typen undersøkelser / prøver i lengre tid.

En annen henvendelse handler om at terskelen for å få drosje til sykehuset skal ha blitt høyere, og at det ikke

tas hensyn til manglende eller dårlig kollektivtilbud i distriktskommunene, når det settes opp tidspunkt for time.

Svar:

For å belyse spørsmålet representanten Mørland stiller, har jeg innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF, som har vært i kontakt med Sørlandet sykehus HF i sakens anledning.

Tilbakemelding som er mottatt tyder på at Sørlandet sykehus forsøker å planlegge aktivt for mest mulig samordnet og tilrettelagt behandlingsforløp for pasientene. Sykehuset arbeider kontinuerlig for å forbedre logistikk, til fordel både for pasienter og for effektiv ressursutnyttelse. Samkjøring av ulike deler av samme forløp for undersøkelse og behandling er eksempel på det. Dersom pasienter skal til flere ulike forløp som ikke har sammenheng med hverandre, er det mulig for fastlege å gjøre oppmerksom på dette ved henvisning, og pasienter kan via flere kanaler inn til sykehuset be om endringer av timer.

Samtidig påpekes det at det kan oppstå enkelte utfordringer, hovedsakelig knyttet til samordning av kontrolltimer ved sykehusene.

Det skal ikke være foretatt endringer i rutiner senere tid for oppfølging av polikliniske hjertepasienter eller for brystkreftpasienter som skal til kontroll. For sistnevnte gruppe samarbeider ulike avdelinger for å gjøre kontakten med sykehuset så smidig som mulig for pasientene. Det kan imidlertid oppstå utfordringer med å samkjøre ulike kontrolltimer på tvers av avdelinger, blant annet

som følge av økning i pasientgrunnlaget og utfordringer med å skaffe nok legespesialister.

Sørlandet sykehus har ansvar for pasienttransport for alle pasienter med bosted på Agder, hjemlet i Pasient- og brukerrettighetsloven med tilhørende forskrift. Det er behandler som vurderer hvorvidt pasienter kan benytte seg av offentlig kollektivtilbud, eller om de av medisinske årsaker har behov for tilrettelagt transport. Dersom pasienten skal benytte offentlig transport, bistår pasientreise-

kontoret i planlegging av reise. Har pasienten behov for tilrettelagt transport fordi det ikke finnes et tilstrekkelig kollektivtilbud, rekvirerer pasientreise reise med drosje. Sørlandet sykehus har gjort avtaler med drosjetilbydere i samtlige kommuner i Agder, men har ikke påvirkning på kollektivtilbudet. I henhold til nevnte lov og forskrift er det behandler som vurderer pasienters medisinske behov for tilrettelagt transport. Det har ikke vært endringer i disse rettighetene siden en forskriftsendring i oktober 2016.

SPØRSMÅL NR. 801

Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 5. februar 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre med ulven i Elgå, skal den avlives eller ønsker statsråden å gjøre nok et forsøk på å flytte ulven?

BEGRUNNELSE:

I november valgte regjeringen å flytte den såkalt «genetisk viktige» Elgå-ulven fra Engerdal til Kongsvinger. Ordfører i Engerdal har kontaktet meg med dyp bekymring over det faktum at ulven nå er tilbake i fjellområdene i Rendalen og Engerdal. Ulven tar igjen rein og skaper store lokale utfordringer.

Svar:

Klima- og miljødepartementet er klageinstans på vedtak fatta av Miljødirektoratet. Miljødirektoratet avsto 30. januar 2020 søknader om skadefelling av den aktuelle ulven. Av omsyn til at avgjerder om skadefelling kan klagast inn til departementet, vil eg svare generelt på spørsmålet og vise til direktoratet sine vurderingar i saka.

Den skandinaviske ulvebestanden er sterkt innavla, noko som er ein alvorleg trussel mot bestanden si overleving på sikt. For å motverke denne utfordringa er vi avhengige av ei jamleg innvandring av ulvar frå Finland/Russland som bidreg med nye gen i bestanden. Dei faglege vurderingane viser at det er naudsynt med minst ei vellykka innvandring kvart femte år, der det innvandra individet etablerer seg, får kvalpar og kvalpane til desse får kvalpar att. Målsettinga er difor at slike genetisk verdifulle individ so langt det er mogleg ikkje blir felt. Ulven det vert vist til i spørsmålet frå representanten, er eit slikt genetisk

verdifullt individ som har vandra inn frå Finland/Russland.

Av omsyn til den samiske tamreindrifta vart den genetisk verdifulle ulven i november flytta frå Elgå reinbeitedistrikt i Engerdal til Kongsvinger. I tida etter har ulven vandra mykje, og so langt lagt bak seg om lag 1120 kilometer i luftline både i og utanfor ulvesona i grensetraktene mot Sverige. Ulven har dei siste dagane vore i område nord for ulvesona, men so langt (per 31. januar) ikkje vore attende i dei samiske reindriftsområda. Miljødirektoratet si vurdering har vore at det ikkje er naudsynt med ny flytting eller grunnlag for å gje løyve til felling av ulven på noverande tidspunkt. Ulven er radiomerka og Miljødirektoratet fylgjer ulven tett. Deira vurdering er at den framleis kan vandre vidare på leiting etter ein make før paringstida. Om det ikkje skjer, har Miljødirektoratet sagt at dei vil vurdere ei ny flytting av ulven.

SPØRSMÅL NR. 802**Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 4. februar 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Hva vil justis- og beredskapsministeren foreta seg for å sikre ofre for skjult overvåkning tilstrekkelig vern, og sørge for at personforfølgelse straffes i tråd med intensjonen i straffeloven?

BEGRUNNELSE:

I vår kunne vi lese i media om den serieovergrepssdomte mannen i Trondheim som ble frikjent i Høyesterett for stalking og kinking, selv om politiet tok ham på fersken. Høyesterett slo da fast at stalking og kinking ikke er ulovlig, så lenge de fornærmede ikke er klar over stalkingen. Som bakgrunn for dette ble det vist til at dagens straffelov §§ 266 og 266 a bare forbyr stalking dersom det ligger innenfor gjerningsmannens forsett at fornærmede skal oppfatte at hun eller han blir overvåket, og at hun eller han faktisk blir kjent med kinkingen.

I denne saken ble altså en 40 år gammel mann som tidligere er dømt for grove voldtekter, seksuell omgang med mindreårige, voldtektsforsøk og blotting frikjent av Norges øverste domstol for kinking på unge jenter gjennom vinduer på studenthybler i Trondheim. I etterkant av at denne saken ble kjent, kunne vi lese at statsadvokat Kaia Strandjord etterlyste endringer av stalkingparagrafen, og anbefalte et straffebud som også rammer skjult overvåkning. I tillegg til dette, var representanter både fra FrP og fra de nåværende regjeringspartiene, tydelige på at de ville etterlyse justeringer av stalkingparagrafen som hindrer at denne typen handlinger forblir ustraffet, og presiserte en slik rettsanvendelse ikke var i tråd med intensjonen innføringen av stalkingparagrafen i 2016.

Svar:

Personforfølgelse («stalking») er alvorlig og har store konsekvenser for dem som utsettes for det. Det er viktig at straffelovens regler på dette området gjør det mulig å forebygge, etterforske og straffeforfølge slike handlinger på en effektiv måte.

Jeg har merket meg avgjørelsen i HR-2019-563-A, hvor en person som beveget seg rundt i et boligområde og kikket inn gjennom vinduer i boliger bebodd av unge kvinner, ble frifunnet for overtredelse av straffeloven § 266 (hensynsløs atferd) og § 268 a (alvorlig personforfølgelse). Tiltalte hadde i tre av tilfellene også fotografert og filmet kvinnene. Høyesterett uttalte i dommen at det var et vilkår for domfellelse etter bestemmelsene at det ligger

innenfor gjerningspersonens forsett at fornærmede skal oppfatte krenkelsen. Det kreves også at fornærmede faktisk blir kjent med den krenkende handlingen.

Jeg har stor forståelse for at mange mener at skjult kinking og overvåking er klanderverdig og bør være straffbart, og jeg vil derfor foreta en vurdering av om det er behov for å endre straffeloven i lys av Høyesteretts dom. Jeg nevner i den forbindelse at departementet har mottatt innspill fra Riksadvokaten til utforming av et nytt straffebud som rammer slik atferd. Departementet har også mottatt et konkret forslag til lovendring fra Trøndelag statsadvokatembeter.

Utformingen av et straffebud som rammer skjult kinking og overvåking, reiser vanskelige avgrensningsspørsmål – for eksempel knyttet til medias rolle og den enkeltes rett til å bevege seg fritt i det offentlige rom – som må utredes nærmere. Jeg tar sikte på å sende et forslag til lovendringer på høring så snart departementet har utredet disse spørsmålene i tilstrekkelig grad.

SPØRSMÅL NR. 803**Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 5. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren bekrefte at regjeringens løfte om utbygging av E8 Sørbotn - Laukslett (Ramfjord, Tromsø), finansiert uten bruk av bompenger, fremdeles står ved lag – og kan han klargjøre når man kan forvente oppstart?

Svar:

Jeg vil vise til at veiprosjektet E8 Sørbotn-Laukslett er prioritert i Nasjonal transportplan 2018-2029, jf. Meld. St. 33 (2016-2017), med oppstart i første seksårsperiode.

Samferdselsdepartementet har gitt Statens vegvesen i oppdrag å starte arbeidet med reguleringsplan for E8

Sørbotn – Laukslett på vestsiden av Ramfjorden. Det ble samtidig presisert at veien skulle finansieres med statlige midler. Samferdselsdepartementet har også fastsatt styringsmål for kostnader og planprogrammet ligger nå ute på høring.

Jeg har til hensikt å følge opp de prioriteringene av samferdselsprosjekter som er lagt til grunn i Nasjonal transportplan 2018-2029. Det gjelder også veiprosjektet E8 Sørbotn-Laukslett. Statens vegvesen har skissert en framdriftsplan der de tar sikte på at reguleringsplanen kan vedtas i 2020. Dernest skal det gjennomføres ekstern kvalitetssikring KS2. Jeg vil komme tilbake til saken i forbindelse med senere budsjettbehandlinger.

SPØRSMÅL NR. 804**Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 5. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

I 2018 besluttet regjeringa og kjøpe inn 14 nye hybridtog til Trøndelag i 2021. Disse er ifølge departementet 44 % dyrere enn elektriske tog, og vesentlig tyngre. Etter dette har det blitt tatt beslutning om delelektrifisering av Trønderbanen.

Vil statsråden vurdere kost/nytte, og eventuelt erstatte togene i Trøndelag med elektriske tog?

BEGRUNNELSE:

Vi har kunnet lese at det er utfordringer med strømforsyning til togene i Trøndelag, og at tilstanden på infrastrukturen spesielt på Meråkerbanen er slik at en på grunn av tyngden på togene ikke vil kunne bruke de der. Når togene i tillegg er 44 % dyrere enn elektriske tog, vil det kunne utfordre totalkostnadene for å få økt frekvens og elektrifisert hele Trønder- og Meråkerbanen.

Svar:

Delelektrifisering av Trønderbanen omfatter elektrifisering av dagens trasé fra Trondheim til Hell, og videre fra Hell til henholdsvis Storlien (Meråkerbanen) og Stjørdal (Trønderbanen). Dette vil gi sammenhengende elektrisk jernbane rundt Trondheim og til/fra Sverige over Storlien. Det er satt av 100 millioner kroner i statsbudsjettet for 2020 til oppstart av dette for Trøndelag svært viktige prosjektet. Delelektrifiseringen går hånd i hånd med anskaffelse av 14 nye, bimodale togsett (hybridtog), det vil si togsett som kan kjøre både på elektrifiserte og ikke-elektrifiserte baner. Disse skal etter planen settes i trafikk i 2021, hovedsakelig på Trønderbanen, som da vil være elektrifisert på deler av strekningen.

Med hensyn til prisen vil de bimodale togene ikke ha direkte utslipp av partikler og dessuten gi mindre støy på de elektrifiserte strekningene, sammenlignet med dagens dieseldrift. De nye togene har også en vesentlig større passasjerkapasitet og gir bedre kundekomfort, til glede for et stadig økende antall reisende.

Det vises også til utfordringer knyttet til togenes tyngde. Det er ingen problemer knyttet til tyngden (aksellast) på Trønderbanen. Meråkerbanen har en lavere aksellastklasse enn standard klassifisering i Norge. Det er imidlertid liten trafikk på Meråkerbanen, og for godstog har det vært gitt dispensasjon. Dersom de nye bimodale togene skal trafikkere Meråkerbanen, kan det være nødvendig med tiltak i Infrastrukturen, eller det kan innvilges dispensasjon som for godstog. Dette var kjent da bestillingen av de nye togene ble gjort. Et tredje alternativ er å kjøre andre togtyper på denne strekningen. Hvilken av disse tre alternativene som velges, avgjøres i fellesskap mel-

lom Jernbanedirektoratet, Bane NOR og togoperatøren SJ Norge.

Både i budsjettet for 2019 og 2020 er det for øvrig lagt inn tiltak for mottak av de nye togsettene, bl.a. hensettingsanlegg og plattformtiltak på stasjonene på Trønderbanen.

Selv etter at deelektrifiseringen er gjennomført, vil det være strekninger på Trønderbanen som fortsatt ikke har kontaktledning. I byvekstavtalen for Trondheimsområdet er målsettingen to tog i timen mellom Melhus og Steinkjer. Dette arbeider vi for å realisere. Anskaffelsen av bimodale togsett er avgjørende for å få dette til.

SPØRSMÅL NR. 805

Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 6. februar 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Er statsråden fremdeles enig med FrP at det lokale selvstyret er viktig og skal vektlegges sterkere?

BEGRUNNELSE:

Kommunene i Bergensregionen diskuterer i disse dager byvekstavtalen. I Askøyværingen (lokalavis i Askøy kommune) er et møte om dette der fylkesmann Lars Sponheim var på besøk referert.

Lokalavisa skriver:

"Tirsdag var fylkesmann Lars Sponheim og representanter fra Vestland fylkeskommune på rådhuset på Kleppstø. Sponheim informerte politikerne på Askøy og andre interesserte om hva det innebærer å si ja eller nei til byvekst.

– Dere kan godt si nei til pengene, men dere får ikke si nei til arealpolitikken. Dere kan velge bort det søte, men beholder det sure."

FrP har både i storting og i regjering vært opptatt av det lokale selvstyre og gitt tydelige signaler om at fylkesmannen skal bestemme mindre og lokalpolitikkerne mer. Uttalelsene til fylkesmannen i Vestland tyder jo på det motsatte, noe som FrP er kritisk til.

Svar:

Det lokale selvstyret i Norge står sterkt. Plan- og bygningsloven er et viktig verktøy i utøvelsen av dette selvstyret. Kommunene har en viktig rolle som samfunnsutvikler

gjennom sin planmyndighet etter plan- og bygningsloven. Kommunene utarbeider kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, legger frem arealstrategier og kommunedelerplaner, og behandler innsendte detaljreguleringsplaner i tråd med føringene i de overordnede planene.

Kommunene har videre en viktig rolle i å sikre og ivareta nasjonale interesser og viktige regionale hensyn. Disse er nedfelt eksempelvis i regionale areal- og transportplaner. Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, samt statlig planretningslinjer for en samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, gir rammer og føring som gjelder alle landets kommuner.

Arealtiltakene i byvekstavtalene bygger på plan- og bygningslovens rammeverk for samfunnsutvikling og arealplanlegging. Dette gjelder særlig Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

Byvekstavtalen for Bergen kommune og omegnskommunene er nå til behandling i berørte kommuner og fylkeskommunen. Arealdelen i avtalen bygger i stor grad på Regional plan for areal og transport i Bergensområdet, som ble utarbeidet med bred medvirkning fra kommunene, og vedtatt av fylkestinget i juni 2017. Formålet med planen var å utvikle et utbyggingsmønster som legger til rette for vekst i boliger og næringsareal, der behovet for kollektivtransport og effektiv vegtransport ivaretas, og hvor det tas hensyn til langsiktig grønnstruktur, jordvern, samt gode nærmiljøkvaliteter.

Byvekstavtalen skal sikre at den regionale planen følges opp på en slik måte at den bidrar til å fremme kollek-

tiv, sykkel og gange, og til å utvikle attraktive byer og tettsteder. Avtalen bygger på at det er nødvendig med et godt samarbeid mellom stat, fylkeskommune og kommunene for å følge opp den allerede gjeldende regionale planen.

For Bergen kommune og omegnskommunene er det frivillig å delta i byvekstavtalen. Nasjonale og regionale føringer for arealpolitikken, slik disse er gitt gjennom

statlige planretningslinjer og den regionale areal- og transportplanen for Bergensområdet, vil gjelde for disse kommunene i byområdene uavhengig av byvekstavtalen. På dette området har fylkesmannen en viktig rolle med å følge opp de statlige og regionale signalene overfor kommunene.

SPØRSMÅL NR. 806

Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Nina Sandberg

Besvart 5. februar 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Hvorfor sørger ikke bare regjeringen for at minoritetsspråklige med dokumenterte lese- og skrivevansker tillates å bruke samme hjelpemidler som norske dyslektikere, i stedet for å lage en «prøveordning»?

BEGRUNNELSE:

For minoritetsspråklige er bestått norskprøve et krav hvis de skal ta videregående opplæring eller høyere utdanning. Mange arbeidsgivere krever dessuten at man har bestått skriftlig norskprøve. Minoritetsspråklige med dysleksi vil ha problemer med å klare disse kravene uten tilstrekkelig tilrettelegging.

Minoritetsspråklige som kommer til Norge i grunnskolealder, vi få tilrettelagt opplæring og tilrettelagt eksamen, med blant annet skrivehjelpemidler. Dette har til nå ikke vært tillatt under Norskprøven. Innvandrere med dysleksi har ikke blitt innvilget samme tilrettelegging som norske, kun utvidet tid.

Etter at Dysleksi Norge tok opp denne urimelige forskjellsbehandlingen med Kunnskapsdepartementet, har departementet gitt Kompetanse Norge i oppdrag å iverksette en prøveordning med ekstra tilrettelegging for minoritetsspråklige med dokumenterte lese- og skrivevansker på Norskprøven.

Regelverket skaper unødvendige barrierer for minoriteters innpass i utdanning og skole, og i stedet for en prøveordning burde dette hinderet for innvandrere med dysleksi vært fjernet.

Svar:

Voksne kandidater som går opp til avsluttende prøver i norsk har i dag rett til tilrettelegging. Tilretteleggingen

skal utføres for hvert enkelt individ. Det må foretas en konkret vurdering av hva som er rimelig og hva som imøtekommer den enkeltes behov.

Kompetanse Norge skal sørge for avvikling av norskprøvene. Direktoratet har gitt utfyllende bestemmelser om den praktiske gjennomføringen i et særskilt prøvereglement. Prøvereglementet ble endret i september 2018.

Kandidater med lese- og skrivevansker kan nå søke om særskilt tilrettelegging som bruk av assistent og alternativ prøve, i tillegg til utvidet tid eller eget rom. Alternativ prøve betyr at prøven, som ellers er digital, kan tas som papirprøve. Dette gir rom for å legge inn pauser og eventuelt dele prøven opp over flere dager.

Det følger av likestillings- og diskrimineringsloven § 21 at "Elever og studenter med funksjonsnedsettelse ved skole- og utdanningsinstitusjoner har rett til egnet individuell tilrettelegging av lærested, undervisning, læremidler og eksamen, for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter." I diskrimineringsloven er det en sentral begrensning at tilretteleggingen ikke gir noen bedre muligheter og rettigheter enn andre kandidater.

Reglene om tilrettelegging i introduksjonsloven er i hovedsak basert på reglene i opplæringslova. Selv om det etter opplæringslova kan innvilges bruk av ulike programvarer for kandidater med lese- og skrivevansker, sies det uttrykkelig i forskrift til loven at tiltakene ikke må føre til at eleven får fordeler framfor andre. Det sies også at tiltakene ikke må være så omfattende at eleven ikke blir prøvd i kompetansemålene i faget eller at eleven blir prøvd i andre ferdigheter enn de kompetansemålene omtaler.

Det er videre en vesentlig forskjell i formålet for norskprøven, som måler grunnleggende ferdigheter i norsk språk, og formålet for norskfaget i grunnopplæringen. Førstnevnte er en ferdighetsprøve som tester språkferdigheter i norsk, mens eksamen i norskfaget i grunn-

opplæringen tester kompetansemål i hele bredden av norskfaget. Det er derfor ikke gitt at tilretteleggingen skal være helt den samme på disse ulike prøvene.

Formålet med tilretteleggingen for voksne kandidater som tar norskprøven er dermed å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter. Dagens regelverk om avsluttende prøver, og de mulighetene som er gitt for tilrettelegging, gir etter Kunnskapsdepartementets vurdering kandidater med særskilt behov bedre muligheter til å vise sine språklige ferdigheter på avsluttende prøver enn de ville hatt uten disse tiltakene. De gis adgang til positiv særbehandling slik at de får likeverdige muligheter som andre kandidater.

Kompetanse Norge startet i 2019 på eget initiativ arbeidet med å vurdere om digital lese- og skrive støtte skal tillates for denne kandidatgruppen. Det er knyttet noen særlige faglige utfordringer til dette. Det er avgjørende at norskprøvene faktisk måler det de er ment å måle, den enkeltes språklige ferdigheter. Det er også viktig at bruk av lese- og skrive støtte ikke fører til at kandidaten får bedre resultat på prøven enn den kompetansen han eller hun reelt sett har.

Det er i dag vanskelig å forutse alle eventuelle effekter en slik ny ordning vil få. I tillegg skjer det utvikling i tilgjengelig programvare. Kunnskapsdepartementet ser at

digitale verktøy med lese- og skrive støtte kan være aktuelle tiltak, men usikkerheten rundt bruken av slike digitale verktøy på norskprøven er bakgrunnen for at Kompetanse Norge har fått i oppdrag å sette i gang en prøveordning. Dette vil gi oss kunnskap om hvordan digitale verktøy fungerer for denne målgruppen opp mot formålet med denne prøven.

Prøveordningen gjennomføres i 2020. Erfaringene vil gi oss viktig kunnskap slik at jeg neste år kan vurdere om departementet bør åpne for andre tiltak enn de vi allerede har for kandidater med lese- og skrive vansker.

Vurderingen på avsluttende prøver i norsk har i dag betydning på flere områder enn kun å vise hvilke språklige ferdigheter den enkelte har. Dokumentasjon av språklige ferdigheter er i dag vilkår for hhv. permanent oppholdstillatelse etter utlendingsloven, statsborgerskap etter statsborgerloven og opptak til høyere utdanning. Behovene til målgruppen sammen med den store betydningen av prøvene gir etter min vurdering behov for mer kunnskap om effekten av digitale lese- og skriveverktøy på avsluttende prøver i norsk før en eventuell permanent ordning iverksettes. Målet er best mulig tilrettelegging for dyslektikere og andre med behov for tilrettelegging samtidig som formålet med prøvene ivaretas.

SPØRSMÅL NR. 807

Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 7. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vi har ledig produksjonskapasitet i Norge, og blant annet legemiddelselskapet Curida sier de står klare til å produsere mer om de får staten med på laget. Fagdirektør i Statens legemiddelverk mener penicillin er noe vi kan produsere mer av i Norge.

Hvorfor har vi ennå ikke sett en handling fra regjeringen, tatt i betraktning av hvor prekær situasjonen er, og når kan vi forvente en henvendelse til næringen i Norge om å produsere nødvendig medisin?

BEGRUNNELSE:

Vi trenger flere antibiotikamidler. Markedet virker ikke nå. 17. januar 2020 publiserte WHO to rapporter om klinisk antibakterielle midler under utvikling. Bare to av de

52 midlene kan være virksomme mot gramnegative bakterier som *Klebsiella pneumoniae* og *Escherichia coli*.

I løpet av de siste årene har to biotek-firmaer gått konkurs, og flere store firmaer har sluttet å jobbe med antibiotikamidler. I dag har verden igjen få store firmaer som jobber med antibiotikamidler.

Statsråd Bent Høie har svart på et spørsmål fra meg om å utvikle nye antibiotika sammen med andre land. Jeg fikk et svar om penger vi gir, men ikke om noen resultater i form av nye antibiotikamidler.

Siden 2011 har EU jobbet for å motvirke antibiotikaresistens. 99 % av midlene har gått til å utvikle nye antibiotika uten at de har funnet nye antimikrobielle midler. Jeg er bekymret. Tiden holder på å renne ut. Sjansen for en stor epidemi øker hvis vi ikke gjør noe snart.

Vi vet at legemiddelfirmaene tjener enormt med penger. Mange av dem tjener rått på å selge ting som flere folk

bruker hele tiden, slik som vitaminer eller Viagra. Hvis antibiotika virker, tar pasientene noen piller, og så blir de friske. Da tjener ikke firmaene fra denne personen etterpå. Markedet virker med andre ord ikke når det gjelder å utvikle nye antibiotikamidler.

Hvis markedet ikke virker, har vi staten. Vi bruker staten for å bygge sykehus, sykehjem eller jernbaner.

Antibiotika er viktig for hele samfunnet, slik sykehus, sykehjem og jernbaner er det. Penicillin er grunnmuren for antibiotika, men vi vet at det nesten er ingen som lager penicillin lenger, siden de ikke tjener mye penger på å lage og selge det.

Svar:

I 2018 fikk Helsedirektoratet i oppdrag å foreta en ny vurdering av legemiddelberedskapen i Norge. Rapporten Nasjonal legemiddelberedskap - vurderinger og anbefalinger (IS-2837) ble overlevert Helse- og omsorgsdepartementet 21. juni 2019. Anbefalinger knyttet til produksjon av legemidler ble diskutert, men ikke tilstrekkelig drøftet og vurdert. Det at kun en marginal andel av legemidlene som brukes i Norge produseres i Norge, ble ansett som en av svakhetene med dagens beredskapsforsyning. Manglende legemiddelproduksjon i Norge gjør oss mer sårbare for avbrudd i legemiddelforsyningen.

Som en oppfølging av rapporten fra juni 2019, vil Helsedirektoratet levere en delrapport om legemiddel-

produksjon til Helse- og omsorgsdepartementet i februar 2020. Rapportens hovedfokus vil være å fremme og samle anbefalinger som vil bidra til en styrket legemiddelproduksjon og til å øke tilgangen til legemidler ved forsyningssvikt. Flere av anbefalingene vil peke på behovet for videre utviklings- og utredningsarbeid.

Den globale forsyningssituasjonen for antibiotika er svært sårbar. Dette er en situasjon jeg tar på største alvor, men som Norge ikke kan løse på egen hånd. Jeg åpnet derfor selv et internasjonalt møte om forsyningssikkerhet som Norge arrangerte sammen med Verdens helseorganisasjon i Oslo i desember 2018. Forsyningssikkerhet for antibiotika vil også være et viktig tema for vår neste nasjonale strategi mot antibiotikaresistens.

Ifølge Helsedirektoratet vil en av anbefalingene i delrapporten om legemiddelproduksjon være å gjennomføre en samfunnsøkonomisk analyse for produksjon av smalspektrale antibiotika (penicillin) i Norge. I en slik analyse må det ses på hele verdikjeden fra produksjon av virkestoff hos et norsk legemiddelfirma og frem til legemidlet markedsføres. En slik analyse vil få frem kostnader og nytte knyttet til slik legemiddelproduksjon og vil bidra til å etablere et kunnskapsgrunnlag for videre drøfting av muligheten til å produsere smalspektrale antibiotika i Norge.

Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte om oppfølging av Helsedirektoratets rapport om legemiddelproduksjon.

SPØRSMÅL NR. 808

Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 7. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva vil helseministeren gjøre for å sikre at kapasiteten på radiologiske undersøkelser ikke hindrer fremdriften i kreftpasienters behandlingsforløp?

BEGRUNNELSE:

Det kommer fra tid til annen innspill på at begrenset kapasitet innen radiologi, forsinker videre behandling og oppfølging av kreftpasienter, særlig i OUS. Det er uheldig for pasientene og gir merarbeid for helsepersonell. Jeg vil gjerne ha helseministerens vurdering av situasjonen og mulige tiltak for å forbedre den.

Svar:

For å svare på spørsmålet har jeg bedt om innspill fra de regionale helseforetakene. Helse Sør-Øst RHF viser til at forbruket av CT og MR har vært klart økende siste ti år, og at helseforetakene har søkt å øke kapasiteten tilsvarende. Ved Oslo universitetssykehus HF har den radiologiske kapasiteten økt med 26 % for både CT og MR siden 2012. Ifølge Helse Sør-Øst RHF prioriterer helseforetakene kreftpasienter, og utfører bildediagnostikken av disse på egne sykehus. For å frigjøre kapasitet til denne og andre prioriterte pasientgrupper, som barn og pasienter som har behov for øyeblikkelig hjelp, kjøper helseforetakene også radiologiske tjenester hos private aktører. I tillegg til

bruk av private aktører, viser Helse Sør-Øst til at det kontinuerlig arbeides med å bedre arbeidsrutiner og prosesser for alle fagdisipliner for å utnytte kapasiteten som ligger i maskinparken og tilgjengelig tid, herunder utvidelse av åpningstider. Helse Sør-Øst RHF gjennomfører i 2020 i regional anskaffelse av bildediagnostiske undersøkelser fra private aktører, for å sikre primærhelsetjenestens behov og for å avlaste sykehusene for disse undersøkelsene. Avtaler om teleradiologisk støtte fra private aktører til sykehusene vil fornyes, for å avhjelpe lokal mangel på radiologisk tolkningskapasitet. Helse Sør-Øst RHF vil videre gjennom dialog med helseforetakene rette økt oppmerksomhet på bruken av den bildediagnostikken som utføres, med sikte på å redusere undersøkelser med begrenset nytte for pasienten. I følge Helse Sør-Øst RHF vil det fra 2020 stilles krav til helseforetakene om en definert aktivitetsrapportering innen bildediagnostikk for å skaffe bedre oversikt over faktisk kapasitet og forbruk av radiologiske undersøkelser.

Helse Vest RHF viser til at flere forhold de siste årene har økt behovet for radiologikapasitet, blant annet ved at utvikling av nye behandlingsmetoder som robotkirurgi, medikamentell behandling og forbedret strålebehandling krever utvidet bruk av bildediagnostikk. Helse Vest har iverksatt flere tiltak for å bedre kapasiteten innen radiologi, blant annet gjennom etablering av et regionalt faglig nettverk for bildediagnostikk og innføring av flere regionale rutiner. Ifølge Helse Vest RHF bidrar dette til bedre samarbeid på tvers av helseforetakene og at undersøkelser bare blir gjort en gang. Helse Vest RHF innførte

i 2019 felles radiologisystem i hele regionen og er i gang med å etablere et regionalt digitalt mediearkiv der klinikere vil ha direkte tilgang til bilder fra hele regionen utan at disse må sendes. Helse Vest RHF viser videre til andre tiltak som er iverksatt, som regionale multidisiplinære møter (MDT-møter) og lesetilgang til journaler i andre helseforetak for klinikere i alle helseforetak.

Helse Midt-Norge viser til utfordringer med kapasitet innen radiologi, men at utfordringene er sammensatte og forløpene overvåkes på ulike måter. Helse Nord RHF viser til at økt antall henvisninger, mer komplekse og tidkrevende undersøkelser, begrenset maskinkapasitet og ubesatte radiologstillinger er utfordringer knyttet til behandling og oppfølgingen av kreftpasienter. Tiltakene som er iverksatt, omfatter prioritering, opplæring, oppgaveglidning, utvidet åpningstid, utvidet maskinpark, overføring av henvisninger til privat aktør og dialog mellom helseforetakene for oppgavefordeling. Ifølge Helse Nord RHF vil iverksatte og planlagte tiltak samlet sett bedre kapasiteten på radiologiske undersøkelser både for pasienter i kreftpakkeforløp, og for andre pasientgrupper, på kort og lengre sikt.

Tilbakemeldingen fra de regionale helseforetakene viser ulike grader av utfordringer med kapasiteten innen radiologi og at det er iverksatt flere tiltak for å bedre kapasiteten. Jeg følger utviklingen av behandlingsforløpene for kreftpasienter i styringsdialogen med de regionale helseforetakene og legger til grunn at de tiltakene som de regionale helseforetakene har iverksatt, vil bidra til å sikre tilstrekkelig kapasitet innen radiologi.

SPØRSMÅL NR. 809

Innlevert 29. januar 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 5. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at ambisjonen om utbygging av 4 felt og 110 km/t på E39 mellom Lyngdal - Ålgård fortsatt er noe regjeringen fortsatt står bak, og har statsråden forventninger til når det er mulig med oppstart?

BEGRUNNELSE:

Å bygge ny og trafiksikker E39 mellom Lyngdal og Ålgård er viktig for folk og næringsliv, og vil utvide bo- og arbeidsmarkedene i regionen og styrke konkurransekraften for næringslivet.

Veien vil føre til en kraftig reduksjon i reisetid mellom Stavanger og Kristiansand, og vil samtidig sørge for trygghet og sikrere reiser, både på de eksisterende veiene og på den nye veien.

Svar:

Jeg vil vise til at Statens vegvesen har ansvaret for det pågående planarbeidet for strekningen E39 Lyngdal-Ålgård. Kommunedelplanen for E39 Lyngdal-Ålgård lå ute til høring med frist 10. januar 2020. Statens vegvesen vil oppsummere høringsinnspillene og dernest foreslå vide-

re arbeid og prosess i saken. Planen gjennomføres som statlig plan i henhold til plan- og bygningsloven og det er Kommunal- og moderniseringsdepartementet som skal fatte planvedtak.

Strekningen E39 Lyngdal-Ålgård inngår i porteføljen som Nye Veier AS har ansvaret for å bygge ut. Etter at Kommunal- og moderniseringsdepartementet har vedtatt planen skal strekningen overføres til Nye Veier AS. Derne- st vil det være veiselskapet som tar stilling til når prosjektet skal settes i gang. Nye Veier AS opplyser at de vil prioritere

utbygging av denne strekningen, og at de allerede har etablert en utbyggingsorganisasjon som skal lede utbyggingen.

Jeg kan ikke i dag si noe nærmere om tidspunktet for når utbyggingen av prosjektet vil settes i gang. Jeg kan likevel forsikre om at Samferdselsdepartementet vil bidra til at de gjenstående planprosessene etter at saken er sendt over til regjeringen kan gjennomføres så raskt og effektivt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 810

Innlevert 30. januar 2020 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 5. februar 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at det blir gitt fellingstillatelse på Elgå-ulven?

BEGRUNNELSE:

Den såkalte Elgå-ulven herjer igjen i Rendalen. Siden Rendalen ligger utenfor ulvesona ble ulven flyttet helt ned til Kongsvinger i november 2019. Det tiltaket hjalp ikke, siden ulven nå er tilbake igjen og på ny herjer i reinsdyr flokkene. Antall reinsdyr i Rendalen har blitt nesten halvert og hovedårsaken denne store reduksjonen er rovdyr.

Siden flytting ikke var noen suksess kan ikke jeg se at det er noe poeng å fortsette å flytte ulven. Muligheten for at den vil returnere til området er stor. Følgelig er det mest naturlig at Elgå-ulven tas ut og at det gis fellingstillatelse på den både pga. de store skadene den påfører reinnæringa, men også pga. at det ikke skal være ulv i dette området.

Svar:

Klima- og miljødepartementet er klageinstans på vedtak fatta av Miljødirektoratet. Miljødirektoratet avsto 30. januar 2020 søknader om skadefelling av den aktuelle ulven. Av omsyn til at avgjerder om skadefelling kan klagast inn til departementet, vil eg svare generelt på spørsmålet og vise til direktoratet sine vurderingar i saka.

Den skandinaviske ulvebestanden er sterkt innavla, noko som er ein alvorleg trussel mot bestanden si overleving på sikt. For å motverke denne utfordringa er vi avhengige av ei jamleg innvandring av ulvar frå Finland/Russland som bidreg med nye gen i bestanden. Dei fag-

lege vurderingane viser at det er naudsynt med minst ei vellykka innvandring kvart femte år, der det innvandra individet etablerer seg, får kvalpar og kvalpane til desse får kvalpar att. Målsettinga er difor at slike genetisk verdifulle individ so langt det er mogleg ikkje blir felt. Ulven det vert vist til i spørsmålet frå representanten, er eit slikt genetisk verdifullt individ som har vandra inn frå Finland/Russland.

Av omsyn til den samiske tamreindrifta vart den genetisk verdifulle ulven i november flytta frå Elgå reinbeitedistrikt i Engerdal til Kongsvinger. I tida etter har ulven vandra mykje, og so langt lagt bak seg om lag 1120 kilometer i luftline både i og utanfor ulvesona i grensetraktene mot Sverige. Ulven har dei siste dagane vore i område nord for ulvesona, men so langt (per 31. januar) ikkje vore attende i dei samiske reindriftsområda. Miljødirektoratet si vurdering har vore at det ikkje er naudsynt med ny flytting eller grunnlag for å gje løyve til felling av ulven på noverande tidspunkt. Ulven er radiomerka og Miljødirektoratet fylgjer ulven tett. Deira vurdering er at den framleis kan vandre vidare på leiting etter ein make før paringstida. Om det ikkje skjer, har Miljødirektoratet sagt at dei vil vurdere ei ny flytting av ulven.

SPØRSMÅL NR. 811**Innlevert 30. januar 2020 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 4. februar 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Når vil den varsle stortingsmeldinga om politiet leggst fram for Stortinget eller har statsråden beslutta at den ikkje skal leggst fram?

GRUNNGJEVING:

Snart er den varsle stortingsmeldinga om politiet eitt år forsinka. KrFs parlamentariske leiar seier i Stortinget 30. Januar at han ikkje veit om denne meldinga kjem.

Svar:

Jeg ønsker å bruke noe tid på å sette meg inn i meldingsutkastet slik det nå foreligger. Jeg vil sette mitt preg på meldingen, men jeg vet også at den har blitt utsatt flere ganger og at det er mange som venter på den.

Arbeidet med meldingen har høyeste prioritet hos meg, og jeg vil komme tilbake til Stortinget med tidspunkt for planlagt fremleggelse.

SPØRSMÅL NR. 812**Innlevert 30. januar 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 12. februar 2020 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

Kraftselskapene bak North Connect hevder at kabelen vil gi en CO2-reduksjon på 2 millioner tonn per år. Andre hevder at North Connect vil øke utslippene av CO2 med to millioner tonn per år, gitt at den samme mengden strøm i stedet hadde blitt eksportert til kontinentet, der CO2-innholdet i kraftmiksen er dobbelt så høy som i Storbritannia.

Hvilket syn på CO2-effekten av North Connect er etter statsrådens syn riktig?

BEGRUNNELSE:

I arbeidet med tiltak som kan redusere utslippene av CO2, er det viktig at aktuelle tiltak gir reelle effekter. Kabelprosjektet North Connect markedsføres av eierne som et klimatiltak, som kutter CO2 i Storbritannia. Andre, som kabelaksjonen.no, hevder at kabelen tvert imot vil øke utslippene. Dette fordi CO2-innholdet i kraftmiksen på kontinentet er dobbelt så stor som i Storbritannia. NVE har regnet ut at kabelen vil føre til ca. 7,9 TWh mindre kraft netto eksportert til andre land enn Storbritannia i 2025. Denne kraften vil ifølge NVE føre til ca. 0,5 kg mindre CO2-utslipp per kWh, fordi den erstatter kraft produsert på fossilt råstoff. Med andre ord vil kabelen føre til 4-2

= 2 mill. tonn økt utslipp av CO2 per år, ikke to mill. tonn redusert utslipp, ifølge kabelaksjonen.no.

Svar:

Et helt sentralt formål med å øke utviklingskapasiteten for strøm i og mellom land er å gjøre det mulig å redusere klimagassutslippene ved å erstatte fossil kraftproduksjon med fornybar energi. Energiforsyningen er den største kilden til utslipp av klimagasser i Europa. Mens kullkraft og kjernekraft produserer jevnt og trutt og gjerne er lokalisert i nærheten av store befolknings- og industriområder, er sol- og vindkraft uregulerbare og spredt utover. Det er derfor nødvendig med nettutbygging og bedre samordning mellom land dersom klimagassutslippene fra energiforsyningen skal kunne kuttes uten unødige høye kostnader.

Vår regulerbare vannkraft kan bidra med viktig fleksibilitet i perioder der behovet for regulerbar kraft er stort i landene vi er knyttet til. Dette kan redusere behovet for fossil kraftproduksjon i landene vi handler med. Tilgangen på import fra Norge kan også gi effekter over tid, ved å legge grunnlag for økt innfasing av fornybar kraft i andre land.

Når Europa styrker det samlede strømmettet, og kraftsystemet er i kontinuerlig endring, kan det være vanskelig å tallfeste klimaeffekten av én enkelt del av et større nett. Men dette er også av begrenset interesse med tanke på de store utslippsreduksjonene energiomleggingen samlet bidrar til. Dette kan også illustreres ved studien Bloomberg New Energy Finance og konsulentselskapet Eaton gjen-

nomførte på oppdrag fra Statkraft i 2018. Den så blant annet på konsekvenser de tre kablene NorthConnect, North Sea Interconnector og Viking Link (planlagt mellom Storbritannia og Danmark) kunne ha på klimagassutslipp i Storbritannia. Resultatet var at de samlede utslippene fra kraftsektoren i Storbritannia ville reduseres med ytterligere 25 pst.

SPØRSMÅL NR. 813

Innlevert 30. januar 2020 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen

Besvart 7. februar 2020 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Spørsmål:

Vil Norge bidra aktivt til at de humanitære konsekvensene ved atomvåpen synliggjøres i forbindelse med møtet i Sveriges «stepping stones» NPT-initiativ 25. februar og under tilsynskonferansen i New York til våren?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til utenriksministerens svar til meg av 10.01.2020 hvor hun understreker den humanitære overbevisningen som ligger til grunn for Norges engasjement for kjernefysisk nedrustning. Norge stemte allikevel avholdende da resolusjonen om de humanitære konsekvensene av atomvåpen ble behandlet under FNs generalforsamling i høst, og utenriksministeren gir ingen begrunnelse for dette utover at ingen andre NATO-land heller støttet den. Å bidra til at de humanitære konsekvensene av bruk av atomvåpen er grundig forstått, er avgjørende for å holde motivasjonen for å gjennomføre nedrustningstiltak oppe. Uten det humanitære perspektivet forsvinner selve motivet for å gjennomføre slike tiltak. Det bør derfor være en prioritert oppgave for Norge å bidra til at det humanitære perspektivet ivaretas. I forbindelse med den kommende tilsynskonferansen for NPT i New York til våren ser vi at flere stater forsøker å gå tilbake på tidligere språk om humanitære konsekvenser. 25. februar arrangeres det møte i Sveriges «stepping stones» NPT-initiativ. Dersom de humanitære konsekvensene av atomvåpen utelates fra eventuelle dokumenter eller uttalelser fra møtet, vil det være et steg tilbake.

Svar:

Sluttdokumentet fra Ikkespredningsavtalens (NPT) tilsynskonferanse i 2010 uttrykte dyp bekymring for de

katastrofale humanitære konsekvensene av enhver bruk av kjernevåpen. Alle NPTs 191 statsparter stilte seg bak dette. Det humanitære perspektivet er en viktig beveggrunn for alt arbeid med rustningskontroll, og i særdeleshet i innsatsen for kjernefysisk nedrustning og ikke-spredning. Det gjelder både vår aktive innsats under det kommende møtet i Berlin 25. februar og under vårens tilsynskonferanse for NPT.

For å lykkes med nedrustning må vi arbeide med konkrete initiativer som engasjerer kjernevåpenstatene og unngå prosesser som øker polariseringen. Dette gjelder også innsatsen for fortsatt å synliggjøre de humanitære konsekvensene av kjernevåpendetonasjoner.

Norge leder det multilaterale arbeidet med verifikasjon av nedrustning. Dette er et av få områder innen nedrustning med reell fremgang. Et troverdig multilateralt verifikasjonsregime er nødvendig for å sikre at nedrustning finner sted. Arbeidet er også et viktig tillitsskapende tiltak.

Sammen med 15 andre land arbeider Norge for øke den politiske oppmerksomheten om NPT og arbeidet med nedrustning. Møtet i Berlin 25. februar retter søkelyset på konkrete tiltak som kan fremmes under Tilsynskonferansen.

Gjennom vårt styremedlemskap i Det internasjonale atomenergibyrået prioriterer vi arbeidet med å styrke IAEAs inspeksjonsregime og arbeidet med sikring av kjernefysiske anlegg og materialer. Nedrustning er ikke mulig uten et sterkt ikke-spredningsregime.

Haag-kodeksen mot spredning av ballistiske missiler (HCOC) er et politisk bindende instrument som bidrar til åpenhet om slike missilprogrammer og hindrer spredning av leveringsmidler for masseødelegglesesvåpen. Under vårt pågående formannskap har vi allerede lyktes med å få ytterligere to land med i dette samarbeidet.

Jeg viser for øvrig til regjeringens «Utredning om Traktaten om forbud mot kjernevåpen (Forbudstrakten)» hvor vi gir en nærmere vurdering av arbeidet med huma-

nitære konsekvenser (https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/utredning_forbudstraktat/id2614520/).

SPØRSMÅL NR. 814

Innlevert 30. januar 2020 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 7. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Korleis har utviklinga på ferjepriser vært på riks- og fylkesvegnettet etter forvaltningsreformen til regjeringa Stoltenberg, der fylkeskommunen fekk auka ansvar for ferjedrift?

GRUNNGJEVING:

Mange reagerer på dyre ferjepriser for folk og næringsliv. Sidan ansvaret for ferjer og også prissetting er delt mellom stat og ei rekkje fylkeskommunar er det nyttig med eit oppsett som viser prisutviklingen gruppert på ulike fylker og stat for å sjå utviklingen sidan forvaltningsreformen vart fastsett.

Svar:

Auke i ferjekostnad for dei reisande kan skrive seg frå årleg prisauke i takstregulativa, auke i mva. og oppjustering av sonetilknytning for enkelte ferjesamband. Overgang frå Riksregulativ for ferjetakstar til AutoPASS-regulativ for ferjetakstar kan gje både kostnadsauke og kostnadsreduksjon, sjå forklaring nedanfor.

1) Prisutvikling og auke i mva. i ferjetakstregulativa

Prisutviklinga i Riksregulativet for ferjetakstar og i AutoPASS-regulativet for ferjetakstar, og justering av mva., har dei siste 15 åra vore slik:

År	Endring i takst	Mva-sats
2020	3,2 %	12%
2019	2,7 %	12%
2018	2,4 %	12 %
2017	7,8 %	10 %
2016	2,9 %	10 %
2015	4,1 %	8 %
2014	3,5 %	8 %
2013	3,3 %	8 %

2012	3,1%	8 %
2011	3,1 %	8 %
2010	3,2 %	8 %
2009	4,4 %	8 %
2008	4,3 %	8 %
2007	3,8 %	8 %
2006	3,0 %	8 %

Statens vegvesen opplyser at så langt det kjenner til er pristabellane, med takstgrupper og takstsoner, som er nytta på riksvegferjesamband og dei fleste fylkesferjesamband, justert i samsvar med dette. Per i dag vert det ikkje ført noko samla oversikt over prisutviklinga i fylkesferjedrifta, men Statens vegvesen har samla inn opplysningar om utviklinga i fylka Rogaland, Møre og Romsdal og Nordland.

2 Endra sonesetjing

I det nasjonale samarbeidet har de vore rom for lokal prisjustering ved å endre soneplassering for det enkelte sambandet. Ei kartlegging viser slike endringar i sonesetjing for perioden:

2.1 Rogaland

2018 og 2019

Prisane for fylkesvegferjesambanda vart mellombels oppjusterte i 2018 og 2019 med ei takstsone. Sonefastsettjinga vart tilbakejustert i 2020.

2.2 Møre og Romsdal

01.01.2018

Påslag på to takstsoner på alle sambanda som då var på bruttoanbud - med unntak av Larsnes-Åram-Vokså-Kvamsøya. Det gjeld følgjande samband:

- 02 Årvika-Koparneset
- 06 Hareid-Sulesund
- 08 Volda-Lauvstad
- 21 Skjeltene-Lepsøya-Haramsøya
- 22 Brattvåg-Dryna-Fjørtofta-Harøya
- 36 Åfarnes-Sølsnes

Sommarperiode 2018 og 2019

Desse sambanda har hatt påslag på to takstsoner i åra 2018 og 2019 på sommaren for å finansiere fleire ferjer på rutene:

- 14 Stranda–Liabygda og
- 15 Eidsdal–Linge

01.01.2020

Bruttosamband i fylket elles fekk påslag på to takstsoner:

- 09 Hundeidvika–Festøya
- 12 Sæbø–Leknes
- 13 Magerholm–Sykkylven
- 14 Stranda–Liabygda
- 15 Eidsdal–Linge
- 16 Standal–Trandal–Sæbø–Skår
- 30 Solholmen–Mordalsvågen
- 31 Aukra–Hollingsholmen
- 34 Molde–Sekken
- 46 Kvanne–Rykkjem
- 49 Arasvika–Hennset
- 50 Seivika–Tømmervåg
- 54 Edøya–Sandvika

2.3 Nordland

2018

Alle strekningar på fylkesferjesamband med påslag ei sone.

2020

Fylkeskommunen fatta først eit vedtak om at alle strekningar på fylkesferjesambanda skulle ha påslag på mange soner som i sum skulle gje om lag 25 % i prisauke. I januar 2020 gjorde fylkeskommunen eit nytt vedtak om reversering av påslag av takstsoner til 2019-nivå, men med sommarprisar som ligg inntil 20 % høgare pr strekning.

2.4 Riksveg

2018

Desse riksvegferjesambanda fekk påslag på to soner frå 2018 ved oppstart av nytt anbud og innføring av AutoPASS-regulativ:

- Drag - Kjøpsvik
- Bogenes-Skarberget

3 Overgang til AutoPASS-regulativ

Ved overgang til AutoPASS-regulativ på eit ferjesamband fell passasjerbetalinga bort. Ved utvikling av AutoPASS-regulativet var det krav om provenøytralitet og inntektsbortfallet for passasjerar vart fordelt på dei ulike køyretøyklassene ut frå ein nøkkel som står i høve til tal passasjerar i dei ulike køyretøyklassene.

Om det blir dyrare eller rimelegare etter overgang til AutoPASS-regulativ er altså mellom anna styrt ut frå oppfyllingsgraden av passasjerar i køyretøyet. T.d. har overgangen for "bil <6m" medført ein takstauke rundt 30 %, men alt ved 1 passasjer i bilen i tillegg til førar er det stort sett rimelegare enn før.

Overgangen frå Riksregulativ for ferjetakstar til AutoPASS-regulativ for ferjetakstar på ferjesamband har vore slik:

Fylke Samband Vegtype Oppstart

Sogn og Fjordane Vangsnes-Hella-Dragsvik Riksveg 2016

Sogn og Fjordane Mannheller-Fodnes Riksveg 2016

Hordaland Krokeide-Hufthamar Fylkesveg 2018

Hordaland Husavik-Sandvikvåg Fylkesveg 2018

Nordland Drag-Kjøpsvik Riksveg 2018

Nordland Bognes-Skarberget Riksveg 2018

Sogn og Fjordane Anda-Lote Riksveg 2018

Hordaland Halhjem-Sandvikvåg Riksveg 2019

Rogaland Mortavika-Arsvågen Riksveg 2019

Hordaland Masfjorden - Duesund Fylkesveg 2019

Trøndelag Flakk-Rørвик Fylkesveg 2019

Trøndelag Brekstad-Valset Fylkesveg 2019

Møre og Romsdal Volda-Folkestad Riksveg 2020

Møre og Romsdal Solevåg-Festøy Riksveg 2020

Hordaland Leirvåg - Sløvåg Fylkesveg 2020

Hordaland Fedje - Sævrøy Fylkesveg 2020

Hordaland Langevåg - Buavåg Fylkesveg 2020

Hordaland Hatvik - Venjaneset Fylkesveg 2020

Hordaland Halhjem - Våge Fylkesveg 2020

Hordaland Skjersholmane - Ranavik Fylkesveg 2020

Hordaland Jektevik - Nordhuglo - Hodnanes Fylkesveg 2020

Hordaland Gjermundshamn - Varaldsøy - Årsnes Fylkesveg 2020

Hordaland Jondal - Tørvikbygd Fylkesveg 2020

Hordaland Klokkekarvik - Lerøy - Bjelkarøy - Hjellestad Fylkesveg 2020

Hordaland "Fjelbergsambandet" Fylkesveg 2020

Hordaland Kvanndal - Utne Fylkesveg 2020

Hordaland Kinsarvik - Utne Fylkesveg 2020

Hordaland Skånevik - Matre - Utåker Fylkesveg 2020

SPØRSMÅL NR. 815**Innlevert 30. januar 2020 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 10. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Endringer i inntektsnøklerne har gitt kutt i statens overføringer til Nordland og vedtak om innfasing av 0-utslippsferger førte til store investeringskostnader. Dette førte til dyrere fergebilletter for de som er avhengig av ferge, som igjen førte til et kystopprør. Nordland har tatt konsekvensene av de sterke reaksjonene fra kystfolket og billettprisene er satt ned, det fører til økonomisk usikkerhet i fylkeskommunen.

Hvilke tiltak vil statsråden bidra med for å gjøre det lettere for fylker med store fergeutgifter?

Svar:

Ferjedrifta har hatt en sterk kostnadsøkning i de senere årene. Økningen har kommet i en periode med konkurranseutsetting av mange ferjesamband. Flere forhold forklarer kostnadsøkningen. Overgang til null- og lavutslippsteknologi er en ting. Tilbudsforbedringer, økte kostnader til drivstoff og lønninger, flere fartøyer og fornying av ferjeflåten er vel så viktige grunner til at kostnadene

har økt. Resultatet etter gjennomførte konkurranser er et i hovedsak bedre ferjetilbud og en fornyet flåte. Ikke mindre enn 60 fartøyer er bygget eller kontraherte etter 2015.

Utgifter til ferjedrift dekkes av offentlige tilskudd og billettinntekter. I fylkeskommunal ferjedrift dekker fylkeskommunene langt over halvparten av kostnadene.

I en del fylkeskommuner har utgiftene til ferjedrift økt så mye at fylkeskommunene har valgt å sette opp takstene betydelig. Kombinasjonen av dette og innføring av AutoPASS for ferjer har skapt en del uro langs kysten. Økningen i billettpriser har etter mitt syn vært for høy i enkelte tilfeller, og går ut over næringsliv og befolkning. Som distriktsminister Linda Hofstad Helleland og jeg sa da vi besøkte Møre og Romsdal, ønsker vi å gå i dialog med fylkeskommunene for å diskutere situasjonen.

Samlet sett har fylkeskommunene hatt gode økonomiske resultater de siste årene og går inn i 2020 med et godt økonomisk grunnlag. Noen fylkeskommuner har likevel sett seg nødt til å sette opp ferjeprisene for å komme i mål med sine budsjetter.

Vi vil invitere ferjefylker til en dialog, og et møte er berammet i begynnelsen av mars.

SPØRSMÅL NR. 816**Innlevert 30. januar 2020 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 7. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil helseministeren åpne opp for at livmortransplantasjon blir mulig i Norge?

BEGRUNNELSE:

Denne uken kunne vi lese den fantastiske fortellingen om forskningsprosjektet i Sverige som gir kvinner som er født uten livmor eller grunnet kreft har måtte fjerne den til å motta livmortransplantasjonen. Denne medisinske fremgangen gir helt nytt håp og muligheter til kvinner som tidligere ikke har kunnet få egne barn- dette kan skape liv.

Så langt har man ingen norske pasienter med i prosjektet, men de har fått noen henvendelser fra norske kvinner som ønsker å få transplantert inn en livmor.

Det fødes i dag mellom 10-12 kvinner i Norge hvert år uten en livmor, må noen fjerne livmoren på grunn av kreft eller misdannelser.

Det fremkommer at legens mål er at livmortransplantasjon kan bli et offentlig tilbud. Ikke bare for Sverige, men for hele Norden og at man ønsker å tilby behandlingen til norske kvinner.

Svar:

Det er ikke noe forbud i Norge mot livmorstransplantasjon.

Etter det jeg forstår er livmorstransplantasjon fortsatt en utprøvende behandlingsmetode. Utprøvende behandling bør generelt sett tilbys gjennom deltakelse i en forskningsstudie. Et eventuelt initiativ til forskningspro-

sjekter må initieres og gjennomføres av fagmiljøer i tjenesten.

Metoder som er dokumentert sikre og effektive, kan vurderes innført i spesialisthelsetjenesten gjennom systemet for nye metoder etter en nasjonal metodevurdering.

Innføring av nye metoder besluttet av de regionale helseforetakene i Beslutningsforum.

SPØRSMÅL NR. 817

Innlevert 30. januar 2020 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 7. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Med 151 ulike direkteruter er OSL -Nordens nest travleste flyplass. Det er gledelig, og gir muligheter for nordmenn til å reise ut i verden, det styrker næringslivets attraktivitet og skaper arbeidsplasser både lokalt og i luftfartsnæringen. Statsrådens to forgjengere har jobbet aktivt for å styrke Norge som luftfartsnasjon.

Vil statsråden fortsette det arbeidet, og hva vil statsråden gjøre for å styrke Gardermoen ytterligere i kampen om å være Nordens mest attraktive hovedflyplass?

Svar:

Regjeringen styrer videre på det politiske grunnlaget fra Granavolden-plattformen. Det innebærer at den vil føre en konkurranseorientert luftfartspolitik som bidrar til utviklingen av en konkurransedyktig norsk luftfartsnæring. Videre vil regjeringen sikre at Norge har en god og fremtidsrettet infrastruktur for luftfarten, fordi dette er viktig for store deler av distriktene og en forutsetning for verdiskaping i hele landet.

I Meld. St. 30 (2016–2017), jf. Innst. 430 S (2016–2017), er det vist til at inntektene fra Oslo lufthavn er viktige for at Avinor skal kunne utføre sitt samfunnsoppdrag. Lufthavnen er også det klart største navet i det norske lufthavnnettet og den viktigste porten mot utlandet. I meldingen støtter Samferdselsdepartementet Avinor sitt mål om å videreutvikle Oslo lufthavn som et nasjonalt og internasjonalt knutepunkt. Meldingen viser også til Samferdselsdepartementets arbeid for å forhandle fram nye luftfartsavtaler med land som Norge ikke har avtaler med i dag, og å reforhandle eksisterende avtaler der det er formålstjenlig. I meldingen ser Samferdselsdepartementet

positivt på arbeidet Avinor gjør for å utvikle rutetilbudet til utlandet fra Oslo lufthavn og andre lufthavner.

Samferdselsdepartementet mottok nylig NOU 2019 :22, der et offentlig utvalg bl.a. har vurdert hvordan tilgjengeligheten med fly til, fra og i Norge kan bli bedre. Utredningen er nå på offentlig høring.

Vekst i flytrafikken innebærer også vekst i luftfartens miljøpåvirkning. Regjeringen er opptatt av at også luftfart skal bidra til at Paris-avtalens temperaturmål blir nådd. Utvalget som leverte NOU 2019:22 var derfor også bedt om å vurdere tiltak og virkemidler for å redusere luftfartens utslipp av klimagasser. Videre har Samferdselsdepartementet bedt Luftfartstilsynet og Avinor om å utarbeide et forslag til program for innfasing av elektriske fly – eller andre flytyper med svært lave eller ingen utslipp. Forslaget vil bli overlevert departementet om kort tid. NOU 2019:22, høringsuttalelsene og forslaget til elflyprogram vil danne del av grunnlaget for regjeringens politikk for å kombinere behovet for å redusere klimagassutslippene med behovet for fortsatt god tilgjengelighet med fly.

Regjeringen vil bl.a. arbeide for at Norge skal være i front med å legge til rette for introduksjon av miljøvennlig teknologi i luftfartfarten. Vi ser at utviklingen av elflyteknologi går svært raskt. I følge flyprodusentene kan kommersielle flygninger med passasjerfly bli en realitet på korte avstander innen ti år. Dette åpner for nye muligheter på det norske kortbanenettet. Målet må være at luftfarten – som andre sektorer – skal bidra til at fremtidig vekst kan skje på en måte som er klimamessig forsvarlig.

Vi ser en tendens til at det i internasjonale fora blir diskutert om det bør være tillatt å differensiere avgifter og brukergebyrer avhengig av hvor miljøvennlig et luftfartøy eller en bestemt bruk er. Vi vil følge nøye med på hvordan slik differensiering kan forene miljøhensyn, og behov for

konkurransedyktighet og like konkurransevilkår, med et godt rutetilbud i hele landet.

SPØRSMÅL NR. 818

Innlevert 30. januar 2020 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen

Besvart 10. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil helseministeren rydde opp i denne enkeltsaken, og sørge for at markedsføringsloven håndteres likt for både offentlige og private aktører som selger tobakk og alkohol?

BEGRUNNELSE:

Sigar.com har nylig fått pålegg fra Helsedirektoratet for brudd på reklameforbudet. Sigar.com er et nettside der man må søke medlemskap for å få tilgang til informasjon og gjennom dette fører også bedriften alderskontroll. Dette er en gründer som ikke på noen måte driver en oppsøkende markedsføring, men som har etablert en lukket side hvor det også inneholder bilder av produktene. Det virker merkelig at dette ikke skal være tillatt, all den tid dette strengt talt er mindre markedsføring enn det statens Vinmonopol gjør med sine egne produkter på en åpen hjemmeside.

Svar:

Representanten viser til at Helsedirektoratet har fattet vedtak om retting og tvangsmulkt overfor en nettbutikk. Helsedirektoratets vedtak gjaldt brudd på reklameforbudet i tobakksskadeloven § 22 på selskapets konto i sosiale medier og nettsider, herunder en egen medlemsside med pålogging.

All reklame for tobakkssvarer er forbudt i Norge, jf. tobakksskadeloven § 22. Formålet med tobakksskadelovens reklameforbud er å forebygge bruk av tobakkssvarer.

Uten at jeg vil gå inn i den konkrete enkeltsaken, vil jeg på generelt grunnlag påpeke at dersom en nettbutikk oppretter en såkalt lukket nettside, som er åpen for allmennheten mot et inngangsgebyr, og hvor det legges ut bilder og omtale i strid med tobakksskadelovens reklameforbud, må anses som et forsøk på omgåelse av forbudet.

Når det gjelder sammenligningen med Vinmonopolets nettsider, er det inntatt egne unntak fra alkoholreklameforbudet i alkoholforskriften § 14-3 nr. 8, 10 og 14. Det

finnes ikke tilsvarende unntak i tobakksreklameforskriften.

Departementet har tidligere mottatt henvendelser fra bransjen som har ønsket mer aktiv håndheving av tobakksskadeloven på nett og i sosiale medier, av hensyn til like konkurransevilkår. Jeg er derfor fornøyd med at Helsedirektoratet ivaretar sitt tilsynsansvar. Jeg anser for øvrig at lovreguleringen på området per i dag er dekkende og ser ikke behov for endringer.

SPØRSMÅL NR. 819**Innlevert 30. januar 2020 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen****Besvart 4. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil helseministeren etablere en fast rutine hvor leger og annet helsepersonell tas ut av tjeneste når de er under etterforskning for alvorlig feilbehandling i påvente av endelig dom?

BEGRUNNELSE:

NRK Sørlandet kunne denne uken melde at en lege som er under granskning etter å ha skadet flere pasienter ved sykehuset i Flekkefjord, har fått lov å videreføre sitt ordinære arbeid som ortoped ved sykehuset i Kristiansand, en spesialisering vedkommende for øvrig ikke innehar. Tilsynssakene fortsetter å komme og det har ført til at fylkeslegen har bedt helsetilsynet om å granske legen. Befolkningen er bekymret for pasientsikkerheten. Etter et massivt press mot direktøren ved Sørlandet sykehus bestemte hun i dag at legen skal tas ut av tjenesten, og dermed ikke lengre operere pasienter. Undertegnede viser til at det er vanlig praksis i politiet å ta ut politibetjenter ut av tjeneste når de er under etterforskning. Undertegnede mener at slik praksis også bør etableres for leger og annet helsepersonell, dette for å sikre befolkningens tillitt til helsevesenet og at de i møte med sykehus er trygge på at de får god pasientbehandling. Dette hensynet bør vektes tyngre enn legens ønske om å fortsette på jobb.

Svar:

Innledningsvis vil jeg påpeke at den aktuelle saken er til behandling hos Helsetilsynet, så jeg kan ikke gå inn i den saken konkret.

På generelt grunnlag vil jeg understreke at det er ledelsen ved helseforetakene som har et lovpålagt ansvar for at helsehjelpen som ytes ved sykehuset er forsvarlig og at det arbeides kontinuerlig med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet.

Det følger av både lov og forskrift at ledelsen kontinuerlig må planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere virksomheten slik at helsetjenestene er forsvarlige. Det skal bl.a. sikres at helsepersonell har de nødvendige kvalifikasjonene til å utføre de oppgavene de er satt til å utføre. Dette innebærer blant annet en plikt til å ha oversikt over medarbeideres kompetanse og behov for opplæring, ha oversikt over avvik og uønskede hendelser, og å rette opp uforsvarlige forhold. Det skal sørges for korrigerende tiltak slik at tjenestene blir forsvarlige. Ledelsen ved en virksomhet kan f.eks. frata eller endre en ansatts oppgaver

hvis det er nødvendig for å sikre forsvarlig virksomhet. Det er virksomheten selv som må sette i verk tiltak for å hindre at uønskede hendelser skjer igjen. At disse pliktene etterleves er en grunnleggende forutsetning for å kunne oppnå faglig forsvarlige tjenester og ikke minst tillitt til helse- og omsorgstjenesten.

Tilsynsmyndigheten (Fylkesmannen og Statens helsetilsyn) har et lovpålagt ansvar for å føre

tilsyn med både virksomheter og personell som yter helse- og omsorgstjenester.

Dersom sykehus driver virksomhet på en måte som kan ha skadelige følger for pasienter og er i strid med loven, kan Statens helsetilsyn gi sykehuset pålegg om å rette på forholdene eller stenge virksomheten. Sykehus kan også ilegges en tvangsmulkt dersom pålegg ikke etterkommes (spesialisthelsetjenesteloven § 7-1 og helsetilsynsloven §§ 8 og 9).

Statens helsetilsyn kan også gi helsepersonell ulike administrative reaksjoner som for eksempel advarsel, tilbakekall eller begrensning i autorisasjonen eller suspensjon. Suspensjon kan iverksettes dersom det er grunn til å tro at vilkårene for tilbakekall er tilstede og helsepersonellet anses å være til fare for sikkerheten i helse- og omsorgstjenesten.

Gjeldende regelverk inneholder med andre ord flere bestemmelser som skal bidra til pasientsikkerhet og tillitt til helse- og omsorgstjenesten, også imens saker er til vurdering hos tilsynsmyndigheten.

Til orientering har departementet nylig satt i gang et arbeid hvor reguleringen av reaksjonssystemet mot helsepersonell og virksomheter ved bl.a. uønskede hendelser står sentralt.

SPØRSMÅL NR. 820**Innlevert 30. januar 2020 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 12. februar 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Det er viktig og ønskelig med et godt luftfartstilbud i hele landet. Det ble gjort flere grep for å styrke tilbudet under statsrådens to forgjengere, senest ved å endre avgiftsopplegget til fordel for typen fly som betjener kortbanenettet. Avinors taxfreeinntekter er en viktig inntektskilde for finansieringen av dagens flyplass struktur. Enkelte partier i Stortinget har tatt til orde for å fjerne ordningen.

Kan statsråden bekrefte at regjeringen vil opprettholde dagens taxfreeordning på landets flyplasser?

Svar:

Spørsmålet var opprinnelig rettet til samferdselsministeren, men vil besvares av meg da tollbestemmelsene ligger under finansministerens ansvarsområde.

I regjeringens politiske plattform fremgår det at en:

- Vil videreføre taxfree-endringen som ble gjennomført i 2014, der tobakskvoten kan byttes inn i alkohol.
- Ikke vil øke dagens taxfree-kvot.
- Vil utrede en ordning der Vinmonopolet kan delta i konkurranse om å drifte taxfreesalget på flyplassene. Regjeringen vil avvente denne utred-

ningen før det tas stilling til dette spørsmålet. En forutsetning for valg av løsning er at det ikke går utover Avinors mulighet til å sikre grunnlaget for en desentralisert flyplassstruktur og de privatdrevne flyplassenes eksistens, eller bidra til å svekke grunnlaget for Vinmonopolet.

I Prop. 25 S (2018–2019) viser Helse- og omsorgsdepartementet til at det fra et alkoholpolitisk og EØS-rettslig perspektiv ikke er aktuelt med en ordning hvor Vinmonopolets drift skal ha som grunnleggende formål å bidra til inntekter til lufthavnene. Helse- og omsorgsdepartementet har også innhentet en juridisk vurdering fra Advokatfirmaet Schjødt, datert 26. september 2019. Konklusjonen fra utreder er at den EØS-rettslige risikoen er betydelig ved en ordning hvor Vinmonopolet, eller et datterselskap av Vinmonopolet, deltar i en anbudskonkurranse om taxfreesalg på lufthavnene. Vinmonopolet kan ifølge advokatfirmaet ikke både ha et alkoholpolitisk formål og et uttalt kommersielt formål om å bidra med inntekter til flyplassøkonomien.

Med bakgrunn i disse juridiske vurderingene, mener regjeringen at det ikke er hensiktsmessig med en løsning der Vinmonopolet eller deres datterselskap deltar i en anbudskonkurranse om taxfree-salg på flyplassene.

SPØRSMÅL NR. 821**Innlevert 30. januar 2020 av stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen****Besvart 7. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Ved betaling med AutoPASS for ferje får den reisende ingen informasjon om hvor mye som er betalt for kjøretøy da beløp ikke oppgis på kvitteringen. For reisende som har bruk for kvittering påført beløp henvises de til å hente ut kvitteringer fra «Min side» på autopassferje.no, men det går urimelig lang tid før passeringer/kvitteringer er tilgjengelig på nettsiden.

Mener statsråden at dette er en akseptabel løsning, og er den i tråd med markedsføringsloven?

BEGRUNNELSE:

Som kjent har AutoPASS for ferje, som ble opprettet av Samferdselsdepartementet og innført i de fleste ferjefylker, erstattet den gamle ordningen med verdikort og storbrukerkort. Målet med AutoPASS var å lage en enklere løsning for reisende, men tilbakemeldingene så langt viser at løsningen langt fra er optimal – når man ser det i et forbrukerperspektiv. I tillegg til manglende betalingssum på kvitteringen, settes det også spørsmålstegn ved lovligheten av å kreve forhåndsbetaling for reisende med ferjer.

Når forbrukere benytter seg av autopassbrikke i bomstasjoner får man ettersendt faktura, noe som også kunne vært gjort ved ferjereiser. Det betales inn store depositumsummer til selskapet Skyttel AS, og særlig transportører langs kysten må forskuttere store verdier i ferjekort til bruk i sine biler. Statsråden anmodes om å se på denne ordningen, og samtidig også vurdere å åpne for innbetaling av langt mindre summer enn dagens 3500 kr for privatbiler. Mange av de som kanskje reiser sjelden med ferje med likevel bør kunne dra nytte av rabattordningen, har ikke råd til å investere i et AutoPASS ferjekort.

Svar:

AutoPASS for ferje ble innført fra 2019. På ferjene tar en nå betalt via AutoPASS-brikke eller AutoPASS-ferjekort. Ved å inngå en AutoPASS-ferjeavtale og betale inn forskuddet, oppnår man maksimal rabatt på 50 % rabatt for privatkunder og 40 % rabatt for bedriftskunder. Forskuddet ligger altså ikke som før i det fysiske kortet, men blir innbetalt til en sentral AutoPASS-ferjekonto. Reisene blir trukket fra denne sentrale kontoen. Billettøren kjenner ikke den endelige rabatterte prisen, og kan derfor ikke som før presentere dette for kunden via utskrift fra billettmaskinen. Utskriften er altså ingen kvittering, men et reisebevis.

Detaljer om pris og reiser i en AutoPASS-ferjeavtale blir presentert gjennom «Min Side» på autopassferje.no.

Her er det totaloversikt over reisene og anledning til å hente ut kvitteringer.

Omleggingen til ny nasjonal løsning ble planlagt med bruk av billetteringsteknologien som er i drift på sambandene i dag, bl.a. i ulike generasjoner billettmaskiner. En del av dette utstyret rapporterer kun på døgnbasis og kvittering er derfor ikke tilgjengelig på autopass.no umiddelbart etter gjennomført reise.

Med utgangspunkt i en klage fra en kunde har Forbrukertilsynet vurdert kvitteringsløsningen for AutoPASS for ferje. De har valgt å ikke forfølge spørsmålet ytterligere. Jamfør Prisopplysningsforskriftens §13 har forbrukeren rett på spesifisert regning etter at tjenesten er utført. Kvitteringsløsningen er også vurdert mot Bokføringslovens krav til kvittering, og funnet å oppfylle disse.

Gjennom de krav som stilles i løsningen skal trafikanten ha kvittering tilgjengelig dagen etter gjennomført reise. Erfaringen viser at det til en viss grad er avvik fra dette, særlig ved oppstart av nye samband i løsningen. Statens vegvesen følger opp dette. På bakgrunn av utviklingen i teknologien ligger det nå bedre til rette for høyere innsendingsfrekvens og raskere tilgang til kvittering enn da systemet ble planlagt og startet opp.

Denne regjeringen er opptatt av å sørge for at folks reisehverdag er enklest mulig. Vi vil derfor arbeide videre med å utrede hvilke tiltak som må gjennomføres for at kvitteringer blir tilgjengelige på et tidligere tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 822

Innlevert 30. januar 2020 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 7. februar 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja

Spørsmål:

Er slik og lignende praksis lovlig, jf. dagens lovverk?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak fra NRK Dagsrevyen 29.01.20 og sak på nrk.no samme dato, https://www.nrk.no/mr/folk-hogskulen-godtek-ikkje-homofilt-ekteskap_-skilsmisse-og-barn-utanfor-ekteskapet-1.14881085, der NRK skriver at eierne av en folkehøgskole krever at sitat:

«Rektor og alle lærerane ved skulane til Indremisjonsforbundet må skrive under på eit verdidokument der dei stiller seg bak strenge føringar i synet på ekteskapet. Ekteskapet skal ifølge dokumentet vere mellom mann og kvinne, monogamt

og livslangt. Å vere skild, ha barn utanfor ekteskap eller leve i eit homofilt parforhold vil i dei fleste tilfelle føre til at du ikkje er kvalifisert til stillingane.»

Svar:

Diskriminering på grunn av seksuell orientering er i henhold til likestillings- og diskrimineringsloven forbudt. Med diskriminering menes direkte eller indirekte forskjellsbehandling som ikke er lovlig. Ikke all forskjellsbehandling er diskriminering. Det kan foreligge legitime grunner til å behandle folk forskjellig. Det er derfor en begrenset adgang til å forskjellsbehandle, dersom forskjellsbehandlingen kan anses saklig, nødvendig og forholds-

messig. Alle tre vilkår må oppfylles, det er for eksempel ikke tilstrekkelig å vise til at det er nødvendig å forskjellsbehandle.

Forskjellsbehandling som er religiøst begrunnet kan være saklig. Spørsmålet om trossamfunnenes adgang til forskjellsbehandling må løses på bakgrunn av en avveining mellom hensynet til trossamfunnenes religionsfrihet og autonomi, og hensynet til likestilling og likeverd for homofile. Hvor grensen går mellom diskrimineringsvern og religionsfrihet er drøftet i Prop. 81 L (2016-2017) Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven). Proposisjonen vil derfor være en rettskilde som kan vektlegges i den individuelle vurdering av hver enkelt sak.

Av Prop. 81 L (2016-2017) Kap 27 Særlige regler i arbeidsforhold, side 267 fremgår at:

"Religionsfriheten gir trossamfunn og andre religiøse organisasjoner eller virksomheter rett til å påberope seg religiøst begrunnet forskjellsbehandling i bestemte tilfeller. Det innebærer at trossamfunn kan ha en videre adgang til å forskjellsbehandle enn andre virksomheter, fordi religiøs lære kan være en saklig grunn for forskjellsbehandling.

I Prop. 81 L side 120-121 anføres for det første at:

"Forskjellsbehandling som er religiøst begrunnet oppfyller kravet til saklig formål. For at en handling skal være religiøst begrunnet, må det dreie seg om forhold som har nær sammenheng med selve religionsutøvelsen. Hva som skal anses som religionsutøvelse må bedømmes ut fra det enkelte trossamfunns lære. Forskjellsbehandling som er begrunnet i fordommer og stereotype oppfatninger eller praksis, kultur eller tradisjon i tros- og livssynssamfunnet – og som ikke er religiøst forankret – utgjør ikke lovlig forskjellsbehandling."

Det anføres videre på side 121 at:

"Forskjellsbehandlingen må videre være nødvendig for religionsutøvelsen. Likebehandling må altså komme i konflikt med medlemmene i trossamfunnets religiøse overbevisning. Forskjellsbehandlingen skal ikke være vilkårlig, men bygge på et vesentlig og avgjørende krav som følger av religionen. Kravet til nødvendighet vil være lettere å oppfylle innenfor et trossamfunn enn for en virksomhet som drives av et trossamfunn. Enda vanskeligere vil det være for virksomheter som ikke drives av et trossamfunn, men som bare har et religiøst formål."

Det anføres på side 121 også at:

"Forholdsmessighetskravet innebærer at den virkning forskjellsbehandlingen får i form av ulik stilling, reduserte rettigheter, begrensninger i religionsutøvelse mv., skal tillegges vekt og veies opp mot den betydning det har for tros- og livssynssamfunnet å fastholde sin praksis."

For en nærmere redegjørelse av vilkårene (saklighet, nødvendighet og forholdsmessighet), se også Ot.prp. nr. 79 (2008–2009) kapittel 6.1.3.3 side 40–42.

Av Prop. 81 L (2016-2017) side 121 presiseres videre at:

"I arbeidslivet vil ansettelse av religiøse ledere, prester og lærere i tros- og livssynssamfunn ligge i bestemmelsenes kjer-

neområde. Lovens vilkår kan også være oppfylt overfor andre typer stillinger som har en religiøs funksjon i tros- og livssynssamfunnet, i virksomheter som drives av tros- og livssynssamfunn, og i virksomheter som har et religiøst formål – dersom det godtgjøres at stillingen innebærer en aktivitet med religiøst innhold."

Av kapittel 14.9.4 fremgår at det er en enda snevrere adgang til direkte forskjellsbehandling i arbeidsforhold enn på andre samfunnsområder, se side 128-130 som omtaler likestillings- og diskrimineringslovens § 9 andre ledd.

Det er avslutningsvis viktig å presisere at trossamfunnene og virksomheter som drives av trossamfunnene må foreta en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. Likestillings- og diskrimineringslovens adgang til lovlig forskjellsbehandling åpner ikke for at det etableres et totalforbud mot ansettelse av homofile. Det må ved hver enkelt ansettelse foretas en konkret vurdering av hvorvidt det er saklig, nødvendig og forholdsmessig å forskjellsbehandle på religiøst grunnlag. I arbeidsforhold skal det i tillegg vurderes om seksuell orientering er av avgjørende betydning for utøvelsen av arbeidet eller yrket.

Hvorvidt en enkeltsak eller praksis er i strid med diskrimineringslovverket, må vurderes av Diskrimineringsnemnda eller de alminnelige domstoler.

SPØRSMÅL NR. 823**Innlevert 30. januar 2020 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 12. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Det sies at 20 % av 236 000 med stoffskiftesykdom ikke har nytte av de to medisinene som er godkjent i Norge. Frem til for ca. 4 år ble alternativ medisin dekket. Det vises til manglende dokumentasjon. Det handler om 47 000, de fleste kvinner som har store problemer og sliter hver dag.

Vil ministeren ta initiativ til mer forskning og frem-skaffe mer kunnskap om alternative medisiner?

BEGRUNNELSE:

Kvinnen som har kontaktet meg viser til at hun har prøvd de to kjemiske medisinene som er godkjent i Norge: Leva-xin og Liotironin, men stoffskifte hennes ble bare lavere og hun fikk hjertebank, galleproblemer, hjernetåke og depresjon. For 3 år siden skiftet hun fastlege som sendte henne til endokrinolog spesialist og hun ble satt på Armour Thyroid som er en naturlig fremstilt stoffskiftemedisin fra USA. Den koster 3 200 for 3 måneders forbruk. Hun har råd til det, men fattige folk vil ikke ha samme mulighet.

Frem til for ca. 4 år siden kunne en få det dekket dersom man ikke ble bedre av de kjemisk godkjente medisinene.

Hun reagerer på at det finnes ca. 200 godkjente alternative medisiner for blodtrykk, diabetes og hjertemedisin tilpasset at folk er ulike, mens for stoffskifte er det bare to!

Hun viser til at Danmark produserer den naturlige medisinen selv. Kan vi bruke erfaringer fra Danmark til å godkjenne medisinen i Norge, og eventuelt starte produksjon i Norge.

Svar:

Jeg er kjent med at flere pasienter med lavt stoffskifte får forskrevet såkalte tyroideaekstrakter. Armour Thyroid og andre tyroideaekstrakter har ikke markedsføringstillatelse i Norge eller i andre europeiske land, og ifølge Statens legemiddelverk har det heller ikke vært sendt inn søknad om markedsføringstillatelse. Preparatene er heller ikke godkjent som legemiddel i USA. Et produkt er godkjent i Canada.

Det er opp til hvert enkelt legemiddelfirma å bestemme om, og hvor de skal søke om markedsføringstillatelse for deres produkt. For at et legemiddel skal kunne godkjennes av legemiddelmyndighetene for bruk, skal det blant annet være utført kliniske studier som viser at nytten av legemidlet er større enn risikoen.

Legemidler uten markedsføringstillatelse i Norge kan likevel skaffes. Legen kan ta et spesielt ansvar for forskrivningen og søke om godkjenningfritak. Legemidler uten markedsføringstillatelse er ikke prisregulert.

Et av vilkårene for refusjon på blåresept (forhåndsgodkjent refusjon) er at legemidlet har markedsføringstillatelse. For legemidler uten markedsføringstillatelse kan det søkes Helfo om individuell stønad. Helfo kan innvilge refusjon etter søknad for legemidler som ikke er forhåndsgodkjent for den aktuelle sykdommen. Dersom søknaden gjelder bruk av et legemiddel uten markedsføringstillatelse, er det krav om at det skal foreligge vitenskapelig dokumentasjon på det spesifikke preparatets effekt ved den aktuelle sykdommen.

Ifølge Helfo gis det ikke individuell stønad til tyroideaekstrakter. Årsaken til avslag er at Helfo har vurdert at dokumentasjonen som ligger til grunn for vurdering av effekt og sikkerhet er for dårlig til å oppfylle kravet om dokumentert effekt.

Tyroideaekstrakter er laget av ekstrakt fra skjoldbruskkjertler fra svin. Svin har en annen sammensetning av de jodholdige hormonene T4 og T3 enn mennesker, og dermed er det større fare for overdosering og utløsning av hypertyreose (for høyt stoffskifte). Pasienter som bruker tyroideaekstrakter må av den grunn ha hyppige kontroller. Rutinemessig behandling med tyroideaekstrakter er heller ikke anbefalt i europeiske eller amerikanske retningslinjer.

I Danmark fremstiller Glostrup Apotek tyroideaeparater, som kan skaffes til norske pasienter via godkjenningfritak. Dette preparatet har ikke markedsføringstillatelse i Danmark. Apotekfremstilte legemidler lages i hovedsak på forespørsel fra leger og sykehus når det ikke finnes et godkjent legemiddel (legemiddel med markedsføringstillatelse, MT) eller ved spesielle behov. For at et legemiddel skal få MT stilles det en rekke krav til kvalitet på produktet samt dokumentasjon av sikkerhet og virkning ved bruk. Norske apotek kan i prinsippet lage og selge tyroideaeparater på samme måte som Glostrup apotek, men å oppnå ordinær MT vil være en krevende prosess.

Generelt vil jeg vise til at det årlig bevilges midler til forskning både gjennom Norges forskningsråd og de regionale helseforetakene, som vil kunne støtte forskningsprosjekter på dette området, forutsatt at det søkes når det er utlysning og at disse søknadene når opp i konkurransen om forskningsmidler.

SPØRSMÅL NR. 824**Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 4. februar 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Viser til spm 15:547 (2019-2020). Riksadvokaten ønsker ikke å selv ta initiativ til at feilen i tidligere saker blir rettet opp. Det er grunn til å tro at denne beslutningen også skyldes manglende ressurser hos Riksadvokaten. Staten har gjort feil både i disse sakene og i NAV-saken. Dette framstår som forskjellsbehandling når myndighetene gjøre alt for å rette opp feilene som ble begått i NAV-sakene, men ikke i disse sakene.

Vil regjeringen stille ressurser til rådighet for at også disse sakene kan gjennomgås?

BEGRUNNELSE:

Etter Høyesterett sin avgjørelse i 2014 anmodet Riksadvokaten kriminalomsorgen om å identifisere saker hvor det var fremmet begjæring om gjenåpning av dommer som var avsagt før den aktuelle dommen, for å forhindre at personer stod i fare for å måtte sone sin straff før gjenåpningsspørsmålet var avgjort. I tidligere saker som ikke var begjært gjenåpnet, er det da opp til personene selv å be om å få sakene gjenåpnet. Riksadvokaten har i brev av 06.01.2020 til ICJ Norge uttalt at de ikke vil ta initiativ til å identifisere de sakene dette gjelder. Flere personer har sonet en urettmessig fengselsstraff som følge av feiltolkning av flyktningkonvensjonen, med de store konsekvenser det har, men også store følgekonssekvenser som har betydning for hva slags oppholdstillatelse som gis og de begrensningene det kan medføre når det gjelder mulighet for bl.a. familiejenforening. I NAV-sakene ble det bestemt at alle sakene skulle identifiseres og feilen skulle bli rettet opp overfor de personene som var utsatt for det. Det må også gjelde for personene som feilaktig er dømt og har sittet i fengsel pga. feiltolkning av flyktningkonvensjonen. På nrk.no 30.01 sier Mads Harlem, faggruppelider i Den internasjonale juristkommisjonens norske avdeling (ICJ-Norge) at "personer i Norge skal ikke bli uriktig dømt, det er viktig for den enkelte, men også fordi dette har store konsekvenser for dem det gjelder. Norge er en rettsstat, og vi kan ikke være bekjent av at folk er blitt uriktig dømt i dette landet". Videre påpeker han at "i NAV-sakene har man satt ned en egen gruppe, det kunne man jo sett for seg også her, at man hadde stilt ressurser til rådighet for Riksadvokaten, og så må man se på om det finnes andre løsninger utenfor det offentlige som man kunne ha engasjert i å se på disse sakene." I NRK-saken vises det også til en iransk asylsøker som fikk 45 dagers fengsel etter ankomst til Norge fordi han kom med et falsk pass. Noe han

innrømte kort tid etter. Han har i dag midlertidig oppholdstillatelse og håper en gjenopptakelse av straffesaken kan bidra til at han kan få en permanent tillatelse.

Svar:

Prinsippet om påtalemyndighetens uavhengighet fra politiske myndigheter har stått sterkt helt siden straffeprosessloven av 1887, og er nå lovfestet etter at Stortinget i oktober 2019 vedtok endringer i straffeprosessloven. Det er derfor Riksadvokaten som må vurdere hvordan eventuelle feil bør følges opp.

Jeg har merket meg at siden Riksadvokatembetet i 2014 fulgte opp saken, har uriktig anvendelse av straffrihetsbestemmelsen i flyktningkonvensjonen artikkel 31 ført til gjenåpning og senere frifinnelse i fem saker. Jeg har videre merket meg at Riksadvokaten på ny 6. januar 2020 har sendt brev til statsadvokatembetene og politidistriktene mv. om problemstillingen og hvordan den bør følges opp.

I den grad Riksadvokaten mener det er behov for det, vil eventuelle ressursspørsmål på vanlig måte håndteres i styringsdialogen mellom departementet og Riksadvokatembetet.

SPØRSMÅL NR. 825**Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 6. februar 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Verdensbanken anslår at antallet klimaflyktninger vil være 140 millioner innen 2050. Hvordan verden skal håndtere dette, er helt uavklart. FNs menneskerettighetskomité har ikke avvist en konkret sak prinsipielt, men konvensjonen (SP) er neppe tilstrekkelig. Vi trenger et internasjonalt regelverk som sikrer klimaflyktninger grunnleggende rettigheter. Løsningen bør søkes i regulering som gir forutsigbarhet og ansvarsdeling basert på internasjonale samarbeid.

Vil regjeringen ta et slikt initiativ?

Svar:

Utenriksministeren har oversendt spørsmålet til meg som rett adressat.

Vi må alle være forberedt på at flere mennesker vil bli drevet på flukt av klimarelaterte årsaker i fremtiden. Omfanget av slike fordrivelser er imidlertid vanskelig å fastslå, både i fortid, nåtid og fremtid.

Klimaendring inngår ikke i de grunnene FNs flyktningkonvensjon av 1951 oppstiller for å kunne regne en person som flyktning. Under arbeidet med utlendingsloven av 2008 ble det vurdert om miljømessige katastrofesituasjoner og lignende skulle gi grunnlag for opphold i Norge. Det ble ikke åpnet for dette, utover at slike forhold kan inngå i vurderingen av sterke menneskelige hensyn. Den klare oppfatningen fra regjeringens side er at klimaforhold må løses i nærområdet. Vi har p.t. ingen planer om å utvide beskyttelsesbegrepet i nasjonal lovgivning.

Norge har vært en pådriver i FN for å gi internt fordrevne økt beskyttelse og å bidra til varige løsninger. FNs generalsekretær lanserte et Høynivåpanel om internt fordrevne i desember i fjor. Norge vil støtte dette arbeidet og har allerede bidratt med finansiell støtte til sekretariatet som er etablert for å bistå panelet. Regjeringen trapper også opp støtten til klimatilpasning og forebygging av klimarelatert katastrofer i utviklingssamarbeidet. Dette skal bidra til at sårbare samfunn er bedre i stand til å møte de negative konsekvensene av klimaendringene.

SPØRSMÅL NR. 826**Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 10. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Mener statsråden at dagens situasjon med vedvarende overbelegg er i tråd med hans visjon om pasientenes helsetjeneste, og hva vil statsråden gjøre for å styrke psykiatrisk avdeling ved Sykehuset Østfold og bedre kapasiteten ved sykehuset?

BEGRUNNELSE:

Sykehuset Østfold har som kjent kapasitetsutfordringer, og psykiatrisk avdeling har over en lang periode hatt overbelegg.

Antall sengeplasser ved psykiatrisk avdeling er redusert fra over 200 i 2008 til dagens situasjon med 91 plasser.

Nasjonalt har det også vært en betydelig nedbygging av sengekapasitet innenfor psykisk helsevern over tid.

Sykehuset Østfold gjør tilpasninger for å møte situasjonen, men større endringer vil kreve en bedre sykehusøkonomi. For å håndtere overbelegget på psykiatrisk avdeling er det eksempelvis tatt i bruk møterom, besøksrom og kontorer som pasientrom.

Manglende kapasitet påvirker pasientenes helsetilbud, og tillitsvalgte beskriver at overbelegget fører til for tidlig utskrivning. I et intervju til Sarpsborg Arbeiderblad uttaler fungerende klinikkssjef, ved klinikk for psykisk helsevern og rusbehandling ved Sykehuset Østfold, at overbelegget utfordrer pasientsikkerheten og er belastende for personalet.

Svar:

Det er RHFenes lovbestemte ansvar å planlegge og dimensjonere tjenestene, og utviklingen følges ledelsesmessig svært nøye og systematisk fra Sykehuset Østfold HF.

Ifølge Sør-Øst RHF har Sykehuset Østfold HF en kapasitet når det gjelder døgnplasser på nivå med andre sammenliknbare helseforetak. Sykehuset Østfold HF formidler imidlertid at det siden 2018 har vært en økende pågang og et økt belegg ved døgnseksjonene i DPS-ene og i sykehuset.

Klinikkledelsen følger utviklingen i pasientbelegg og den generelle pågangen av pasienter kontinuerlig og systematisk, og helseforetaket har satt i gang flere tiltak for å møte utfordringene, herunder

- Utarbeidelse av et eget kapasitetsprogram for døgnbehandling med tiltak knyttet til innleggelser, interne flaskehals, utskrivelser og samarbeid med kommuner og fastleger.
- Prosjektet for å sikre et bedre og mer forutsigbart tilbud rundt pasienter som har behov for koordinerte og sammensatte tjenester fra flere instanser.

- Akutt-tilbudet ved distriktpsikiatriske tjenester er styrket, for å kunne ta imot pasienter med mer kompliserte problemstillinger enn tidligere ved DPS.
- Et nytt FACT team er under etableringen for befolkningen i Fredrikstad og Hvaler.
- Fra 1. februar 2020 styrkes også lederkapasiteten ved de spesialiserte døgntilbudene ved Kalnes med mål om å tilrettelegge for en enda tettere og mer systematisk oppfølging av driftsutfordringene og ivaretagelse av personalet.

Høsten 2019 ble også de spesialiserte døgnseksjonen innen psykisk helsevern på Kalnes inkludert i et stort sykehusovergripende prosjekt som har som overordnet målsetting å ha rett bemanning med rett kompetanse til riktig tid til rett pasientgruppe.

Helse Sør-Øst RHF vil i oppfølgingsmøter med Sykehuset Østfold HF etterspørre effekten av tiltakene.

Jeg viser for øvrig til svar på spørsmål nr. 798 fra representanten Tellef Inge Mørland.

SPØRSMÅL NR. 827

Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 6. februar 2020 av distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland

Spørsmål:

Ferjeopprøret som pågår handlar om at folk bør sleppe å bli ruinerte når dei skal på arbeid. Regjeringa har begynt å tala varmare om å få folk til å bu i distrikta, ein enkel måte å oppnå det motsette på, er å fjerne pendlarfrådrag og sørgje for at ferjebillettprisane veks seg urimeleg høge. Der lukkast regjeringa godt.

Kjem distriktsministeren til å engasjere seg overfor resten av regjeringa for å sørgje for at nivået på ferjebillettane blir akseptable og slik sikre at folk lettare kan halde fram med å bu i distrikta?

GRUNNGJEVING:

Den nyleg avgåtte beredskapsministeren hadde ofte problem i spørjetimane, samt då ho skulle svara på skriftlege spørsmål. Årsaka var at ho stadig måtte vise til at det ho vart spurt om ikkje var hennar ansvarsområde, sjølv om spørsmåla i høgste grad gjaldt beredskap. Eg lurar på om distriktsministeren kjem til å svara likeeins, eller om ho

ønsker å vera konkret på kva ho kan bidra med overfor distrikta også på området der andre statsrådar har hovudansvaret. Ferjeprisane og ferjetilbodet er i høgste grad distriktspolitikk. Sjølv om statsråden ikkje kan koma med konkrete lovnader på vegne av heile regjeringa, kan ho fortelje om ho er einig i at stor auke i ferjebillettprisar er til skade for distrikta og kva ho som distriktsminister meiner bør gjerast.

Svar:

Regjeringa ynskjer levande lokalsamfunn og vekst i heile landet. Som distriktsminister vil eg engasjere meg i alle saker som er viktige for distrikta. Derfor var eg og samferdselsminister Knut Arild Hareide nyleg i Møre og Romsdal for å møte familiar og næringsliv som er ramma av dei høge ferjeprisane.

I følgje Samferdsledepartementet, er hovudgrunnen til at det har vore kostnadsauke i ferjedrifta dei seinare åra, at det har vore ein periode med utlysing av ein stor

del av ferjesambanda i den norske ferjemarknaden. Årsaker til kostnadsauken i riksvegferjedrifta, er mellom anna krav til null- og lågutsleppsteknologi, krav om tilbudsforbetringar i nye kontraktar, kostnadsauke for innsatsfaktorane i ferjedrifta (drivstoff- og mannskapskostnader), fornying av ferjeflåten (krav til nye fartøy, 60 nybygg er kontraherte etter 2015), og at enkelte kortvarige kontraktar har vorte lyst ut kort tid før kontraktsoppstart.

Staten har i riksvegferjedrifta stilt krav til null- og lågutsleppsfartøy, der det ligg til rette for dette. Fylkeskommunane er i ferd med å gjere det same. Dei fastset sjølve krav til tilbod, kapasitet m.m. i kontraktane, takstar for eigne samband, og er ansvarlege for å tilpasse utgifter til den fylkeskommunale økonomien. Ein del fylkeskommunar har hatt store påslag på takstane etter lokale politiske

vedtak, mellom anna for å dekke inn utgifter for investeringar i null- og lågutsleppsfartøy.

Per i dag betalar dei reisande i gjennomsnitt om lag halvparten av kva det kostar å drifte ferjene på riksvegferjesamband. Det er ingen grunn til å tru at dei reisande betaler meir på fylkesvegsamband.

Regjeringa vil framleis leggje til rette for at fylkeskommunane på ein best mogleg måte kan ta ansvar for transporttilbodet i sitt fylke. Det inneber mellom anna å leggje til rette for tilstrekkelege økonomiske rammer. Dei økonomiske resultata til fylkeskommunane har dei siste åra vore gode, og det økonomiske grunnlaget er også godt for 2020. I perioden 2013-2018 var den gjennomsnittlege årlege realveksten i frie inntekter på 0,9 prosent. Uventa høge skatteinntekter til fylkeskommunane dei siste åra har også bidrege til god økonomi.

SPØRSMÅL NR. 828

Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 7. februar 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at fremdeles er Aviform og strøsand som er tenkt benyttet på Evenes, slik det legges opp til i KVVU, og at det ikke finnes nye planer rundt avisingsmetode og kjemikaliebruk?

BEGRUNNELSE:

Gjennom Konseptvalgsutredning (KVVU) og eksternt kvalitetssikring KS1 framkommer det at Forsvaret planlegger å bruke middelet Aviform til baneavising på Evenes, kombinert med bruk av strøsand på rullebanen. Forsvaret har vært negativ til bruk av Aviform som følge av de store vedlikeholdskostnadene knyttet til korrosjon på de militære flyene. Men siden Aviform brukes i dag av Avinor, og dessuten er det eneste som er tillatt brukt på Evenes, er dette valgt.

Forsvarsministeren har tidligere (2018) svart Miljøpartiet De Grønne i Stortinget at målet er at man skal holde seg innenfor gjeldende utslippstillatelse på Evenes. Men Forsvarsbygg sin egen miljørisikovurdering fra februar 2019 konkluderer med at «Miljørisikovurderingen vil kunne danne deler av grunnlaget for revidert søknad for avisningskjemikalier ved flystasjonen». Det er altså allerede fastslått av Forsvaret selv, at utslippene kan komme til å overstige dagens utslippstillatelse.

Det har også kommet signaler fra Forsvaret om at bruk av strøsand vil være en utfordring for flyene.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 31. januar 2020 med spørsmål fra stortingsrepresentant Une Bastholm om jeg kan bekrefte at det fremdeles er Aviform og strøsand som er tenkt benyttet på Evenes, slik det legges opp til i KVVU, og at det ikke finnes nye planer rundt avisingsmetode og kjemikaliebruk.

Avinor er i dag ansvarlig for flyoperativ drift av Harstad/Evenes lufthavn. Avinor er også eier av utslippstillatelsen for avisningskjemikalier på lufthavnen. I dag bruker Avinor en kombinasjon av mekanisk rydding, avisningskjemikaliet Aviform og strøsand for å kunne oppnå tilstrekkelig med friksjon for å sikre regulariteten for sivil lufttrafikk og samtidig overholde utslippstillatelsen fra Fylkesmannen i Nordland.

Forsvaret og Avinor er i dialog for å se på mulighetene for i større grad å opprettholde en snø-/isfri overflate på rullebanene gjennom hele vintersesongen (svartbane-strategi). Avinor har i samarbeid med Forsvaret startet en test på Evenes lufthavn inneværende vintersesong for å få erfaring med ulike vinterdriftskonsepter. Et viktig mål med arbeidet er å se om økt mekanisk fjerning av snø og is

kan kompensere for bortfall av sand, og om det resulterer i mindre behov for bruk av Aviform enn det som ellers ville vært tilfellet.

Forsvarsdepartementet har i tillegg gitt Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) i oppdrag å se på alternative baneavisingmidler til dagens kjemikaliebruk. FFI skal eksempelvis kartlegge alternative baneavisingmidler til

Urea og Aviform og alternativer til bruk av baneavisingmidler. Miljøeffekten av ulike løsninger skal vurderes, og det skal gjennomføres praktiske tester for å prøve ut de alternativene som ut fra kartleggingen virker mest lovende.

Det vil i arbeidet legges vekt på å vurdere og eventuelt prøve ut løsninger som kan fungere på Evenes. FFI skal levere rapport til Forsvarsdepartementet medio 2021.

SPØRSMÅL NR. 829

Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune

Besvart 11. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Ya bru på riksveg 3 på Kvikne, Tynset, har fått så store skader at den fra september 2019 kun har et kjørefelt. Rv. 3 har en ÅDT på 2500 kjøretøy der tungbilene utgjør over 35 prosent på denne brua. Brua må byttes ut og da er man avhengig av reguleringsplan og bevilgninger.

Er det slik at bruer som denne, farlig for trafikantene, må vente på rullering av handlingsplan og NTP før en evt. starter opp reguleringsplanarbeidet?

Svar:

Det er riktig at skader på Ya bru på rv 3 i Østerdalen har utviklet seg betydelig de siste to årene, og at brua har så store skader nå at det ikke er forsvarlig å ha trafikk i begge kjørefelt. Strekningen har siden høsten 2019 vært snevret inn til ett kjørefelt med lysregulering. Dette fører til redusert framkommelighet på rv 3, som er en viktig hovedveg, spesielt for tungtransporten. ÅDT på strekningen er ca. 2300 kjt/døgn, andel tunge kjøretøy er 37 pst.

En utbedring av brua krever reguleringsplan, blant annet fordi det må anlegges omkjøringsveg i byggeperioden. Statens vegvesen vurderer nå om de kan starte reguleringsplanprosessen innenfor tildelte rammer.

SPØRSMÅL NR. 830

Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 10. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Legemiddel mangelen er fortsatt prekær. Blant medisinene det har vært mangel på finner vi medisinen som trengs ved medikamentell abort, Mifepristone Linepharma.

Har dette ført til at det ved noen sykehus har svangerskapsavbrudd har blitt utsatt eller erstattet med kirurgisk abort, og vil levering av denne medisinen i framover være stabil?

BEGRUNNELSE:

I følge Legemiddelverket har medisinen Mifepristone Linepharma vært på listen over medisiner som mangler, noe som oppgis for perioden 15. desember 2019 til 30. januar 2020.01.3.

Svar:

For å besvare representantens spørsmål har departementet innhentet informasjon fra Legemiddelverket og de regionale helseforetakene.

Helse Sør-Øst RHF informerer om at Akershus universitetssykehus HF på grunn av mangel på mifepriston har gjennomført to kirurgiske aborter som kunne ha vært gjort medisinsk. Videre ble time utsatt for fire pasienter, men disse fikk ny time og gjennomførte medisinsk abort innenfor fristen på ni uker. Akershus Universitetssykehus opplyser til Helse Sør-Øst at de nå opplever at det er sikre leveranser for de legemidler som trengs for å gjennomføre medisinske aborter.

Ingen andre regionale helseforetak eller andre helseforetak i Helse Sør-Øst har ifølge informasjon departementet har mottatt opplevd slike situasjoner som Akershus universitetssykehus på grunn av mangel på mifepriston.

Legemiddelverket opplyser at det nå ikke er mangel på tabletter med mifepriston i Norge.

Det var ifølge Legemiddelverket en kortvarig mangelsituasjon rundt nyttår. Nasjonalt senter for legemiddelmangel og legemiddelberedskap i spesialisthelsetjenesten (Mangelsenteret) ved Oslo universitetssykehus vil følge situasjonen nøye fremover. Legemiddelverket opplyser at mifepriston vil bli inkludert i de legemidlene sykehusenes grossist skal ha ekstra av på lager, slik at en får bedre tid til å løse mulige forsyningsproblemer.

SPØRSMÅL NR. 831

Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 7. februar 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Det er eit generelt forbod mot å nytte sand på militære flyplassar for å skape friksjon. Dette grunna skadar det kan føre til på underhengande last, sensorar, optikk, våpen og liknande. Evenes Lufthamn brukte 4264 tonn sand i sesongen 2016/17, Andøya brukte til samanlikning 100 tonn. Evenes har grunna si plassering nær sårbar natur eit lågt utsleppsløyve av baneavisingkjemikaliar og forbod mot bruk av urea, det beste kjemikalet. I 2016/17, før militær aktivitet var lagt til Evenes, blei det likevel brukt 90.4% av det tillate utsleppet.

Korleis vil forsvarsministeren løyse dette problemet i høve Luftforsvaret sin aktivitet på Evenes flystasjon?

GRUNNGJEVING:

Kjemikalieproblemet på Evenes, relatert til banepreparering går ut på å fjerne snø og is ved å brøyte samt bruke kjemikaliar på rullebanesystemet for å skape friksjon til hjula på flya. God friksjon betyr god bremseeffekt slik at flya kan bremse, styre og ikkje bli skyvd av banen grunna sterk vind. Evenes flystasjon har innanlandsklima medan militære flystasjoner som Bodø, Andøya og Ørlandet har kystklima. Innlandsklima med mange minusgrader på vinterstid bidrar til at kjemikala verkar dårlegare. Dersom ein flystasjon har avgrensa løyve på bruk av baneavisingkjemikaliar må sand nyttast som erstatning. Problemet

for Evenes lufthamn er at ein har eit svært lågt utsleppsløyve kombinert med eit forbod mot bruk av sand, ettersom det fører til skade på militært utstyr. For sivil luftfart er ikkje dette eit stor problem, ettersom ein ikkje nyttar slikt sensitivt og kostbart utstyr og samstundes skiftar ut flyparken med jamne mellomrom (8-10 år). Det er ikkje gjort greie for korleis ein tenkjer å løyse denne utfordringa og klare å holde Evenes lufthamn operativ.

Svar:

Eg syner til brev frå Stortingets president av 3. februar 2020, vedlagt spørsmål til skriftleg svar frå stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete om korleis eg vil løyse utfordringane knytt til bruken av baneavisingkjemikaliar og sand for Luftforsvaret sin aktivitet ved Evenes flystasjon.

På Evenes bruker Avinor i dag ein kombinasjon av mekanisk rydding, avisingskjemikaliar Aviform og strøsand for å kunne oppnå tilstrekkeleg med friksjon for å sikre regulariteten for sivil lufttrafikk og samstundes overhalde utsleppsløyve frå Fylkesmannen i Nordland. Eg vil for ordens skuld gjere merksam på at det ikkje er eit generelt forbod mot å nytte sand på militære flyplassar, slik representanten har opplyst i spørsmålet.

Forsvaret og Avinor er i dialog for å sjå på moglege løysingar for å i større grad oppretthalde ein snø-/isfri overflate på rullebanane gjennom heile vintersesongen

(svartbanestrategi). Avinor vil i samarbeid med Forsvaret gjennomføre testar på lufthamna for å få erfaring med ulike vinterdriftskonsept i inneverande vintersesong. Eit viktig mål med arbeidet er å sjå om auka mekanisk fjerning av snø og is kan kompensere for bortfall av sand, og om det resulterer i mindre behov for bruk av Aviform enn det som i anna fall ville vore tilfellet.

Forsvarsdepartementet har i tillegg gitt Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) i oppdrag å sjå på alternativ til dagens kjemikaliebruk. FFI skal til dømes kartlegge alternative baneavisingsmiddel til Urea og Aviform og alternative løysingar til bruk av baneavisingsmiddel på dei operative flatene. Miljøeffekten av ulike løysingane skal

vurderast, og det skal gjennomførast praktiske testar for å prøve ut dei alternativa som ut frå kartlegginga verker mest lovande. Det vil i arbeidet verta lagt vekt på å vurdere og eventuelt prøve ut løysingar som kan fungere på Evenes. FFI skal levere sin rapport til Forsvarsdepartementet medio 2021.

Det er med andre ord sett i gang både eit kortsiktig og eit meir langsiktig arbeid i samarbeid med samferdselssektoren og eigne forskingsmiljø for å sikre at krav til miljø og operative forhold blir tatt vare på. Arbeidet vil også kunne gje viktige resultat som kan nyttast på andre flyplassar.

SPØRSMÅL NR. 832

Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 7. februar 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Forsvaret si kampkraft er i dag avgrensa av personellmangel, spesielt på personell i kategoriar med lang utdanning. Det krev auka opptak til forsvaret sine skular. Opptak må bygge på dagens og planlagt framtidig trong for personell, med tillegg av fråfall ut frå erfaring.

Har statsråden sett i verk tiltak for slik auka rekruttering, og dersom det ikkje er gjort, når planlegg ein å gjennomføre slike tiltak?

Svar:

Eg syner til brev frå Stortingets president av 03.02.2020, vedlagt spørsmål til skriftleg svar frå stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete om statsråden har sett i verk tiltak for ei auke i opptak til Forsvaret sine skular, og dersom det ikkje er gjort, når planlegg ein å gjennomføre slike tiltak.

Personellet er Forsvaret sin viktigaste ressurs, og personellmengda og kompetansenivået deira er difor ein helt sentral føresetnad for Forsvaret si kampkraft. Forsvarssjefen peikar i sitt fagmilitære råd på at auka personell er naudsynt for å møte den gjeldande tryggingssituasjonen. Korleis vi bør styrke Forsvaret, arbeider vi no med i samband med den nye langtidsplanen for Forsvaret.

Regjeringa har i tråd med Stortinget sitt vedtak sett i verk strukturelle grep for å møte dagens og framtidens kompetanseutfordringar. Det er innført allmenn verneplikt som aukar grunnlaget for rekruttering i framtida,

ny militærordning som gjer det lettare å utveksle kompetanse med det sivile, og utdanningssystemet er endra og tilpassa militærordninga gjennom utdanningsreforma. Vi held fast ved at Forsvaret skal utdanne i militære fag, medan det sivile skuleverket skal levere anna utdanning der fylkeskommunane har fått eit forsterka ansvar for å levere eit tilpassa tilbod regionalt. Vi ser og at høgskular og universitet byrjar å dreie meir av utdanningstilbodet sitt mot næringslivet sitt behov. Forsvaret er i dialog med utdanningsinstitusjonar for å få tilpasse tilbodet til sitt behov.

Forsvarssjefen har ansvaret for å tilpasse utdanningsvolumet for Forsvarets skular. Forsvaret rapporterer primært om auka behov for utdanning innanfor særskilde kompetansefelt, til dømes flyteknikarar til Luftforsvaret. Her jobbar Forsvaret med konkrete løysingar for auka utdanningsvolum. Eg kan og nemne som eit anna døme at Forsvaret har auka kvotane til flygarseleksjon og utdanning for å møte behovet for personell i denne kategorien.

Når Forsvaret si operative evne skal styrkast, er det naudsynt å bemanne sektoren med rett personell med rett kompetanse – på rett stad. Samstundes må kompetansestrukturen innrettast og balanserast for å ivareta både dagens og morgondagens behov. Fleksibilitet er derfor naudsynt for å sikre balanse. Det inneber at det framleis må tenkjast nytt når det gjeld kompetanseleiinga. I tillegg til auka utdanning, ser vi difor på auka tilgang på personell innanfor ramma av reservistordninga samt kompetansesamarbeid med bedrifter og andre sivile aktørar.

Det er mangel på personell innanfor fleire bransjar i Noreg og då bør vi dele meir på ressursane i framtida. Urbaniseringa gir og ei auka utfordring med å rekruttere og behalde personell på nokre av stadane Forsvaret har sine basar. Gjennom reservistordninga og partnerskap kan

den einskildes kompetanse utnyttast til det beste for både Forsvaret og resten av samfunnet.

Personellet er Forsvaret sin viktigaste ressurs, og regjeringa vil ha fokus på å styrkje den militære kampkrafta gjennom ei tilstrekkeleg bemanning og ein balansert personellstruktur.

SPØRSMÅL NR. 833

Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 7. februar 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Etterretningstjenestens våpenskole har mistet sin akkreditering fra NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) og kan ikke lenger utstede bachelorgrader. Forsvarsstaben har etter henvendelse fra NOFKA (Norges offisers- og spesialistforbunds kadettutvalg) uttalt at planen er at utdanningen igjen skal bli høgskoleakkreditert fra og med høsten 2020.

Kan statsråden bekrefte at denne reakkrediteringen er i rute og hva vil statsråden gjøre for at også studentkullene 2018 og 2019 skal få høgskoleakkreditert sin utdanning?

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 31. januar 2020 med spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt. Hun spør om reakkrediteringen av Etterretningstjenestens våpenskole (EVS) er i rute, og hva statsråden vil gjøre for at også studentkullene fra 2018 og 2019 skal få høgskoleakkreditert sin utdanning.

I 2017 sluttet Forsvarsdepartementet (FD) seg til Forsvarssjefens anmodning om å etablere en våpenskole innen etterretning som bygde på språk- og fagutdanningen fra Forsvarets etterretningshøgskole (FEH). Resultatet ble EVS. Hensikten med endringen var å ivareta behovet for skjerming og sikkerhet for personellet, og beholde integrering og samhandling med det operative etterretningsmiljøet. Stortinget ble informert om endringen i Prop. 1 S (2018-2019). Endringen gjaldt fra og med kullet som startet høsten 2017.

FD er kjent med at Forsvaret nå anser det som hensiktsmessig at utdanningen flyttes fra EVS til Forsvarets Høgskole (FHS) og at utdanningen utvides med ett år, til

et treårig bachelorløp. Endringen er fortsatt ikke formelt besluttet.

Når det gjelder studentkullene som begynte i 2017, 2018 og 2019, vil disse gjennomføre en toårig fag- og funksjonsrettet utdanning, som i dag ikke gir akkreditering. Dersom det etableres ny studieplan for bachelorutdanningen, vil FHS måtte vurdere om den utdanningen studentene har gjennomført ved EVS kan gis studiepoeng og dermed inngå i en akkreditering.

På generelt grunnlag mener jeg det er positivt at studenter som gjennomgår utdanning i Forsvaret får uttelling i form av akkreditering. Dette gjelder imidlertid i den grad utdanningen fyller kravene som stilles fra Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT), og i den grad slik utdanning dekker Forsvarets behov.

SPØRSMÅL NR. 834**Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 14. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hvordan har utviklingen i bruk av bompenger vært i Norge i årene 2013-2020?

BEGRUNNELSE:

Det er ønskelig med en samlet oversikt over utviklingen av bompenger i hvert av disse årene. Her er noen forhold som det ønskes informasjon om - enten i form av faktiske tall eller prognoser.

- Innbetalte bompenger
- Nye vedtatte bompengeprojekt (med oversikt over bidrag til vegbygging, finanskostnader og innkrevingskostnader)
- Bompenger stilt til disposisjon
- Samlet bompengegjeld hos bompengeselskapene (splittet på riksvei og fylkesveg/kommunal veg om mulig)
- Gjennomsnittlig lånerente.
- Antall bompengeselskaper
- Antall bomstasjoner/innkrevingspunkt.
- Andre relevante forhold for å gi et bilde av bompengebrauken i Norge.

På grunn av spørsmålets omfang er det forståelig om det trengs noe mer tid enn vanlig til å svare.

Svar:

Denne regjeringen satser stort på samferdsel fordi det er viktig å skape et bærekraftig velferdssamfunn med moderne infrastruktur av høy kvalitet som gir effektive og sikre transportløsninger som legger til rette for gode velferdstjenester og konkurransekraft for næringslivet.

Samtidig som regjeringen har bevilget rekord mye penger til veg og byområder siden valget i 2013, har vi også arbeidet med å redusere andelen bompenger i prosjektene. Bompengereformen bidrar til å reduserte finansierings- og innkrevingskostnader og gir mer vei for pengene. I tillegg har vi lagt fram en NTP med betydeligere lavere bompengandel enn den foregående regjeringen. Jeg viser også til regjeringens partienes bompengeavtale.

Vedlagt følger en oversikt over utviklingen i bompenger fra 2013 til 2020. Noen av tallene er oppgitt til og med 2018. Rapport med foreløpige tall for bompengedekningen i 2019 forventes oversendt til Samferdselsdepartementet i løpet av mars/april 2020.

Vedlegg i pdf-format:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokument-serien/2019-2020/dok15-201920-0834-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 835**Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 10. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hvor mange passasjerfly til utlandet tok av fra OSL i årene f.o.m. 2014 t.o.m. 2019?

Svar:

Jeg har lagt spørsmålet frem for Avinor. Avinor opplyser at det i perioden 2014–2019 totalt var 365 343 flyavganger til utlandet fra Oslo Lufthavn. Tallet omfatter alle avganger med kommersielle rute- og charterfly.

Avgangene fordeler seg årlig på følgende måte:

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014–2019
Antall fly-bevegelser	58 906	57 095	58 852	61 630	64 731	64 129	365 343

SPØRSMÅL NR. 836**Innlevert 2. februar 2020 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 10. februar 2020 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Hvilke endring og eller konkretisering av gjeldende praksis for meldeplikten innebærer de to veilederne til EØS-høringsloven som Nærings- og fiskeridepartementet publiserte 23.01.20, har det skjedd endringer i hva som defineres, forstås og/eller praktiseres som informasjonssamfunnstjenester, og hvor mange ganger har forslag til nye regler for informasjonssamfunnstjenester, totalt og for hvert enkelt år, blitt sendt på EØS-høring med tilhørende stillstandsperiode siden EØS-høringsloven trådte i kraft?

BEGRUNNELSE:

EØS-høringsloven gjennomfører direktiv 98/34/EF med endringer i norsk rett. Loven etablerer en meldepliktordning. Loven skal sørge for at det ikke innføres nasjonale tekniske regler som innebærer handelshindre i strid med EØS-avtalen. 23.01.20 publiserte Nærings- og fiskeridepartementet to veilederne til EØS-høringsloven for hhv varer og tjenester.

Loven krever at statlige forvaltningsorganer informerer EFTAs overvåkingsorgan (ESA) om forslag til nye tekniske regler, inkludert regler om informasjonssamfunnstjenester. En informasjonssamfunnstjeneste er definert som en tjeneste som vanligvis utøves mot vederlag, og som formidles elektronisk, over avstand og etter individuell anmodning fra mottaker av tjenesten.

I høringsperioden (stillstandsperioden), som er satt til tre måneder kan både ESA og EU-kommisjonen komme med kommentarer. Norge kan ikke vedta nye regler som omfattes av loven før stillstandsperioden er utløpt. Dersom det gjøres vesentlige endringer etter høringsrunden, må forslaget meldes på nytt.

Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2015/1535 av 9. september 2015 om en informasjonsprosedyre for tekniske regler og standarder og informasjonssamfunnstjenester ble vedtatt i EØS-komiteen 29. mars 2019 og trådte i kraft 1. desember 2019. I følge gjennomføringsnotat av 3. april 2019 er «Det materielle innholdet i direktiv (EU) 2015/1535 tilsvarer innholdet i direktiv 98/34/EF endret ved direktiv 98/48/EF.» Notatet angir imidlertid en rekke tilpasninger til det nye direktivet.

Svar:

EØS-høringsloven hjemler to meldeprosedyrer. Den ene gjelder regler som stiller krav til tekniske spesifikasjoner

eller andre krav til varer, eller regler om informasjonssamfunnstjenester. Denne meldeprosedyren ble gjennomført i EØS-høringsloven i 2004 (Ot.prp. nr. 95 (2003-2004)). Den andre meldeplikten for regler om tjenester i tjenstedirektivet ble i 2009 tatt inn i EØS-høringsloven ved nytt kapittel VI (Ot.prp.nr.70 (2008-2009)).

Det er på denne bakgrunn laget to veiledere til EØS-høringsloven til bruk for norske myndigheter som utarbeider regelverk som faller inn under lovens virkeområde. De to veilederne ble opprinnelig publisert på regjeringen.no for omtrent 10 år siden. Vi gjennomgår for tiden våre nettsider for å kvalitetssikre innholdet. Lenkene til veilederne ble i den forbindelse oppdatert i januar 2020. I veilederen som gjelder meldeplikten etter tjenstedirektivet ble også en lenke til Europakommisjonens nettsider oppdatert. Ut over dette er det ikke gjort endringer i veilederne.

Når det gjelder hvor mange ganger forslag til nye regler for informasjonssamfunnstjenester er sendt på EØS-høring, kan jeg opplyse om at det de siste 15 årene er sendt inn 22 utkast på dette området (to pr. år i 2005 og 2007, en i 2009, to pr. år fra og med 2010 til og med 2013, to i 2015, en i 2016 og seks i 2019).

Europakommisjonen har en åpen database hvor alle høringer publiseres. <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/en/>. Her er det enkelt å søke opp høringer fra hvert enkelt land (også Norge) og på hvilken produktgruppe man ønsker. Man kan også abonnere på høringer fra spesifikke produktgrupper. ESA har en tilsvarende hvor man kun finner EØS-EFTA lands høringer. <http://www.eftasurv.int/internal-market-affairs/notifications/draft-technical-regulations/>

SPØRSMÅL NR. 837**Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 10. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at både Mo i Rana sykehus og Sandnessjøen sykehus får akuttkirurgi i tråd med Meld. 11 (2015-2016), det vil si døgnskuttberedskap i generell kirurgi?

BEGRUNNELSE:

Mandag 27. januar fattet helse- og omsorgsministeren i foretaksmøte følgende vedtak om fremtidig sykehusstruktur på Helgeland:

«Strukturen på det somatiske tjenestetilbudet i Helgelandssykehuset skal baseres på modellen med ett sykehus som etableres på to lokasjoner som følger: a) Helgelandssykehuset Sandnessjøen etableres som helseforetakets hovedsykehus med følgende funksjoner: Akuttsykehus med indremedisin med akuttberedskap, generell kirurgi med akuttberedskap, fødeavdeling, anestesi, laboratoriefunksjon og radiologi (i vaksamarbeid med Nordlandssykehuset). Det foreslås videre at Helgelandssykehuset Sandnessjøen skal ha urologi, plastikkkirurgi, spesialisert rehabilitering/fysikalsk medisin, og øre-nese-hals som krever sengekapasitet. b) Helgelandssykehuset Mo i Rana etableres som akuttsykehus: Indremedisin med akuttberedskap, generell kirurgi med akuttberedskap, ortopedi med akuttberedskap, fødeavdeling, anestesi, laboratoriefunksjon og radiologi (i vaksamarbeid med Nordlandssykehuset HF).»

I Meld. 11 (2015-2016) Nasjonal helse- og sykehusplan (2016-2019) benytter man ikke betegnelsen «gene-

rell kirurgi med akuttberedskap», men «akuttkirurgi». I sykehusplanen defineres dette som døgnskuttberedskap i generell kirurgi. I sykehusplanen fremgår det dessuten at «akuttsykehus» kan ha akuttkirurgi, men at dette ikke er en del av minimumskravet.

Dermed er det fremdeles uklarerhet om hvilket akuttilbud de to sykehusene på Helgeland skal ha i fremtiden. Statsråden bes derfor avklare hvorvidt den nye sykehusstrukturen på Helgeland innebærer at begge sykehusene skal ha akuttkirurgi slik det er forstått i Meld. 11 (2015-2016), det vil si døgnskuttberedskap i generell kirurgi.

Svar:

I protokollen fra foretaksmøte med Helse Nord RHF 27. januar ble det gjort vedtak i sak 3 – Helgelandssykehuset 2025 – struktur og lokalisering. I vedtaket er det presisert at sykehusene i Mo i Rana og Sandnessjøen begge skal ha indremedisin med akuttberedskap og generell kirurgi med akuttberedskap. Dette innebærer at det skal være døgnskuttberedskap i begge disse fagområdene. Det er ingen motsetning mellom begrepsbruken i foretaksmøteprotokollen og omtalen av akuttkirurgi i Nasjonal helse- og sykehusplan (2016-2019).

SPØRSMÅL NR. 838**Innlevert 2. februar 2020 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 10. februar 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Hvordan har utviklingen i usikrede lån til nordmenn vært etter at gjeldsregisteret ble innført, herunder utvikling i samlet utlån, utvikling/endring av lånevilkår og andel lån som gis til personer som allerede har høy forbruksgjeld, henholdsvis fra norske banker, utenlandske banker med filial i Norge, utenlandske banker som driver grensekryssende virksomhet og andre som yter kreditt?

BEGRUNNELSE:

Etter at Gjeldsregisteret ble innført fra sommeren 2019 har bankene hatt fullt innsyn i nordmenns forbruksgjeld, slik at de skal unngå nye forbrukslån til folk som allerede har for mye.

Ifølge tall E24 har fått fra Gjeldsregisteret har det siden september 2019 like fullt blitt 35.000 flere personer i Norge som har minst fire forbrukslån. Antall personer med 20 forbrukslån eller mer har vokst med 36 prosent og

er nå over 4500 personer. De som er i denne siste kategorien karakteriseres som «gjeldsslaver», og beregninger fra oktober viser at de har forbrukslån for 1,6 millioner kroner i snitt.

Kommunikasjonsdirektør i bransjeorganisasjonen Finans Norge, Jan Erik Fåne, sier til E24 31. januar 2019 at

«Det er viktig å avdekke om noen banker her bryter reglene. I så fall bør det få konsekvenser for de det gjelder.»

Videre sier Fåne at

«Vårt inntrykk er at gjeldsregisteret fungerer, men vi har sett antydninger til at utenlandske banker nå øker sine usikrede lån mot Norge, mens de norske bankene reduserer dem.»

Svar:

Finanstilsynet innhenter hvert kvartal tall om forbrukslånsvirksomheten, herunder tall for brutto utlån, fra et utvalg av 34 banker og finansieringsforetak som yter forbrukslån. Veksten i forbrukslån har avtatt de siste årene, og nedgangen var særlig tydelig i 2019. Ved utgangen av tredje kvartal 2019 var tolv månedersveksten i dette utvalget 0,2 pst., ned fra 2,5 pst. i andre kvartal 2019. Justert for salg av misligholdte porteføljer var tolv månedersveksten i 3. kvartal 4,8 pst. Figuren under viser utviklingen i utlånsvekst til norske forbrukere fordelt på hhv. norske forbrukslånsbanker, andre norske banker og filialer av utenlandske banker.

Figur 1: Forbrukslån, tolv månedersvekst i Norge for ulike grupper av foretak

Kilde: Finanstilsynet

Utlån fra utenlandske foretak som driver grensekryssende virksomhet, inngår ikke i Finanstilsynets regnskapsstatistikk, men registreres av gjeldsinformasjonsforetakene. Volumtall publisert av Gjeldsregisteret AS per september 2019 tilsier at disse utlånene utgjør rundt 8 mrd. kroner. Totalt volum av lån registrert av Gjeldsregisteret AS var på samme tidspunkt 154 mrd. kroner, justert for effekten av at lån med flere låntakere blir registrert fullt ut for hver av låntakerne i gjeldsregistre.

De totale utlånene i statistikken fra gjeldsregistre er høyere enn tallene Finanstilsynet publiserer, fordi gjeldsregistre registrerer flere lånetyper som ikke inngår i Finanstilsynets kartlegging av forbrukslånsmarkedet. Dette gjelder som nevnt utlån fra utenlandske foretak som driver grensekryssende virksomhet, men også utlån med tredjepersonspant, utlån i finansieringsforetak som kjøper misligholdte porteføljer, og billån med salgspant som er eldre enn fem år. I tillegg dekker gjeldsregistre hele markedet, mens Finanstilsynets statistikk baserer seg på et utvalg av banker og finansieringsforetak.

Finansdepartementet har ikke tilgang på statistikk over utvikling i lånevilkår, eller over andel av lån som gis

til personer som allerede har høy forbruksgjeld. Vi har imidlertid noe informasjon om etterlevelsen av forbrukslånsforskriften, som ble fastsatt i februar 2019. I tillegg er Finanstilsynet i ferd med å vurdere hvordan opplysningene fra gjeldsinformasjonsforetakene kan utnyttes best mulig.

Forbrukslånsforskriften gjelder for alle foretak som driver virksomhet i Norge, og setter rammer for bankenes utlånspraksis. Etter forskriften skal finansforetak ikke yte forbrukslån dersom kunden ikke har betjeningsevne til å tåle en renteøkning på 5 prosentpoeng på samlet gjeld. Finansforetakene skal heller ikke yte forbrukslån dersom kundens samlede gjeld overstiger fem ganger årsinntekt. Forskriften stiller videre krav om at finansforetakene skal kreve månedlig nedbetaling av forbrukslånet. Den månedlige nedbetalingen skal utgjøre et beløp som medfører at lånet nedbetales i løpet av fem år. Finanstilsynet fører tilsyn med bankenes etterlevelse av regelverket.

Finansforetakene har adgang til å gi en viss andel lån i brudd med enkeltkravene i forskriften. Denne fleksibilitetskvoten er 5 prosent av verdien av innvilgede lån hvert kvartal. Finansforetakene er forpliktet til å rapportere om utnyttelsen av fleksibilitetskvoten til styret, eventuelt filialledelsen, hvert kvartal. Finanstilsynet innhenter disse rapportene fra et utvalg på 39 foretak som yter forbrukslån i det norske markedet. Rapporteringen inkluderer flere av foretakene som driver grensekryssende virksomhet i Norge, og antas å dekke vel 80 prosent av det norske markedet for usikret finansiering.

Første fullstendige rapportering om etterlevelsen av forbrukslånsforskriften ble innhentet for tredje kvartal 2019. Rapporteringen viser at foretakene både i tredje og fjerde kvartal 2019 utnyttet i underkant av 2 pst. av fleksibilitetskvoten i denne perioden, men det er stor variasjon mellom foretakene. Den viktigste årsaken til avvik har vært at lån er innvilget til låntakere uten dokumentert betjeningsevne.

Ingen av de mottatte rapportene for tredje og fjerde kvartal 2019 innebærer at fleksibilitetskvoten på fem prosent er overskredet. Rapporteringen av foretakenes etterlevelse av forbrukslånsforskriften er imidlertid relativt nyetablert. Erfaringsmessig vil det derfor kunne være tilfeller av feilrapportering. Feilrapportering kan bli avdekket ved kontakt med foretakene, blant annet ved stedlige tilsyn. Ved eventuelle konstaterte brudd på fleksibilitetskvoten vil Finanstilsynet som et første tiltak skriftlig be foretakene informere om årsaken til overskridelsen og redegjøre for tiltak for å unngå fremtidige overskridelser.

Selv om den generelle veksten i forbrukslån har bremsset opp den siste tiden, er det bekymringsfullt om flere personer kommer i en sårbar økonomisk situasjon. Regjeringen følger nøye med på markedsutviklingen og virkningene av de tiltakene som er gjennomført. Blant annet løper forbrukslånsforskriften ut i slutten av året, og

vi vil frem til da vurdere om forskriften har fungert etter hensikten, og om den skal videreføres og eventuelt endres.

Vi arbeider også med forslag til ny finansavtalelov. Når en person søker om kreditt, har kredittgiveren etter dagens finansavtalelov bl.a. en plikt til å vurdere kredittverdighet

eller fraråde kredittopptak dersom økonomisk evne eller andre forhold tilsier det. I ny finansavtalelov tar regjeringen sikte på ytterligere innstramminger, bl.a. ved at bankene skal ha en avslagsplikt overfor kunder som ikke bør få lån.

SPØRSMÅL NR. 839

Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 13. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan lyder kravet om avkorting som er fremmet overfor Babcock, og hvilken begrunnelse har Babcock gitt for ikke å etterkomme kravet?

BEGRUNNELSE:

12. desember 2019 meldte VG at Luftambulansetjenesten HF har fremmet krav om avkorting overfor Babcock Scandinavian AirAmbulance AS, ettersom operatøren ikke har levert luftambulanseberedskap i henhold til kontrakten.

Helse- og omsorgsministeren har ved flere anledninger nektet å gjøre rede for de økonomiske konsekvensene av beredskapssvikten i luftambulansetjenesten. Så også i spørretimen 29. januar 2020, der helseministeren uttalte følgende:

«Så er det sånn at i den situasjonen en har stått i, har en ikke prioritert arbeidet med disse beregningene underveis. De begynner nå å bli klare, og de første kravene ble sendt rett før jul. Det vil selvfølgelig bli fulgt opp, og Babcock må betale eller får en avkorting i henhold til mangel på leveranse. Det er en del av kontrakten som selvfølgelig blir fulgt opp.»

Nok en gang unnlot helse- og omsorgsministeren å gjøre rede for de økonomiske konsekvensene, ut over å bekrefte det som allerede var kjent, nemlig at det er sendt krav om avkorting. Ettersom det har vært godt dokumentert hvor mange fly som til enhver tid ikke har vært i beredskap – samtidig som kontrakten tydelig fastslår når det skal kreves avkorting og hvor stor denne avkortingen skal være – bør det være utvetydig hvor stor avkorting LAT HF har krav på.

Statsråden bes derfor om å gjøre rede for innholdet i kravet som er sendt fra LAT HF, samt hva som er begrunnelsen fra Babcock for at dette kravet foreløpig ikke er innfridd.

Svar:

Det er Luftambulansetjenesten HF som er satt til å følge opp og forvalte kontraktene som er inngått i luftambulansetjenesten. Kontraktene for ambulansfly- og ambulanshelikopter-tjenester bygger på anbudskonkurranser der hvert av de vinnende tilbudene var på om lag 15 000 sider. Oppfølgingen av kontraktene handler om å påse at leverandørene av fly- og helikoptertjenestene leverer på alle punkter, ikke bare uteblitt beredskap i timer.

Babcock Scandinavian AirAmbulance AS fikk i november varsel fra Luftambulansetjenesten HF knyttet til manglende leveranse med krav om avkorting og erstatning. I store kompliserte kontrakter med mange krav kan det være krevende å beregne korrekt avkorting. Beregningen i ambulansflykontrakten kompliseres ytterligere av at Babcock i perioder har satt inn kompenserende tiltak som ikke fullt ut erstatter den avtalte beredskapen eller enkelte avtalte forhold i kontrakten. I en del tilfeller blir derfor spørsmålet om avkorting naturlig nok også gjenstand for forhandling. De regionale helseforetakene har informert meg om at det blant annet gjenstår å bli enige om hvor mye hvert enkelt kompenserende tiltak skal telle i beregning av avkorting. Det er samtidig nødvendig å se avkorting i forhold til de kostnadene Luftambulansetjenesten HF og de regionale helseforetakene har hatt med å leie inn ekstra fly og helikopter for å sikre beredskapen i luftambulansetjenesten.

Jeg har forståelse for at avkorting og erstatning i ambulansflytjenesten er av interesse for mange. Det er likevel ikke mulig å gi konkrete svar på dette mens det fortsatt forhandles om sentrale deler av leveransen.

SPØRSMÅL NR. 840**Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 11. februar 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Dersom en person har bodd flere år i utlandet gjennom eksempelvis frivillig har tilsluttet seg en terrororganisasjon, hvilke rettigheter gjennom folketrygden vil vedkommende og eventuelle barn ha?

BEGRUNNELSE:

Hovedregelen for å få helsehjelp er medlemskap i Folketrygden og bosted i Norge. Folketrygdloven kapittel 2 oppstiller vilkår om medlemskap for å blant annet ha rett til helsetjenester og en rekke ytelser. Mindreårige barn følger foreldrenes medlemskap. En person som er pliktig medlem mister medlemskap når utenlandsoppholdet varer mer enn 12 mnd. Frivillig medlemskap opphører ved flytting til utlandet.

Spørsmålsstiller er på denne bakgrunn av den oppfatning av at personer som har tilsluttet seg terrororganisasjoner også må forholde seg til reglene som gjelder for befolkningen for øvrig. Dette bør gjelde uavhengig av om personen tidligere har fått spesialbehandling som eksempelvis statlig eskorte til Norge.

Svar:

Etter folketrygdloven er det slik at man i utgangspunktet mister det pliktige medlemskapet i folketrygden når man tar opphold i utlandet og oppholdet er ment å vare eller varer mer enn 12 måneder.

Etter folketrygdloven er som hovedregel alle som er bosatt i Norge, pliktige medlemmer i folketrygden, såfremt oppholdet er lovlig. Vilkåret om lovlig opphold kan oppfylles på forskjellige måter, men det vil alltid være oppfylt for norske statsborgere. Etter folketrygdloven regnes man som bosatt dersom oppholdet har vart eller er ment å vare i minst 12 måneder.

Personer som har mistet det pliktige medlemskapet i folketrygden på grunn av et langvarig utenlandsopphold, vil få medlemskapet tilbake med virkning fra innreisedatoen, såfremt de ovennevnte vilkårene er oppfylt. Barn som har norsk statsborgerskap, og som er født i utlandet, blir pliktige medlemmer i folketrygden med virkning fra innreisedatoen, såfremt disse vilkårene er oppfylt.

Medlemskap i folketrygden gir imidlertid ikke umiddelbart rett til alle folketrygdens ytelser. For eksempel må de forskjellige ytelsesspesifikke vilkårene med hensyn til helse, alder, arbeidsforhold eller sivilstand være oppfylt. Videre må de forskjellige ytelsenenes vilkår om opptjening

og botid være oppfylt. For eksempel stilles det som hovedregel opp et vilkår om tre års medlemskap i folketrygden umiddelbart forut for uføretidspunktet for rett til uføretrygd.

For å få fulle rettigheter til helsetjenester i Norge og få dekket utgifter til slike tjenester mottatt her, må man som hovedregel, i tillegg til å være medlem i folketrygden, ha lovlig, fast opphold i landet. Med fast opphold menes opphold som er ment å vare eller har vart i minst 12 måneder. En person som oppfyller disse vilkårene, anses for å ha fast opphold fra innreisedatoen.

I begrunnelsen for spørsmålet sier representanten Wiborg blant annet:

"Spørsmålsstiller er på denne bakgrunn av den oppfatning av at personer som har tilsluttet seg terrororganisasjoner også må forholde seg til reglene som gjelder for befolkningen for øvrig."

Jeg understreker derfor for ordens skyld at den ovenstående gjennomgangen av regelverket gjelder generelt, både for personer som under utenlandsoppholdet har tilsluttet seg terrororganisasjoner og for andre.

SPØRSMÅL NR. 841**Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen****Besvart 11. februar 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Vil landbruks- og matminister Olaug Bollestad med ansvar for hjortedyr, reindriftsnæring og dermed en avgjørende del av sørsamisk kultur, følge opp sitt ansvar og bidra til det innvilges skadefelling på ulven som har vært i Svahken Sitje reinbeitedistrikt, og nå tar rein i Rendalen?

BEGRUNNELSE:

Ulven som har vært i Elgå, ble flyttet med helikopter mange kilometer sørover til Kongsvingerområdet, men den tok seg raskt tilbake.

I skriftlig spørsmål til landbruks- og matminister Olaug Bollestad i høst tok jeg opp problemet også med ulv i Rendalen som har tatt rein.

I svaret skrev landbruks- og matministeren blant annet at «Regjeringen følger videre opp den todelte målsettingen i rovviltpolitikken ved å praktisere lav terskel for skadefelling [...]»

Tap av reinsdyr til ulv blitt et stort problem for Renselskapet. De har tidligere har opplevd at vinterbestanden har blitt redusert med så mye som over 800 dyr. Bestanden ble redusert fra 2140 til 1248 rein etter betydelige tap av dyr til ulv. En reduksjon med over 40 % er dramatisk.

For ulven som nå tar reinsdyr, er området Rendalen og Engerdal opplagt et område hvor den lett skaffer seg mat, og hvor den raskt kommer tilbake til. Enda mer pengebruk og ressurser på en enda flytting vil kunne medføre at den på ny kommer tilbake og legger ytterligere press på både rein i Rendalen og sørsamisk bosetting i Svahken Sitje.

Troverdigheten til regjeringen er avhengig av at den gjennom forvaltningen følger opp konkrete saker og i praksis det som har vært lovet fra statsråder.

Svar:

Jeg er kjent med utfordringene med ulv i den sørsamiske reindriften. Ansvar for rovviltforvaltningen, og konkrete vurderinger av om det bør iverksettes skadefelling eller andre tiltak i den type saker som det her reises spørsmål om, tilligger miljømyndighetene med Klima- og miljødepartementet som ansvarlig fagdepartement.

Jeg vil likevel bemerke at jeg som statsråd for reindriftsnæringen har særlig oppmerksomhet på å sikre at reindriften har gode rammebetingelser, slik at de har gode forutsetninger for både økologisk, økonomisk og

kulturell bærekraftig produksjon. Jeg er derfor svært engasjert i spørsmålene knyttet til tap av beitedyr til rovvilt.

I Granavolden-plattformen vektlegges hensynet til forutsigbarhet for beitenæring; Regjeringen vil: "Sikre en tydelig geografisk differensiering mellom rovvilt og beitedyr."

Jeg er opptatt av at den todelte målsettingen i rovviltpolitikken følges. Dette innebærer at det også skal legges til rette for levedyktig næringsdrift basert på utnyttelse av utmarksbeiteressursene. Regjeringen legger vekt på å følge opp rovviltforliket fra 2011.

Framover ser jeg det som viktig å redusere konfliktene og å forbedre måloppnåelsen for den todelte målsetningen i rovviltpolitikken.

Jeg vil her vise til styrkingen av Klima- og miljødepartementets budsjett til Forebyggende og konfliktdepende tiltak med 10 mill. kroner og Statens naturoppsyn med 5 mill. kroner i 2019. Dette er en prioritering som regjeringen har videreført i 2020, og som også skal bidra til bedre måloppnåelse og redusert konfliktnivå.

SPØRSMÅL NR. 842**Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen****Besvart 10. februar 2020 av fiskeri- og sjømatminister Geir Inge Sivertsen****Spørsmål:**

Ved Kystens Tankesmie, Tromsø er det utarbeidet et ressursregnskap som avdekker at Norge i 2019 eksporterte 23 % mer torsk, hyse og sei (795 000 tonn) enn det kvantumet (653 000 tonn råstoff) som produseres for eksport. Beregningen baserer seg på offisielle tall og omregningsfaktorer fra produkt til levende vekt (kvote) som benyttes i norsk omsetningsstatistikk.

Hva vil statsråden gjøre for å få bragt på det rene hva som er årsaken til disse store sprik mellom fangsttall og eksporttall?

BEGRUNNELSE:

Staten har ansvaret for å forvalte fellesskapets fiskeressurser.

Gjennomføringen av forvalteransvaret baseres på et omfattende styringssystem fra forvaltning av høsting, fordeling av kvoter, kontroll med førstehåndsomsetningen og tilrettelegging av eksportvirksomheten. Styringssystemet bygges igjen på en omfattende statistikkproduksjon for analyse og kontroll.

Mangel på sammenheng mellom tallene i de ulike statistikkregistre er et tema som det har vært snakket mye om, men som myndighetene og nærings aktører har vært meget tilbakeholdne å ta tak i og oppklare.

Avvikene mellom statistikk for fiskelandingene og eksport kan naturligvis delvis knyttes til at produktlagrene ved inngangen og utgangen av produksjonsåret kan variere. Men mer alvorlig er at slike store avvik også styrker mistenksomheten om et stortilt uregistrert ulovlig fiske.

Det norske fellesskapet og Stortinget har derfor behov for å få verifisert de faktiske forholdene.

Jeg er kjent med at det allerede tidlig 1980 tallet ble arbeidet med et prosjekt i Miljøverndepartementet, Fiskeridepartementet og Fiskeridirektoratet sammen med Statistisk sentralbyrå for å utarbeide et ressursregnskapssystem. Men det ble ikke fulgt opp siden, selv om nødvendig informasjonen allerede finnes i offentlige registre.

I en situasjon hvor nesten alle fiskebestander er kvoteregulert som underlegges offentlig prioritering, er behov øket for et ressursregnskapssystem som kan sikre et transparent og objektiv informasjon om beholdning og økonomisk anvendelse av våre felles fiskeressurser som grunnlag for en god nasjonal ressursforvaltning.

Svar:

Stortingsrepresentant Adelsten Iversen tar opp et helt sentralt spørsmål i fiskeriforvaltningen; behovet for transparente og objektive data om høsting og videre omsetning av våre fiskeressurser. Flere aktører har de senere år laget tilsvarende regnestykker som Iversen refererer til. Alle finner varierende grad av avvik mellom landings- og importstatistikken på den ene siden og eksportstatistikken på den andre siden. Gjennomgående finner man at det registreres mer eksport enn det som registreres landet og importert, men størrelsen på avviket varierer mye.

Dette er også berørt i den nylig avlagte utredningen om framtidens fiskerikontroll (NOU 2019:21), som nå er på offentlig høring. Mangel på etterprøvbare data om høsting, omsetning, bearbeiding og fiskens videre vei til markedet er i utredningen identifisert som den største utfordringen for dagens ressurskontroll. Det gir et handlingsrom for lovbrudd og vanskeliggjør et effektivt kontrollarbeid.

Utredningen peker på at data som fiskerinæringen i dag er pålagt å registrere og rapportere, er basert på selvangivelse og manuelle registreringer. Selv om rapporteringsløsningene oftest er elektroniske, så registreres opplysningene vanligvis manuelt i systemene uten at det stilles krav om dokumentasjon. Det er tilfelle både for fangstrapportering, landings- og sluttsedler og for eksportdeklarerer. Dessuten mangler myndighetene i dag tilgang til sentrale data fra den minste flåten og fra bearbeidingsleddet (produksjonsdata). Det gjør det vanskelig for myndighetene å verifisere om rapporterte data er riktige. Til sammen gir mangelen på etterprøvbare data et handlingsrom for å oppnå uberettiget økonomisk vinning ved bevisst feilrapportering. Manuelle registreringer gir i tillegg en risiko for redusert datakvalitet ved ubevisst feilrapportering.

I lys av NOU 2019:21 mener jeg det ikke er hensiktsmessig bruk av ressurser på det nåværende tidspunkt, å ytterligere ettergå den problemstillingen representanten peker på. I stedet mener jeg vi må tenke framover, og se hvordan vi kan sikre at ressursregnskapet vårt i framtiden blir etterrettelig. Da må vi, som det påpekes i spørsmålet, ha transparente og objektive data om høsting og omsetning av våre felles fiskeressurser.

Fiskerikontrollutvalgets utredning viser at det finnes store muligheter for å samle objektive data fra høsting, landing og fiskens videre vei til forbruker gjennom systemer for automatisert datafangst. Med det menes at data registreres direkte ved hjelp av teknologi, og gjøres tilgjengelig for myndighetene uten manuelle mellom-

ledd. Det finnes allerede mye relevant teknologi, og ny teknologi er under utvikling. Når det gjelder landingsdata, er det mulig å raskt innføre krav til automatiske vekter, som sikrer direkte tilgang dokumenterte veiedata.

Utvalgets hovedforslag er å etablere et offentlig-pri-
vat samarbeid for å realisere et slikt automatisert dokumentasjonssystem for norsk fiskerinæring. Det foreslås at forvaltning og næringsaktører samarbeider om å bygge en infrastruktur for utveksling av relevante data mellom

forvaltningsmyndighetene og næringen. Målet må være å gjøre norsk fiskerinæring til verdens best dokumentert bærekraftige fiskerinæring.

Som nevnt er fiskerikontrollutvalgets utredning nå på høring, med høringsfrist 4. mars. Jeg vil så raskt som mulig etter fristen vurdere høringsinnspillene og beslutte videre oppfølging. Jeg kan forsikre om at denne rapporten ikke vil bli lagt i en skuff, men følges opp i samarbeid med relevante myndighetsaktører og næringen selv.

SPØRSMÅL NR. 843

Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 7. februar 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

17. januar mottok forsvarsministeren en arbeidsgruppe-rapport om erstatnings- og kompensasjonsordningene for veteraner fra internasjonale operasjoner.

Hvordan vil forsvarsministeren ta stilling til anbefalingene i rapporten og når vil Stortinget bli involvert i den videre behandlingen av endringer i erstatnings- og kompensasjonsordningene for veteraner?

Svar:

Forsvarsdepartementet vil komme tilbake til den videre oppfølgingen av arbeidsgruppens forslag i Stortingsmeldingen om personell i internasjonale operasjoner. Meldingen planlegges fremmet for Stortinget før påske inne-værende år.

SPØRSMÅL NR. 844

Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 7. februar 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Det er store investeringskostnader knytta til gårdsbaserte biogassanlegg og ulike barrierer knyttet til leveranser til sentrale biogassanlegg, noe som begrenser utbygging. Det er et mål at 20 pst. av husdyrgjødsel blir brukt til å produsere biogass i 2030, men da må det bygges ut flere anlegg.

Hvor mye er det søkt og innvilget støtte til av slike prosjekt i 2019 og for 2020?

Svar:

Levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg er ett av flere tiltak som kan bidra til at klimagassutslippene fra jordbru-
ket reduseres, dette viser også rapporten Klimakur 2030.

Det ble etablert en tilskuddsordning for formålet over jordbruksavtalen i 2012, med virkning fra 2013. For søknadsomgangen 2019 (leveranseår 2018) var 4,7 mill. kroner tilgjengelig til ordningen. Ved denne søknadsomgangen søkte 35 foretak om et beløp på til sammen 4,16 mill. kroner. 30 av foretakene leverte husdyrgjødsel til Greve Biogassanlegg og ett foretak leverte til Romerike Biogas-

sanlegg. De resterende fire søkere brukte husdyrgjødsel i eget anlegg. For søknadsomgangen 2020 (leveranseår 2019) er 5,6 mill. kroner tilgjengelig til ordningen. Avsatte midler i jordbruksoppkjøret til søknadsomgangen 2020 er 5 mill. kroner. Resterende 0,6 mill. kroner er udisponerte midler fra 2019 overført til 2020.

Søknadsfrist for årets søknadsomgang er 20. februar. Dette innebærer at søknadene ikke vil foreligge før i slutten av februar 2020. Prognoser viser at det er grunn til å anta at omfanget vil øke fra 2019 til 2020, både med antall søknader og beløp per søknad. Tabellen under viser oppslutning til ordningen i perioden 2013-2018.

Tabell 1. Mengder husdyrgjødsel i tonn levert til biogassproduksjon og utbetalt tilskudd i kroner i perioden 2013 - 2018

Leveranseår	Greve Biogass	Gårdsanlegg	Andre anlegg
Tonn husdyrgjødsel	Tilskudd	kroner	
2013	0 3 178	0 3 178	166 953
2014	0 2 926	0 2 926	153 679
2015	15 003	7 512	0 22 515 1 182 625
2016	54 442	5 583	1 598 61 623 3 163 033
2017	63 600	6 989	43 70 632 3 600 663
2018	62 015	6 819	53 68 887 4 160 943

En evaluering av tilskuddsordningen i 2019 konkluderte med at tilskuddsordningen har bidratt positivt til

det overordnede målet om å øke leveranser av husdyrgjødsel til biogassproduksjon. Potensialet vil likevel i liten grad kunne utløses før det enten skjer en teknologiutvikling for gårdsanlegg, eller at flere nye eller eksisterende sentraliserte biogassanlegg velger å ta imot husdyrgjødsel.

I Jordbruksoppkjøret 2019 så man behovet for å se nærmere på innretning av tilskudd for levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg. Det var ønskelig å se på hvordan eksisterende og ev. nye virkemidler kan bidra til økt utnyttelse av husdyrgjødsel i biogassproduksjon. Det er derfor nedsatt en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Landbruksdirektoratet, Miljødirektoratet, Innovasjon Norge, Enova, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Arbeidsgruppen skal vurdere de viktigste barrierene for økt utnyttelse av husdyrgjødsel til biogassproduksjon, samt kartlegge konkrete løsninger for at flere eksisterende sambehandlingsanlegg tar imot husdyrgjødsel, og for at det etableres flere gårdsbaserte biogassanlegg. Det er også nedsatt en referansegruppe med representanter fra forskning, verdikjeden og utvalgte biogassanlegg. Arbeidsgruppen skal levere sin endelige rapport 14. februar 2020.

Jeg ser fram til å motta arbeidsgruppas vurderinger og anbefalinger. Dette vil bli et nyttig underlag i forberedelsene til jordbruksforhandlingene denne våren.

SPØRSMÅL NR. 845

Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 10. februar 2020 av næringsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Stemmer det at EØS-avtalen tvinger Moss kommune til å utvikle et populært frisorstilbud til kommunens hjemmeboende eldre, og hva vil statsråden gjøre for å hindre at norske kommuner legger ned velfungerende tilbud til sine innbyggere på grunn av EØS-press?

BEGRUNNELSE:

Moss Avis skriver 30.01.20 at Moss kommune ser seg nødt til å utvikle muligheten til hjemmeboende eldre i kommunen om å benytte seg av frisortilbudet på kommunens bo- og servicesentre. Dette med henvisning til at EØS-avtalens regler om statsstøtte krever det.

En 89 år gamle dame fra Moss har benyttet seg av det kommunale tilbudet i over 15 år, og uttaler til avisen at

kommunens beslutning er hjerterå og vil ramme mange hjemmeboende eldre i Moss hardt.

Nylig leverte Oslo Economics sin andre delrapport som vurderte de samfunnsøkonomiske effektene av å gjennomføre tiltakene som ble anbefalt av flertallet i Hjelmeng-utvalget i 2018. Oslo Economics konkluderer med at Hjelmeng-utvalgets anbefaling om at markedsaktørprinsippet skal gjelde for all økonomisk aktivitet av offentlige aktører vil være «lite hensiktsmessig». Det vil også ifølge rapporten være direkte samfunnsøkonomisk ulønnsomt å gjøre det for offentlig økonomisk aktivitet som skjer i liten skala, anslått til virksomhet med omsetning under fem millioner kroner. Videre anslås det at plikt til å føre separate regnskaper bare bør gjelde for aktiviteter med årlig omsetning mellom fem og 12 millioner kroner, og at kun virksomheter med omsetning over dette nivået bør skilles ut som egne enheter. Det kommunale tilbudet om

frisørtenester til hjemmeboende eldre må antas å ikke ha en omsetning som overgår slike terskelverdier. Tidligere næringsminister Torbjørn Røe Isaksen har tidligere uttalt at han «vil bruke det mye omtalte handlingsrommet i EØS-avtalen i denne saken».

Svar:

Jeg er ikke kjent med hvorfor Moss kommune har valgt å avvike tilbudet om frisørtenester til kommunens hjemmeboende eldre. EØS-reglene om offentlig støtte forbyr ikke norske kommuner å tilby velferdstjenester til sine innbyggere. Jeg er heller ikke kjent med at det skal være andre EØS-regler som tvinger kommunen til å avvike tilbudet.

Svært mange velferdstjenester som tilbys innenfor helse- og eldreomsorgen anses som ikke-økonomiske i statsstøtterettslig forstand, og faller dermed utenfor EØS-avtalens regler om offentlig støtte. Norske myndigheter står i utgangspunktet helt fritt til å finansiere og tilby slike tjenester i det omfang og på de vilkår de selv ønsker, uten hinder av EØS-avtalen.

Videre gir EØS-reglene om offentlig støtte kommunene et vidt handlingsrom for å tilby sine innbyggere subsidierte allmennnyttige tjenester, dersom private aktører

ikke tilbyr den aktuelle tjenesten i det omfang eller på de vilkår kommunen anser nødvendig. Kommunen har stor frihet til å definere hva som skal anses som allmennnyttige tjenester. Utgangspunktet er at det offentlige kan dekke kostnadene ved å tilby slike tjenester fullt ut, så lenge det skjer på en transparent måte.

På denne bakgrunn kan jeg ikke se at EØS-avtalen pålegger Moss kommune å avvike tilbudet til hjemmeboende eldre, slik kommunens oppfatning synes å være.

Jeg mener at det er svært få tilfeller av at såkalt EØS-press er årsak til at kommuner legger ned tilbud. EØS-avtalen forbyr ikke kommunene å drive aktivitet som er tillatt etter norsk rett. Men dersom kommunene velger å drive kommersiell aktivitet, dvs. å selge varer og tjenester i et marked (det som i statsstøtteretten kalles økonomisk aktivitet), må det gjøres på samme vilkår som de private. Dette er viktig for å sikre at man ikke ødelegger velfungerende markeder der det offentlige og private konkurrerer om å levere samme vare eller tjeneste. Eksempler på økonomisk aktivitet er oppdragsforskning, innsamling av næringsavfall og salg av konsulenttjenester.

Vanlige kommunale velferdstjenester som barnehage, SFO, kulturskole, eldreomsorg og lignende anses i hovedsak som ikke-økonomisk aktivitet, og reguleres dermed ikke av statsstøttereguleringen.

SPØRSMÅL NR. 846

Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 10. februar 2020 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Vil statsråden undersøke nærmere om barn adoptert til Norge har blitt tatt fra sine foreldre på ulovlig vis, og vil det vurderes en undersøkelse eller gransking?

BEGRUNNELSE:

Den siste uken har NRK skrevet flere saker om kidnappinger og adopsjoner. En som ble adoptert fra Colombia oppdaget nylig at han ble kidnappet fra familien sin før han ble adoptert til Norge.

I dag sier lederen for organisasjonen Adopterte til NRK at hun krever at adopterte fra Colombia på 80-tallet skal bli tilbudt gransking av adopsjonssaken sin. Sri Lanka og Chile har tidligere opprettet granskningskommisjoner i forbindelse med avsløringer av ulovlige adopsjoner.

Talspersoner for Adopsjonsforum sier det kan komme flere lignende saker, og organisasjoner forteller om flere medlemmer som oppdager at adopsjonene er tuftet på ulovlig kunnskap.

Det er mulig å tenke seg at Norge starter egen gransking, eller at man i samarbeid med land det har kommet adopterte fra tar initiativ til granskingskommisjoner.

Det er også mulig å utrede om det finnes et erstatningsansvar, og hvor det eventuelt bør legges.

Svar:

Formålet med adopsjon er å gi barn en trygg oppvekst ved å gi gode foreldre til barn som trenger det, og det er et grunnleggende krav at en adopsjon må være til barnets beste.

Slik jeg forstår spørsmålet fra representanten, er det knyttet til adopsjoner foretatt på 1980-tallet. På 1980-tallet var det langt flere adopsjoner enn i dag, mindre samhandling og kontroll over landegrensene og det var et behov for et internasjonalt regelverk for å forebygge bortføring av barn, og unngå menneskehandel og trafficking. Dette oppnådde en ved Haagkonvensjonen av 1993 om vern av barn og samarbeid ved internasjonale adopsjoner, som Norge har ratifisert. Et viktig prinsipp i konvensjonen er at en internasjonal adopsjon bare skal finne sted dersom myndighetene i barnets hjemland ikke har greid å finne en familie i hjemlandet, i tillegg til at det må være på plass et system som viser at dette blir respektert. Alle land som er tilsluttet konvensjonen må ha en sentralmyndighet, som i Norge er Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir).

Alle adopsjoner fra utlandet til Norge skal som hovedregel skje gjennom organisasjoner som har tillatelse fra og er godkjent av Bufdir. Før tillatelse gis, undersøker Bufdir det enkelte lands prosedyrer, lovgivning og at landet har et adopsjonssystem i tråd med Haagkonvensjonens standarder og prinsipper. At adopsjoner blir formidlet av adopsjonsorganisasjoner som er godkjent for slik virksomhet, og som Bufdir fører tilsyn med, bidrar til å sikre at internasjonale adopsjoner gjennomføres på en trygghende måte og i kontrollerte former. I tiden før Norge ratifiserte Haagkonvensjonen av 1993, hadde Norge sammenlignbare nasjonale rutiner og prosedyrer. Jeg viser her til St prp nr 77 (1995-1996) Om samtykke til ratifikasjon av konvensjon av 29. mai 1993 om vern av barn og samarbeid ved internasjonale adopsjoner, kapittel 5, hvor det framgår at norsk adopsjonslovgivning, administrativ praksis og rutiner i adopsjonssaker, samt selve administrasjonsapparatet, var godt tilpasset konvensjonens

system og formål. Videre er det uttalt at norske adopsjonsmyndigheters grundige og strenge praksis i saker om forhåndsgodkjenning av adoptivsøkere, var med på å oppfylle de rettsikkerhetsgarantier for barnet som var forutsatt i konvensjonen.

Dersom Bufdir får opplysninger eller påstander om at en ulovlig adopsjon har funnet sted, vil et første steg være å kontakte den norske adopsjonsorganisasjonen som har vært involvert i saken for å innhente informasjon, og deretter vurdere å kontakte sentralmyndigheten for internasjonale adopsjoner i det aktuelle landet. I en slik prosess vil formålet være å innhente informasjon for å belyse om hvorvidt gjeldende regelverk og rutiner ble etterlevd i en konkret sak. Det er viktig å skille mellom eventuelle feil som følge av manglende etterlevelse av regelverk og rutiner, og kriminelle handlinger begått av privatpersoner, som for eksempel kidnapping.

Når det gjelder adopsjoner fra Colombia, er det per i dag ikke holdepunkter eller grunnlag for å iverksette en egen gransking. Norge har hatt et adopsjonssamarbeid med Colombia siden 1970-tallet, og erfaringen er at Colombia i perioden har hatt et forsvarlig adopsjonssystem. På bakgrunn av opplysninger som har kommet fram den siste tiden, har imidlertid Bufdir igangsatt innhenting av ytterligere opplysninger vedrørende dette fra den aktuelle norske adopsjonsorganisasjonen.

Dette er et tema jeg tar på stort alvor. Selv om det nok aldri vil kunne gis garantier for at alle internasjonale adopsjoner er gjennomført i tråd med de til enhver tid gjeldende regler og prosedyrer, er det viktig å fortsette arbeidet med så god håndtering av internasjonale adopsjoner som mulig, til beste for barna som trenger gode omsorgspersoner.

SPØRSMÅL NR. 847

Innlevert 31. januar 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 10. februar 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Staten vil overta skatteoppkreverfunksjonen fra kommunene. Skatteetaten får nå, under arbeidet med omlegging, innsikt i hvor stor publikumpågang og hvor mange henvendelse skatteoppkreveren har.

Hvordan ser statsråden på dette, som kommer til å bli en utfordring siden det ikke er avsatt ressurser til å betjene

denne økt pågang og henvendelser til Skatteetaten når de skal overta funksjonen?

Svar:

Overføringen av skatteoppkrevingen til Skatteetaten vil innebære en forbedring ved at skattyterne får én etat å forholde seg til. I dag må skattyterne på enkelte områder

forholde seg til to ulike etater i samme sak. Det er heller ikke alltid gitt for skattyterne hvem som kan gi veiledning om det de lurer på. Skatteetaten har anslått at etaten årlig tar imot om lag 30 000 telefoner fra skattytere som må henvises videre til skatteoppkreverkontoret, mens skatteoppkreverne har beregnet et tilsvarende antall som de viser videre til Skatteetaten. Dette gjelder særlig i innkrevingssaker der skattyter i dagens system klager på fastsettingen, og hvor det er problematisk at skatteoppkrevernes og Skatteetatens kompetanse er delvis overlappende og uklar. Overføringen vil også gjøre det enklere å utvikle elektronisk kommunikasjon og selvbetjeningsløsninger for brukerne.

De skattyterne som på grunn av særlig vanskelig livssituasjon ikke er i stand til å oppfylle skatteforpliktelsene sine eller ivareta sine rettigheter, kan få hjelp av Skatteetaten til dette gjennom den såkalte «Skattehjelpen». I dag er det et problem for disse skattyterne at ansvaret er delt mellom Skatteetaten og skatteoppkreverne. Skatteetatens erfaring er at skattyterne som har kommet i store vansker med skatte- og avgiftsgjeld, ofte har drevet næring, og at problemet gjelder skjønnsfaste krav om både skatt og merverdiavgift. Organiseringen vil legge til rette for at Skatteetaten kan ta et helhetlig ansvar for disse sakene,

noe som vil medvirke til at behandlingen av slike saker kan gå raskere. Dette er også omtalt nærmere i Prop. 1 LS (2019–2020), pkt. 14.3.4.

Det medfører ikke riktighet at det ikke er avsatt ressurser til å betjene henvendelser til Skatteetaten når de skal overta skatteoppkreverfunksjonen. I statsbudsjettet for 2020 er det avsatt 40 årsverk til veiledning, jf. Prop. 1 LS (2019–2020). Skatteetaten arbeider for tiden med å kartlegge dagens veiledningsfunksjon for å avklare hvordan de skal optimalisere organiseringen av denne. Skatteetaten vurderer også en rekke tiltak for å dekke brukernes behov for veiledning, som for eksempel:

- Informasjon på internett
- Automatisert chat, som besvarer de vanligste henvendelsene
- God trafikkstyring av telefonhenvendelser og chat, så brukerne blir dirigert riktig
- Styring av skriftlige henvendelser gjennom skjema, så etaten får nødvendig informasjon til å dirigere henvendelsene til riktig saksbehandler

Det vil også bli vurdert om andre saksbehandlermiljøer i Skatteetaten skal bistå med veiledning i perioder hvor det er særlig stor pågang, for eksempel når skatteoppgjøret sendes ut.

SPØRSMÅL NR. 848

Innlevert 3. februar 2020 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 10. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Når blir det byggestart på gjenstående veistrekning på RV85 fra Sigerfjord til og med Sortland bru?

BEGRUNNELSE:

Det er avsatt 8,7 mrd. kroner i Nasjonal Transportplan til Hålogalandsveien. Nå er innbyggerne i regionene bekymret for at RV 85 fra Sigerfjord til Sortland bru ikke lenger er med i prosjektet.

Svar:

På bakgrunn av konseptvalgutredningen (KVU) for E10/rv. 85 Evenes-Sortland, og etterfølgende ekstern kvalitets-sikring (KS1), la regjeringen i 2013 til grunn at det skulle videreføres planlegging på strekningen. Den statlige reguleringsplanen for E10/rv. 83/rv. 85 Hålogalandsvegen ble

vedtatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2017.

I Nasjonal transportplan 2018-2029 er det lagt til grunn at utbygging av E10/rv. 85 Tjeldsund-Gullesfjordbotn-Langvassbukt skal startes opp i første seksårsperiode. Prosjektet skal gjennomføres som OPS-prosjekt (offentlig-privat samarbeid), og strekningen inngår som en del av Hålogalandsvegen.

Jeg vil vise til at øvrige delstrekninger som inngår i Hålogalandsvegen, men som ikke er en del av OPS-prosjektet, ikke er prioritert i NTP 2018-2029. Dette gjelder bl.a. strekningen på rv. 85 mellom Sigerfjord og Sortland. Delstrekningene vil ev. bli vurdert i forbindelse med det pågående arbeidet med rulleringen av Nasjonal transportplan 2022-2033.

SPØRSMÅL NR. 849**Innlevert 3. februar 2020 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen****Besvart 10. februar 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til at eventuelle endringer av reguleringsregimet av mobilnettet blir satt på vent, og behandlet i sammenheng med den varslede «stortingsmelding om den digitale grunnmuren - mobil og bredbånd»?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede er kjent med at Nasjonal kommunikasjonsenhet, NKOM, har lagt til høring et forslag til en revidering av markedsregulering for mobilmarkedet. Reguleringen ligger normalt ikke innenfor politisk styring. Myndighet for denne reguleringen skal ligge hos et nøytralt organ. I Norge ligger denne myndigheten hos NKOM. Av høringsrunden går det frem at NKOM vil endre premissene for den myndigheten de er tillagt.

Premissene for reguleringsmyndigheten er politisk utformet, og skal godkjennes av EØS/ESA. NKOM ønsker å endre reguleringen til at en skal innføre lineære tilgangspriser, som må være en vesentlig endring av reguleringspremissene. Flere høringsinstanser peker på at denne endringen vil kunne hindre utviklingen av det tredje mobilnettet i Norge. Innføring av lineære tilgangspriser vil føre til at alle tilgangspriser vil bli målt i henhold til den billigste prisen som de store aktørene tilbyr.

Dette høres bra ut for forbruker, men tar ikke høyde for at disse prisene et satt ut fra en tilgang i den billige enden av prissegmentet, hos storforbruker av nettet, kjøpere av såkalt ubegrenset tilgang (unlimited access). Den foreslåtte endringen vil gjøre det billigere å leie tilgang til nettet enn å bygge eget. Både Telenor, Telia og ICE, som skal forstå, utbygging og utleie av kapasitet, er enige om dette. Det kan stilles spørsmål ved om denne endringen ligger innenfor NKOMs myndighetsområde, og må behandles, eller i det minste avklares, politisk.

Regjeringen har tidligere meldt at det skal komme en «stortingsmelding om den digitale grunnmuren -mobil og bredbånd». Denne representanten mener det kan være lurt å vente med å endre reguleringsregimet vesentlig rett i forkant av en slik stortingsmelding.

Svar:

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) fører tilsyn med det norske markedet for elektronisk kommunikasjon. Nkoms markedsregulering skal fremme bærekraftig konkurranse, og bidra til å nå de overordnede målene om blant annet å sikre brukerne i hele landet gode, rime-

lige og fremtidsrettede elektroniske kommunikasjonstjenester. En sentral oppgave for Nkom er å analysere ulike markeder innenfor elektronisk kommunikasjon, utpeke tilbydere med sterk markedsstilling, og pålegge særlige forpliktelser for slike tilbydere. Mobilmarkedet er et av markedene hvor Nkom fortsatt anser det nødvendig med særskilt regulering for å legge til rette for bærekraftig konkurranse.

Det har lenge vært et klart mål å legge til rette for tre fullverdige mobilnett. Dette er blant annet bekreftet i stortingsmelding om Digital Agenda, som Stortinget har sluttet seg til ved behandlingen av meldingen. Nkom har som uavhengig regulatorisk myndighet for elektronisk kommunikasjon, et vesentlig handlingsrom innenfor de overordnede rammene for reguleringen. Reguleringen bygger på EUs felles europeiske regelverk for elektronisk kommunikasjon (den såkalte ekornpakken), og handlingsrommet er det samme som Nkoms søsterorganisasjoner har i Europa.

Etter en omfattende markedsanalyse av det norske mobilmarkedet i et fremadskuende perspektiv, varslet Nkom sommeren 2019 ett nytt vedtak i mobilmarkedet, det fjerde i rekken. Forslaget til vedtak har vært gjenstand for to høringer, i tillegg til at Nkom har gjennomført en rekke møter med aktørene i markedet, for å sikre at deres synspunkter kommer frem. Forslaget skal videre i henhold til normal prosedyre, notifiseres til EFTA Overvåkningsorgan, ESA, før Nkom kan fatte endelig vedtak. ESA har anledning til å uttale seg om den foreslåtte reguleringen, og komme med eventuelle innvendinger som Nkom skal ta hensyn til. Denne prosessen skal sikre en harmonisert anvendelse av det felleseuropeiske regelverket for elektronisk kommunikasjon i EØS-området. Jeg mener dette illustrerer at den foreslåtte reguleringen har vært gjenstand for en grundig og transparent prosess, helt i tråd med systemet som følger av ekornloven. Det er også verd å merke seg at denne prosessen pågår fortsatt, gitt at Nkom ikke har fattet endelig vedtak.

Det er avgjørende for markedsaktørene at ny og oppdatert regulering kommer på plass raskt, uten forsinkende prosesser. Innenfor lovens rammer ligger det ikke til rette for å drøfte konkrete valg og utforming av virkemiddelbruken i en Stortingsmelding. Stortingsmeldingen bør i stedet drøfte de politiske målene med mobilreguleringen, slik det blant annet ble gjort i Digital agenda som nevnt ovenfor.

Ettersom departementet er klagemyndighet for klager på Nkoms vedtak, og det ikke kan utelukkes at det vil

bli klager på Nkoms vedtak om ny regulering av mobilmarkedet, skal jeg være varsom med å uttale meg om den konkrete foreslåtte reguleringen nå, utover å konstatere

at Regjeringen og Stortinget deler ambisjonen om å få på plass tre landsdekkende mobilnett.

SPØRSMÅL NR. 850

Innlevert 3. februar 2020 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 6. februar 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvilke grep vil statsråden gjøre for å avhjelpe situasjonen for politiet i Innlandet, og kan vi vente nødvendige tiltak i revidert nasjonalbudsjett denne våren?

BEGRUNNELSE:

Hamar Arbeiderblad skriver lørdag 1. februar at «80 prosent av politijuristene i Innlandet politidistrikt er nå nye ansatte med lite erfaring. Siden 2017 har 100 år med kompetanse takket for seg og funnet andre jobber».

Tillitsvalgt Julie Dalsveen er sitert på at «Påtalemyndigheten i politidistriktet ble av politimesteren beskrevet som å være i «en kritisk ressursituasjon» i april i 2019. Situasjonen er langt mer kritisk nå». Det er ifølge Dalsveen ingen politidistrikter med flere saker per påtalejurist enn Innlandet, og politimester Johan Brekke slår fast at det er grunn til bekymring for kapasiteten til påtaleenheten.

Svar:

En velfungerende påtalemyndighet i alle ledd er avgjørende for en god og effektiv straffesaksavvikling, og regjeringen tar på alvor at antallet alvorlige og ressurskrevende saker har økt. God kvalitet og effektiv saksbehandling henger også sammen med politiets evne til å rekruttere og beholde kvalifisert personell på etterforskningsfeltet.

I budsjettet for 2020 er det bl.a. bevilget 83 mill. kroner til å styrke politidistriktenes driftsbudsjett for å muliggjøre en styrking av etterforskningskapasiteten. Dette kommer i tillegg til bevilgninger for å øke politibemanningen. Regjeringen har som kjent lagt stor vekt på å styrke bemanningen i norsk politi. Aller tydeligst har dette vært i form av politiårsverk i de tolv distriktene, men av en samlet bemanningsvekst på om lag 2 800 årsverk siden 2013 er det også ansatt om lag 180 juristårsverk.

Det er også i budsjettet for 2020 omdisponert midler til Den høyere påtalemyndighet. I tråd med anbefalinger i En påtalemyndighet for fremtiden – påtaleanalysen (NOU

2017:5) legger dette til rette for at Den høyere påtalemyndighet gjennom sin fagledelse i større grad kan bidra til at politidistriktenes straffesaksbehandling er effektiv og holder tilstrekkelig kvalitet.

Justis- og beredskapsdepartementet har i tildelingsbrevene for 2020 til henholdsvis Politidirektoratet og Den høyere påtalemyndighet formidlet en forventning om et nært samarbeid om effektiv nedbygging av restanser i straffesaker. Politidirektøren fordeler i sin resultatavtale med politidistriktene i 2020 de tildelte midlene mellom distriktene, sammen med de forventninger om resultater som er stilt på bl.a. dette området. Politimesteren har ansvaret for straffesaksbehandlingen i sitt distrikt, og har også ansvar for ansettelse av påtalejurister. Det er politimesteren i Innlandet politidistrikt som – på lik linje med øvrige politimestre – må utnytte ressursene best mulig etter behov og innenfor de rammene som er gitt.

SPØRSMÅL NR. 851**Innlevert 3. februar 2020 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 12. februar 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Når vil Kommunal- og moderniseringsdepartementet godkjenne reguleringsplan for E18 Langangen-Rugtvedt?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har godkjent finansiering for E18 Langangen-Rugtvedt, og Nye Veier er i gang med anbudsprosessen. Imidlertid ligger fortsatt reguleringsplanen til behandling i Kommunal- og moderniseringsdepartementet på grunn av innsigelser. De siste månedene har kommune, fylkeskommune, Nye Veier og Statens vegvesen blitt

enige om samtlige innsigelser, og alt ligger derfor til rette til at reguleringsplanen nå kan godkjennes.

Svar:

Jeg ser positivt på at partene har kommet til enighet i en viktig sak for kommunen og regionen. Det er kun kort tid siden vi mottok den siste uttalelsen fra de involverte fagdepartementene. Deres vurderinger skal også tas med i min behandling av innsigelsessaken. Jeg kan ikke gi en konkret dato for mitt endelige vedtak. Saken er høyt prioritert, og jeg tar sikte på en rask avklaring.

SPØRSMÅL NR. 852**Innlevert 3. februar 2020 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 11. februar 2020 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad****Spørsmål:**

Hvordan er de beskrevne 2 mrd. kroner blitt brukt, hvor mange barn/unge har fått slike tilbud, hva koster anbuds-byråkratiet/tilrettelegginga for slike kjøp, er disse kostnadene med i de to milliardene, og hvordan beløper summen seg på hver enkelt tilbyder?

BEGRUNNELSE:

I VGs rapportasje 2.02.2020 om BUF-direktoratet, fremgår det at staten i de siste to åra har brukt over 2 mrd. kroner til kjøp av enkelttiltak fra private, for barn og unge i barnevernet.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet vises det til at det i en rapportasje i VG fremgår at statlig barnevern de siste to årene har brukt over to mrd. kroner på enkeltkjøp fra private leverandører.

Enkeltkjøp gjøres når det ikke er mulig å finne egne tiltak til barn i kommunale eller statlige tiltak, og det heller ikke finnes egnede tiltak innenfor rammeavtalene

Buudir har inngått med private leverandører. Barna dette gjelder er ekstra sårbare og må sikres et godt tilbud.

I 2018 og 2019 var det gjennomsnittlig hhv. 751 og 715 barn i tiltak gjort som enkeltkjøp, hvorav om lag to tredeler i fosterhjem. Det er flere årsaker til at det gjøres enkeltkjøp. For barn i fosterhjem er årsaken hovedsakelig at det ikke har vært mulig å finne et kommunalt fosterhjem som dekker barnets behov og det ikke er tilgjengelige statlige fosterhjem. Enkeltkjøp i institusjon kan ha sin begrunnelse i at det ikke er tilgjengelig kapasitet i det statlige institusjonsapparatet, eller at barnets sammensatte behov ikke kan dekkes i tilgjengelige statlige institusjonsplasser eller gjennom rammeavtaleplasser.

Tall fra Buudir viser at utgiftene til enkeltkjøp i fosterhjem og institusjon var på 1,8 og 1,9 mrd. kroner i hhv. 2018 og 2019. Av dette utgjorde kjøp av tiltak i institusjon hhv. 1,4 og 1,5 mrd. kroner.

Buifat gjorde 2019 enkeltkjøp av institusjonsplasser fra totalt 39 forskjellige tilbydere. 47 prosent av utgiftene gikk til enkeltkjøp fra de to mest brukte leverandørene, mens de resterende leverandørenes andeler varierer fra 0,1 prosent til 5,2 prosent. Buifat gjorde enkeltkjøp av fosterhjemstiltak fra totalt 33 tilbydere. 49 prosent av ut-

giftene gikk til kjøp fra de tre mest brukte leverandørene, mens de resterende leverandørenes andeler varierer fra 0,1 prosent til 6,9 prosent.

Beløpene inkluderer ikke utgifter til administrasjon. Det er ifølge Bufdir ikke mulig å skille ut denne ressursbru-

ken, blant annet fordi det er vanskelig å skille ressursbruken til selve kjøpet fra det øvrige arbeidet med å finne en egnet institusjon for barnet og forberede institusjonsplasingen.

SPØRSMÅL NR. 853

Innlevert 3. februar 2020 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune

Besvart 12. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva gjøres for å sikre medisinberedskapen ved et utbrudd i Norge slik at alle kan forvente å få lik tilgang til medisiner og behandling?

BEGRUNNELSE:

Lørdag 1. februar var fagdirektør i Statens legemiddelverk, Steinar Madsen, ute i NRK. Han kunne fortelle at hvis Kina reduserte sin produksjon av legemidler eller hvis de startet å bruke medisiner innenlands så ville dette skape en global mangel på medisiner i Vesten. Spesielt er Norske myndigheter bekymret for at Kina vil stanse eksporten av blant annet bredspektret antibiotika. Madsen sier videre at Norge har lite på lager av det vi vil trenge, hvis vi får et utbrudd. Situasjonen kan bli så prekær at man er nødt til å prioritere hvilke pasienter som skal få medisiner, og hvem som ikke skal få dem.

Svar:

En rekke tiltak følges opp og iverksettes for å sikre tilgangen til legemidler ved mulig utbrudd av 2019-nCoV i Norge.

Det er utarbeidet en liste over hvilke legemiddelgrupper som antas å være kritiske for sykehusene og allmennhelsetjenesten for å takle et større utbrudd av coronavirus i Norge.

Legemiddelverket sammen med Helsedirektoratet og Mangelsenteret arbeider med å fremskaffe status hos helseforetak, grossister og leverandører for disse legemidlene. Dette er et pågående og løpende arbeid.

Legemiddelverket følger også løpende med i det europeiske meldingsnettverket for legemiddelmangel (SPOC) for å se etter mulig økning av mangelsituasjoner. Det europeiske legemiddelbyrået (EMA) har bedt om å få infor-

masjon om alle mangelsituasjoner i Europa som kan skyldes situasjonen i Kina.

Jeg vil også nevne noen andre tiltak som kan bidra til å sikre tilgangen av legemidler.

I 2018 fikk Helsedirektoratet i oppdrag å foreta ny vurdering av legemiddelberedskapen i Norge. Rapporten Nasjonal legemiddelberedskap- vurderinger og anbefalinger (IS-2837) ble overlevert Helse- og omsorgsdepartementet 21. juni 2019.

I rapporten om nasjonal legemiddelberedskap er det foreslått 29 tiltak for å trygge tilgangen til legemidler til den norske befolkningen. Vi er godt i gang med å følge opp rapporten. Noen tiltak er også allerede gjennomført.

Jeg vil også trekke fram følgende:

- Norge må fortsette sitt internasjonale engasjement for å motvirke legemiddelmangel. Det må likevel fortsatt gjøres en innsats i Norge for å avhjelpe og motvirke mangler, særlig i primærhelsetjenesten.
- Verken Norge eller Europa vil bli selvforsynte av legemidler, da prosessene og kostnadene er for komplekse og store. Det er likevel viktig å vurdere om det er mulig å produsere noen definerte legemidler i Norge, Norden eller Europa og hvordan vi kan samarbeide på tvers av landene for å få til dette. Som en del av arbeidet med ny vurdering av nasjonal legemiddelberedskap arbeider Helsedirektoratet med en rapport om produksjon av legemidler.

I rapporten om nasjonal legemiddelberedskap er det også foreslått at Legemiddelverket ved forsyningssvikt skal kunne iverksette tiltak for å rasjonere legemidler, få tilgang til grossistenes lagerstatus og hindre parallelleksport. Helse- og omsorgsdepartementet har nylig avsluttet en høring om å etablere hjemmel for disse tiltakene.

Risikoen for at pasienter i Norge ikke får nødvendige legemidler vil reduseres med de foreslåtte tiltakene, men den vil ikke forsvinne. Vi har gjennomført flere tiltak for å trygge tilgangen på legemidler i Norge og redusere

konsekvensene når en legemiddelmangel oppstår. Legemiddelmangel er et globalt problem, og årsakene ligger ofte utenfor Norges grenser. Det er vanskelig for norske myndigheter å påvirke slike strukturelle forhold og redusere risikoen for en legemiddelmangel. EU-kommisjonen

har satt legemiddelmangel høyt på sitt arbeidsprogram for 2020 og vil i løpet av året komme med en gjennomgang av og ev. forslag til endringer av regelverket knyttet til legemiddelmangel.

SPØRSMÅL NR. 854

Innlevert 3. februar 2020 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud

Besvart 10. februar 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Hvor mange deltakere var det opplæringstiltaket hhv 1. halvår 2019, 2. halvår 2019 som fikk yrkesopplæring med mål om å oppnå enten fagbrev, praksisbrev eller kompetansebevis gjennom lærekandidatordningen, og hvor mange slike deltakere er det nå?

BEGRUNNELSE:

Ber om at antallet fordeles på livsoppholdsytelsene deltakerne mottar (arbeidsavklaringspenger, dagpenger, tiltakspenger osv.)

I juli 2019 annonserte departementet at det skulle bli lettere å ta fag- og yrkesopplæring via NAV.

Svar:

Det nye opplæringstiltaket i NAV ble satt i verk fra 1. juli 2019. Som representanten understreker i sitt spørsmål var ett av målene å gjøre det lettere å ta fag- og yrkesopplæring.

NAVs opplæringsstatistikk er lagt om som følge av at innholdet i opplæringen ble endret. Det gjør sammenlikningen som representanten etterspør mellom første og annet halvår 2019 noe krevende. Det nye opplegget sikrer bedre registreringskvalitet og mer pålitelige data. Denne statistikken publiseres nå fortløpende på nav.no. Her er fag- og yrkesopplæring skilt ut som en egen kategori. Jeg må derfor understreke at tallene som er framskaffet for 1. halvår 2019 er usikre.

Det har dessverre ikke latt seg gjøre å skille mellom ulike former for fag- og yrkesopplæring (fagbrev, praksisbrev mv.), slik representanten etterspør.

Basert på upubliserte tall for første halvår 2019 deltok ca. 2 300 personer på fag- og yrkesopplæring i denne perioden. Fire av fem deltakere mottok arbeidsavklaringspenger.

Antall registrerte deltakere på fag- og yrkesopplæring per 1. februar i år var om lag 2 200 personer. Her mottok 60 prosent arbeidsavklaringspenger, 17 prosent tiltakspenger og fem prosent dagpenger. Resten hadde ingen registrert livsoppholdsytelse i NAV. Endringen i bruken av livsoppholdsytelser skyldes at tidligere var lengre opplæringsløp som bl.a. videregående opplæring beholdt personer med nedsatt arbeidsevne hvor de fleste var innvilget arbeidsavklaringspenger.

Antall deltakere i fag- og yrkesopplæring har steget måned for måned utover høsten 2019. Holder vi NAVs kursportefølje utenfor, er den samlede bruken av utdanningstiltak redusert samtidig som bruken av fag- og yrkesopplæring har økt. Grunnen til at nivået etter regelverksendringene fortsatt ligger noe under gjennomsnittet for første halvår 2019, kan skyldes at ressursene i NAV har vært bundet opp i å iverksette et nytt opplæringsopplegg som stiller tydeligere krav enn tidligere til kvalitet og formell kompetanse.

Som ledd i dette arbeidet har det skjedd en sanering av avtaler med leverandører som ikke har kunnet levere opplæring som imøtekommer de nye kravene til kvalitet. Avvikling og inngåelse av nye avtaler har tatt tid. Særlig er det tidkrevende å få på plass nye samarbeidsavtaler om fag- og yrkesopplæring med fylkeskommunene siden mange av regionene og NAV fylke har vært gjennom en omfattende omorganisering. Dette ser vi ved at det stort sett er enkeltplasser som er etablert innenfor fag- og yrkesopplæring, og ikke klasser.

Jeg vil følge utviklingen på opplæringsområdet tett i 2020. Jeg forventer en styrking av fag- og yrkesopplæringen så snart nye avtaler med bl.a. fylkeskommunene gradvis kommer på plass. Selv med et forbigående fall i opplæringsaktiviteten i 2019, ligger prioriteringen fast.

SPØRSMÅL NR. 855**Innlevert 4. februar 2020 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk****Besvart 11. februar 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Nav selv har opplyst at 10 700 kronisk syke stod helt uten en inntektssikring 6 måneder etter at de avsluttet sitt AAP-løp i 2018. De fikk ikke sosialhjelp, ikke tiltakspenger eller var tilknyttet Kvalifiseringsprogrammet (dette ville ha kommet frem av statistikken).

Jeg spør derfor igjen, hvordan skal syke mennesker kunne forsikre seg mot et inntektsbortfall ved langvarig sykdom?

BEGRUNNELSE:

I mitt forrige spørsmål så svarte ikke statsråden direkte på spørsmålet, og jeg må få presisere at Nav selv har opplyst om at 10 700 mennesker står med nedsatt arbeidsevne og uten noen ytelse fra nav.

«Vi ser størst auke blant gruppa som står registrert med berre nedsett arbeidsevne seks måneder etter de sist fekk AAP. I overkant av 10 700 personar var registrert med nedsett arbeidsevne seks månader etter avgang i 2018.»

<https://www.nav.no/no/nav-og-samfunn/statistikk/aap-nedsatt-arbeidsevne-og-uforetrygd-statistikk/nyheter/stadig-faerre-far-arbeidsavklaringspenger>

Karenstiden i folketrygdlovens § 11-31 rammer hardt. Jeg har fått informasjon om at kronisk syke mister sin inntektssikring ofte over natten uten varsel og vedtak. De blir henvist til økonomisk sosialhjelp eller privat forsørgelse. De som har egne midler må først bruke opp dette, før de kan få økonomisk hjelp. Dette betyr at også flere må selge sine hjem. Private og offentlige pensjonsordninger stopper også opp når vedtaket fra nav uteblir.

Vi kan slå fast at inntekten er kr 0,-.

Vi snakker om syke mennesker som ikke har valget om å ta seg et arbeid, de har vært igjennom tiltak uten at dette har ført frem, KVP er for de aller fleste uaktuelt da det som oftest kreves 37,5 timer deltagelse i uken.

De fleste som går ut i karenstid er godt voksne mennesker på over 30 år og flere har vært i arbeidslivet i langt over 20 år. I underkant av 50 % av de som mister all sin inntekt har barn under 18 år. Dette er situasjon, og det er ut i fra dette jeg ber statsråden svare.

Jeg vil også gjøre statsråden oppmerksom på at de aller fleste som mister sin AAP og går inn i denne karenstiden ikke mottar noen oppfølging fra nav, selv om dette er lovpålagt. Jeg har fått opplyst at det er en stor svikt i nav her.

Svar:

Jeg vil innledningsvis gjøre oppmerksom på at det ikke er slik at alle de 10 700 personene som representanten Lerbrekk viser til sto uten inntektssikring seks måneder etter avgangen fra arbeidsavklaringspenger. De 10 700 er antallet som ifølge Arbeids- og velferdsdirektoratets publiserte statistikk sluttet å motta ytelsen i 2018 og som seks måneder etter var registrert i kategorien nedsatt arbeidsevne. Dette er personer som fremdeles hadde behov for ekstra oppfølging fra arbeids- og velferdsforvaltningen. Hva slags inntekter de 10 700 hadde, framkommer ikke av denne statistikken. Gruppen er sammensatt og kan ha ulike offentlige livsoppholdsytelser eller være forsørget av familie eller andre. Arbeids- og velferdsdirektoratet har imidlertid ikke statistikk over dette. Det foreligger heller ikke statistikk over hva slags ulike typer oppfølging personer i denne gruppen har.

En undersøkelse fra Arbeids- og velferdsetaten, publisert i Arbeid og velferd nr. 3/2019, viser imidlertid at av de som avsluttet arbeidsavklaringspenger i løpet av første halvår 2018 var det 2 900 personer som hadde "ingen registrert inntekt" seks måneder senere. Undersøkelsen viser at dette er 150-200 flere enn i samme halvår i 2015 og 2016. Ifølge undersøkelsen betyr "ingen registrert inntekt" at de ikke er å finne i Arbeids- og velferdsetatens registre, verken som arbeidstakere eller som mottakere av ytelse, herunder økonomisk sosialhjelp, og at dette for de fleste vil innebære å bli forsørget av ektefelle, annen familie eller leve på oppsparte midler

I sin begrunnelse for spørsmålet, frambringer representanten Lerbrekk noen kjennetegn ved den gruppen som berøres av en karenperiode etter folketrygdloven § 11-31. Jeg er ikke kjent med grunnlaget for de opplysningene. Heller ikke Arbeids- og velferdsdirektoratet kjenner til dette. Personer som er inne i en slik karenperiode etter ftrl. § 11-31 har ikke noen særskilt registrering i etatens systemer som gjør at de kan identifiseres for uthenting til statistikk. Det foreligger derfor ikke konkret statistikk som sier noe om hvor stor denne gruppen er eller hvem de er. Direktoratet kan derfor heller ikke si noe om denne gruppens demografisk fordeling, tilknytning til arbeidslivet eller annet.

Ingen skal falle permanent utenfor jobb, utdanning eller oppfølging fra etaten utelukkende som følge av endringen i regelverket fra 1.1.2018. Alle personer med nedsatt arbeidsevne har rett til oppfølging fra etaten. Alternative stønader til livsopphold kan være tiltakspenger, kvalifiseringsstønad eller økonomisk sosialhjelp.

Jeg viser for øvrig til svar på spørsmål 744 (2019/2020) fra representanten Lerbrekk.

SPØRSMÅL NR. 856

Innlevert 4. februar 2020 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 11. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Hva er status for riksveg 4 Roa-Gran grense på Hadeland, og når vil sak bli lagt fram for Stortinget?

Svar:

Saken er under behandling i departementet og vil bli lagt frem for Stortinget så snart alle avklaringer er på plass. Denne saken prioriteres og en avklaring er forventet snarlig.

SPØRSMÅL NR. 857

Innlevert 4. februar 2020 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 10. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre med tilskuddsordningen for den-
ne videreutdanning etter 2020?

er sentralt for disse å vite hvordan dette skal gjøres etter 2020.

Svar:

I tråd med Prop. 1 S (2019-2020) og Stortingets budsjettvedtak har de regionale helseforetakene fått følgende oppdrag for 2020:

Tilskudd til videregående utdanning i psykoterapi og psykoanalyse" (TVUPP) overføres til de fire regionale helseforetakenes basisbevilgninger (kap. 732.72-75) i 2020, slik at de regionale helseforetakene/helseforetakene som arbeidsgiver kan vurdere behov og foreta samlede prioriteringer. Midlene som overføres utgjør 5 mill. kroner samlet. I samarbeid med Helsedirektoratet må det sørges for at behovet for veiledere til spesialistutdanningen blir ivarettatt. Utdanningskandidater som har startet utdanning med støtte fra TVUPP skal sikres at utdanningen kan fullføres. Helse Midt-Norge RHF må sørge for at midlene videreføres til formålet i 2020. Helse Midt-Norge RHF får i oppdrag å forvalte ordningen i 2020, samt å koordinere

BEGRUNNELSE:

I ca. 30 år har psykologer og leger som tar videreutdanning i psykoterapi og psykoanalyse ved tre utdanningsinstitutter, kunnet søke støtte til egenerapi, veiledning og reiseutgifter fra en støtteordning forvaltet av Helsedirektoratet. Hdir. har oppnevnt et utvalg som har gjort det praktiske arbeidet.

I statsbudsjettet for 2020 ble disse pengene (i overkant av 5 millioner) flyttet til basistilskuddet til RHF. Etter helse- og Omsorgskomiteens bemerkning er ansvaret for dette tilskuddet gitt Helse Midt-Norge. Utvalget som tidligere hadde kontrakt med Hdir vil forvalte tilskuddet i samråd med Helse Midt-Norge.

Utdanningene det gjelder tar ca. 5 år. Det er poengtert i budsjettet og i tidligere svar fra departementet at kandidater som har startet i utdanningene skal ivaretas. Det

planleggingen av hvordan man fremover skal ivareta utdanningsbehovet.

Dette innebærer at alle kandidater som har startet på utdanningsprogram med tilskudd fra denne ordningen

kan fullføre programmet uavhengig av denne omleggingen.

Jeg forutsetter at de regionale helseforetakene/Helse Midt-Norge informerer nærmere om fremtidige ordninger når de er klare for det.

SPØRSMÅL NR. 858

Innlevert 4. februar 2020 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland

Besvart 7. februar 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvor alvorlig mener statsråden en straffbar handling begått av en mindreårig må være for at varetektsfengsling skal være påkrevd, og hva vil statsråden gjøre for å hindre at personer som er siktet for alvorlige straffbare handlinger ikke blir løslatt kort tid etter pågripelse og uten å bli avhørt?

BEGRUNNELSE:

Lørdag 1. februar 2020 kunne man i Fædrelandsvennens nettutgave lese at en person siktet for grovt ran ble løslatt etter kun få timer i varetekt, og uten at vedkommende hadde forklart seg for politiet. Denne saken reiser prinsipielle spørsmål.

Grovt ran har i dag en strafferamme på 15 års fengsel. Dette er således en alvorlig tiltale. Av hensyn til borgernes rettssikkerhet, er det viktige at man skal kunne være trygge på at politiet gjør grundige vurderinger, og at hensynet til gjerningsmannen veies opp mot faren for gjentakelse og bevisforspillelse, samt at allmennpreventive hensyn tas i betraktning. Viktigheten av dette kommer til uttrykk i straffeprosesslovens § 171, hvor det heter at

«Den som med skjellig grunn mistenkes for en eller flere handlingen som etter loven kan medføre høyere straff enn fengsel i 6 måneder, kan pågripes når:

- 1) det er grunn til å frykte at han vil unndra seg forfølgningen eller fullbyrdingen av straff eller andre forholdsregler
- 2) det er nærliggende fare for at han vil forspille bevis i saken, f.eks. ved å fjerne spor eller påvirke vitner eller medskyldige
- 3) det antas påkrevd for å hindre at han på ny begår en straffbar handling som kan medføre høyere straff enn fengsel i 6 måneder
- 4) han selv begjærer det av grunner som finnes fyldestgjørende

Videre følger det også at strpl. § 172 at dersom noen mistenkes for et lovbrudd som kan medføre straff av fengsel i 10 år eller mer, er det ikke nødvendig at vilkårene i § 171 som nevnt ovenfor, er oppfylt. I saken det her er henvist til, er det nærliggende å anta at politiet også har sett hen til strpl. § 174, som slår fast at «(p)ersoner under 18 år bør ikke pågripes hvis det ikke er særlig påkrevd».

Til tross for dette, og tatt i betraktning at det her dreier seg om en svært alvorlig hendelse og siktelse, gjør saken det nærliggende å stille spørsmål ved hvor grov kriminaliteten må være for at varetektsfengsling skal være påkrevd, også i tilfeller der det dreier seg om mindreårige.

Svar:

Jeg kan ikke kommentere den konkrete saken som danner grunnlag for representantens spørsmål. Generelt kan det sies at det følger av straffeprosessloven § 184 at mindreårige ikke skal fengsles med mindre det er tvingende nødvendig. Begrepet «tvingende nødvendig» innebærer et absolutt krav om at det ikke finnes noe alternativ til varetektsfengsling. Terskelen for å varetektsfengsle mindreårige er dermed høy.

Hvorvidt en person skal begjæres varetektsfengslet, vil være en konkret vurdering fra påtalemyndigheten i den enkelte sak.

SPØRSMÅL NR. 859**Innlevert 4. februar 2020 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 11. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Kan statsråden love at det kommer et forslag fra regjeringen som gjør at vi får gjennomført bomkutt på Ryfast fra dag 1?

BEGRUNNELSE:

Under FrPs ledelse av Samferdselsdepartementet ble det jobbet med en proposisjon til Stortinget som skulle bidra til reduserte bompenger på rv13 Ryfasttunnelen. Prosjektet er snart klart for åpning, og det haster med å få saken til Stortinget slik at vi kan få redusert takstene i prosjektet fra dag en.

Daværende samferdselsminister Dale har signalisert at saken skulle komme i et tempo som gjorde bomkuttene mulig fra første sekund.

Svar:

Jeg er godt kjent med det arbeidet som tidligere statsråd Dale har igangsatt knyttet til bompengeneinnkrevingen på rv 13 Ryfast. Etter at jeg tiltrådte som samferdselsminister, har jeg hatt stort fokus på å følge opp dette arbeidet.

Det vil ikke være naturlig for meg å svare på om det kommer en proposisjon til Stortinget om saken. Men skal det foretas bompengeskutt på prosjektet, slik representant Hoksrud trekker frem, vil det måtte legges frem en proposisjon med et forslag til Stortinget om saken. I så fall håper jeg at Stortinget har anledning til å kunne foreta behandling av proposisjonen i løpet av meget kort tid.

SPØRSMÅL NR. 860**Innlevert 4. februar 2020 av stortingsrepresentant Trond Giske****Besvart 11. februar 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden følge opp Stortingets føringer om å ivareta de ansatte ved lisenskontoret Mo i Rana på en god måte?

BEGRUNNELSE:

Som en konsekvens av omleggingen av NRKs finansieringsmodell blir NRKs lisenskontor i Mo i Rana lagt ned. NRK har gitt jobbgaranti til de ansatte ved lisensavdelingen til og med 31. mars 2020. Nå ser det ut til at 70 av de ansatte trolig vil stå arbeidsledige fra 1. april.

I Klassekampen 3. februar 2019 skriver forbundsleder i NTL, Kjersti Barsok, at regjeringens digitaliseringssatsing blir betalt av lønnsmidlene til de ansatte ved lisenskontoret, uten at disse får gå inn i disse stillingene.

I mediestøttemeldingen, Meld. St. 17 (2018–2019)-Mangfold og armlengds avstand fremhevet regjeringen at «det er viktig å ta godt vare på de ansatte i lisensavde-

lingen, og man vil ha dialog med NRK om hvordan dette kan sikres.»

I behandlingen av meldingen, ref. Innst. 365 S (2018–2019), understrekte en samlet familie- og kulturkomite at: «komiteen vil presisere betydningen av tett dialog med NRK for å sikre at de tilsatte ved lisenskontoret blir ivare tatt på en best mulig måte.»

I behandlingen av statsbudsjett 2020 skrev en samlet familie- og kulturkomite:

"Komiteen viser til tidligere merknader om viktigheten av å ivareta de ansatte i denne omstillingen. Komiteen vil understreke viktigheten av å ivareta de ansatte ved NRKs lisenskontor i Mo i Rana. Omstillingen berører mange mennesker, og det må være et felles ansvar å hjelpe folk over i nye jobber. Her må departementet ta initiativ til at det etableres et godt samarbeid mellom ulike instanser. Både NRK, kommunen, Nav, Nasjonalbiblioteket, fagforeningene og mulige arbeidsgivere og tilbydere av etter- og videreutdanning må trekkes aktivt med i dette arbeidet."

De ansatte ved NRKs lisenskontor rapporterer nå at de ikke anser at de har fått et tilstrekkelig tilbud om videre- og etterutdanning. Det er heller ikke satt av omstillingsmidler. Ordfører Geir Waage har også uttrykt bekymring for de ansatte, og bedt staten bidra til at de blir godt ivare tatt når avviklingen av NRKs lisenskontor gjennomføres.

Svar:

Jeg forstår godt at nedleggelsen av NRKs lisenskontor i Mo i Rana skaper usikkerhet blant de ansatte. Derfor har regjeringen vært opptatt av å sikre statlige arbeidsplasser i Mo i Rana, mens NRKs oppgave har vært å ivareta de ansattes behov for trygghet og forutsigbarhet på best mulig måte i en situasjon som er krevende for dem.

Regjeringen har sørget for etablering av 70 nye arbeidsplasser ved Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana.

NRK har i samarbeid med Nasjonalbiblioteket tilrettelagt kurs for å gjøre de NRK-ansatte bedre kvalifisert for de nye stillingene.

Familie- og kulturkomiteen ba i Innst. 365 S (2018-2019) regjeringen vurdere å legge flere oppgaver knyttet til innkreving eller dokumenthåndtering til Mo i Rana. Dette har Kulturdepartementet fulgt opp gjennom å oversende

komiteens oppfordring til de andre departementene som har ansvar for slik virksomhet i Mo i Rana, nærmere bestemt Arbeids- og sosialdepartementet og Finansdepartementet.

Regjeringen har vært tydelig på at de nye stillingene ved Nasjonalbiblioteket ikke utgjør en virksomhetsoverdragelse, og at de NRK-ansatte følgelig ikke har fortrinnsrett til de nyopprettede stillingene. Nasjonalbiblioteket rekrutterer etter kvalifikasjonsprinsippet når de ansetter til de nyopprettede stillingene.

NRK-ansatte i Mo i Rana har jobbgaranti og vil kunne motta lønn frem til lisenskontoret stenger 31. mars 2020. Det skjer ett år etter at regjeringen foreslo å legge om finansieringen av NRK. Stortinget tok den endelige beslutningen sommeren 2019. Noen ansatte ved lisenskontoret går nå ut i pensjon, mens et mindre antall forblir ansatt i NRK i Mo i Rana for å ivareta oppgaver knyttet til innkreving av utestående lisenskrav. De som mister jobben vil motta sluttvederlag i henhold til NRKs retningslinjer.

NRK ivaretar dialogen med ansatte og tillitsvalgte for å kunne avvikle lisensavdelingen korrekt og på en så hensynsfull måte som mulig.

Kulturdepartementet har hatt og vil fortsatt ha dialog med NRK om avviklingen.

SPØRSMÅL NR. 861

Innlevert 4. februar 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 7. februar 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

UDI sin praksis viser at det skal mye til for å få oppholdstillatelse i Norge for personer fra Nicaragua, og advokaten i flere av sakene sier det er som russisk rulett hvem som får opphold eller ikke.

Hvordan vurderer Regjeringen situasjonen, og hvilke grep vil Regjeringen ta overfor utlendingsmyndighetene slik at det blir en forsvarlig praksis og en mer rettssikker prosess for asylsøkere fra Nicaragua og at avgjørelsene tas på et mer oppdatert grunnlag enn Landinfo respons?

BEGRUNNELSE:

Situasjonen for menneskerettighetene i Nicaragua har forverret seg og blitt særlig alvorlig etter 18. april 2018. I perioden april-juli 2018 var det store demonstrasjoner og det ble det drept over 300 personer og over 2000 perso-

ner er rapportert skadde. Vilkaarlige drap, tilfeldige fengslinger, tortur og bortføringer har blitt utført i stor grad av myndighetskontrollerte grupperinger bestående av politi, paramilitære og gjenger. Forholdene er godt dokumentert av internasjonale menneskerettsorganisasjoner inkl. FN-rapporter fra høykommissæren for menneskerettigheter. Videre har både USA og EU funnet menneskerettslige situasjonen såpass alvorlig av betydelige sanksjoner mot regjering og representanter for myndighetene er iverksatt og forsterkes. Det er ikke trygt for slektninger til folk som har gjort motstand å oppholde seg i Nicaragua slik forholdene er der nå. Statsborgere fra Nicaragua som søker beskyttelse i Norge opplever at situasjonen i stor grad vurderes ut ifra begrenset og manglende tidsoppdatert informasjon på Landinfo respons. På Landinfo respons er det ingen utfyllende rapport og ingen landrådgiver har vært i Nicaragua.

Svar:

Innledningsvis viser jeg til at det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som behandler enkeltsaker etter utlendingsloven og som vurderer om en asyl-søker har behov for beskyttelse (asyl) i Norge. Det betyr at verken jeg som statsråd eller Justis- og beredskapsdepartementet kan gripe inn i eller påvirke enkeltsaker, med mindre saken berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hen-syn.

Når utlendingsmyndighetene behandler en asylsøknad, tar de bl.a. stilling til om asylsøkeren har krav på vern mot retur («non refoulement»). Vern mot retur kan skyldes at den generelle sikkerhetssituasjonen på asyl-

søkerens hjemsted er svært alvorlig, eller at asylsøkeren av individuelle årsaker står i reell fare for å bli utsatt for dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff. UDI og UNEs avgjørelser baserer seg på mange ulike kilder. I tillegg til informasjon fra Landinfo (Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon) inngår rapporter og informasjon fra internasjonale organisasjoner, andre lands myndigheter osv. i vurderingsgrunnlaget.

Jeg har tillit til at asylsøkere fra Nicaragua får behandlet sine søknader på en forsvarlig og rettssikker måte i utlendingsforvaltningen, og at de som i henhold til gjeldende regelverk og Norges internasjonale forpliktelser har krav på beskyttelse, får det.

SPØRSMÅL NR. 862

Innlevert 5. februar 2020 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 11. februar 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja

Spørsmål:

Hvorfor vil regjeringen legge ned en velfungerende ordning for å etablere en ny ordning med tilskudd til privat forsikring, og hvor skal midlene til denne nye ordningen hentes fra?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak på NRK nyhetsmorgen 05.02.20 om garanti-ansvar for kunst- og at museumsbransjen er bekymret for konsekvenser av en eventuell omlegging.

I Kulturbudsjettet 2020, Prop. 1 S (2019 –2020) ble denne omleggingen varslet:

«Regjeringen tar fra 2021 sikte på å erstatte dagens garantiordning med en tilskuddsordning slik at museene selv kan inngå ordinære forsikringsavtaler i markedet.»

Ordningen med statlig forsikring for innlån fra utlandet, som administreres av Kulturdepartementet, har gjennom mange år gitt de norske museene anledning til å vise kunstverk og utstillinger med viktige og sjeldne kulturgjenstander til glede for det norske publikummet. Disse verkene og utstillingene er av format som museene ikke vil ha økonomiske muskler til betale forsikring for slik at de kan vises i landet.

Ordningen er basert på høy bevissthet om sikkerhet og risikominimering, og har så lenge den har vært i virksomhet ikke medført noen utbetalinger for den norske

stat. Det viser at arbeidet i sikringsutvalget som gir råd til Kulturdepartementet i behandlingen er en viktig nøkkel til risikoreduksjon og at innlån utføres på forsvarlig vis. Statsgarantiordningen har også bidratt til å øke bevisstheten om sikring og styrket sikringsnivået i mange av museene, særlig de mindre og mellomstore. Dette har betydd mye for mange norske museer.

Utenriksdepartementets ordning for lån til utlandet har gjort det mulig å vise norsk kunst ute og gitt mulighet til å få lånt tilbake kunstverk på høyt nivå til utstillinger i Norge blant annet til Munchmuseet og Nasjonalmuseet. Heller ikke i denne ordningen har man hatt utbetalinger knyttet til statsgarantien.

Vi er bekymret for i hvilken grad KUD har vurdert konsekvensene av nedleggelsen av ordningen og en mulig overgang til sivil forsikring i forhold til sikkerhet/risiko.

Svar:

Innledningsvis vil jeg få presisere at jeg her kun uttaler meg om ordningen med forsikring av kunst som lånes inn fra utlandet, som Kulturdepartementet har ansvar for. Utlånsgarantiordningen, som gjelder forsikring av kunstverk som lånes fra Norge til utenlandske institusjoner, er det Utenriksdepartementet som svarer for.

Bakgrunnen for spørsmålet er at vi for større utenlandske utstillinger i om lag 35 år har hatt en ordning der Kongen i statsråd har inngått avtaler om forsikringsansvar

innenfor en totalramme som årlig vedtas av Stortinget. Staten har med dette påtatt seg det fulle økonomiske ansvaret for tap innenfor vedtatt garantiramme. De siste årene har garantirammen, som fastsettes i statsbudsjettet etter innmeldte behov, økt vesentlig, og flere ganger beløpt seg til tosifrede milliardbeløp. Ordinær ramme har ellers ligget på 4 mrd. I 2020 er det meldt inn behov for statlig forsikring av seks utstillinger. Den samlede rammen for å innvilge disse er satt til 15 mrd. kroner.

Norske institusjoner skal selvsagt fortsette å vise kunstverk av høy verdi i utenlandsk eie for et norsk publikum. Fra 2021 tar regjeringen derfor sikte på å erstatte dagens garantiordning for innlån med en tilskuddsordning, slik at museene selv kan inngå ordinære forsikringsavtaler i markedet.

Omlegging av ordningen vil fjerne risiko for større utbetalinger fra statens side, samtidig som det ytes tilskudd til utgifter til kjøp av kommersiell forsikring i forbindelse med de enkelte utstillingene. I utgangspunktet vil ikke omleggingen innebære andre konsekvenser for visningsinstitusjonene enn at de selv må innhente forsi-

kringstilbud i markedet, og foreta egne sikkerhetsvurderinger.

Den omfattende utvidelsen i garantiramme som vi har erfart de siste årene, har medført en betydelig økt risiko for større statlige utbetalinger om det skulle oppstå alvorlige skadetilfeller eller tap. Med regjeringens forslag om å gå over til en tilskuddsbasert ordning for å dekke kommersiell forsikring, fjernes risiko for større statlige utbetalinger, samtidig som vi ivaretar behovet som institusjonene har ved å yte tilskudd til utgifter til kommersiell forsikring.

Hvordan den nye tilskuddsordningen skal implementeres og administreres vil departementet gjøre rede for i budsjettproposisjonen for 2021. Midler til tilskuddsordningen vil bli foreslått bevilget i statsbudsjettet, og kommer i tillegg til institusjonenes ordinære tilskudd.

Norsk kulturråd forvalter en årlig avsetning (nå 10 mill. kroner) til sikkerhetstiltak ved norske museer. Denne ordningen har i flere tiår medvirket til god bevissthet om sikkerhetsmessige utfordringer ved både store og mindre museer og vil selvsagt bli videreført.

SPØRSMÅL NR. 863

Innlevert 5. februar 2020 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen

Besvart 7. februar 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Vil regjeringen i større grad legge til rette incentiver som kan bidra til opprusting, utvidelse og nybygging av vannkraft Norge, og når kan det forventes at Stortinget får en slik sak til behandling?

BEGRUNNELSE:

2020 markerer startskuddet på et svært viktig tiår. Innen 2030 skal Norge og Europa ha kuttet utslippene med 40 prosent samtidig som omstillingen mot lavutslippssamfunnet må være i gang for fullt.

Videreutvikling av fornybar vannkraft vil være et viktig bidrag i klimakampen. Vannkraften som energiform kan begrense uønskede naturinngrep, skape grunnlag for fortsatt bosetting i distriktene – samt være til det beste for både eierkommuner og vertskommuner.

Konvertering fra fossil energi til elektrisk energi vil øke strømforbruket i Norge. Det økte forbruket må dekkes av økt utbygging av både vindkraft og vannkraft.

Skatteregimet må da derfor tilpasses slik at aktørene stimuleres til å bidra til denne utviklingen. Stikk i strid med behov og mål om økt produksjon av fornybar energi gjør grunnrenteskatten, som skattlegger norsk vannkraft med 37 pst. ekstra skatt, at samfunnsøkonomiske lønnsomme fornybarprosjekter i dag blir ulønnsomme for norske kraftselskaper. Diss selskapene, er for en stor del eid av felleskapet. Dette betyr med andre ord at skatteregimet hindrer utbygging av nye skatteobjekt som vi vil kunne høste av i fremtiden. Østfold Energi har for eksempel vannkraftprosjekter som godt illustrerer dette problemet. Både Mørkedøla og Gravdalen, som samlet vil gi nesten 100 GWh økt fornybarproduksjon, blir ikke realisert da grunnrenteskatten effektivt stopper prosjektene.

Svar:

Vannkraften er en verdifull og miljøvennlig ressurs som vi må ta godt vare på. Som oppfølging av Jeløya-plattformen oppnevnte regjeringen i juni 2018 et ekspertutvalg som skulle gjøre en helhetlig vurdering av kraftverksbeskat-

ningen. Utvalgets hovedoppgave var å vurdere om dagens vannkraftbeskatning hindrer at samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak blir gjennomført.

Utvalgets rapport har vært på høring med frist 1. januar 2020. Det har kommet inn om lag 350 høringssvar. Regjeringen vurderer videre oppfølging av rapporten, blant annet i lys av høringssvarene.

SPØRSMÅL NR. 864

Innlevert 5. februar 2020 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 17. februar 2020 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Har regjeringen en plan for å heve den maritime utdanning til ny kategori slik at faktiske utgifter dekkes?

BEGRUNNELSE:

Det er strenge krav til sikkerhet i maritim næring, derfor må studentene gjennom en rekke kurs for å kunne gjennomføre studiet og tre ut i arbeidslivet med det riktige teorigrunnlaget. I tillegg er det behov for kompetanseheving hos ansatte for å opprettholde de maritime sertifikatene som Sjøfartsdirektoratet krever for at de ansatte skal kunne undervise i nautiske emner. I 2010 ble det gjennomført en internasjonal undersøkelse på oppdrag fra EU kommisjonen som viste at de faktiske utgiftene til gjennomføring av maritime bachelorutdanninger etter internasjonale krav (STCW) tilsvarer kategori B i finansieringssystemet. Det er en underfinansiering i dag av maritim utdanning som oppleves krevende for de fire utdanningsinstitusjoner.

Svar:

Universitetene og høyskolene har ansvar for å følge opp de nasjonale sektormålene, der ett av målene er god tilgang til utdanning. De skal også sette sine egne mål for virksomheten og sine egne styringsparametre for måloppnåelsen sin. Utdanningsinstitusjonene har ansvaret for å dimensjonere studietilbudene sine i tråd med samfunnets behov. De mottar én samlet årlig rammebevilgning og velger selv hvordan de vil prioritere denne mellom de ulike studietilbudene sine.

Kategoriene i finansieringssystemet er kun grove inndelinger som gjenspeiler en viss gjennomsnittlig kostnadsforskjell mellom ulike studier. De er et verktøy som Kunnskapsdepartementet bruker i den resultatbaserte uttellingen og når vi tildeler midler til nye studieplasser. De faktiske kostnadene for et studium ved de enkelte

studiestedene kan avvike fra satsene for finansieringskategoriene. Som det fremgår i rapporten «Hva koster en student? En kostnadskartlegging av universiteter og høyskoler» (NIFU-rapport 2014:52) varierer det hvor mye ressurser utdanningsinstitusjonene bruker på ulike studieprogrammer, og hva et studium koster avhenger først og fremst av hvilke ressurser utdanningsinstitusjonen stiller til rådighet for undervisning og forskning for fagmiljøene sine.

Med dette utgangspunktet har ikke regjeringen nå konkrete planer om å endre innplasseringen av maritime utdanninger fra nåværende kategori.

SPØRSMÅL NR. 865**Innlevert 5. februar 2020 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 11. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å senke farten igjen på E18 i Follo, i tråd med faglige og lokale høringsinnspill?

BEGRUNNELSE:

I politisk kvarter tidligere denne uken, fastslo statsråden at faglige råd skal legges til grunn for hvilken fart som tillates på ulike veistrekninger.

Sommeren 2019 ble farten satt opp på strekningen E18 Vinterbro i Akershus til Østfold grense. Fartsøkningen ble gjennomført til tross for at Statens Vegvesen og Trygg Trafikk frarådet fartsøkningen, og til tross for at de berørte kommunene var negative til fartsøkningen.

Samme uke som fartsgrensen ble satt opp, skjedde det en ulykke på den aktuelle strekningen, der to personer ble sendt til sykehus med skader.

Svar:

Trafikksikkerhet er svært viktig for denne regjeringen, og vi legger nullvisjonen til grunn for arbeidet vårt.

Vi er opptatt av å ha riktige fartsgrenser på veiene våre. Fartsgrensene skal sikre god balanse mellom blant annet framkommelighet og trafikksikkerhet. Dette er ivarettatt gjennom fartsgrensekriteriene som Statens vegvesen skal legge til grunn ved fastsettelse av fartsgrensene. Vegvesenet er tillagt myndigheten til å fastsette fartsgrensen på enkeltstrekninger på riksveinettet, og på generelt grunnlag legger jeg til grunn at de forvalter dette ansvaret ut fra den kompetansen de har.

Ved oppskiltingen av de seks enkeltstrekningene høsten 2019, ble det fastsatt at endringene skulle evalueres etter ett og tre år. I evalueringen skal det tas hensyn til de trafikksikkerhetsmessige og samfunnsøkonomiske virkningene av omleggingen.

Jeg imøteser resultatene fra ettårsevalueringen.

SPØRSMÅL NR. 866**Innlevert 5. februar 2020 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 13. februar 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre likestilling i idretten, der det er forskjellsbehandling fra internasjonale organisasjoner?

BEGRUNNELSE:

Det dukker med ujevne mellomrom opp eksempler på at kvinner i idrett forskjellsbehandles og diskrimineres. Ofte skjer dette som en følge av krav fra de internasjonale organisasjonene i de ulike idrettsgrenene.

Nylig har det kommet frem at hoppkvinner ikke får hoppe i de største bakkene i VM. Det norske skiforbundet støtter at de skal få hoppe i de samme bakkene og på de samme grunnlag som menn. I dette tilfellet er det den tyske arrangøren av VM som er negativ. Et norsk initiativ til likestilling i hoppporten kan vise vei for andre land.

Denne uken har det kommet frem at sykkelkvinner ikke får konkurrere på lik linje med sykkelmenn. Tour of Norway og tredagersrittet Hammer Stavanger ønsker å arrangere en kvinneversjon av Hammer Stavanger. I dette tilfellet er det Det internasjonale sykkelforbundet som synes å trenere og motarbeide forslaget.

Listen over forskjellsbehandling av kvinner i idrett kan gjøres lenger. Ofte er det de internasjonale forbund som står bak forskjellsbehandlingen.

Svar:

Idrett skal være for alle. Likestilling og like muligheter innenfor idrett er derfor viktig både for norsk idrett og for meg som kultur- og likestillingsminister.

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite (NIF) er en autonom organisasjon. NIF består av

55 særforbund som igjen forholder seg til internasjonale særforbund når det gjelder sine respektive konkurranse-reglement. Kulturdepartementet har ingen styringsrett eller myndighet i disse fora. Det er i første rekke norsk idrett selv som kan være til stede og påvirke internasjonalt der beslutninger fattes. Norsk idrett har her et ansvar for å påvirke internasjonalt.

Et godt eksempel som representanten Hjemdal tar opp er kvinnehopp. Nylig kom det fram at konkurranse-programmet for neste års VM ikke inkluderte kvinner i de største bakkene. Stort engasjement og påvirkningsarbeid fra det norske skiforbundet har nå skapt en situasjon

hvor det er bevegelse internasjonalt i forhold til neste års VM. Her fortjener både skiforbundet, sportssjef Clas Brede Bråthen og ikke minst utøverne, særlig representert ved Maren Lundby skryt. På eksemplarisk måte har norsk hoppssport vist at norsk idrett både vil og evner å være med å påvirke internasjonalt. Det er et engasjement vi selvsagt støtter og som jeg håper og tror inspirerer til å fortsette likestillingsløftet også på andre idrettsarenaer.

Som kultur- og likestillingsminister har jeg forventninger til at norsk idrett arbeider for en likestilt idrett, og vil samtidig bidra gjennom støtte til norsk idretts arbeid internasjonalt der dette er ønskelig og formålstjenlig.

SPØRSMÅL NR. 867

Innlevert 5. februar 2020 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 13. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Har det under arbeidet med Jernbanedirektoratets utredning NULLutslippsløsninger For Ikke-elektrifiserte Baner (NULLFIB) vært kontakt med, og/eller kunnskapsinnhenting fra, industrimiljøet i Meløy hvor alt ligger til rette for storskala lavkostproduksjon av hydrogen i industriområdet hvor det er drevet hydrogenfabrikk i over 40 år, basert på ren vannkraft, og hvor Glomfjord Hydrogen kan starte produksjon?

BEGRUNNELSE:

Å få på plass nullutslippsløsninger for ikke-elektrifiserte baner er et viktig arbeid som bør prioriteres, og det er fint at ulike nullutslippsløsninger vurderes i utredningen NULLutslippsløsninger For Ikke-elektrifiserte Baner (NULLFIB).

Men det er elementer i utredningen som eksempelvis pris pr kg Hydrogen, mulighetene til å produsere Hydrogen i storskala på ren vannkraft og faren ved bruk av Hydrogen som det kan stilles spørsmål ved. For eksempel er prisen i utredningen satt til 60-90 kr/kg, mens eksempelvis Glomfjord Hydrogen viser til en pris under dette, nemlig 50 kr/kg Hydrogen. Hvilke faktorer som vektlegges i underliggende elementer i en slik utredning er viktig, og kan være avgjørende for resultatet.

«I delstaten Niedersachsen i Tyskland ble prøvedrift med to togsett av typen Coradia iLint med hydrogendrift satt i gang høsten 2018. På en 123 kilometer lang strekning mellom Cuxhaven, Bremerhaven og Buxtehude utenfor Hamburg går de to

hydrogentogene i vanlig rutetrafikk på forsøksbasis. Coradia iLint er produsert av franske Alstom og samme type togsett med dieselmotorer finnes i et stort antall blant annet i Tyskland. De to hydrogentogene går dermed inn i samme trafikk som de øvrige togsettene på strekningen.

De to togsettene som ble satt i prøvedrift har fått satt inn brenselceller til erstatning for dieselmotorene, det betyr at teknisk sett har togene samme type velprøvde utrustning som de ordinære Lint-togene. Forskjellen er at drivlinjen er elektrisk med strømmen fra hydrogencellene i stedet for mekanisk. (Kilde: Jernbanedirektoratets nettside, 10. april 2019).»

Svar:

Det er i dag fem jernbanestrekninger i Norge som ikke er elektrifiserte, og hvor togene benytter fossilbasert diesel som medfører klimagassutslipp. En overgang til nullutslippsløsninger vil redusere jernbanens karbonavtrykk, og vil gi gunstige samfunnsøkonomiske besparelser. Samtidig vil dette også øke jernbanens konkurranseevne i møte med andre former for transport. Dette er bakgrunnen for Jernbanedirektoratets NULLFIB-rapport, som er laget i samarbeid med Norske Tog, Bane NOR og kjøretøyprodusenter.

Målet for NULLFIB er å oppdatere kunnskapsgrunnlaget for nullutslippsløsninger, og vurdere ulike alternativer til fossilt drivstoff. Den faglige vurderingen er at batteribasert teknologi er mest aktuell som varig og robust løsning til erstatning for fossilbasert dieseldrift. For at denne teknologien skal kunne brukes i de fleste operasjoner som i

dag benytter fossil diesel (inkl. Nordlandsbanen), er det nødvendig at bruken av batterier kombineres med et ladesystem som kan lade tog mens de kjører.

Jernbanedirektoratet er vel kjent med industrimiljøet i Meløy, men har ikke vært i kontakt med dette i forbindelse med NULLFIB-prosjektet. Hydrogenprisen som er benyttet til beregninger i dette prosjektet er basert på informasjon om kommersiell markedspris for hydrogen, og pris for leveranser av hydrogen til blant annet prøveprosjektet med hydrogen i tog som gjennomføres i Niedersachsen i Tyskland, som det refereres til i representantens

spørsmål. Det er stor usikkerhet knyttet til fremtidig pris på ulike drivstoff, og dette er vurdert og tatt hensyn til av Jernbanedirektoratets i rapporten. Mulige prisforskjeller i den størrelsesorden representanten antyder er, ifølge Jernbanedirektoratet, godt innenfor de usikkerhetsvurderingene prosjektet har foretatt, og vil ikke påvirke rapportens konklusjoner og anbefalinger.

I forbindelse med fremleggelsen av rapporten er alle interessenter invitert til å komme med innspill og synspunkter. Disse vil bli vurdert i det videre arbeidet med nullutslippsløsninger for den norske jernbanen.

SPØRSMÅL NR. 868

Innlevert 5. februar 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 17. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan vil helseministeren følge opp rapporten om selvmord under og etter kontakt med tverrfaglig spesialisert rusbehandling, og hvilke tiltak vil han iverksette for bedre å forebygge selvmord blant de som er rusavhengige?

BEGRUNNELSE:

Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging ved Universitetet i Oslo, la nylig fram rapporten «Selvmord under og etter kontakt med tverrfaglig spesialisert rusbehandling 2009 til 2017.» Rapporten viser at 480 personer i den aktuelle tidsperioden hadde hatt kontakt med tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) siste år før de døde i selvmord. Videre peker rapporten på at nesten en av 10 som dør i selvmord i Norge, har vært i kontakt med TSB siste leveår. Tallene for denne gruppen viser også at en stor andel (64 %) har hatt kontakt med psykisk helsevern i sitt siste leveår.

Svar:

Rapporten om selvmord under og etter kontakt med tverrfaglig spesialisert rusbehandling, viser at nesten hver tiende person som tar sitt eget liv i Norge, har vært i kontakt med TSB siste leveår. Om lag 50 pst. var under poliklinisk behandling på tidspunktet for selvmordet. Derfor er personer i kontakt med TSB en viktig målgruppe for selvmordsforebygging og rapporten gir viktig kunnskap til arbeidet med regjeringens kommende handlingsplan for forebygging av selvmord som legges frem til høsten.

Ifølge statistikken over overdosedødsfall i 2018 var det ca. 18 pst. av overdosene som var registrerte selvmord. Dette viser nødvendigheten av også å se arbeidet med å forebygge overdoser i sammenheng med det generelle arbeidet med å forebygge selvmord. Derfor er dette også tematisert i den fireårige overdosestrategien som jeg la frem for ett år siden.

Rapporten viser videre at om lag halvparten av selvmordene i denne gruppen pasienter skjer når behandlingen er ferdig. Dette viser nødvendigheten av økt oppmerksomhet rundt oppfølging av ruspasienter etter behandling. Her har spesialisthelsetjenesten og kommunene en utfordring og som blant annet vil bli fulgt opp i de 19 helsefelleskapene som nå etableres i samarbeid med KS. I disse helsefelleskapene er det eksplisitt nevnt at man i særlig grad skal samarbeide om pasienter med alvorlige psykiske lidelser og rusproblemer.

På regelverksområdet har regjeringen tydeliggjort ansvar og rutiner ved overgangen fra spesialisthelsetjenesten til kommunene. Iht. Forskrift om kommunal betaling for utskrivingsklare pasienter § 7 fremgår det at dersom pasienten kan ha behov for hjelp fra den kommunale helse- og omsorgstjenesten etter utskrivning, skal kommunen varsles om dette innen 24 timer etter innleggelsen.

Det fremgår videre av § 9 i samme forskrift at spesialisthelsetjenesten skal kalle inn relevante samarbeidspartnere for å starte arbeidet med å utarbeide en samlet plan for videre behandling og oppfølging etter utskrivning. Betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og rusbehandling (TSB) ble innført fra 1. januar 2019.

Jeg vil også understreke at risiko forbundet med samhandling, både internt og eksternt, eksplisitt er løftet frem i forskriften om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten som et område tjenestene skal ha særlig oppmerksomhet på i planlegging, gjennomføring, evaluering og korrigerende av tjenestene.

Et nødvendig samarbeid mellom TSB og kommunene er også omtalt i den nasjonale retningslinjen for TSB. Der fremgår det at avslutning av behandling bør planlegges og skje i samarbeid mellom pasient/bruker, behandler og samarbeidspartnere. Pakkeforløp innen psykisk helsevern og TSB ble innført fra 2019. Noe av formålet med disse pakkeforløpene er nettopp å få til bedre overganger mellom behandling i spesialisthelsetjenesten og videre oppfølging i kommunene. Videre vil Helsedirektoratet

etter planen i løpet av 2020 publisere et eget pakkeforløp for oppfølging etter overdoser. Selvmordsrisiko vil i denne sammenhengen være relevant.

Personer med psykiske lidelser og rusproblemer får også i større grad hjelp lokalt. Regjeringen har siden vi overtok styrket kommuneøkonomien med 30 milliarder kroner, slik at kommunepolitikere kan styrke det lokale tjenestetilbudet. De siste tre årene (perioden 2016–2019) har vi sett en vekst på nærmere 2 500 årsverk i kommunalt psykisk helse- og rusarbeid.

Det er også behov for mer kunnskap for å kunne iverksette mer treffsikre tiltak. Derfor er et nasjonalt kartleggingssystem for selvmord i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling nå implementert. Over tid vil dette vil bidra til økt kunnskap om selvmord i TSB.

SPØRSMÅL NR. 869

Innlevert 5. februar 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 14. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvem er de ti største mottakerne av midler gjennom ordningen med fritt behandlingsvalg, som Sørlandet sykehus har måttet dekke i 2018 og 2019, og hva er prognosene for Sørlandet sykehus sine kostnader til fritt behandlingsvalg for 2020?

BEGRUNNELSE:

I svar på skriftlig spørsmål om Sørlandet sykehus HF sine kostnader til fritt behandlingsvalg, dok. nr. 15:764 (2019–2020), opplyser helseministeren at disse kostnadene utgjorde 9,5 mill. kr i 2018 og 20,7 mill. kroner i 2019.

Svar:

Jeg har innhentet innspill til svaret fra Helsedirektoratet og Helse Sør-Øst RHF.

Helsedirektoratet opplyser at de ti største leverandørene av spesialisthelsetjenester til pasienter i Sørlandet Sykehus HF sitt opptaksområde gjennom ordningen fritt behandlingsvalg var følgende i 2018:

1. Vitalis Helse Kragerø As
2. Blå Kors Loland Behandlingssenter
3. Care Service As
4. Mestringshusene As
5. Modum Bad

6. Karmsund Abr Senter Stiftelsen
 7. Stiftelsen Barnas Fysioterapisenter
 8. Koa Psykisk Helse As
 9. 12 Trinnsklinikken As
 10. Ibsensykehuset Porsgrunn As
- I 2019 var følgende leverandører de ti største:
1. Blå Kors Loland Behandlingssenter As
 2. Mestringshusene As
 3. Vitalis Helse Kragerø As
 4. Care Service As
 5. Modum Bad
 6. Unicare 12trinn As
 7. Helseforetaket Incita As
 8. Volvat Medisinske Senter As
 9. Stiftelsen Barnas Fysioterapisenter
 10. Ibsensykehuset Porsgrunn As

Leverandørene er sortert etter samlet refusjon for pasienter som har blitt fakturert overfor Sørlandet sykehus HF.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at Sørlandet sykehus HF sine kostnader til pasientbehandling omfattet av fritt behandlingsvalg for 2020 forventes å bli på om lag 20 mill. kroner, basert på forbruket i 2019.

SPØRSMÅL NR. 870**Innlevert 6. februar 2020 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen****Besvart 12. februar 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Hvilke tiltak vil regjeringen iverksette for bedre samarbeid og informasjonsutvikling mellom etatene for å motvirke gjengangere som bedriver sosial dumping og arbeidslivskriminalitet?

BEGRUNNELSE:

I en ny rapport fra NTAES (Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter) fremkommer det at mer enn 28.000 personer er anmeldt for mistanke om brudd på forvaltningsområdene til Skatteetaten, NAV, Tolletaten og Arbeidstilsynet de siste ti årene i tilknytning til sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Det avdekkes videre at personer som har blitt anmeldt av kontrolletatene flere ganger samtidig med at de har hatt ledende rolle i virksomheter, ofte også er siktet eller dømt i profittmotivert kriminalitet. Rapporten avdekker at 1000 av disse personene kan knyttes til et stort omfang av straffbare forhold. Dette er alvorlige forhold som krever at statlige etater samarbeider bedre for å begrense mulighetene for notoriske gjengangere til å bedrive sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Svar:

Så vidt jeg kan se er faktaene og tallene som stortingsrepresentanten refererer til i begrunnelsen for spørsmålet hentet fra rapporten «Kriminelle i arbeidslivet», som ble utarbeidet av Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter (NTAES) i november 2018.

Regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet ble revidert i februar 2019.

Blant tiltakene som er igangsatt for å tilrettelegge for bedre samhandling og fellesinnsats mot arbeidslivskriminalitet, er å styrke tverretatlig samarbeid om forebygging av arbeidslivskriminalitet, videreutvikle det tverretatlige samarbeidet, styrke informasjonsdeling mellom offentlige etater, bedre sanksjonering og inndragning, samt bedre tilgang til konkursopplysninger.

Konkrete arbeid som er igangsatt for å begrense mulighetene for konkursgjengangere, som er påpekt i nevnte rapport, er å vurdere en straffebestemmelse for stråmannsvirksomhet, samt direkte tilgang til konkursregisteret for politiet og Skatteetaten. I tillegg er offentlighetens tilgang til opplysninger om konkursskarantene gjort enklere ved en endring i konkursregisterforskriften, som trer i kraft 1. april 2020.

Det er etablert syv a-krimsentre hvor Arbeidstilsynet, Arbeids- og velferdsetaten, politiet og Skatteetaten er samlokalisert og samhandler om å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet. Andre relevante myndigheter deltar også i a-krimssamarbeidet, herunder blant annet Tolletaten, UDI, Mattilsynet, El-tilsynet, Statens vegvesen og kommunene. I fellesrapporten fra etatene i a-krimsentrene for 2018 ble det rapportert om et godt samarbeid etatene imellom og et utstrakt samarbeid med andre myndigheter.

En forutsetning for godt samarbeid mellom offentlige myndigheter er at det er klare hjemler for informasjonsbehandling, herunder informasjonsdeling. Det har i flere år vært arbeidet med regelverksendringer for å tilrettelegge for bedre informasjonsdeling mellom etatene som samarbeider om å bekjempe arbeidslivskriminalitet. Blant annet er det foretatt endringer i personopplysningsloven, som trådte i kraft 20. desember 2018, og i tolloven og skatteforvaltningsloven, som trådte i kraft 1. oktober 2019.

Justis- og beredskapsdepartementet jobber også med oppfølgingen av Forvaltningslovutvalgets forslag til ny forvaltningslov, hvor det blant annet er foreslått regler som åpner for større adgang til å dele taushetsbelagte opplysninger enn i dag.

SPØRSMÅL NR. 871**Innlevert 6. februar 2020 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune****Besvart 17. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hva var de totale billettinntektene for siste tilgjengelige år for henholdsvis riksveiferjer, fylkesveiferjer og nasjonale og fylkeskommunale båtsamband?

Svar:**(i) Riksveiferjer**

Statens vegvesen opplyser at foreløpige tall for 2019 viser billettinntekter for riksvegferjesamband på i overkant av 1,8 mrd. kroner ekskl. mva. og bompenger. I 2019 var det i drift 17 ferjesamband i riksvegferjedrifta.

((ii) Fylkesveiferjer

KOSTRA (Kommune- Stat – Rapportering) inneholder tall for brutto driftsinntekter ferje. Disse tallene omfatter ikke inntekter for fylkesvegferjesamband som drives på nettokontrakt. Inntekter fra disse sambandene føres ikke i fylkeskommunale regnskaper, og inntektstallene for fylkeskommunal ferjedrift er derfor ufullstendige. Basert på tilgjengelig statistikk og grove overslag har Kommunal- og moderniseringsdepartementet anslått inntektene for fylkeskommunal ferjedrift til om lag 1,1 mrd. kroner i 2016.

(iii) Båtsamband

SSBs kollektivtransportstatistikk opplyser at billettinntektene for båt var 606 571 000 kr i 2018. Tall for 2019 ventes i mai. Statistikken omfatter all rutegående transport med båt unntatt bilferjer og kystruten Bergen–Kirkenes.

SPØRSMÅL NR. 872**Innlevert 6. februar 2020 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 14. februar 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Er ansettelsesprosedyrene Indremisjonen praktiserer på sine folkehøyskoler, og da spesielt på denne nye folkehøyskolen på Sunnmøre innenfor det gjelder lovverket i diskrimineringsloven, hva mener ministeren om en slik praksis og vil hun, såfremt dette er lovlig, nedsette krav om å holde seg innenfor diskrimineringsloven for å få statsstøtte?

BEGRUNNELSE:

29. jan d.å. kunne vi lese på NRK sine nettsider at en ny folkehøyskole drevet av Indremisjonsforbundet på Sjøholt på Sunnmøre vil praktisere svært strenge regler for dem som skal bli tilsatt.

"Å vere skild, ha barn utanfor ekteskap eller leve i eit homofilt parforhold vil i de fleste tilfelle føre til at du ikkje er kvalifisert til stillingane"

Medeier i Indremisjonsforbundet mener i samme innlegg at de ikke gjør noe ulovlig.

Jeg mener derimot at dette er i strid med diskrimineringsloven, og håper ministeren kan klargjøre for meg hvilken lovanvendelse skolen kan bruke for å ha slike krav til ansettelse. Forskjellsbehandling på grunn av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering er vel ulovlig i Norge?

Dette er en skole som har fått 750 000kr av staten for planlegging og godkjenning av skolen samt at skolen har for inneværende budsjettår fått 4.2 mill. kr til drift.

At en folkehøyskole, med statlig støtte, som skal danne morgendagens mennesker, en nasjonal utdanningsinstitusjon som får statlig støtte, så åpenlyst diskriminerer homofile samboende må jeg si jeg reagerer. Å ekskludere kompetente folk fordi de lever som den de er er jo også noe jeg håper ministeren er enig med meg i hører hjemme i ett annet årtusen.

Svar:

Likestillings- og diskrimineringsloven ligger under kultur- og likestillingsministerens ansvarsområde, mens jeg som kunnskaps- og integreringsminister har ansvaret for folkehøgskoleloven.

Likestillings- og diskrimineringsloven gjelder på alle samfunnsområder. Folkehøgskoleloven regulerer ikke de spørsmål som reises av representanten Fagerås.

Jeg vil vise til at likestillings- og diskrimineringsloven i § 6 setter forbud mot å diskriminere, blant annet på grunnlag av seksuell orientering.

Det er viktig at folkehøgskolene er seg bevisst hvilke verdier de formidler. Dersom arbeidssøkere, ansatte eller elever ved skolen mener seg diskriminert, vil jeg oppfordre dem til å ta kontakt med Likestillings- og diskrimineringsombudet som gir råd og veiledning og eventuelt klage til Diskrimineringsnemnda som er et nøytralt forvaltningsorgan som avgjør klager på diskriminering og trakassering.

SPØRSMÅL NR. 873

Innlevert 6. februar 2020 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 11. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

På riksveg 3 over Kvikne står fotoboksene klare til oppstart av strekningsvis fartsmåling, men i fjor ble prosessen stoppet på bestilling fra daværende samferdselsminister.

Vil ny samferdselsminister gi Statens vegvesen tilbake ansvaret for å vurdere virkemidlene for å bedre trafikksikkerheten?

Fram til de nye kriteriene er gjennomgått og fastsatt, legger jeg til grunn en praksis der Statens vegvesen kan fremme forslag til Samferdselsdepartementet om etablering av streknings-ATK på enkeltstrekninger dersom dette av fagetaten vurderes å være nødvendig og best egnet for ivaretagelse av trafikksikkerheten.

BEGRUNNELSE:

Strekningmålinger er et svært effektivt middel mot dødsulykker og alvorlige ulykker på norske veger. Fagmyndighetene er også tydelige på at fartsmålinger er et effektivt verktøy. Undertegnede er av den oppfatning at det å legge faglige vurderinger til side, og gjøre dette til en politisk sak svekker trafikksikkerheten, og reduserer fagmyndighetenes muligheter til å sette inn riktige virkemidler.

Svar:

I arbeidet for regjeringens nullvisjon er streknings-ATK åpenbart et svært viktig virkemiddel.

Kriteriene for bruk av streknings-ATK er strenge. De skal sikre at tiltaket bare settes inn der hvor for høy fart og/eller ulykker er et dokumentert trafikksikkerhetsproblem, og streknings-ATK etter en faglig begrunnelse anses som det beste og mest kostnadseffektive trafikksikkerhetstiltaket. Statens vegvesen er i ferd med gjennomgå kriteriene for bruk av streknings-ATK og fremme forslag til reviderte kriterier. Frist for endelig leveranse er satt til 1. mars i år.

SPØRSMÅL NR. 874

Innlevert 6. februar 2020 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 17. februar 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Kan statsråden leggje fram a) kontrolltal inndelt etter type for rekneskapskontroll, formalkontroll, oppgavekontroll meirverdiavgift, utvida likningskontroll for næringsdrivande og arbeidsgjevarkontroll, samt b) tal og fakta som syner om det er skilnad på kontrollhyppigheit etter storleik på føretaka?

GRUNNGJEVING:

Viser til svar på skriftleg spørsmål nr. 752.

Svar:

Utviklinga i kontrollomfang må sjåast i samanheng med at Skatteetaten dei siste åra har endra arbeidsmetodikk og no i større grad legg vekt på heilskapleg verkemiddelbruk, jf. mitt svar på spørsmål 752. Skatteetatens val av verkemiddel skjer på grunnlag av kunnskap om risiko og kva som gjev etterleving i ulike målgrupper. Denne tilnærminga er i tråd med tilrådingar frå OECD.

Frå 2012 endra Skatteetaten kontrollomgrepa sine for betre å kunne kategorisere kontrollane etter formålet med kontrollen og for å få betre kvalitet i talgrunnlaget. Dei nye kontrollomgrepa passa òg betre med den nye arbeidsmetodikken.

Skatteetaten har opplyst om følgjande kontrolltal, inndelt etter type:

Kontrolltype	2010*	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Rekneskapskontrollar	4 677	5 811							
Formal- og informasjonsskontrollar	691	394							
Avgrensa rekneskapskontrollar**	1 500								
Etterkontrollar (avdekking-, oppfølging- og undersøkingskontrollar)			7 007	5 184	4 490	2 920	3 359	3 236	3 555
Formal- og grunnlagsdatakontrollar			110	237	1 498	1 364	1 941	1 028	943
Oppgavekontroll meirverdiavgift	20 144	20 212	20 791	16 085	12 298	13 493	12 499	11 279	10 320
Utvida kontrollar under likninga	33 000	19 646	32 957	15 272	16 120	13 910	14 742	12 175	13 815
Arbeidsgjevarkontrollar skatteoppkrevarane	8 141	8 667	9 067	8 888	10 142	9700	9 142	9 956	10 887

*Frå 2012 endra Skatteetaten kontrollbegrepa sine. Tala for 2010 og 2011 er difor ikkje direkte sammenliknbare med tala for perioden 2012–2018.

** Avgrensa rekneskapskontrollar vert ikkje nytta etter 2010.

Skatteetaten følgjer ikkje talet på kontrollhyppigheit etter storleiken på selskapa. Slike tal kan skaffast til vege, men det vil være særskild tid- og ressurskrevjande for etaten. Årsaka til at etaten ikkje treng slike tal, er at dei gjev eit lite dekkjande bilete av korleis Skatteetaten arbeider. Skatteetaten rettar særleg innsatsen sin mot område og verksemdar der risikoen for manglande etterleving er størst, uansett storleik, og bruker mange verkemiddel i dette arbeidet.

Etaten har ei eiga storbedriftsavdeling som er i kontinuerleg dialog med dei store konserna for å sikre riktig skatt og meirverdiavgift. Storbedriftsavdelinga utarbeider ei konsernriskovurdering for alle konsern med over 1 mrd. kroner i omsetning og gjennomfører bransjeanalyser der det er formålstenleg. Denne arbeidsmetodikken gjev Skatteetaten god kunnskap om konserna og set den i stand til å førebyggje risiko for manglande etterleving.

Storbedriftsavdelinga har òg ansvar for Skatteetatens arbeid med internprising.

For alle selskap som er omfatta av konserntilnærminga, vert ei risikobasert vurdering og oppfølging nytta. Kontroll er berre eit av fleire verkemiddel her.

SPØRSMÅL NR. 875

Innlevert 6. februar 2020 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 17. februar 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Hva er den overordnede begrunnelsen for at kommuner med færre innbyggere med høyere utdanning enn landsgjennomsnittet får trekk i rammetilskuddet fra staten, er ikke dette en etterlevning fra hvordan ting ble drevet på landsbygda for veldig lenge siden og kunne dette være noe den nye kommunalministeren kunne tenke seg å gå nærmere etter i sømmene?

BEGRUNNELSE:

I Lofot-Tidene 03.02.20 kunne en lese om Vestvågøy kommune i Lofoten som går glipp av flere millioner kroner i statlige overføringer fordi folk ikke har utdanning!

Det er visst ikke forventet at kommuner med lavt utdanningsnivå har et like stort behov for barnehageplasser når utdanningsnivået er lavt. Og fordi Vestvågøy kommune har en lavere andel med utdanning utover videregående skole så mener staten at vi ikke trenger så mange barnehageplasser, forteller administrative kontrolløren i min hjemkommune Vestvågøy.

Vestvågøy kommune er en stor fiskerikommune som med sin perfekte beliggenhet når torsken skal gyte. På vinterstid er Lofoten et eldorado for de lokale fiskerne. Og jeg har ikke tall på hvor mange millioner det fiskes for med utgangspunkt i Lofoten, men jeg vet at bare i min hjemkommune så er det 275 aktive fiskere. Men ikke nok med det! Vestvågøy er også Nord-Norges nest største jordbrukskommune med sine 121 jordbruksforetak, (i dette er det flere sambruk og flere familiebedrifter). Så vi nok kan anslå at vi bare i Vestvågøy tilsammen har over 500 fiskere og bønder. I tillegg må jeg nevne alle de som har sine yrker i tilknytning til disse næringene (fiskemottak slik som Lerum, fiskefabrikken Lofoten, Horns slakteri mm).

Det er dermed helt naturlig med et slikt næringsgrunnlag at Vestvågøy har færre innbyggere med høyere utdanning. Det konkrete tallet er 27.7 % færre innbyggere med høyere utdanning enn landsgjennomsnittet. Pga.

dette trekker altså staten Vestvågøy kommune med 3.2 mill. i rammetilskudd!

Hadde det vært slik at Vestvågøy hadde lavere barnehagedekning enn landsgjennomsnittet skulle jeg forstått denne regnemåten. Men slik er det ikke. Vestvågøy kommune har høyere barnehagedekning enn landsgjennomsnittet. Barnehagedekningen er på 93.2 % i Vestvågøy kommune mens landsgjennomsnittet er på 92 %. Det kunne vært fristene å spørre om det forventes at konene til folk i primærnæringene skal være hjemmeværende, om det er derfor en får dette trekket i rammetilskudd, eller om det er slik at staten tror at fiskere og bønder ikke formerer seg like mye som akademikerne, men jeg lar det spørsmålet være.

Svar:

Barnehagesektoren finansieres gjennom kommunenes frie inntekter. De frie inntektene består av skatteinntekter og rammetilskudd, og midlene blir fordelt gjennom inntektssystemet. Det overordnede målet med inntektssystemet er å legge til rette for et likeverdig tjenestetilbud over hele landet, gjennom at både inntekter og utgifter utjevnes. Det er til dels store forskjeller mellom kommunene i befolkningssammensetning, geografi og kommunestørrelse. Dette gir variasjoner i hvilke tjenester innbyggerne har behov for, og hvilke kostnader kommunene har ved å tilby disse tjenestene. Målet med utgiftsutjevningen i inntektssystemet er å utjevne disse forskjellene, og å sette alle kommuner i stand til å tilby sine innbyggere likeverdige og gode kommunale tjenester.

Gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet kompenseres kommunene i prinsippet fullt ut for forskjeller i utgiftsbehov ved tjenesteytingen. Beregningen av utgiftsbehovet skjer gjennom kriteriene i kostnadsnøkkelen. Inntektssystemet skal ikke være et refusjonssystem, der tilskuddet bestemmes av den enkelte kommunes faktiske utgifter. Derfor må kriteriene være objektive, dvs. at de ikke skal kunne påvirkes av den enkelte kommune. Gjen-

nom ulike analysemetoder finner vi de objektive kriteriene som i størst grad bidrar til å forklare hvorfor de faktiske kostnadene varierer mellom kommuner. Formålet med kostnadsnøkkelen er å beskrive situasjonen i kommunene mest mulig etter slike objektive kriterier, slik at kommunene økonomisk blir i stand til å gi sine innbyggere et likeverdig tjenestetilbud.

Utdanningsnivået i befolkningen er ett av flere kriterier i kostnadsnøkkelen som fanger opp variasjonene i kommunenes utgifter til barnehage. Det viktigste kriteriet for fordeling er antallet barn i kommunen. Men fordi full barnehagedekning og oppholdstiden i barnehage ikke er det samme i alle kommuner, blir kommunenes utgifter per barn forskjellig. Kostnadsnøkkelen må derfor også inneholde kriterier som kan forklare hvorfor etterspørselen varierer mer mellom kommuner, enn det forskjeller i antall barn kan forklare. Antall barn uten kontantstøtte og utdanningsnivået i befolkningen er de kriteriene som best forklarer denne variasjonen i etterspørselen etter barnehageplass, og disse kriteriene inngår derfor i kostnadsnøkkelen sammen med antall barn. Kriteriene og vektingen av disse i kostnadsnøkkelen er basert på faglige analyser av kommunenes utgifter, ikke politiske vurderinger.

Delkostnadsnøkkelen for barnehage ble innført fra og med 2011, når de øremerkede tilskuddene til barnehage ble innlemmet i rammetilskuddet til kommunene. Kriteriene i delkostnadsnøkkelen er senere vurdert i den

helhetlige gjennomgangen av inntektssystemet for kommunene som ble lagt fram i kommuneproposisjonen for 2017. I forbindelse med denne gjennomgangen ble det foretatt oppdaterte analyser av hvilke faktorer som bidrar til å forklare variasjonene i utgifter til barnehage mellom kommunene. Dagens delkostnadsnøkkel for barnehager er den modellen som best beskriver barnehagesektoren per i dag. Departementet vurderer jevnlig behovet for endringer i inntektssystemet, og vil også følge utviklingen i barnehagesektoren framover. Målet er å ha den best mulige modellen, for å kunne sette kommunene i stand til å tilby sine innbyggere gode og likeverdige tjenester.

I den enkelte kommune vil ikke det enkelte kriterium alltid fange opp utgiftsbehovet for den enkelte tjeneste. Innbyggere med høyere utdanning er imidlertid bare ett av totalt 24 kriterier som benyttes for å beregne innbyggertilskuddet til den enkelte kommune. Noen kriterier vil trekke ned tilskuddet til en kommune, mens andre kriterier vil trekke i motsatt retning. Det er det totale tilskuddet som er avgjørende for den enkelte kommune. Samlet sett får Vestvågøy kommune et tillegg på om lag 43 mill. kroner gjennom utgiftsutjevningen i 2020, siden Vestvågøy kommune totalt sett beregnes å være dyrere å drive enn landsgjennomsnittet, blant annet på grunn av befolkningssammensetningen og bosettingsmønsteret. Dette blir kommunen kompensert for, slik at også Vestvågøy kommune settes i stand til å tilby sine innbyggere gode kommunale velferdstjenester.

SPØRSMÅL NR. 876

Innlevert 6. februar 2020 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal

Besvart 14. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Korleis har overføringane og utgiftene til riksvegferjer og fylkesvegferjer utvikla seg sidan 2013?

Svar:

Riksvegferjer

Tabellen under viser rekneskapsførte utgifter til kjøp av riksvegferjetjenester i åra 2013 til 2018. Tala for åra 2019 og 2020 er tal for vedtatt budsjett.

År	Kjøp av riksvegferjetenester (kap 1320, post 72). 1000-kroner (nominelt)
2013	555 429
2014	510 885
2015	618 514
2016	861 624
2017	1 155 034
2018	1 295 951
2019	1 277 300
2020	1 487 879

Fylkesvegferjer

Ut frå KOSTRA-tal (Kommune-stat-rapporteringa) frå Statistisk sentralbyrå, har netto driftsutgifter til fylkeskommunal ferjedrift i perioden 2013 – 2018 vore som vist i tabellen under. Rekneskapstal for 2019 ligg ikkje føre.

Utgifter til fylkeskommunal ferjedrift vert dekkja av billettinntekter og frie inntekter (skatt og rammetilskott),

og det ligg ikkje føre spesifiserte overføringar til ferjedrift i inntektssystemet til fylkeskommunar. Rammeskotet vart i 2018 styrkt med 100 mill. kroner som vart gjeve med ei særskild fordeling til båt- og ferjefylka. Desse midlane var også ein del av dei frie inntektene, og er frå 2020 fordelt etter dei ordnære kriteria i inntektssystemet.

År	Netto driftsutgifter til fylkeskommunal ferjedrift. 1000-kroner (nominelt)
2013	1 738 168
2014	1 887 454
2015	2 065 509
2016	2 035 702
2017	2 106 057
2018	2 327 347

SPØRSMÅL NR. 877

Innlevert 6. februar 2020 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 13. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Det har vært på høring forslag til modernisert regelverk for motorsport på bane.

Når kan det forventes at den nye Motorsportforskriften blir iverksatt?

Det tas sikte på å fremme nødvendig lovforslag våren 2020. Forskriften vil bli fastsatt etter at endringene i vegtrafikkloven er vedtatt.

Svar:

Innføringen av ny motorsportforskrift forutsetter endringer i vegtrafikkloven.

SPØRSMÅL NR. 878**Innlevert 6. februar 2020 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 14. februar 2020 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

I mange vindkraftutbygginger har det kommet kritikk av kvaliteten på de miljøfaglige utredningene som ligger til grunn for konsesjonen.

Vil det gjennomføres etterundersøkelser av de eksisterende utredningene for å dokumentere at disse er av akseptabel kvalitet, og vil det innføres et kontrollsystem som sikrer kvaliteten på fremtidige utredninger?

BEGRUNNELSE:

Vindkraftverk har ofte en negativ påvirkning på naturmangfoldet i områdene de bygges. Likevel er kravene til undersøkelser av naturmangfoldet lave og uklare. I noen av vindkraftprosjektene, slik som Sørmarkfjellet og Innvordfjellet i Trøndelag, er det dokumentert svært liten tidsbruk og faglige svakheter i de biologiske registreringene. I Sørmarkfjellet har etterundersøkelser påvist hubro, Norges største ugle, og en art som er rødlistet som sterkt truet. Nå går store naturarealer og trolig viktige leveområder for hubro tapt.

I vannkraftsaker har det tidligere blitt påvist dramatisk underrapportering i de miljøfaglige utredningene. NVEs rapport Etterundersøkelser av flora og naturtyper i elver med planlagt småkraftutbygging (NVE-rapport 102 -2015) viste at hele 14 av 20 miljøutredninger hadde grove avvik, og antall funn av prioriterte naturtyper ble doblet fra 30 til 58 da nye befaringer ble gjort. Med samme erfaringer i noen konsesjonsgitte vindkraftsaker har vi all grunn til å frykte betydelig underrapportering og dårlig miljøfaglig kunnskapsgrunnlag i mange flere vindkraftsaker. Allerede i 2015 kom Miljødirektoratets med en bekymringsmelding som understøtter dette.

For å bedre situasjonen er det viktig å både gå gjennom utredningene som allerede er gjort, og lage et system som øker kvaliteten på utredningene i fremtiden. En lignende rapport som NVE gjorde i småkraftsaker på vannkraft, vil være et godt verktøy for å vurdere de eksisterende utredningene. For fremtidige utredninger er det mulig å stille krav til etterkontroller og stikkprøver, hvor utredere og utbyggere er klar over at det er en reell mulighet for at det blir en ekstern kvalitetskontroll av arbeidet.

Svar:

Konsesjonssystemet for vindkraftverk forutsetter at det legges fram detaljplaner og miljø-, transport- og anleggsplaner (MTA) som skal godkjennes før tiltak kan foretas

i et utbyggingsområde for vindkraft. I mange av konsesjonene for vindkraftverkene er det satt vilkår om at det sammen med disse planene må legges fram ytterligere dokumentasjon, for eksempel forhåndsundersøkelser av sårbare fuglearter.

Dersom det planlegges vesentlige endringer i utbyggingsplanene må det vurderes, og i nødvendig grad utredes, hvilke virkninger disse endringene kan medføre sammenholdt med det kunnskapsgrunnlaget som lå til grunn for konsesjonsvedtakene. Det er derfor gjort oppdaterte utredninger for temaer om naturmangfold og miljø i flere detaljplaner og MTA-planer for vindkraftverk.

Arbeidet med nasjonal ramme for vindkraft har gitt oss et oppdatert kunnskapsgrunnlag som vi kan bygge videre på. Departementet gjennomgår nå hele systemet for vindkraftkonsesjoner. I dette arbeidet vil jeg sørge for at konsesjonsbehandlingen bygger på utredningskrav som er godt egnet og relevant for beslutningene som skal tas, og at miljøfaglige innspill blir tatt med og vurdert i konsekvensutredningsfasen.

SPØRSMÅL NR. 879**Innlevert 6. februar 2020 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 14. februar 2020 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

Olje- og energidepartementet gjennomgår nå konsesjonssystemet på vindkraft. NVE har kommet med en rapport, men andre etater eller departementer er ikke formelt involvert.

Er det en plan for involvering av berørte etater, interesseorganisasjoner og sivilsamfunn i denne prosessen, og vil det legges opp til offentlig høring av endringene?

BEGRUNNELSE:

Til tross for at vindkraftpolitikk er et spørsmål av stor samfunnsinteresse, har energimyndighetene kjørt en relativt lukket prosess i kjølvannet av nasjonal ramme. Det er heller ikke gitt signaler om høring av forslag til endringene i konsesjonssystemet.

Høringen rundt nasjonal ramme handlet ikke om innspill til konsesjonssystemet som sådan. Endringer i konsesjonssystemet vil med stor sannsynlighet innebære forslag til lov- og eller forskriftsendringer og tiltak med vesentlige virkninger. Forslag til endringer bør sendes på offentlig høring i tråd med utredningsinstruksen.

Mange av innvendingene til det eksisterende systemet er begrunnet ut fra hensynet til natur og friluftsliv. Det er derfor kritikkverdig at miljøforvaltningen ikke har vært involvert i denne tidlige fasen. Miljømyndighetene ved Miljødirektoratet og/eller Klima- og miljødepartementet bør bli formelt involvert i arbeidet som nå pågår, og i god tid før formell foreleggelse for andre berørte departementer.

Svar:

Det var i to tiår et bredt politisk ønske om å realisere vindkraft på land i Norge. Helt fram til ganske nylig har det imidlertid vært ulønnsomt å bygge ut vindkraft, og det har vært etablert både støtteordninger og gunstige skattemessige avskrivningsregler. Teknologiutvikling, fallende kostnader og forventninger om høyere kraftpriser har ført til at ny vindkraft nå er lønnsomt uten støtte, og det bygges vindkraftverk mange steder i landet. Samtidig er mer enn 60 prosent av alle innkomne planer for vindkraftutbygginger avvist eller skrinlagt siden 1990-tallet, ofte begrunnet i miljøvirkningene.

Erfaringene vi har gjort oss, til tross for at regjeringen valgte å ikke gå videre med en nasjonal ramme for vindkraft, har gjort det naturlig å gjøre vurderinger knyttet til konsesjonssystemet for vindkraft. Dette har vi også vars-

let tidligere. På bakgrunn av NVEs erfaringer som konsesjonsmyndighet og ulike innspill og synspunkter som har fremkommet, har direktoratet utarbeidet en rapport med forslag til endringer i konsesjonsbehandlingen. Rapporten inngår i gjennomgangen departementet nå foretar av konsesjonssystemet for vindkraft i samarbeid med andre berørte departementer. Jeg vil i den forbindelse lytte til innspill fra ulike organisasjoner, vindkraftbransjen og fra kommunesektoren. Jeg skal også konsultere Sametinget.

Departementet mottok godt over 5000 høringsinnspill i høringen av en nasjonal ramme for vindkraft. I tillegg ble det avholdt regionale innspillmøter i Lillestrøm, Kristiansand, Bergen, Trondheim og Hammerfest. Den offentlige høringen og møtene dekket et bredt spekter av temaer relatert til vindkraft, og inkluderte en rekke innspill og synspunkter på konsesjonsprosessen. Innspillene inngår i det pågående arbeidet. I den grad regjeringen kommer til å foreslå lov- og forskriftsendringer, i det videre arbeidet med konsesjonssystemet, vil utkast til slike endringer være gjenstand for ordinære høringer.

SPØRSMÅL NR. 880**Innlevert 6. februar 2020 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 14. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Kva meiner samferdselsministeren om at Posten frå 1. juli 2020 annan kvar dag skal køyre rundt og levere aviser utan å ta med annan post?

GRUNNGJEVING:

Etter framlegg frå regjeringa har stortingsfleirtalet vedteke å redusere postomberinga frå 1. juli frå fem til tre og to dagar i veka. Det skal framleis vera avislevering fem dagar. Anbudskonkurransen om å levere aviser vart vunnen av Posten.

Svar:

Samferdselsdepartementet har fatta ei avgjerd om å tildele kontrakt til Posten Norge AS om omdeling av aviser på kvardagar på stader der det ikkje er eit kommersielt avisbodnett. Karenstida for tildelinga er enno ikkje avslutta. Kontrakten er soleis ikkje underteikna.

Eg set stor pris på at vi no har klart å skaffe avisomdeling kvar dag innafor dei økonomiske rammene som var lagt til grunn i handsaminga av Prop. 102 L (2018-2019) Endringer i postloven (antall omdelingsdager). Med omdeling alle dagar i heile landet, legg vi til rette for at avisene framleis kan nå ut til abonnentane, sjølv om Posten ikkje lenger har krav om å dele ut post kvar dag. Eg trur at dette er ei ordning som vil virke positivt for lokalavisene så vel som for dei store avisene, og som sikrar innbyggjarane dagferske aviser kvar dag

Grunnen til at vi ikkje lenger har dagleg postombering, er at dette er ei dyrare løysing enn kjøp av avisomdeling. Det som driv kostnadene i postnettet er talet på stopp i rutene. Avisbodrutene er lengre og har færre stopp enn ei ordinær postbodrute, difor kan Posten omdele aviser billegare i avisruter enn i ordinære postbodruter.

Eg er glad for at Posten ikkje treng å si opp like mange postbod som det vart lagt til grunn i lovproposisjonen. Dette gir større tryggleik for Posten sine tilsette i distrikta. Det er likevel ikkje slik at den nye aviskontrakten sikrar alle postboda vidare jobb i Posten.

SPØRSMÅL NR. 881**Innlevert 6. februar 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 14. februar 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark er Norges 4. største nasjonalpark. Verdal kommune har nylig vedtatt å ta initiativ til å undersøke mineralforekomstene i deler av nasjonalparken. Å åpne døren på gløtt for mineralutvinning i nasjonalparker vil sette store naturverdier i spill. Mineralutvinning i nasjonalparker medfører ødeleggelse av verneverdiene og vil naturlegvis kun kunne gjennomføres om vernet oppheves.

Kan statsråden bekrefte at vernet av våre nasjonalparker står støtt, og at disse arealene ikke er aktuelle for mineralutvinning?

BEGRUNNELSE:

Nasjonalparken ligger i skog- og fjellområdene nordøst i Trøndelag; inn til svenskegrensen. Parken ble opprettet i 2004 for å beskytte et karakteristisk fjellandskap med innslag av urskog. Den har flere verneformål, med et stort uberørt verneområde, viktige landskaps- og naturtyper, viktig rekreasjonsterreng, samisk natur- og kulturbruk, samt ulike kulturminner.

Svar:

Områdevern er det viktigaste verkemiddelet for langsiktig bevaring av naturområde på tvers av sektorar. Verneområda blir oppretta gjennom grundige verneprosess-

ar der andre viktige samfunnsinteresser blir vurdert opp mot behovet for vern. Denne vurderinga ligg til grunn for den endelege avgrensinga av verneområdet og utforming av verneforskrift. I slike prosessar hender det at føreslåtte grenser blir justert, slik at foreslått verna areal ikkje blir verna, ut frå omsyn til andre viktige samfunnsinteresser. Det var til dømes tilfellet for området Raudfjellet, som ligg nær Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark. Her trekte ein vernegrensa utanom Raudfjellet av omsyn til mogleg framtidig drift av mineralforekomstar.

Når eit område først har blitt verna, er det resultatet av at samfunnet har kome fram til at omsynet til vern av natur skal vere overordna andre samfunnsinteresser i det aktuelle området, og at området skal takast vare på for all framtid. Det skal då mykje til for å vurdere dette på nytt igjen i samband med ei dispensasjonssak. Eg er ikkje kjent med at det så langt er gitt dispensasjon til gruveprosjekt med dagbrot i etablerte verneområder.

Rettsverknaden av vern av ein nasjonalpark følgjer av naturmangfaldlova § 35 første ledd:

"I nasjonalparker skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. Forskriften skal verne landskapet med planter, dyr, geologiske forekomster og kulturminner mot utbygging, anlegg, forurensning og annen aktivitet som kan skade formålet med vernet, og sikre en uforstyrret opplevelse av naturen."

Derfor har nasjonalparker i Norge verneforskrifter som fastset klårt forbod blant anna mot mineralutvinning. Naturmangfaldlova gjer det likevel mogleg å søke om dispensasjon frå forboda i verneforskriftene. Vilråa for å gi dispensasjon følgjer av naturmangfaldlova § 48 første ledd:

"Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig."

Myndigheita til å vurdere dispensasjon i nasjonalparker er delegert til nasjonalparkstyra. Eg vil difor vere varsam med å kommentere resultatet av ei eventuell dispensasjonssak i Bjåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark eller i andre nasjonalparker. Men eg kan på generelt grunnlag seie at sjølv om vilråa for å gi dispensasjon er svært strenge, er ikkje mineralutvinning heilt utelukka. Det er tre alternative vilråa for å gi dispensasjon, og eg vil kommentere to av dei her. Det første er dersom mineralutvinning "ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig". Regjeringa har i seinare vedtak om vern av skog signalisert at underjordisk drift med opning for uttak utanfor verneområdet kan etablerast på ein måte som oppfyller dette vilrået. Dagdrift innafor verneområdet er derimot neppe aktuelt etter dette alternativet.

Dersom underjordsdrift med uttak utanfor verneområdet ikkje er mogleg, for eksempel på grunn av lang avstand mellom vernegrense og påvist funn, vil eventuell utvinning i dagbrot måtte vurderast etter alternativet "hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig". Dette er også ein streng unntaksregel som berre omfattar tungtvegande nasjonale omsyn. Eg kan ikkje utelukke at mineralressursar i enkelte tilfelle vil vere ei slik nasjonal interesse, men det skal mykje til. Samtidig er det òg eit vilråa at denne nasjonale interessa må gjere inngrep i verneområdet "nødvendig". Dette betyr at ein må vurdere om det er mogleg å ivareta den nasjonale interessa på ein annan måte, som ikkje inneber inngrep i verneområdet. Omsynet til verneverdiane vil vere eit tungtvegande argument for å finne andre løysingar.

I enkelte tilfelle kan det vere fornuftig å gjennomføre kartlegging, målingar eller undersøkingar i eit verneområde for å få informasjon om ressursar og geologi for vurdering av mogleg utvinning utanfor nasjonalparken eller utvinning som ikkje vil vere i strid med verneområdet (til dømes underjordsdrift).

Regjeringa har som mål at eit representativt utval av natur skal takast vare på for komande generasjonar. Det er derfor viktig at vernet sikrar verneverdiane på lang sikt. Etter mitt syn har dei 40 nasjonalparkane på fastlandet i Noreg og dei sju nasjonalparkane på Svalbard gitt viktige naturverdiar eit solid og langsiktig vern. Dette viser også historikken sidan den første nasjonalparken i Norge blei etablert i 1962.

SPØRSMÅL NR. 882**Innlevert 6. februar 2020 av stortingsrepresentant Linda Monsen Merkesdal****Besvart 14. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hvordan vil samferdselsministeren jobbe for å sikre folk og næringsliv på Vestlandet trygg vei og bane?

BEGRUNNELSE:

Norge består av fjell, sjø og daler. Vi har et veinett som strekker rundt, gjennom og over fjell. For turister er dette et eksotisk og imponerende landskap. Det arrangeres blant annet skredsafari på noen av strekningene. For dem som bor der, er dette lang fra eksotisk, men en krevende hverdag.

Menneskene som bor i disse områdene skal leve hverdagslivene sine i disse områdene. Barn skal på skole og trening. Folk skal på arbeid, kjøre barn i barnehage, besøke venner og familie.

Det er ikke noe fasit på når det raser, men noen værforhold gjør det mer sannsynlig for ras. Som ved for eksempel snøsmelting og store nedbørsmengder. Da kreves planlegging, og risikoanalyse om det faktisk er verd å utsette seg selv, og familien sin for risikoen.

Næringslivet må på veien, uavhengig av vær og førerforhold for å komme fram med sine varer og tjenester

I ny oversikt fra Statens vegvesen, viser nye analyser, at seks av de ti mest rasfarlige veiene befinner seg på Vestlandet. Dette er noe menneskene som bor på Vestlandet og næringen kjenner så alt for godt til. Folkene og næringen opplever dette jevnlig, det er ingen overraskelse at det kommer et ras, eller når det kommer. Men det er hvor, som er som er den store overraskelsen. For på Vestlandet går det ras, på plasser der ingen geologer hadde analysert at det skulle komme ned stein, jord, leire, eller snø.

Europavei 16 mellom vest og øst, er den eneste Europaveien som ligger på 4 plass når det gjelder å være rasutsatt vei.

Fylkesveien som er omkjøringsveien til europaveien, er også en rasutsatt strekning. Omkjøringsveien er innenfor i tid med normal trafikk. Når Europaveien er stengt, kan det være opp til 3 timers ventetid for å få passere. Omkjøringsveien har flere veistrekninger der det ikke er mulig å passere med to biler. Dette er svært utfordrende når E16 er stengt på grunn av ras, eller fare for ras.

Skal fylke rassikre denne konkrete fylkesveien, vil fylke måtte bruke hele rassikringsbudsjettet til strekningen. Ut i fra analysen til statens veivesen, med at seks av ti rasutsatte strekninger befinner seg på Vestlandet, går dette regnestykke ikke opp.

Menneskene som bor på Vestlandet, og næringslivet som nytter veien ber ikke om 4 felts motorvei og fartsgrense på 110 km

Menneskene og næringslivet ber bare om å få ferdes trygt. Folk trenger å ferdes trygt med familien sin for å leve sine hverdagsliv. Næringen trenger å vite at de kan komme fram med varer og tjenester. Og ikke minst vite at når de sender sjåføren sin over fjellet, så kommer både varene og sjåføren trygt fram.

Svar:

Regjeringen prioriterer god fremkommelighet for personer og gods over hele landet. Det er ett av hovedmålene i inneværende Nasjonale transportplan for 2018- 2029. Samme prioritering inngår i hovedmålet for kommende Nasjonal transportplan 2022- 2033 om et effektivt miljøvennlig og trygt transportsystem. Satsing på skredsikring inngår i regjeringens innsats for å bidra til dette hovedmålet.

Tilskudd til skredsikring av fylkesveger er fra 1. januar 2020 inntatt i fylkeskommunenes rammetilskudd og prioriteres av den enkelte fylkeskommune. Fellesprosjektet Vossebanen E16 Arna- Stanghelle er prioritert med byggestart i siste seksårsperiode i inneværende NTP 2018-2029, men regjeringen ser også på muligheten for å framskynde prosjektet. Når det gjelder rassikring og videre utvikling av E16, vil jeg komme tilbake til de større investeringene ved framleggelse av meldingen om NTP 2022-2033. Vegen er i dag utsatt for mindre skred og nedfall av stein og is som gjør vegen utrygg og fører til stenginger. Tiltak over programområdemidlene i budsjettet prioriteres for å redusere slike hendelser. Det er i 2020-budsjettet prioritert 12 mill. kr til en rekke skredsikringstiltak på E16 mellom Voss og Arna.

SPØRSMÅL NR. 883**Innlevert 6. februar 2020 av stortingsrepresentant Linda Monsen Merkesdal****Besvart 11. februar 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Når kommune nå får flere oppgaver men mindre tilskudd, hva tenker da kommunalministeren skal prioriteres bort?

BEGRUNNELSE:

Kommunene har fått nedgang i tilskudd fra regjeringen. Tidligere var en del av tilskuddene øremerket, i dag er tilskuddene lagt inn i rammen, dette utgjør betydelig nedtrekk til kommunene

Eksempel fra Voss: 3 millioner var øremerkede bolig-sosialt arbeid, i dag er disse midlene lagt i rammeoverføringen. Kompensasjonen gjennom rammeoverføringen, utgjør 1,3 millioner. Dette gir 1,7 millioner mindre til bolig sosialt arbeid. Dette er et av mange eksempler

Dette gir utfordringer for kommunene da tilskudd i rammen er betydelig lavere enn de tidligere øremerkede midlene

Dette gir utfordringer med å bevare gode tiltak, men også utfordringer med å sette inn styrke der det kreves, for eksempel i barnevern, tidlig innsats i barnehage og skole, forebyggende arbeid og eldreomsorg

Mindre overføringer i rammen, gir nødvendigvis mindre ressurser. Det hevdes ofte fra regjeringen at det ikke er økonomiske midler som skal til for å løse problemet, og at kommunen ikke bare kan rope etter penger.

Svar:

Jeg deler ikke din oppfatning om at kommunene nå får flere oppgaver, men mindre tilskudd. Med denne regjeringen har kommunesektorens inntekter blitt styrket med om lag 30 milliarder kroner, og vi har satt kommunene i stand til å satse på barnehager, skole og eldreomsorg. Resultatene i kommunesektoren er gode. Det ser vi blant annet ved at antall kommuner i økonomisk ubalanse er historisk lavt.

For 2020 har vi lagt opp til en vekst i frie inntekter på 1,3 milliarder kroner. Veksten dekker kommunenes utgifter knyttet til demografiendringer og pensjon. I tillegg er deler av veksten begrunnet med tidlig innsats i skolen og et bedre tilbud til rusavhengige. Jeg vil også minne om at kommunene går inn i 2020 med en merskattevekst etter revidert budsjett i 2019 på

6,6 milliarder kroner. Samlet gir dette kommunene et godt økonomisk utgangspunkt for å levere gode tjenester til innbyggerne fremover.

Regjeringen er opptatt av å gi kommunene større handlingsrom over egne midler. Vi har derfor innlemmet en rekke øremerkede tilskudd i rammetilskuddet. I sum fordeles samme beløp som før ved en innlemming av et øremerket tilskudd. Når tilskudd innlemmes i rammetilskuddet, vil midlene fordeles etter kriteriene i inntektssystemet, og slik gå til alle kommuner. Denne omfordelingen av enkelttilskudd, som kan gi noen kommuner mer og andre kommuner mindre enn før, kan ikke sees isolert. Omfordelingen må ses i sammenheng med fordelingsvirkningen av andre innlemminger og andre endringer i rammetilskuddet. På tvers av sektorer og over tid vil utslagene for enkeltkommuner jevne seg ut.

Tilskudd som innlemmes, er tilskudd kommunene tidligere har måttet søke og rapportere på. Innlemming vil derfor gi redusert byråkrati i både stat og kommune. I tillegg vil lokalpolitikere landet over da selv bestemme hva de skal bruke midlene til. Ved øremerking vil midlene være bundet til bestemte formål. Ved innlemming er det de lokale behovene som avgjør hvor mye som skal brukes til barnevern, tidlig innsats i barnehage og skole, forebyggende arbeid og eldreomsorg. Jeg har tro på at de lokalt folkevalgte selv er de beste til å prioritere mellom tjenestene ut fra behovene i den enkelte kommune - til det beste for sine innbyggere.

SPØRSMÅL NR. 884**Innlevert 6. februar 2020 av stortingsrepresentant Kjartan Berland****Besvart 14. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hva er realistisk tidsplan for oppstart bygging av ny Glommakryssing i Fetsund?

BEGRUNNELSE:

Ny RV 22, kryssing av Glomma ligger inne i NTP 2018 – 2029. Prosjektet ligger inne i siste del av perioden med et statsbidrag på 1224 millioner. Resten av kostnaden er forutsatt finansiert med bompenger, som det er gitt tilslutning til lokalt. Statens vegvesen oversendte i juni 2019 til Fet kommune forslag til kommunedelplan for RV 22 kryssing av Glomma. Det ble fra Statens vegvesen lagt til grunn en kommunal behandling av saken høsten 2019. Fet kommune har ikke fått behandlet saken, og den er nå overført til Lillestrøm kommune. Det er forventet at forslaget til kommunedelplan for RV 22 kryssing av Glomma kommer til politisk behandling i Lillestrøm kommune i løpet av våren 2020.

I opprinnelig tidsplan fra Statens vegvesen ble det juni 2019 opplyst at byggestart kunne skje tidligst i 2024 med en ferdigstillelse i 2027.

Spørsmålet er om forsinkelser i kommunens behandling av kommunedelplanen får konsekvenser for den opprinnelige tidsplanen i prosjektet, eller om det fortsatt er mulig å kunne få til byggestart i 2024.

Svar:

Etter at det ble klart at kommunedelplanen for rv 22 Kryssing av Glomma ikke vil bli ferdigbehandlet i løpet av 2019, er jeg gjort kjent med at Statens vegvesen har utarbeidet en ny framdriftsplan for prosjektet. Dersom Lillestrøm kommune vedtar kommunedelplanen innen 1. april 2020, opplyser Statens vegvesen at det vil kunne være mulig med byggestart i løpet av høsten 2025. Denne framdriften forutsetter imidlertid at Statens vegvesen sitt anbefalte alternativ vedtas slik det er fremlagt.

Regjeringen vil komme nærmere tilbake til prioriteringen av prosjektet i forbindelse med stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan 2022-2033.

SPØRSMÅL NR. 885**Innlevert 7. februar 2020 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk****Besvart 14. februar 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Hvor mange er det sannsynlig at er rammet av feilpraktiseringen av folketrygdens tilknytningskrav til Norge, og hva menes med «typisk kort botid i Norge» og «etter flere år i utlandet»?

BEGRUNNELSE:

I pressemelding fra arbeids- og sosialdepartementet dattert 06.02.2020 kommer det frem at regjeringen endrer praktiseringen av folketrygdens tilknytningskrav til Norge. Det betyr at flere som har bodd i utlandet får rett til

trygdeytelser. Endringen gjelder uføretrygd, arbeidsavklaringspenger og etterlatteytelser.

I pressemeldingen fremgår det at man legge sammen opptjeningstid i ulike medlemsland for å fylle tilknytningskravene for rett til uføretrygd, arbeidsavklaringspenger og etterlatteytelser. For å få rett til disse ytelsene er hovedregelen at man må ha vært medlem i folketrygden de siste tre årene. For personer med nær tilknytning til Norge kan det gjøres unntak. Det gjelder blant annet for personer som det siste året har vært medlem i folketrygden, og som har oppholdt seg maksimum fem år i utlandet etter fylte 16 år.

Videre fremgår det at Norge har praktisert sammenlegging av opptjeningsstid fra alle EØS-land når det gjelder hovedregelen, men ikke når det gjelder unntaksregelen. I praksis betyr det at kun botid i Norge har vært regnet med i unntaksbestemmelsen. I den tidligere trygdeforordningen, som gjaldt inntil 1. juni 2012, hadde Norge et unntak som tillot nettopp dette. Unntaket ble ikke videreført i den nye forordningen. Departementet mente likevel at Norge kunne fortsette praksisen man hadde hatt – altså bare bruke sammenlegging i forbindelse med hovedregelen – og ba Arbeids- og velferdsetaten praktisere reglene slik.

Svar:

Departementet antar at omleggingen vil ha betydning for relativt få mennesker. Men, fordi det er vanskelig å identifisere saker tilbake i tid, må NAV gå gjennom om lag 1 900 saker. Blant disse sakene kan en stor andel ha fått avslag av andre grunner. Hvor mange personer som vil få omgjort sine vedtak, vil først være klart når sakene er behandlet.

For å få rett til uføretrygd, etterlatteytelser og arbeidsavklaringspenger må man etter hovedregelen ha vært medlem i trygden de siste tre årene. Etter EØS-avtalen kan man legge sammen opptjeningsstid i ulike medlemsland for å fylle tilknytningskravene for rett til uføretrygd, arbeidsavklaringspenger og etterlatteytelser. Norge har praktisert sammenlegging av opptjeningsstid fra alle EØS-land når det gjelder hovedregelen, og de aller fleste vil ha fått ytelser etter hovedreglene.

Det kan imidlertid gjøres unntak fra hovedregelen i noen tilfeller der tilknytningen til Norge er så sterk at

man har funnet at det er rimelig å gi ytelser selv om hovedregelen ikke er oppfylt. Dette gjelder blant annet dersom man har vært medlem i trygden i minst ett år før man setter frem krav om ytelse og har vært medlem i trygden etter fylte 16 år med unntak av maksimalt fem år. Norge har, som det fremgår av mitt brev til Kontroll- og konstitusjonskomiteen av 6. februar 2020, ikke praktisert sammenlegging for å gi rett til ytelser etter unntaksbestemmelsene.

For personer som har hatt sammenhengende medlemskap fra både Norge og et annet EØS-land i denne 3-årsperioden, blir praksis uendret. I disse tilfellene er medlemskapsperiodene blitt lagt sammen.

Endringen er kun knyttet til tilfellene der det ikke har vært sammenheng i medlemskapsperioden for en av disse tre ytelsene. Dette kan blant annet gjelde personer som har bodd utenfor EØS i hele eller deler av 3-årsperioden, men som ellers har hatt medlemskap fra både Norge og et annet EØS-land. Et eksempel vil være en svenske som har arbeidet 10 år i Sverige, for så å arbeide ett år i Norge. Så flytter han Thailand og bor der i fire år, før han kommer tilbake til Sverige. Dersom denne personen setter frem krav om uføretrygd etter ett år i Sverige, vil han ikke ha rett til uføretrygd fra Norge etter hovedregelen. Han vil imidlertid, med praksisendringen som nå gjennomføres, kunne få rett til uføretrygd etter unntaksbestemmelsen. Uføretrygd blir imidlertid beregnet etter forordningenes pro rata-regler, noe som innebærer at man får en ytelse fra det enkelte land beregnet på grunnlag av opptjening i dette landet.

SPØRSMÅL NR. 886

Innlevert 7. februar 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 18. februar 2020 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Når en konsesjon om utenlandsforbindelse er gitt, hva kan da norske myndigheter bestemme og hva bestemmer reguleringsmyndigheten, og hva skjer hvis det er uenighet mellom norske myndigheter og reguleringsmyndigheten?

BEGRUNNELSE:

I energiloven § 4-2 om utenlandsforbindelser står det:

«Når det er gitt konsesjon etter første ledd, skal reguleringsmyndigheten, innenfor rammene av konsesjonsvilkårene, ved enkeltvedtak a) fastsette eller godkjenne vilkår for tilgang til forbindelsen, eller b) fastsette eller godkjenne metoder for å fastsette vilkår som nevnt i bokstav a.»

Svar:

Myndighet til å gi konsesjon for å etablere utenlandsforbindelser tilligger Olje- og energidepartementet etter

energiloven. Dersom det gis konsesjon til en utenlandsforbindelse, fastsetter departementet vilkårene for handelen. Typiske eksempler på slike vilkår er bestemmelser om kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering. Departementet kan også fastsette andre konsesjonsvilkår som er påkrevet av allmenne hensyn.

Når konsesjon er gitt, har Reguleringsmyndigheten for energi (RME) sin kompetanse innenfor rammene som følger av energiloven § 4-2 med de endringer som Stortinget vedtok i 2018. Denne kompetansen er avgrenset til å fastsette eller godkjenne vilkår for tilgangen til en utenlandsforbindelse ved enkeltvedtak, eller metoder for slike vilkår. I praksis vil dette for eksempel kunne dreie seg om supplerende vilkår om kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering mv. Slike vilkår må gis innenfor rammen av konsesjonen og de konsesjonsvilkårene som er fastsatt av departementet.

RME skal overvåke og føre tilsyn med kraftmarkedet. Dette omfatter blant annet tilsyn med tilgang til utenlandsforbindelsene for de som handler i kraftmarkedet, slik det er fastsatt i konsesjonen. Bestemmelsen om RMEs kompetanse etter energiloven er det rettslige grunnlaget for forhåndskontrollen knyttet til betingelser om kapasitetstildeling, flaskehalshåndtering mv. i tråd med krav og vilkår i konsesjonen og energilovgivningen for øvrig.

RME er et forvaltningsorgan, og skal utøve sin myndighet innenfor rammene av energilovgivningen gitt av norske lovgivende myndigheter. RME har ikke kompetanse til å fatte vedtak som er i strid med norsk energilovgivning.

Ethvert enkeltvedtak som fattes av RME kan påklages til Energiklagenemnda. Forvaltningsloven gjelder på vanlig måte. Offentlig styring og kontroll med den krafthandel som finner sted gjennom utenlandsforbindelsene er dermed sikret på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 887

Innlevert 7. februar 2020 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 14. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Mange kommuner har droppet å foreta brukerundersøkelser.

Hva vil helseministeren gjøre for å sikre at flere brukerundersøkelser i kommunene blir utført, og også omfatter flere tjenestoområder som kommunene leverer?

BEGRUNNELSE:

I en fersk artikkel fra Forbrukerrådet har de laget en oversikt over brukerundersøkelser i kommunene. Oversikten omfatter brukerundersøkelser på sykehjem. Rapporten det vises til i artikkelen viser at 173 kommuner dropper å undersøke hvordan de eldre har det. Kommunene er bærebjelken i mange velferdstjenester som ytes til innbyggerne, hvordan pårørende og brukere opplever tjenesten de får er svært viktig og avgjørende for at det blir levert gode tjenester. At så mange kommuner har droppet å foreta brukerundersøkelser er alvorlig.

Svar:

Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten av 2016 har som formål å bidra til fag-

lig forsvarlige helse- og omsorgstjenester, kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet, og at øvrige krav i helse- og omsorgslovgivningen etterlevs. Forskriftens § 8 omhandler plikten til å evaluere virksomhetens aktiviteter. Det fremgår av denne bestemmelsen at en del av evalueringen innebærer å "vurdere virksomheten på bakgrunn av pasienter, brukere og pårørendes erfaringer".

På samme måte som representant Njåstad, mener jeg brukerundersøkelser er et sentralt verktøy for å kunne vurdere tjenesten og kan danne utgangspunkt for forbedring av kvalitet.

Jeg er derfor opptatt av at kommunene må finne hensiktsmessige måter å innhente brukererfaringer på, og på bakgrunn av dette evaluere og forbedre tjenestene som gis.

Dette er også bakgrunnen for at jeg har bedt Helsedirektoratet bidra til arbeidet med å utvikle en egen nasjonal pårørendeundersøkelse og bruke erfaringene Helsedirektoratet har vunnet i arbeidet med brukerundersøkelser til å øke kommunenes bevissthet rundt brukerundersøkelser og styringsdata til lokalt forbedringsarbeid. Gjennom økt bevissthet om betydningen av slike undersøkelser, samt mer kunnskap om hvordan slike undersøkelser kan gjennomføres og brukes, vil vi sannsynligvis se en økning

i kommuner som gjennomfører slike undersøkelser, både på sykehjem og i andre tjenester.

SPØRSMÅL NR. 888

Innlevert 7. februar 2020 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 14. februar 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Er den nye kunnskapsministeren enig i tidligere statsråd Sanners vurdering om at elever, lærere og andre ansatte i skolen ikke er eksperter på hvordan skoler kan bli bedre til å løfte elevene, og vil hun fortsette Høyres praksis med å utelate partene fra utvalg?

BEGRUNNELSE:

Høyre har konsekvent unnlatt å inkludere partene når Kunnskapsdepartementet nedsetter utvalg og ekspertgrupper. Sist skjedde dette 14. november når Kunnskapsdepartementet nedsatte en ekspertgruppe som skal gi anbefalinger om hvordan skoler og skoleeiere kan bidra mer til elevenes læring. Statsråd Sanner sa da i pressemeldingen: "Jeg er veldig fornøyd med sammensetningen av ekspertgruppen", men Høyre fant ikke plass til de største ekspertene; elevene, lærerne og andre ansatte i skolen i dag. Utvalget består kun av skoleledere, forskere og administrativt ansatte i academia, og har beklageligvis ingen representanter fra organisasjonene til elevene, lærerne eller andre ansatte i skolen. Jeg er spent på om ny statsråd vil videreføre denne praksisen.

Svar:

Jeg er opptatt av å ha en tett og god dialog med partene i skolesektoren. Det er av stor verdi for arbeidet i Kunnskapsdepartementet, og involvering og god informasjon bidrar både til legitimitet i sektoren og oppslutning om målsettingene.

Formålet med å sette ned et offentlig utvalg eller en ekspertgruppe, er at regjeringen ønsker et bredere grunnlag for å utvikle og gjennomføre tiltak på et område.

Det er det aktuelle departement som – med utgangspunkt i hver enkel sak – har ansvaret for å utforme mandat. Leder og medlemmer oppnevnes gjennom kongelig resolusjon eller beslutning i departementet. Ved oppnevning av medlemmene vurderes det blant annet hvilken kompetanse de samlet bør ha, og hvor stort utvalget bør

være, for å ha gode forutsetninger for å løse mandatet. Om utvalget bør være partssammensatt eller ikke, er også en del av vurderingene som gjøres i hver enkelt sak.

Involvering av partene kan skje på ulike måter. Det kan for eksempel skje gjennom direkte representasjon i utvalg, gjennom deltakelse i referansegrupper, og/ eller i forbindelse med oppfølgingen i etterkant av at et utvalg eller en ekspertgruppen har avlagt sin rapport.

Som eksempel på en prosess i Kunnskapsdepartementet med bred og god involvering av de sentrale partene i skolesektoren, kan jeg trekke fram det omfattende arbeidet med å fornye læreplanene gjennom fagfornyelsen. Alle fasene i prosessen ble tatt i dialog med de sentrale partene. Blant annet ble det etablert en bredt sammensatt referansegruppe. Denne har vært en dialog- og drøftingspartner for nasjonale utdanningsmyndigheter, og har blitt involvert før beslutningene er tatt underveis i prosessen. I tillegg har vi fått over 20 000 innspill til de nye læreplanene i ulike hørings- og innspillsrunder.

Ekspertgruppen for skolebidrag har fått et mandat som sier at gruppen skal bruke hoveddelen av tiden de har til rådighet på å "utforme, igangsette og lede regionale dialogbaserte prosesser med skoleeiere, skoleledere og lærere på grunnskolens område". Det innebærer at et bredt utvalg av lærere, skoleledere og skoleeiere bidrar med sin kunnskap og erfaring inn i dette arbeidet. Fra departementets side vil det være naturlig å ha dialog med og innhente partenes synspunkter på ekspertgruppens rapporter og forslag til tiltak når den tid kommer. Dette vil vi legge til rette for på en hensiktsmessig måte.

Jeg er opptatt av at både partene og de øvrige aktørene på feltene jeg har ansvar for, involveres i utviklingen og gjennomføringen av tiltak på en god måte. I likhet med mine forgjengere i Kunnskapsdepartementet, vil jeg i hver enkelt sak vurdere hvordan dette skal ivaretas på best mulige måte.

SPØRSMÅL NR. 889**Innlevert 7. februar 2020 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 14. februar 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Hvilke grep vil statsråden ta etter Dagsavisens avsløringer 6/2 om Dekomp, herunder mangel på oversikt og at ett enkelt fagmiljø alene står for størsteparten av tiltakene, og vil regjeringen gjennomføre en grundig evaluering av Dekomp for å vurdere om ordningen fungerer etter hensikten?

BEGRUNNELSE:

Høsten 2017 ble "Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen" (Dekomp) innført av Høyre-regjeringen. Ordningen avløste tidligere ordninger og skulle sikre at det ble drevet lokal skoleutvikling rundt om i landet, basert på de lokale forholdene. Dekomp ble lansert som et verktøy for å få til utvikling nedenfra, der skoleledere og lærere skulle være med å definere behovene og kompetanseutviklingstiltakene skulle utformes i samarbeid. På to år er 551,7 millioner kroner utbetalt fra Staten til Dekomp, og den siste tidens avsløringer reiser spørsmålet om ordningen fungerer etter hensikten, og at det er grunn til bekymring når ett enkelt fagmiljø står ansvarlig for en så stor andel av utviklingstiltakene.

Arbeiderpartiet mener at det er lærere, skoleledere og skoleeiere som skal ha hovedrollen i arbeidet med å utvikle kvaliteten i skolen. Lærere skal ikke bare være deltakere i de tiltakene som settes i gang. Profesjonen, både skoleledere og lærere, skal derfor ha en aktiv rolle i å kartlegge behov og vurdere hvilke kompetansetiltak kommuner og fylkeskommuner skal gjennomføre.

Svar:

Den desentraliserte ordningen skal bidra til at kommuner og fylkeskommuner får handlingsrom til selv å drive kompetanse- og kvalitetsutvikling i skolen og finne løsninger tilpasset lokale behov. Målsettingen er at lokale aktører sammen skal finne fram til gode tiltak for kvalitetsutvikling slik det er beskrevet i Meld.St. 21 (2016-2017) Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen. Det er derfor opprettet samarbeidsforum i hvert fylke med kommuner, fylkeskommuner, universitet og høyskoler, og fylkesmannsembetene.

I undersøkelsen Spørsmål til Skole-Norge våren 2019, oppga de fleste kommunene at de opplevde samarbeidet både med Fylkesmannen, andre skoler og med universitet og høyskoler (UH) som godt eller svært godt. 7 av 10 av kommunene som er spurt svarer at deres kompetan-

sebehov ivaretas i stor grad eller i svært stor grad. 6 av 10 skoleledere svarer at skolenes behov, slik de er beskrevet i de lokale planene for kompetanseutvikling, ivaretas i stor eller svært stor grad. Forankring i lokale planer for kompetanseutvikling forutsetter god dialog mellom lærere, ledere og eiere slik det også ble beskrevet i stortingsmeldingen. Lærere, skoleledere og skoleeiere er viktige deltakere i det lokale arbeidet, og vi har gode indikasjoner på at dette fungerer etter hensikten mange steder. Jeg forventer at kompetanseutviklingen forankres godt gjennom gode lokale prosesser på skolene og i kommunene for at tiltakene skal bidra til å utvikle god kvalitet i opplæringen.

I Spørsmål til Skole-Norge gis det også uttrykk for at det oppleves nyskapende og engasjerende å få til gode partnerskap mellom UH og barnehage- og skoleeiere, og det har skjedd en god utvikling i dette arbeidet. Samarbeidsforumene står fritt i å finne det eller de kompetansemiljøene som treffer best de lokale behovene og utfordringene. Vurderingen av om lokale behov ivaretas godt nok er det derfor samarbeidsforumene som må gjøre, ikke nasjonale myndigheter.

Jeg vil også minne om dette fortsatt er en forholdsvis ny ordning der skoler, eiere og UH-institusjoner har måttet tenke nytt og annerledes om kompetanseutvikling. Gode partnerskap mellom skoler, kommuner og universiteter/høyskoler er en forutsetning for kvaliteten på tiltakene. Dette krever tid til omstilling til nye arbeidsmåter.

I Dagsavisens saker om den desentraliserte ordningen blir det uttrykt at HINN har "monopol" og har "støvsugd" markedet for skoleutvikling i Norge. De har mottatt rundt 45 av 550 millioner kroner, eller en tolvtedel, av midlene som er kanalisert gjennom ordningen. Spørsmål til Skole-Norge våren 2019 viser også at HINN er inne som samarbeidspartner i en fjerdedel av kommunene. De er en stor aktør, men dette er et godt stykke unna et monopol. Det er også viktig å merke seg at i denne ordningen er det en del kommuner som samarbeider med flere UH for å få den kvalitetsutviklingen de ønsker. HINNs bidrag kommer dermed ikke nødvendigvis istedenfor lokale UH, men i tillegg til denne.

Gjennom Spørsmål til Skole-Norge har Udir hvert år hentet informasjon fra skoleeiere og skoleledere om den desentraliserte ordningen. Deltakelse i undersøkelsen rulleres, slik at i løpet av en treårsperiode vil alle skoleeiere og -ledere ha deltatt. Derfor gir ikke spørringen eksakt informasjon om fordeling mellom ulike temaer og institusjoner på landsbasis, men gir oss god informasjon om ordningen i løpet av en treårsperiode som fullføres denne

våren. Utdanningsdirektoratet har for øvrig løpende dialog med fylkesmannsembetene som administrerer den desentraliserte ordningen, blant annet gjennom et eget nettverk i tilknytning til denne ordningen.

Primært er det gjennom evaluering av ordningen vi vil skaffe oss kunnskap om hvordan innretningen fungerer, og om dette er i tråd med målsettingene for ordningen.

Evalueringen er allerede i gang og vil løpe fram til 2025. Første delrapport vil foreligge høsten 2020. Jeg ønsker deltagelse fra UH-institusjoner mange steder i landet, og jeg vil følge med på dette over tid. Mange kompetansemiljøer er representert i dag, og jeg forventer at flere kommer til når ordningen modnes. Evalueringen av ordningen vil vise om det er behov for justeringer.

SPØRSMÅL NR. 890

Innlevert 7. februar 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 17. februar 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

I Klassekampen 7. februar kan vi lese om mer enn en dobling i rapporterte hendelser om vold i Oslo-skolen, fra 1 940 hendelser i 2016 til 4 071 hendelser i 2018.

Vil statsråden ta initiativ til å få oversikt over hvilke skoler og hvilke bydeler veksten har vært størst, og hvor utfordringen er størst, og følger utviklingen i Oslo resten av landet?

Svar:

Vold og utagerende oppførsel, enten det er rettet mot andre elever, lærere eller andre voksne i skolen, er alvorlig for alle involverte. Det kan få store konsekvenser, både for de som utsettes for det og for de som utøver volden. Målet er at vold, trusler og utrygghet ikke skal forekomme i skolen. Flere undersøkelser viser dessverre at det ikke alltid er slik.

Oslo kommunes årsrapport beskriver en økning i antall rapporterte voldshendelser i perioden 2016 til 2018. Oslo kommune skriver i rapporten at noe av økningen skyldes at rapporteringen har blitt bedre, men at det også er en reell økning i antall hendelser. Det fremkommer videre at det er flest tilfeller i spesialskoler og spesialgrupper, og at det i de ordinære skolene er noen få elever som står bak omtrent alle tilfellene på en skole. Jeg har tillit til at Oslo kommune tar situasjonen på alvor og jobber aktivt for at ansatte og elever skal føle seg trygge.

Representanten etterlyser informasjon på bydels- og skolenivå i Oslo. Kunnskapsdepartementet har vært i kontakt med Oslo kommune som opplyser at statistikk på skolenivå ikke publiseres på grunn av personvern hensyn. Tall på bydelsnivå fremkommer indirekte ved at rapporten viser skoler i ulike grupper.

Nasjonale utdanningsmyndighetene fører ikke register over vold og trusler mot lærere eller elever. Det er kommunene og fylkeskommunene som skoleeiere og arbeidsgivere som har hovedansvaret for et trygt skole- og arbeidsmiljø. Det er arbeidsmiljøloven som regulerer de ansattes arbeidsmiljø, og det er arbeidstilsynet som har ansvaret for å føre tilsyn med arbeidsmiljøet. Arbeidsmiljøloven krever blant annet at skolene skal ha et system for å forebygge, følge opp og registrere vold og trusler. Arbeidstilsynet har ikke noe sentralt register over dette.

Det finnes derfor ikke nasjonale tall som viser om situasjonen i Oslo følger utviklingen i resten av landet. Som kunnskapsminister følger jeg likevel med på situasjonen. Det er flere kilder til statistikk og kunnskap om temaet, både gjennom enkeltrapporter slik som den Oslo har gjennomført, Arbeidstilsynets tilsynsrapporter og statistikk som statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) publiserer. Kunnskapsdepartementets egen undersøkelse "Elevundersøkelsen" gir viktig informasjon om trivsel, motivasjon og skolemiljø. Undersøkelsen gir informasjon både på nasjonalt og lokalt nivå, slik at den enkelte skole kan bruke resultatene til å jobbe målrettet med det som er de største utfordringene på den enkelte skole.

Jeg mener at det viktigste arbeidet mot vold skjer lokalt. Det viktigste er derfor at den lokale registreringen av hendelser er god. Oslo har over flere år jobbet for å forbedre sin egen registrering. Det er positivt at Oslo kommune publiserer statistikk og informasjon om hvordan kommunen jobber på dette feltet, som mange er opptatt av. Dette gir et godt grunnlag for å følge opp med hensiktsmessige tiltak.

Arbeid som gjøres lokalt kan også være nyttige for andre kommuner og fylkeskommuner. Nasjonale myndigheter har derfor satt i gang et samarbeid mellom fem utvalgte kommuner og fylkeskommuner i 2019. Gjennom

dette samarbeidet skal kommunene finne frem til gode

tiltak for å forhindre vold i skolen og dele disse med andre skoleeiere.

SPØRSMÅL NR. 891

Innlevert 7. februar 2020 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 17. februar 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Arbeiderne i Sulis bygde opp Sulitjelma boligfond med et trekk i lønna hver måned. Arbeiderne i Sulis bygde den steinfyllinga i Sulis som nå kalles Charlottatippen, som Statsskog nå uten blygsel krever millionbeløp for. Sulitjelma Boligfond bygger seniorboliger på Charlottatippen i Sulitjelma, men det viser seg umulig å komme til enighet med Statsskog om å overta denne tomten til en pris som gir akseptabel husleiepris. Coop har fått kjøpt tomt av Statsskog rimelig, og Nordlandsmuseet har fått tomt gratis i Sulitjelma.

Vil statsråden forsvare denne forskjellsbehandlingen, eller vil hun gripe inn slik at boligfondet får tomt på sammenlignbare vilkår?

BEGRUNNELSE:

Sulitjelma boligfond ble bygd opp av arbeidsfolk i Sulitjelma, som over mange år fra 1890-tallet hadde et trekk i lønna hver måned. Sulitjelma boligfond bygger nå åtte mindre boliger på Charlottatippen i Sulitjelma, men de får ikke overta eller kjøpe tomt av Statsskog på samme vilkår som eksempelvis Coop og Nordlandsmuseet. Dette er en forskjellsbehandling Statsskog SF ikke kan være bekjent av. Dessuten vil det gi høyere utgifter for mennesker som trenger mindre boliger, pga. alderdom eller sykdom.

<https://www.fauske.kommune.no/detaljregulering-charlottatippen-boligomraade-sulitjelma.6198182-143912.html>

Svar:

Etter det departementet har fått opplyst, pågår det fortsatt en dialog mellom Sulitjelma boligfond og Statsskog SF om denne saken.

Utleie og salg av arealer til ulike formål er en del av Statsskog SFs forretningsmessige virksomhet. Jeg forutsetter at Statsskog SF som profesjonell grunneier baserer sin virksomhet på gjeldende rett og søker å finne riktig markedspris ved salg og utleie.

Der det er mulig ønsker Statsskog SF primært å inngå leieavtaler framfor salg for å sikre verdiene på sikt. Markedsprisen vil variere bl.a. ut fra bruksområde og forpliktelser som ligger på eiendommen. Derfor er det ikke uvanlig at det settes ulike vilkår for salg og utleie, uten at dette nødvendigvis er en urimelig forskjellsbehandling.

Dette ligger under foretakets ansvar, og det er derfor ikke aktuelt for meg å gripe inn i den pågående prosessen mellom Sulitjelma Boligfond og Statsskog SF.

SPØRSMÅL NR. 892**Innlevert 7. februar 2020 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 14. februar 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Er statstråden enig i utsagnet fra direktør Knut Øivind Ruud Johansen i BaneNor, hvis ikke, hvordan vil statsråden legge til rette for at man velger å bruke tog til jobb framfor bil?

BEGRUNNELSE:

På NRK Oslo og Viken kunne vi 7. februar lese følgende utsagn fra direktør for stasjoner i Bane Nor, Knut Øivind Ruud Johansen: – Man kan ikke bygge ut parkeringsplasser og tilrettelegge for mer bilkjøring når politikerne våre ikke vil det. Det er ikke en ønsket politikk i Norge at flere skal kjøre bil, og det må vi også ta innover oss når vi planlegger og driver jernbanen.

Faktum er at BaneNor de siste årene har innført betaling på stadig flere pendlerparkeringer fordi man ønsker å unngå at parkeringsplassene fylles opp av andre enn pendlere og togreisende. Likevel opplever pendlerne stadig at det blir vanskeligere å få parkert.

Svar:

Jeg oppfatter at svaret til Knut Øyvind Ruud Johansen er blitt tatt litt ut av sammenheng. Den politiske ambisjonen uttalt i Meld. St. 33 (2016–2017) Nasjonal transportplan 2018–2029 er å nå nullvekstmålet. For å kunne nå dette målet, må kollektivtransportens samlede konkurranseevne styrkes gjennom bedre samordning av togtilbudet med øvrig kollektivtransport. Jernbanedirektoratet har ansvaret for å koordinere togtilbudet med regionale myndigheter, for å oppnå en best mulig lokal kollektivtransport

som mater til toget. Det jobbes parallelt med fortetting rundt stasjoner, knutepunktsutvikling, parkeringsrestriksjoner og/eller utvikling av innfartsparkering. Utvikling av innfartsparkering vil først og fremst være relevant i de tilfellene innfartsparkering fremstår som et bedre alternativ enn å utvikle kollektivtilbudet/matetilbudet til tog. Innfartsparkering kan gjøre kollektivtransporten enklere og mer tilgjengelig i områder med dårlig flatedekning, men den må lokaliseres slik at den lengste delen av reisen foretas med kollektivtransport i stedet for bil.

Statens satsing på jernbane i byområdene synliggjøres også i byutviklingsavtalene. Mindre jernbanetiltak, som oppgradering av stasjoner og tilrettelegging for innfartsparkeringsplasser, kan derfor være en del av byvekstavtalene. Dette skal bidra til en integrert areal- og transportplanlegging mellom staten, fylkeskommunene og kommunene. I statsbudsjettet for 2020 er det bevilget om lag 1,5 mrd. kr i belønningsmidler til blant annet slike formål.

Det er ikke positivt at det ikke finnes tilgjengelige parkering, når bil er det eneste fullgode alternativet til å komme seg til toget. I byområdene er det imidlertid ikke alltid tilgjengelige arealer som er egnet for parkering. Bane NOR har derfor bygget sykkelhotell på flere stasjoner og innført brukerbetaling på eksisterende innfartsparkeringer. Ved å regulere parkeringstilbudet og reservere de fleste parkeringsplassene til togpendlere med periodebillett, reduserer Bane NOR problemet med at parkeringsplassene bli opptatt av ikke-reisende. Bane NOR har utviklet en egen parkeringsstrategi, som skal bidra til et attraktivt togtilbud. For mer informasjon se Bane NORs hjemmesider: <https://www.banenor.no/parkering>.

SPØRSMÅL NR. 893**Innlevert 7. februar 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 17. februar 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at ambisjonen om utbygging av 4 felt og 110 km/t på E39 mellom Lyngdal - Ålgård fortsatt er

noe regjeringen står bak, og kan statsråden si noe om når man vil fatte endelig vedtak om trasé?

BEGRUNNELSE:

I nyhetssak i Aftenbladet 26.januar kunne vi lese at fylkesmannen foreslår 2/3-feltsveg på strekningen, i sitt svar til kommunaldepartementet som skal fatte endelig vedtak.

Svar:

Formålet med den statlige kommunedelplanen for E39 Lyngdal Vest – Sandnes er å avklare hvilken trasé som skal legges til grunn for videre detaljplanlegging av strekningen. Ny E39 planlegges for hastighet 110 km/t og med fire

felt og 20 m veibredde. I forbindelse med beslutningen om å sende planforslaget på høring, har Samferdselsdepartementet uttalt at en smalere firefelts er under utredning, og at dette kan gi andre føringer for aktuelle veibredder. Det er også rom for økt veibredde innenfor forslag til korridoravgrensning.

Høring av planforslaget ble avsluttet 10. januar i år. Etter avsluttet høring vil Statens vegvesen oppsummere høringsuttalelsene, og deretter sende sitt endelige forslag til departementet for sluttbehandling og vedtak. Saken vil bli prioritert når den kommer til departementet, men jeg kan ikke si noe nå om når et vedtak vil bli fattet.

SPØRSMÅL NR. 894

Innlevert 7. februar 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 14. februar 2020 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Det påløper 165 mrd. kr i årlig helsetap til muskelskjelettlidelser i følge Oslo Economics rapport "Bærekraft i praksis" (19.06.2019). Stortinget har vært pådriver for kiropraktikkens utvikling og posisjon gjennom en rekke suksessive vedtak over en 40-årsperiode. Det er gjort vedtak om å etablere en femårig masterutdanning for kiropraktorer ved et norsk universitet. UiB har lagt fram revidert skisse til en slik etablering.

Hva vil statsråden gjøre for å følge opp initiativene som er gjort for etablering av kiropraktorutdanningen?

BEGRUNNELSE:

Viser til Budsjett-innst. S. nr. 12 (2007–2008) der det står:

"Komiteen viser til at Stortinget har vært pådriver for kiropraktikkens utvikling og posisjon gjennom en rekke suksessive vedtak over en 30-årsperiode:

- Pasientene får refusjon i 1976 med legehenvising
- Offentlig autorisasjon 1989 Budsjett-innst. S. nr. 12 – 2007-2008 67
- Prøveordning i 1999 (Henvisningsprosjektet 2001-2003)
- Landsdekkende ordning i 2006
- Sykmeldingsrett
- Henvisningsrett til spesialist og fysioterapi,
- Pasientene får direkte refusjon uten legehenvising

- Stortingsvedtak 2004: "Stortinget ber Regjeringen legge til rette for en kiropraktorutdanning ved et norsk universitet."

Viser videre til brev til 27. september 2019 fra Universitetet i Bergen til Kunnskapsdepartementet om revidert og oppdatert skisse til etablering av nasjonal kiropraktorutdanning med forespørsel om prosjekteringsmidler i 2020 på 1 million kr for å kunne opprettholde framdrift.

Svar:

Jeg viser til Innst. 12 S (2016-2017) hvor "Flertallet ber regjeringen om å arbeide for at det blir etablert femårig masterutdanning for manuellterapeuter og kiropraktorer ved et norsk universitet." Universitetet i Bergen har i dag tilbud om en toårig masterutdanning i manuellterapi. Dette tilbudet bygger på en 3-årig fysioterapeututdanning. I statsbudsjettet for 2019 er det redegjort for status for arbeidet med å etablere en kiropraktorutdanning i Norge.

Kunnskapsdepartementet ba i 2017 Universitetet i Oslo og Universitetet i Bergen om å utarbeide en modell for en nasjonal kiropraktorutdanning, alternativer for kapasitet og kostnader ved å etablere en slik utdanning. Universitetet i Oslo viste i sitt svar til at de hadde utredet en modell i 2013, men at endrede forutsetninger blant annet om arealer innebar at de ikke tilrådde å etablere et kiropraktorstudium ved Universitetet i Oslo. Kunnskapsdepartementet mottok også høsten 2017 utredningen fra Universitetet i Bergen, og med oppdaterte forutsetnin-

ger og budsjett i 2019, som viste både de kortsiktige og langsiktige investerings- og driftskostnadene ved å etablere en femårig kiropraktorutdanning og et tverrfaglig forskningsmiljø på muskel- og skjeletthelse.

Universitetet i Bergen peker på behov for et årlig opp- tak på 20 studenter med studieplasser i kategori A i finan- sieringssystemet. Anslått oppstart er høsten 2023. Gitt at et eventuelt studietilbud innplasseres i kategori A, og at Universitetet i Bergen tildeles midler til 20 studieplasser, vil det gi utgifter over statsbudsjettet på om lag 46 mill. kroner årlig når studieplassene er fullt opptrappet i 2030. Utgiftene inkluderer anslag på resultatbasert uttelling for studiepoeng og kandidater og utgifter til lån og stipend gjennom Lånekassen.

I tillegg viser Universitetet i Bergen til andre drift- skostnader og behov for investeringer i forbindelse med etablering av utdanningen. Universitetet i Bergen be- skriver behov for investeringskostnader knyttet til blant annet areal, utstyr og prosjektering. I tillegg er det varige driftskostnader utover studieplasser, som omfatter blant annet kostnader for vitenskapelig personale, herunder re- krutteringsstillinger, og husleie. De samlede kostnadene vil variere fra år til år i en planleggings- og opptrappings-

periode på åtte år, og utgjør ifølge utredningen over hele åtteårsperioden totalt om lag 319 mill. kroner. Når plan- leggings- og opptrappingsperioden på åtte år er over, viser utredningen til at årlige driftskostnader er om lag 50 mill. kroner, som da kommer i tillegg til finansiering av studie- plasser som omtalt over.

Universitetene og høyskolene er forvaltningsorganer med særskilte fullmakter og betydelig autonomi. Sam- tidig er de rammefinansierte, noe som også gir dem et handlingsrom for å prioritere områder og tiltak for å nå de nasjonale målene og de virksomhetsmålene de selv setter. Ett av de nasjonale målene som universitetene og høyskolene har ansvar for å følge opp, er god tilgang til utdanning. I tråd med dette har de også et ansvar for å dimensjonere studietilbudene sine innenfor gjeldende rammebevilgninger, i lys av endringer i kompetansebe- hov og etterspørsel etter studietilbud.

Samtidig vil jeg påpeke at regjeringen i de årlige bud- sjettprosessene vurderer det nasjonale kompetansebeho- vet og mulig behov for flere studieplasser. I den sammen- heng vurderes også fremtidig behov for økte bevilgninger for å opprette kiropraktorutdanning, i likhet med andre utdanninger med økt bevilgningsbehov.

SPØRSMÅL NR. 895

Innlevert 7. februar 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 17. februar 2020 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Bruk av konsulenter i staten og offentlige virksomheter som Nord Universitet bør skje innenfor rimelige grenser.

Hvor mye mener statsråden er rimelig å bruke på kon- sultenter for å utvikle høyere utdanningsinstitusjoner, bør det bli satt et tak, og hvor mye kan bli brukt før det går utover ressurser til samfunnsoppdraget, forskningen og utdanningstilbudet?

BEGRUNNELSE:

Viser til oppslag i Khrono 30.01.2020 om konsulentbruk ved Nord Universitet for å "øke kapasiteten og sikre frem- driften i fakultetets omstillingsarbeid" ved Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag. I sum vil universi- tetet bruke flere millioner kroner på konsulenter med mål om å spare penger.

Svar:

Statlige universiteter og høyskoler skal drives effektivt, og de har selv ansvaret for å vurdere behovet for å bruke konsulenter. Kunnskapsdepartementet har tildelt Nord universitet om lag 1,5 mrd. kroner for 2020. Dersom uni- versitetet har kommet til at det vil bruke ca. 1 mill. kroner på bistand til omstilling, har departementet ingen inn- vendinger til dette.

Jeg kan ikke på generelt grunnlag ta stilling til hvor mye statlige universiteter og høyskoler bør bruke på kon- sultenter. Jeg mener uansett det ikke bør settes en grense. Den enkelte institusjon bør selv vurdere behovet for å bruke konsulenter ut ifra blant kompetanse og andre res- surser.

SPØRSMÅL NR. 896**Innlevert 7. februar 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 19. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvilke restriksjoner vil statsråden innføre for å hindre at det oppstår en ny epidemi av tobakksavhengighet som følge av at salg av nikotinholdige e-sigaretter blir lovlig på det norske markedet?

BEGRUNNELSE:

I løpet av 2020 blir det tillatt å selge nikotinholdige e-sigaretter på det norske markedet. Verdens helseorganisasjon understreker at nikotinholdige e-sigaretter er farlige og bør reguleres. USA har 13 års erfaring med slike produkter. Amerikanske helsemyndigheter peker på en eksplosiv vekst av e-sigarettrøyking blant ungdom, og omtaler fenomenet som en epidemi. I 2018 brukte 3,6 millioner amerikanske ungdommer e-sigaretter. Amerikanske myndigheter på flere forvaltningsnivåer planlegger nå å innføre strengere restriksjoner på nikotinholdige e-sigaretter.

I forbindelse med at han igjen overtok ansvaret for norsk tobakkspolitikk, uttalte helse- og omsorgsministeren overfor Dagens Medisin (24. januar 2020) at «tobakksindustrien har grunn til å skjelve i buksene». I Dagens Næringsliv (1. februar 2020) fremkommer det imidlertid at det ikke er planer om kampanjer for å informere om farene ved å røyke e-sigaretter, det er ikke planer om å forby smakstilsetninger eller begrense tillatte smaker, og det er generelt ikke planlagt mottiltak for å begrense bruken og forebygge nikotinavhengighet. Statsråden selv avviser at det vil stilles krav om nøytrale pakninger, slik han har innført for andre tobakksprodukter. Ifølge Helsedirektoratet er det ikke avklart hvorvidt e-sigaretter vil omfattes av oppstillingsforbudet som gjelder tobakksvarer for øvrig.

Da lovendringen om å tillate nikotinholdige e-sigaretter ble lagt frem, ble det påpekt at det finnes lite sikker kunnskap om helserisikoen ved e-sigaretter. Det ble også understreket at en liberalisering av reguleringen av e-sigaretter måtte «sees i sammenheng med tiltak for å begrense utbredelsen av e-sigaretter til ikke-røykere, særlig barn og unge» (Prop. 142L (2015-2016)). Erfaringene fra USA har gitt oss mer kunnskap om helserisikoen ved e-sigaretter, samt potensialet dette produktet utgjør for en ny epidemi av nikotinavhengighet blant ungdom.

Tobakksindustrien opplever en enorm vekst innen salg av e-sigaretter. Dersom statsråden mener alvor med sitt utspill om at industrien skal «skjelve i buksene», bør han synliggjøre hvordan han planlegger å begrense utbre-

delsen av disse produktene, og unngå en epidemi slik man har sett i USA.

Svar:

Representanten viser til en artikkel om e-sigaretter i Dagens Næringsliv 1. februar 2020, hvor jeg er knapt sitert. Jeg vil vise til nytt intervju med avisen som ble publisert 4. februar.

Det er ikke riktig at det ikke er planlagt kampanjer om e-sigaretter. Legemiddelverket, som vil bli ansvarlig myndighet for produktreguleringen av e-sigaretter, har planlagt en informasjonskampanje knyttet til e-sigarettenes inntreden på det norske markedet.

Det er videre ikke riktig at jeg ikke har planer om motiltak for å hindre bruk av e-sigaretter blant unge. Som jeg varslet i Dagens Næringsliv ønsker jeg å se nærmere på behovet for innstramninger i regelverket for e-sigaretter. Departementet er i ferd med å utrede hvilke tiltak som vil være mest effektive og hensiktsmessige i lys av ny kunnskap.

E-sigaretter med nikotin vil bli lovlig å selge i Norge når EUs tobakksdirektiv trer i kraft her. Departementet forventer at direktivet vil innlemmes i EØS-avtalen i 2020, men det er fortsatt knyttet til usikkerhet til tidslinjen da prosessen i EU ikke er ferdigstilt. Deretter må Stortinget gi sitt samtykke til innlemmelsen. Etter at det nye regelverket trer i kraft, skal alle e-sigaretter registreres hos Legemiddelverket, som har en saksbehandlingstid på opptil seks måneder.

Det er derfor ikke trolig at e-sigaretter med nikotin vil komme på det norske markedet før i 2021. Jeg vil komme tilbake til eventuelle nye tiltak på området i god tid før dette.

SPØRSMÅL NR. 897**Innlevert 7. februar 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 20. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan har departementet fulgt opp Helsedirektoratets konklusjon om refusjon av reseptfrie legemidler til iktyose-pasienter, hvilke regelendringer vil statsråden eventuelt gjennomføre på denne bakgrunnen, og hva er den videre fremdriftsplanen i saken?

BEGRUNNELSE:

Det vises til dokument 15:2181 hvor statsråden fikk spørsmål om hvorvidt han ville gjennomgå aktuelle refusjons- og stønadsordninger for å sikre at pasienter med diagnosen lamellær iktyose ikke blir sittende igjen med store utgifter som følge av sykdommen. Med henvisning til refusjons- og stønadsordningene tilhører Helse- og omsorgsdepartementet svarte statsråden følgende:

«Helsedirektoratet har på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet sett nærmere på mulige endringer i blåreseptordningen for næringsmidler og medisinsk forbruksmateriell, og leverte sin rapport 1. juli 2019. I rapporten foreslås blant annet at bidragsformål som oppfyller prioriteringsvilkårene enten bør overføres til blåreseptordningen eller dekkes av andre aktører (kommune eller RHF). Direktoratet viser til at "Tilstandene som omfattes av [bidragsformålene cystisk fibrose, betydelige (utbredte) og kroniske hudlidelser og kroniske og alvorlige sår og fistlenr], vurderes å være alvorlige, og bruken av produktene som refunderes i dag antas i vesentlig grad å oppfylle prioriteringskriteriene." Videre trekker direktoratet fram at "brukere, spesielt alvorlig rammede iktyosepasienter, har til dels høye utgifter til tross for en 90 % dekning etter av egenbetalingstaket for bidragsordningen er nådd". Departementet vil nå

vurdere videre oppfølging av direktoratets forslag. Det vil derfor kunne ta noe tid før eventuelle endringer i regelverket kan tre i kraft.»

Spørsmålsstilleren registrerer at statsråden ikke utelukker å gjennomføre regelendringer i tråd med Helsedirektoratets konklusjon. Det bes derfor om en orientering om hvordan Helsedirektoratets rapport er fulgt opp. Der som statsråden ennå ikke har fattet noen beslutning om hvorvidt regelverket bør endres, bes han angi når en slik beslutning kan ventes.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet er i gang med å vurdere forslagene i Helsedirektoratets rapporter knyttet til næringsmidler og medisinsk utstyr og forbruksmateriell. En overføring av bidragsformål til blåreseptordningen vil både kreve forskriftsendring og som hovedregel utarbeidelse av en produkt- og prisliste. En overføring vil også ha økonomiske konsekvenser, både for den enkelte bruker og for folketrygden, og må eventuelt behandles i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene.

Helfo er nå i ferd med å ta ut mer detaljerte data knyttet til iktyose-pasienter som får bidrag til kremer, salver og oljer. Disse opplysningene må tas ut manuelt ved å gå inn i hver enkelt sak, og det er derfor en tidkrevende prosess. Tidsløpet for videre oppfølging, og en eventuell beslutning om regelverksendring, vil være avhengig av når disse opplysningene er klare, og hva uttrekket viser.

SPØRSMÅL NR. 898**Innlevert 7. februar 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 17. februar 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Foreligger det henholdsvis en punktgradert utgave av Riksrevisjonens undersøkelse av infrastruktur og støttefunksjoner for kampflyvåpenets operative evne og/eller en detaljert oversikt over hvilke opplysninger i undersø-

kelsens graderte dokumenter som kan anses som ugradert?

BEGRUNNELSE:

Kjøpet av kampflyet F-35 er det største enkeltstående offentlige innkjøp i Norge noensinne. Det er det norske fellesskapet som betaler regningen. I regjeringens budsjettproposisjon for 2020 oppgis kampflyenes beregnede levetidskostnad til 276 mrd. kroner, og opplysninger som kommer fram i rapporter fra USAs riksrevisjon (GAO) gir grunn til å frykte at tallet i verste fall kan bli betydelig høyere. Innkjøpet har betydelige konsekvenser for Forsvarets økonomi og legger rammer for Norges sikkerhets-, forsvars- og utenrikspolitikk. Dette er gode grunner til at regjeringen tillater all den åpenhet som er forsvarlig for at en nødvendig debatt på Stortinget og i offentligheten for øvrig skal kunne finne sted med et tilstrekkelig informasjonsgrunnlag.

I Nasjonal sikkerhetsmyndighets veileder i verdivurdering av informasjon fastslår det, i tråd med sikkerhetsloven § 28 annet ledd, at

«sikkerhetsgradering ikke skal gjøres i større utstrekning enn nødvendig».

Veilederen viser også til virksomhets sikkerhetsforskriften. Forskriften § 28 annet ledd fastslår følgende om punktgradering av informasjon:

«Dersom ikke all informasjon i et dokument eller et lagringsmedium har den samme sikkerhetsgraderingen, skal merkingen, så langt det er praktisk mulig, vise hvilke deler som har hvilken gradering eller ingen gradering.»

Slik punktgradering er hensiktsmessig blant annet for å sikre at prinsippet i sikkerhetslovens bestemmelse om at sikkerhetsgradering ikke skal innskrenke informa-

sjonstilgang mer enn nødvendig ivaretas. Veilederen fra Nasjonal sikkerhetsmyndighet fastslår videre at:

«Eksempelvis blir det enklere å distribuere et dokument til en større brukergruppe hvis en kan utelate de høyest graderte avsnittene eller samle dem i et vedlegg til slutt som ikke nødvendigvis tilflyter alle mottakere av hoveddokumentet.»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 10. februar 2020 med spørsmål fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om det foreligger en henholdsvis punktgradert utgave av Riksrevisjonens undersøkelse av infrastruktur og støttefunksjoner for kampflyvåpenets operative evne og/eller en detaljert oversikt over hvilke opplysninger i undersøkelsens graderte dokumenter som kan anses som ugradert.

Dokument 3:11 (2018–2019) Riksrevisjonens undersøkelse av infrastruktur og støttefunksjoner for kampflyvåpenets operative evne er gradert Begrenset, og den medfølgende rapporten er gradert Konfidensielt. Det ble i samarbeid med Riksrevisjonen gjort forsøk på å utarbeide et ugradert Dokument 3, men dette viste seg ikke å være mulig. Selv om enkelte setninger og avsnitt isolert sett vurderes å være ugraderte, vil en sammenstilling av disse opplysningene fortsatt medføre at helheten vurderes som gradert «begrenset». Grunnen til at det ikke foreligger en punktgradert utgave, er at det resterende innholdet ikke ville gi et representativt eller dekkende bilde av undersøkelsen. Av samme grunn foreligger det ikke noen detaljert oversikt over hvilke opplysninger i undersøkelsens graderte dokumenter som kan anses som ugradert.

SPØRSMÅL NR. 899

Innlevert 9. februar 2020 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 17. februar 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Meiner statsråden det er rett at brann- og redningstenesta og kommunane må dekkje kostnader ved å utføre politioppgåver ved oppdrag der politiet anten er for seint ute eller ikkje dukkar opp?

GRUNNGJEVING:

Når politiet anten kjem for seint eller ikkje kjem i det heile, må brannvesenet utføre oppgåver som dei i utgangspunktet ikkje er pålagte å gjera, men det er den enkelte kommunen som må ta kostnaden. Det kjem dessverre stadig nye eksempel frå heile landet på at brannvesenet må fungere som politi. Tilsette i brann- og redningstenesta uttrykkjer bekymring for at dei kan koma i fleire farlege situasjonar som dei sjølve ikkje er trente til å takle, og fortel

at pengar som går til utrykningar til alle moglege oppdrag gjer at dei ikkje er att pengar til å kjøpe inn nytt utstyr. Det kan vera snakk om at dei må rykke ut til alt frå mistanke om promillekøyning til husbråk, og det kan koste til dømes 10-20 000 per utrykning.

Dette handlar altså om to ulike beredskapssetar, den eine kommunal og den andre statleg, der den eine gjer oppgåver for den andre. Det framstår som urimeleg dersom kommunane og brannvesena skal dekkje utgifter til oppdrag som eigentleg er politiet sine. Særleg ille blir dette når responstida til politiet har gått opp etter gjennomføringa av politireforma, slik at det tek lenger tid før politiet kjem i større delar av landet. Dersom politiet i praksis sparar på at brann- og redningstenesta stadig oftare er først på plass, vil det i verste fall føre til at det blir endå dårlegare politidekning i store delar av landet. Viss ein skal gjera noko med denne situasjonen, vil det vera ein fordel med felles retningslinjer for alle politidistrikta.

Svar:

Brann- og redningsvesenet er den største beredskapssetaten i de fleste kommunene og også den viktigste tekniske redningsressursen. Dette gjelder ikke bare ved brann, men ved alle hendelser som krever evne til teknisk hånd-

tering. De lovpålagte oppgavene til brann- og redningsvesenet fremgår av brann- og eksplosjonsvernloven § 11 første ledd. Loven åpner for at kommunene kan legge andre oppgaver til brann- og redningsvesenet, men dette gjelder bare i den grad det ikke svekker evnen brann- og redningsvesenet skal ha til å utføre de primære oppgavene som loven krever.

Det går videre frem av loven § 12 at dersom brann- og redningsvesenet kommer først til et ulykkessted har brannsjefen ordensmyndighet og ansvar for ledelsen av skadestedet frem til politiet er på stedet.

Det er en klar målsetting å samlokalisere operasjonssentralene til politiet og brann- og redningsvesenets 110-sentraler. Samlokaliseringen vil sikre at begge etatene er tidlig orientert om nødsituasjoner, og kan raskt sammen avklare behov for innsats, uavhengig av hvem av etatene som mottar første melding. I dag er det totalt fem samlokaliserte nødsentraler.

Det fremgår av Granavoldenerklæringen at regjeringen vil gjennomgå beredskapskapasiteten i kommunene, herunder rollefordeling mellom brann- og redningsvesen, politi og helsevesen. Dette arbeidet vil bli omtalt i den kommende meldingen til Stortinget om samfunnssikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 900

Innlevert 9. februar 2020 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen

Besvart 14. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Er helseministeren enig med sin partikollega på Stortinget, om at Vinmonopolet må få lov å merke produktene sine som «nyhet», og vil helseministeren ta nødvendige grep for å gjøre det tillatt?

BEGRUNNELSE:

Helsedirektoratet har nå bestemt at Vinmonopolet ikke skal få lov å presentere nye varer som «nyhet» i sine fysiske butikker, men har ikke tatt stilling til om Vinmonopolet skal fortsatt få lov å bruke ordet «nyhet» på sine nettsider.

Fremskrittspartiet kan ikke forstå at det kan være et brudd på norsk lov å fortelle kunder at et produkt er nytt, enten det er fysisk i butikk eller på nettsidene. Dette er lovlige produkter, som selges under kontrollerte forhold. Det å opplyse forbrukere om at et produkt er en nyhet, bør

ikke være problematisk. Høyres Mari Holm Lønseth uttalte til NRK denne uken at dersom dagens regelverk strider mot sunn fornuft, bør regelverket endres, og undertegnede deler den meningen.

Svar:

Jeg viser til Helsedirektoratets vedtak om at de hylle-etikettene med "nyhet" som var satt opp ved utvalgte varer i butikk hos Vinmonopolet og på Travel Retail Norways utsalg på Oslo lufthavn, er ulovlig alkoholreklame.

Innledningsvis vil jeg vise til at det er gode grunner for at vi har et forbud mot alkoholreklame i Norge. Begrunnelsen er at alkohol ikke er en vanlig vare, men en vare hvor bruk kan medføre særlige skadevirkninger.

I lys av den oppmerksomhet vedtakene fra Helsedirektoratet har skapt, ser jeg likevel grunn til å presisere

noen forhold rundt forståelsen av alkohollovens forbud mot reklame. Innledningsvis vil jeg understreke at det ikke foreligger noe generelt forbud mot at Vinmonopolet kan informere om at de har nye produkter i sitt sortiment. Både Vinmonopolet og andre aktører kan informere kundene om hvilke produkter som er nye i sortimentet, forutsatt at utformingen av informasjonen ikke må anses å ha et salgsfremmende formål.

For å sikre mot ytterligere misforståelser er dette understreket i et brev som Helse- og omsorgsdepartementet i dag, 13. februar 2020, har sendt Helsedirektoratet. Der står det blant annet følgende:

"Departementet oppfatter at Helsedirektoratets vedtak er knyttet til de konkrete hylle-etikettene hos Vinmonopolet og Travel Retail Norway og deres utforming. Departementet vil presisere at det ikke er grunnlag i alkoholregelverket for å legge til grunn at det alltid vil være forbudt å informere om at produkter er nye, men det må [...] foretas en totalvurdering av om informasjonen formidles på en slik måte at denne blir salgsfremmende. En nøytral informasjon som for eksempel at dette er nye produkter i sortimentet, som ikke utmerker seg i forhold til annen informasjon om produktene, vil kunne vurderes som utenfor reklamebegrepet."

